

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK ANABİLİM DALI
GAZETECİLİK BİLİM DALI

**TÜRKİYE’DE GAZETECİLİK EĞİTİMİ: AKADEMİ,
ÖĞRENCİ VE SEKTÖR BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

Fadimana TANACI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Şükrü BALCI

Konya-2018

SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ

Bilimsel Etik Sayfası

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı: Fadimana TANACI

Numarası: 164222001001

Ana Bilim / Bilim Dalı : Gazetecilik / Gazetecilik

Programı: :Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

Tez Danışmanı: : Prof. Dr. Şükrü BALCI

Tezin Adı: Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi. Akademi, Öğrenci ve Sektör Beklentileri Üzerine Bir
Araştırma

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası

(İmza)

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Öğrencinin

Adı Soyadı: Fadimana TANACI

Numarası: 164222001001

Ana Bilim: Gazetecilik

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Doktora

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü BALCI

Tezin Adı: **Türkiye’de Gazetecilik**

**Eğitimi: Akademi, Öğrenci ve
Sektör Beklentileri Üzerine Bir
Araştırma**

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi: Akademi, Öğrenci ve Sektör Beklentileri Üzerine Bir Araştırma** başlıklı bu çalışma 25/07./2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliğiyle başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Prof. Dr. Şükrü BALCI

Danışman

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER

Üye

Dr. Öğretim Üyesi
Abdülkadir GÖLCÜ

Üye

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı: Fadimana TANACI

Numarası: 164222001001

Ana Bilim / Bilim : Gazetecilik / Gazetecilik
Dalı

Programı: :Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

Tez Danışmanı: : Prof. Dr. Şükrü BALCI

Tezin Adı: Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi. Akademi, Öğrenci ve Sektör Beklentileri Üzerine Bir Araştırma

ÖZET

İletişim eğitiminin tarihçesine bakıldığında, ilk olarak gazetecilik eğitimi ön plana çıkmaktadır. 1948’de ilk özel gazetecilik okuluyla başlayan süreç, bugün yeni boyutlarıyla gelişmeye devam etmektedir. İletişim eğitiminde geleneksel bölümler arasında gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo-televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. Günümüzde birçok alanda yaşanan değişimle beraber yeni bölümlerden de söz etmek mümkündür. Yeni bölümler arasında görsel iletişim tasarımı ve yeni medya ön plana çıkmaktadır. Özellikle vakıf üniversitelerinin artmasıyla, yeni bölüm sayısı da artmıştır. Çalışmanın temel sorunsalları arasında artan fakülte ve bölüm sayısının gazetecilik eğitime etkileri, istihdam sorunu, teori-pratik ayrımı gibi konular yer almaktadır.

Bu çalışmada Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinde yer alan iletişim fakülteleri genel olarak incelenmiştir. Kuruluş tarihleri, eğitim verdikleri bölümler, uygulama birimleri, öğrenci değişim programları ve çift anadal / yandal olanaklarının sağlanması inceleme konularıdır. Bir diğer inceleme konusu örneklem olarak seçilen 15 üniversitenin ders analizlerinin yapılmasıdır. Dersler gruplandırılarak üniversitelerdeki mevcut durumları incelenmiştir.

Çalışmada saha araştırması sonuçlarına da yer verilmiştir. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümünde bulunan 300 öğrenci ile yüz yüze görüşülerek anket tekniği uygulanmıştır. Katılımcıların bölümü tercih etme sebeplerinin başında ideallerine ulaşmak istemeleri ve mesleğe duyulan istekleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin gazetecilik bölümünden en önemli beklentileri iyi bir gazeteci olmalarını sağlamasıdır.

Araştırmanın son bölümünde mülakat yöntemi kullanılarak 12 farklı üniversiteden 13 akademisyenle ve Konya’da yer alan 7 yerel gazeteden 10 sektör temsilcisi ile görüşülmüştür. Her 2 gruba da aynı sorular yöneltilerek hangi noktalarda benzeşip hangi noktalarda ayrıştıklarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Ulaşılan sonuçlara göre akademi ve sektör temsilcilerinin talepleri; gazetecilik eğitiminin işlevi, gazetecilik eğitiminin geçmişle kıyaslanması, teknolojinin mesleğe etkisi noktalarında benzeşmektedir. Gazetecilik eğitiminin sorunları, bunlara çözüm önerileri, derslerin yeterliliği, pratik- teori ayrımı ve istihdam konularında ise farklılaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İletişim Eğitimi, Gazetecilik Eğitimi, Medya Sektörü Beklentileri, Akademi Beklentileri, Gazeteciliğin Sorunları

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı: Fadimana TANACI

Numarası: 164222001001

Ana Bilim / Bilim : Gazetecilik / Gazetecilik
 Dalı

Programı :Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

Tez Danışmanı :Prof. Dr. Şükrü BALCI

Tezin İngilizce Adı: Journalism Education in Turkey: A Survey on Academy, Student and Sector Expectations

SUMMARY

When we look at the history of communication education, firstly journalism education is the foreground. The process that started with the first private journalism school in 1948 continues to develop with new dimensions nowadays. Traditional sections in communication education include journalism, public relations and promotion, radio and television and cinema departments. Nowadays, it is possible to talk about new departments with the change in many areas. Visual communication design and new media are emerging among the new departments. Especially with the increase of foundation universities, the number of new departments has also increased. Among the main problems of the study are the increasing number of faculties and departments, such as the effects of journalism education, the employment problem, the theory-practical separation.

In this study, the Communications Faculty at state and private universities in Turkey were examined in general. Establishment dates, education departments, application units, student exchange programs, and provision of double major / minor facilities are subjects of investigation. Another subject of examination is the analysis of the courses of the 15 selected universities. Lessons were grouped and their current status in universities was examined.

The results of the fieldwork in the study were also included. A questionnaire was applied to face to face interviews with 300 students at Selçuk University Faculty of Communication Journalism Department. At the beginning of the reasons for choosing the part of the participants, the desire to reach their ideals and the desire for the profession are reached. In addition, the most important expectations of the students in the journalism section are that they are good journalists.

In the last part of the research, interviews were conducted with 13 academicians from 12 different universities and 10 sector representatives from 7 local newspapers in Konya. Both groups are directed to the same questions and aimed at reaching the points at which points they resemble. According to the results, the function of academy and sector journalism education is comparable to the past in the points of impact of technology on the profession. The problems of journalism education, the proposal of solutions, the adequacy of the courses, the difference of practical theory and the employment issues are different.

Key Words: Communication Education, Journalism Education, Media Sector Expectations, Academy Expectations, Problems of Journalism

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	I
ÖZET	III
SUMMARY	V
İÇİNDEKİLER	VII
TABLolar LİSTESİ	X
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	4
TÜRKİYE’DE İLETİŞİM EĞİTİMİNİN TARİHSEL ÇERÇEVESİ	4
1.1. İlk Özel Gazetecilik Okulu	4
1.2. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsü’nün Kurulması	5
1.3. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksekokulu	6
1.4. Özel Gazetecilik Yüksekokulları	7
1.5. Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi	8
1.6. Yüksek Öğretim Yasası	8
1.7. İletişim Fakültelerinin Kurulması	9
1.7.1. Yükseköğretim Kurumu ile Birlikte Gelen Eğitim	9
1.7.2. İletişim Fakültelerine Anabilim Dallarının Kurulması	9
1.7.3. Halkla İlişkiler Eğitimi	10
1.8. İletişim Fakülteleri’nde Lisansüstü Eğitim	11
1.9. Günümüzde İletişim Fakültelerinin Durumu	12
1.9.1. Devlet Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri	12
1.9.2. Devlet Üniversitesi İletişim Fakülteleri ile İlgili Temel Bilgiler	14
1.9.3. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri	27
1.9.4. Vakıf Üniversitesi İletişim Fakülteleri İle İlgili Temel Bilgiler	28
1.10. İletişim Fakültelerine ve İletişim Eğitimine Yönelik Eleştiriler	33
İKİNCİ BÖLÜM	42
METODOLOJİ	42
2.1. Araştırmanın Sorunu	42
2.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	43
2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	43
2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	47
2.5. Soru Formu ve Ölçüm Araçları	47
2.6. Verilerin Analizi ve Kullanılan Testler	49
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	50

İLETİŞİM FAKÜLTELERİNDE YER ALAN BÖLÜMLERE VE DERS	
PROGRAMLARINA YÖNELİK İNCELEME.....	50
3.1.Bölümlere Göre Devlet Üniversitesi İletişim Fakültelerinin Değerlendirilmesi	50
3.2.Bölümlere Göre Vakıf Üniversitesi İletişim Fakültelerinin	58
Değerlendirilmesi.....	58
3.3.Bölümlere Göre Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin Karşılaştırılması	66
3.4.Gazetecilik Bölümlerinde Verilen Derslerin Analiz Sonuçları	68
3.4.1.Genel Kültür Derslerine Yönelik Bulgular	68
3.4.2.Mesleki Derslere Yönelik Bulgular	72
3.5.Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi	80
3.5.1. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Ders Analizleri.....	82
3.5.2.Selçuk Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Öğrenci Profili	88
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	91
SAHA ARAŞTIRMASI BULGULARI VE YORUMLARI.....	91
4.1.Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	91
4.2.Katılımcıların Gazetecilik Eğitiminin Nasıl Olması Gerektiğine Yönelik Düşünceleri.....	92
4.3.Katılımcıların Gazetecilik Bölümünü Tercih Etme Nedenleri	93
4.4.Gazetecilik Eğitimi Üzerinde Etkili Olan Etmenler	95
4.5. Öğrencilerin Gazetecilik Eğitiminden Beklentileri	98
4.6.Gazetecilik Mesleğinin Öğrencilere Uygunluk Derecesi.....	100
4.7.Öğrencilerin Bölümle İlgili Bilgi Edinme Düzeyleri.....	101
4.8. Gazetecilik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyi.....	102
4.9. Meslekte Aktif Olarak Çalışmaya Yönelik Düşünceler	103
4.10. Katılımcıların Bölümü Tercih Etme Sıraları	105
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	106
AKADEMİ VE SEKTÖRE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR	106
5.1. Akademiye Yönelik Bulgular	108
5.1.1. Gazetecilik Eğitiminin Temel İşlevi	108
5.1.2. Gazetecilik Eğitiminin En Temel Sorunları	110
5.1.3. Gazetecilik Eğitimindeki Sorunların Çözümü İçin Öneriler	116
5.1.4. Gazetecilik Bölümlerinde Verilen Derslere Yönelik Düşünceler.....	119
5.1.5. Gazetecilik Eğitiminde Pratik ve Teori Derslerine Yönelik Düşünceler	122
5.1.6. Geçmiş ve Günümüzde Gazetecilik Eğitimindeki Olumlu Olumsuz Değişimler	125
5.1.7. Teknolojinin Gazeteciliğe Etkisine Yönelik Düşünceler	129
5.1.8. İstihdam Noktasında Medya Sektörünün Değerlendirilmesi.....	133
5.2. Sektöre Yönelik Bulgular	138
5.2.1. Gazetecilik Eğitimin En Temel İşlevi.....	138

5.2.2. Gazetecilik Eğitimindeki Sorunlar	142
5.2.3. Gazetecilik Eğitimindeki Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	145
5.2.4. Gazetecilik Bölümlerinde Verilen Derslere Yönelik Düşünceler	150
5.2.5. Gazetecilik Eğitiminde Pratik ve Teori Derslerine Yönelik Düşünceler	152
5.2.6. Geçmişten Günümüze Gazetecilik Eğitimindeki Değişimler	155
5.2.7. Teknolojinin Gazetecilik Mesleğine Etkileri	159
5.2.8. İstihdam Noktasında Medya Sektörünün Değerlendirilmesi	165
SONUÇ VE TARTIŞMA	170
KAYNAKÇA	179
EKLER	190

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Devlet Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri, Kuruluş Tarihleri ve Bulundukları İller.....	12
Tablo 2: Vakıf Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri, Kuruluş Tarihleri ve Bulundukları İller.....	27
Tablo 3: Gazetecilik Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri.....	50
Tablo 4: Görsel İletişim Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri ..	52
Tablo 5: Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri	52
Tablo 6: Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri.....	53
Tablo 7: Radyo Televizyon ve Sinema Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri.....	54
Tablo 8: Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri.....	56
Tablo 9: İletişim Bilimleri Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri	56
Tablo 10: İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri	57
Tablo 11: Yeni Medya Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri.....	57
Tablo 12: İletişim Fakültelerinde Yer Alan Tek Bölümler.....	57
Tablo 13: Çizgi Film ve Animasyon Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	58
Tablo 14: Dijital Oyun Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri ..	58
Tablo 15: Gazetecilik Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	58
Tablo 16: Görsel İletişim Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri ...	59
Tablo 17: Halkla İlişkiler Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri	59
Tablo 18: Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri	60
Tablo 19: Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	60

Tablo 20: İletişim Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri	61
Tablo 21: İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri	61
Tablo 22: Medya ve İletişim Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	61
Tablo 23: Radyo Televizyon ve Sinema Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	62
Tablo 24: Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	62
Tablo 25: Reklam Tasarımı ve İletişimi Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri	63
Tablo 26: Sinema ve Televizyon Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri ...	63
Tablo 27: Televizyon Haberciliği ve Programcılığı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	63
Tablo 28: Yeni Medya Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	64
Tablo 29: Yeni Medya ve Gazetecilik Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	64
Tablo 30: Yeni Medya ve İletişim Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri.....	65
Tablo 31: Yeni Medya ve İletişim Sistemleri Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri	65
Tablo 32: İletişim Fakültelerinde Tek Olan Bölümler.....	65
Tablo 33: İletişim Fakültelerinde Bulunan Bölümlerin Karşılaştırılması	66
Tablo 34: Sosyoloji ve Psikoloji / Sosyal Psikoloji Derslerinin Karşılaştırılması ...	68
Tablo 35: Ekonomi ve Siyaset Bilimi Derslerinin Karşılaştırılması.....	69
Tablo 36: Atatürk İlke ve İnkılapları ile Hukuk Derslerinin Karşılaştırılması.....	70
Tablo 37: İngilizce ve Türk Dili Derslerinin Karşılaştırılması.....	71
Tablo 38: Temel Gazetecilik, Temel Fotoğrafçılık, Haber Toplama ve Yazma ile İletişim Bilimi Derslerinin Karşılaştırılması	72
Tablo 39: İletişim Sosyolojisi, Haber Sosyolojisi, Haber Kuramları ve İletişim Kuramları Derslerinin Karşılaştırılması.....	73

Tablo 40: İletişim Tarihi, Basın Tarihi, Siyasal İletişim ile İletişim ve Etik Derslerinin Karşılaştırılması	74
Tablo 41: Masaüstü Yayıncılık, Uygulamalı Gazetecilik, Dergi Yayıncılığı ve Gazete Yazı Türleri Derslerinin Karşılaştırılması.....	75
Tablo 42: Yerel Habercilik, Spor Haberciliği, Araştırmacı Gazetecilik ve Ekonomi Haberciliği Derslerinin Karşılaştırılması.....	77
Tablo 43: Basının Güncel Sorunları, Röportaj Teknikleri, Uluslararası İletişim ve Medya Okuryazarlığı Derslerinin Karşılaştırılması	78
Tablo 44: Yeni Medya, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Söylem Analizi ve Haber Çözümlemeleri Derslerinin Karşılaştırılması	79
Tablo 45: Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Akademik Kadro Durumu.....	81
Tablo 46: Gazetecilik Bölümü 1. Sınıf Dersleri.....	82
Tablo 47: Gazetecilik Bölümü 2. Sınıf Dersleri.....	83
Tablo 48: Gazetecilik Bölümü 3. Sınıf Dersleri.....	83
Tablo 49: Gazetecilik Bölümü 4. Sınıf Dersler.....	84
Tablo 50: Gazetecilik Bölümü Zorunlu Dersleri.....	85
Tablo 51: Gazetecilik Bölümü Seçmeli Dersleri.....	86
Tablo 52: Bölüme Yerleşen Öğrenci Profili	88
Tablo 53: Yerleşen Öğrencilerin Bölgelere Göre Dağılımı	89
Tablo 54: Tercih Sırasına Göre Yerleşen Öğrenci Sayısı	89
Tablo 55: Katılımcıların Cinsiyete Göre Yüzdelik Dağılımı.....	91
Tablo 56: Katılımcı Yaşlarının Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	91
Tablo 57: Katılımcıların Eğitim Gördükleri Sınıflara Göre Yüzdelik Dağılımı ..	91
Tablo 58: Katılımcıların Gazetecilik Eğitiminin Nasıl Olması Gerektiğine Yönelik Düşüncelerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	92
Tablo 59: Katılımcıların Gazetecilik Bölümünü Tercih Etme Nedenlerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	93

Tablo 60: Cinsiyete Göre Gazetecilik Bölümünü Tercih Etme Nedenleri Arasındaki Farklılık.....	94
Tablo 61: Gazetecilik Eğitimi Üzerinde Etkili Olan Etmenlerin Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	96
Tablo 62: Sınıflara Göre Gazetecilik Eğitiminde Etkili Olan Etmenlerin Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	96
Tablo 63: Gazetecilik Eğitimi Beklentilerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	98
Tablo 64: Cinsiyete Göre Gazetecilik Eğitimi Beklentileri Arasındaki Farklılık	.98
Tablo 65: Katılımcıların Gazetecilik Mesleğinin Kendilerine Ne Derece Uyduğunun Merkezi Eğilim İstatistikleri	100
Tablo 66: Sınıflara Göre Gazetecilik Mesleğinin Uygunluğunun Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	100
Tablo 67: Mesleğe Uygunluğun Cinsiyetlere Göre Farklılığı.....	101
Tablo 68: Katılımcıların Tercih Yapmadan Önce Bölümle İlgili Bilgi Edinme Düzeylerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri.....	101
Tablo 69: Cinsiyet Göre Bilgi Edinme Düzeyi Arasındaki Farklılık.....	101
Tablo 70: Gazetecilik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyinin Yüzdelik Dağılımı.....	102
Tablo 71: Katılımcıların Eğitim Aldıkları Sınıf ile Gazetecilik Eğitiminin Yeterli Olup Olmadığı ile İlgili Düşünce Düzeylerinin Yüzdelik Dağılımı	102
Tablo 72: Gazetecilik Mesleğinde Çalışmaya Yönelik Düşüncelerin Yüzdelik Dağılımı.....	103
Tablo 73: Katılımcıların Eğitim Aldıkları Sınıf ve Meslekte Çalışma Düzeylerinin Yüzdelik Dağılımı.....	104
Tablo 74: Cinsiyete Göre Meslekte Çalışma Düzeylerinin Yüzdelik Dağılımı	.104
Tablo 75: Katılımcıların Bölümü Tercih Etme Sırası Yüzdelik Dağılımı	105

GİRİŞ

Türkiye’de iletişim eğitimi tartışmalı ve sorunludur. İletişim alanı dinamik bir alandır buna bağlı olarak da sorunlar ortaya çıkmaktadır. Endüstrinin gelişmesi, gazeteciliğin değişime uğraması, yeni beceriler gerektiren bir meslek haline gelmesi ayrıca reklamcılık ve halkla ilişkilerin gelişmesi gibi olgular iletişim eğitimi etkilemiştir. Değişen ve gelişen bir alanda nasıl bir eğitim verileceği ise tartışma konusu olmuştur (Uzun, 2007: 118). İletişim fakültelerinde yıllardır kabul gören uygulama dört yıllık eğitim öğretim döneminde ilk iki yıl genel dersler, son iki yıl ise uygulamalı dersler ve alan derslerinin verilmesidir (Güz vd., 2017:1551).

Alanda ne iletişim eğitimi ne de iletişim eğitimi verenlerin konumu çok parlak değildir. Medya sektörü iletişim / gazetecilik eğitimi verilmesinde istekli olmakla beraber; sadece iletişim eğitimi almış olmayı kabul etmemekte, iletişim mezunlarını işe almakta zorluk çıkarmaktadır. Sektörün istediği iletişimci profilini tanımlamak hala zordur. Sektör iletişim eğitimi denetim altında tutmak istegindedir. Eğitimin üniversite düzeyinde olmasından dolayı bu isteğini çok fazla yerine getirememektedir (Tokgöz, 2003: 11).

Sektör daha çok kar kaygısıyla hareket etmekte olup; yeni mezunları “stajyer” adı altında gereğinden fazla sürelerde ücret ödemedi çalıştırmaktadır. Kurumda kalmak isteyen kişiler sigortasız ve sözleşmesiz, hiçbir iş güvenceleri olmadan çalıştırılmakta; kendilerinden istenen konuları istendiği şekliyle hazırlamaktadır. Bu süreçte dört yıl boyunca öğrencilere benimsetilmeye çalışılan meslek etiği kuralları da ihlal edilmektedir (Gezgin, 2008: 33).

Son yıllarda hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde iletişim fakültelerinin sayısı artış göstermiştir. Bu fakültele alınan öğrenci sayısının giderek artması, özel iletişim eğitimi veren kurumların ve kuruluşların açılması gibi sorunlar üzerinde düşünülmesi gereken konulardır (Yıldırım, 2012: 450)

Özel üniversitelerinin kurulmaya başlamasıyla iletişim fakültesi sayısı artmış, var olan sorunlara yenileri eklenmiştir. İstihdam, akademik kadro yetersizliği, mezun sayısının fazla olup sektörün bunu karşılayamaması, eğitimde kalitenin düşmesi gibi konular üzerindeki tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Sorunlar geniş bir alanı

ilgilendirmektedir. Sadece üniversiteyi, akademisyenleri ilgilendiren bir durum olmayıp; sektörü ve öğrencileri de içine almaktadır.

Bu çalışmada da bu sorunlardan yola çıkılarak akademi, öğrenci ve sektör beklentileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde literatür taraması yapılmış olup; gazetecilik eğitiminin gelişimi ve günümüzdeki iletişim fakültelerinin durumu incelenmiştir. Eğitimle ilgili temel tartışmalara da yer verilmiştir. İkinci bölümü metodoloji oluşturmaktadır.

Üçüncü bölümde devlet ve vakıf üniversitelerinde yer alan iletişim fakülteleri bölümlere göre incelenip tablolastırılmıştır. Türkiye’de iletişim eğitiminin tarihsel gelişimine bakıldığında ilk olarak gazetecilik eğitimi öne çıkmaktadır. İletişim fakültelerinin temel bölümlerinden olan halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema daha sonraki yıllarda gelişim göstermiştir. Son yıllarda geleneksel bölümler yerini yeni bölümlere bırakmıştır. Bu bölümler arasında reklamcılık, görsel iletişim tasarımı, yeni medya gibi bölümler öne çıkmaktadır. İletişim eğitiminde yeni açılan bölümler daha çok özel üniversitelerde yer almaktadır. Vakıf üniversitelerinde geleneksel bölümler daha az tercih edilmektedir.

Yine bu bölümde örneklem olarak seçilen 15 üniversite verilen dersler noktasında analiz edilmiştir. Genel kültür derslerinin seçiminde amaçlı örneklem uygulanıp, bir fakültenin verebileceği bütün genel kültür dersleri incelenmiştir. Dersler şu şekildedir: sosyoloji, psikoloji / sosyal psikoloji, ekonomi, siyaset bilimi, Atatürk ilke ve inkılâpları, hukuk, İngilizce ve Türk dili. Genel kültür dersleri 8 farklı ders olup örneklem olarak seçilen 15 üniversite için uygulanmıştır. Mesleki derslerden de 28 ders örneklem olarak seçilmiştir. Toplam 36 ders incelenmiştir. Bu bölümün son kısmında saha araştırmasının Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümünde yürütülmesinden dolayı bu fakülte ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Fakültenin akademik kadro durumu, bölümde verilen zorunlu ve seçmeli dersler incelenmiştir. Bölümün kontenjan durumu, taban ve tavan puanları, yerleşen kız ve erkek öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin hangi bölgeden geldikleri, öğrencilerin fakülteyi tercih sırası bilgileri verilmiştir. Dersler analiz edilirken 2017-2018 eğitim öğretim döneminde uygulanan ders programları dikkate alınmıştır.

Çalışmanın dördüncü bölümünde saha araştırmasından elde edilen verilerin analizi yer almaktadır. Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümünde eğitim gören 300 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Katılımcılarla yüz yüze görüşme yapılmıştır. Saha araştırmasında evren olarak Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümü seçilmiş olup, örneklem olarak seçilen 300 öğrenci de evreni temsil etmiştir.

Çalışmanın beşinci bölümünde akademi ve sektöre yönelik bulgular elde edilmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de gazetecilik bölümlerinde yer alan akademisyenleri temsilen 12 farklı üniversiteden 13 akademisyenle görüşülmüştür. Görüşülen akademisyenler Türkiye’de ilk yıllarda kurulan iletişim fakültelerinde, son yıllarda kurulmuş olan iletişim fakültelerinde ve vakıf üniversitelerinde görev yapmaktadır. Ayrıca 5 bölüm başkanı ile görüşülmüştür. Toplamda 4 profesör, 3 doçent ve 6 doktor öğretim üyesi bulunmaktadır. Sektöre yönelik araştırmada evren olarak Konya yerel basın çalışanları ele alınmıştır. Örneklem olarak 7 farklı yerel gazeteden 10 isim ile görüşülmüştür. Görüşülen isimler arasında alaylı, farklı bölümden mezun, gazetecilik mezunu, yüksek lisans öğrencisi, yüksek lisans mezunu ve doktora öğrencisi bulunmaktadır. Akademi ve sektör temsilcileri ile görüşmede mülakat tekniği kullanılmıştır. Akademisyenlerden sadece Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA ile yüz yüze görüşülmüştür. Diğer 12 akademisyen ile mail üzerinden görüşülmüştür. Sektör temsilcilerinin tamamı ile yüz yüze görüşülmüştür. Sektör temsilcileri arasında Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı, İç Anadolu Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı, Yeni Şafak Gazetesi Bölge Müdürü ve Habertürk Gazetesi Konya Temsilcisi yer almaktadır. Bunun dışında Genel Yayın Yönetmeni, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü, Yazı İşleri Müdürü, Haber Müdürü olan sektör temsilcileri de bulunmaktadır.

Çalışmanın sonuç kısmında çalışmadan elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Akademi ve sektöre yönelik elde edilen bilgiler karşılaştırılıp her iki grubun da benzer ve farklı yönleri ortaya konulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE İLETİŞİM EĞİTİMİNİN TARİHSEL ÇERÇEVESİ

Endüstrileşmenin artmasıyla beraber haberleşme süreci kapsam olarak genişlemiştir. Türkiye’de de İkinci Dünya Savaşı’ndan ve partili sisteme geçildikten sonra basın alanında bir hareketlilik olmuştur. Bu olaylar sonucunda o döneme kadar alaylı olarak yetişmiş basın çalışanları ile yetinilemeyeceği anlaşılmıştır. Oluşan ihtiyaca yönelik önce İstanbul’da daha sonra Ankara’da önce üniversitelere bağlı olarak daha sonra da özel sektörde gazetecilik ve basın yayın okulları açılmıştır (Abadan-Unat, 1972: 67).

1.1.İlk Özel Gazetecilik Okulu

Türkiye’de gazetecilik eğitiminin başlatılması için ilk girişim 1947’de olmuştur. O dönemin Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Sedat Simavi, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü’ne bir yazı göndermiştir. Üniversitede bir enstitünün kurulmasını istemiştir. Rektörlük, bu öneriyi olumlu karşılayarak; 24 Kasım 1949’da İktisat Fakültesi’ne bağlı Gazetecilik Enstitüsü’nün kurulmasına karar vermiştir (Topuz, 2014: 375).

Türkiye’de ilk özel gazetecilik okulu 1948’de Müderris Fehmi Yahya Tuna tarafından açılmıştır. Bu okul Marmara Üniversitesi’ne bağlı Basın Yayın Okulu’nun temeli sayılmaktadır. Türk basın tarihinde Tuna, Türkiye’de gazetecilik eğitimini başlatan ilk isim olarak geçmektedir. Ahmet Rasim, Tuna’nın böyle bir düşünceye sahip olmasında etkili olan bir isimdir. Rasim, gazeteci olacak kişilerin özel bir eğitim almaları gerektiğini belirtmiş olup; makalelerinde gazetecilik okullarının açılmasını savunmuştur (İnuğur, 1988: 155). Ahmet Rasim’in yaşadığı yıllarda gazetecilik okulları dünyada yeni açılmaya başlamıştır. O dönemde gazetecilik yeni bir bilim ve eğitim konusu olmuştur (Topuz, 1973: 115).

Ahmet Rasim, bu okullardaki öğrencilere gazeteleri okumak ve anlamak için özel meslek derslerin okutulması gerektiğini de önermiştir (İnuğur, 1988: 156).

1.2.İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsü'nün Kurulması

Türkiye’de 1946’da çok partili hayatın başlaması, 1950 yılında iktidarın el değiştirmesi, siyasi hayatın canlanmasına ve gelişmesine, gazete okuyanların sayısının artmasına neden olmuştur. Bu dönemde İstanbul Üniversitesi ile İstanbul Gazeteciler Cemiyeti’nin çabaları sonucunda basınla ilgili ikinci eğitim kurumu İktisat Fakültesi bünyesinde kurulan gazetecilik enstitüsüdür (İnuğur, 1988: 157).

İstanbul Gazeteciler Cemiyeti’nin o zamanki başkanı Cihat Baban’ın ilk teşebbüsü üzerine İstanbul Üniversitesi yerli ve yabancı bilim adamlarının fikir ve görüşlerini almıştır. Uzun incelemeler sonucunda İstanbul Üniversitesi Senatosu’nun 7,24 Kasım 1949 tarihli kararlarına göre iktisat fakültesine bağlı gazetecilik enstitüsü kurulması için adımlar atılmıştır (Abadan-Unat, 1972: 68).

1950 yılı güz döneminde Gazetecilik Enstitüsü’ne iki yıllık eğitim için öğrenci alınmıştır. Enstitüye hem lise mezunları hem de enstitü yönetmeliğinin geçici maddesi gereği iki yıl fiilen gazetecilik yapmış olanlar da kabul edilmiştir. Bu kişilerin öğrenim durumlarına bakılmamıştır. Enstitüde iktisat fakültesi öğretim üyeleri yanında tanınmış gazeteciler de ders vermiştir (Uzun, 2007: 121).

Gazetecilik enstitüsünde eğitim süresinin kısalığı nedeniyle Öğrenci Derneği 1960’da eğitimin 3 yıla çıkarılması için istekte bulunmuştur. 1960’da enstitüde 3 yıllık eğitim verilmeye başlanmıştır ama sorunlar hala devam etmiştir. Eğitim süresi daha sonra 4 yıla çıkarılarak; enstitü İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Halkla İlişkiler Yüksekokulu’na çevrilmiştir. 1982’de YÖK Yasası ile birlikte İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü’ne bağlanarak, adı İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu şeklinde değiştirilmiştir (Tokgöz, 2003: 13).

Gazetecilik Enstitü’nün basını sınırlı anlamda ele almış olması kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayacak biçimde eğitim veren bir eğitim kurumu ihtiyacını doğurmuştur. Ankara Gazeteciler Cemiyeti, toplumsal gelişmenin iletişim, tanıtma ve etkileşimle gerçekleşebileceğini savunmaktaydı. 1960 sonrası yeni bir yüksek okulun kurulması gündeme gelmiştir. İletişim alanında eğitim verecek yeni bir okulun kurulması isteği Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’ne iletilmiştir. Siyasal bilgiler fakültesi profesörler kurulu 1962 yılında “Haberleşme Enstitüsü” nün kurulmasını ilke olarak kabul etmiştir (Uzun,2007: 121).

1.3.Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksekokulu

Ankara’da Gazetecilik Yüksek Okulu’nun kurulması ilk kez 1962 yılında ele alınmıştır. Gazeteciler böyle bir okulun kurulması için Birleşmiş Milletler Bürosu’na başvurmuşlar ve büro başvurusu UNESCO’ya duyurmuştur. 26 Haziran 1962’de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde bölümün kurulmasına karar verilmiştir (Topuz, 2014: 376).

UNESCO okulun kurulması ve açılması ile ilgili sorunların yabancı bir uzmanın önerilerine uygun olarak çözülebilmesi için Brüksel Üniversitesi Toplu Yayın Teknikleri Ulusal Araştırma Merkezi Müdürü Roger Clausse’u 1964 yılının Nisan ve Mayıs aylarında Ankara’ya göndermiştir. Rapor 1964 yılında verilmiştir (Abadan-Unat, 1972: 71).

Raporda Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde kurulacak okulun sadece gazeteciliği değil; televizyon, radyo, sinema, halkla ilişkileri de kapsamı gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca üniversite eğitimi yanında uygulamanın da yer alması gerektiği ve meslek çevreleriyle ilişkilerin güçlendirilmesi gerektiği de yer almaktadır. Raporda yer alan bir başka öneri Türkiye’de basın ve yayın yüksekokulunun bir görevinin de yetişkinleri eğitecek programları uygulayacak elemanlar yetiştirmesidir (Abadan-Unat, 1972: 72-73).

UNESCO uzmanı Prof. Clausse’un raporu üzerine hazırlanan yönetmelik, Ankara Üniversitesi senatosunun 30 Haziran 1964 tarihindeki 471 / 2805 sayılı kararı ile kabul edilmiştir (Abadan-Unat, 1972: 73).

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksekokulu yönetmeliğinin yayınlanmasından sonra okulun açılması için hazırlıklar başlatılmıştır. Okulun ders programlarının hazırlanabilmesi için yurtdışındaki üniversitelere anket gönderilmiştir. Gelen cevaplara göre Basın Yayın Yüksekokulu’nun ilk ders programları hazırlanmaya başlamıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda 7 Kasım 1965’te Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın yayın Yüksekokulu eğitime başlamıştır. İlk müdür Prof. Dr. Fahir Armaoğlu olmuştur (Tokgöz, 2003: 14).

Bu okulun kurulmasında yine üniversite ve gazeteciler cemiyetinin işbirliği etkili olmuştur. Daha sonra Ankara ve İzmir’de Özel Gazetecilik Yüksekokulları

kurulmuştur. 1971 yılında özel okullar devletleştirilerek, 1472 sayılı kanunla İktisadi ve Ticari İlimler akademilerine bağlanmıştır. Bunun sonucunda ikisi Ankara’da, ikisi İstanbul’da ve biri de İzmir’de olmak üzere beş yüksekokulda lisans düzeyinde gazetecilik öğretimi yapılır hale gelmiştir (İnuğur, 1988: 157).

1.4.Özel Gazetecilik Yüksekokulları

8 Haziran 1965’te çıkarılan 625 sayılı “Özel Öğretim Kurumları Kanunu” ile Türkiye’de gazetecilik özel yüksekokulları açabilmenin önü açılmıştır. Yasa çerçevesinde ilk Gazetecilik Özel Yüksekokulu 1966 yılında kurulmuştur. Okul 1963 yılında faaliyetlerine son veren İstanbul Özel Gazetecilik Okulu’nun devamı olarak eğitime başlamıştır (Altun,1995: 110).

İkinci olarak kurulan gazetecilik özel yüksekokulu, 1967 yılında kurulan Başkent Özel Gazetecilik Yüksekokulu’dur. Okul Ankara’da yer alan Ekonomik ve Sosyal Faaliyetler Ticaret ve Sanayi Şirketi tarafından kurulmuştur. 1968’de ise Mithatpaşa Özel Eğitim Kurumları İşletmeciliği tarafından İzmir’de İzmir Karataş Özel Gazetecilik Okulu kurulmuştur (Altun, 1995: 110).

1968’de kurulan İzmir Karataş Özel Gazetecilik Okulu diğer gazetecilik okulları gibi 1971’de devletleştirilerek İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’ne bağlanmıştır. 1982 yılında Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu, 1992 yılında ise Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi adını almıştır (Güz, 2017:1549).

1966 yılından itibaren Özel Gazetecilik Okulları için şikâyetler söz konusu olmuştur. 1970 yılında Cumhuriyet Senatosu Özel Yüksek Okulları Araştırma Komisyonu ve TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonu tarafından özel okullara yönelik inceleme başlatılmıştır. 1971 yılında çıkarılan 1472 sayılı yasa ile okullar devleştirilmiştir. Böylece 3 okulun durumu şöyle olmuştur: İstanbul’daki yüksekokul İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisi’ne, Ankara’daki yüksekokul Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi’ne ve İzmir’deki yüksekokul İzmir İktisadi Ticari İlimler Akademisi’ne bağlanmıştır (Altun,1995: 111).

1.5.Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi

1970’li yılların başında Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi televizyon kurma girişimlerine başlamıştır. Akademideki iletişim konusu ile ilgili çalışmalar, eğitim televizyonunun 1 Eylül 1972’de Eğitim Enstitüsü’ne bağlanmasıyla kurumsal bir nitelik kazanmıştır. Enstitü’nün amacı “eğitimde etkinliği ve televizyon tekniğini bilen insan gücünün yetişmesini sağlamak” olmuştur. Enstitü 1975 yılında Sinema Televizyon Yüksekokulu’na dönüştürülmüştür. 1977-78 döneminde de öğrenci alımına başlanmıştır. 1979 yılında okulun adı değiştirilip, Televizyon ile Öğretim ve Eğitim Fakültesi adını almıştır. Daha sonra fakülteye basın ve yayın bölümü de eklenerek 1980’de fakültenin adı İletişim Bilimleri Fakültesi olarak değiştirilmiştir (Altun,1995: 111).

1.6.Yüksek Öğretim Yasası

2547 sayılı yasa ile Yüksek Öğretim Kurulunun kurulmasıyla birlikte, mevcut devlet üniversitelerinde eğitim ve öğretim bakımından yeni düzenlemeler yapılması gündeme gelmiştir. Bu düzenlemelerle beraber yüksek öğretim kurumları teşkilatı 1982 yılında 41 sayılı kanun hükmündeki kararname ile tekrar düzenlenmiştir. Kararname ile gazetecilik alanında eğitim veren okullar; Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulları adı altında söz konusu üniversitelerin rektörlüklerine bağlanmıştır (Uzun,2007: 122).

41 sayılı kararname ile Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi’ne bağlı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu, Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’ne bağlı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu, Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ne bağlı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu adını alarak adı geçen üniversiteler rektörlüklerine bağlandı. Basın yayın yüksekokulları tek bir biçime indirildi (Tokgöz, 2003: 15).

1.7.İletişim Fakültelerinin Kurulması

2908 sayılı yüksek öğretim kurumları yasasında 1992 yılında 3837 sayılı yasa ile değişiklik yapılmıştır. O dönemde mevcut bulunan beş Basın Yayın Yüksekokulu, iletişim fakültelerine dönüştürülmüştür. Aynı zamanda bu yasa ile Konya’da Selçuk Üniversitesi’ne bağlı İletişim Fakültesi ile Eskişehir’de Anadolu Üniversitesi’ne bağlı İletişim Bilimleri Fakültesi kurulmuştur (Uzun, 2007: 122).

Devlet üniversiteleri içinde iletişim fakültelerinin sayısı zamanla artmıştır. 1997 yılından itibaren vakıf üniversitelerinin kurulmasının önü açılınca buralarda da iletişim fakültesi kurulmaya başlanmıştır. Aynı zamanda güzel sanatlar fakülteleri içerisinde de iletişimle ilgili bölümler açılmaya başlanmıştır. Yine meslek yüksekokullarında da iletişim, halkla ilişkiler, radyo televizyon yayıncılığı, fotoğrafçılık gibi bölümler yer almaya başlamıştır (Uzun, 2007: 122-123).

1.7.1.Yükseköğretim Kurumu ile Birlikte Gelen Eğitim

Başlangıçta sadece gazetecilik eğitimi vermek üzere açılan yükseköğretim kurumları ikinci bölüm olarak Radyo ve Televizyon, üçüncü bölüm olarak da Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümlerini açmışlardır. Son yıllarda yeni medya bölümü açılmaya başlanmıştır. Günümüzde fakültelerin verdiği eğitimde, yer alan bölümlerde ve programlarda tek tipçilik söz konusu değildir. 1980 sonrasında YÖK’ün kurulmasıyla birlikte iletişim eğitimi sadece lisans düzeyinde değil aynı zamanda lisansüstü seviyede de eğitim verilen alan olmuştur (Güz vd., 2017: 1549-1550).

1.7.2.İletişim Fakültelerine Anabilim Dallarının Kurulması

Yüksek Öğretim Kurulu 1993 yılında iletişim fakültelerinde yer alan bölümlere anabilim dalları getirmiştir. Gazetecilik bölümüne yerleştirilen anabilim dalları “genel gazetecilik, basın yayın tekniği, basın ekonomisi ve işletmeciliği, bilgisayar ve bilgisayar teknolojileri” şeklindedir. Radyo Televizyon ve Sinema bölümüne; “radyo televizyon, sinema, iletişim bilimi, grafik sanatlar ve fotoğrafçılık” anabilim dalları getirilmiştir. Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümünde “halkla ilişkiler, kişilerarası iletişim, araştırma yöntemleri, reklamcılık ve tanıtım” anabilim dalları yer almıştır (Tokgöz, 2003: 13).

1.7.3.Halkla İlişkiler Eğitimi

Türkiye’de halkla ilişkiler eğitiminin temellerini gazetecilik eğitimi atmıştır (Gülsünler, 2008: 93).

Türkiye’de halkla ilişkiler eğitiminin başlangıcı 1960’lı yılların ortalarına rastlamaktadır. İlk kez 1966 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Gazetecilik Yüksekokulu’nda halkla ilişkiler eğitimi verilmeye başlanmıştır. Daha sonra halkla ilişkiler dersleri İzmir, İstanbul ve Ankara’daki Gazetecilik Yüksekokulları’nda yer almıştır. Radyo-televizyon ve gazetecilik yanında halkla ilişkiler bölümleri de açılmıştır (Peltekoğlu, 2001: 98).

PRSA ve IABC’ye üye olan ve mesleği icra edenlerin yaklaşık %50’si gazetecilik ya da iletişim mezunu olup, %3’ünün doktora, %25’inin master düzeyinde eğitim aldığı görülmektedir. %90’ı ise üniversite mezunudur (Peltekoğlu, 2001: 120).

Eğitim sürecinde kaliteyi yakalayabilmenin 2 temel koşulu bulunmaktadır. Birincisi, uygun eğitim programının düzenlenmesi ve öğretim kadrolarının uzmanlık alanlarında ders vermelerinin sağlanmasıdır. İkincisi sektörün eğitimi ciddiye alması ve işbirliğine açık olmasıdır. Genellikle iletişim fakülteleri bünyesinde verilen halkla ilişkiler eğitimi; iktisat, siyaset, davranış bilimleri, iletişim kuramları ve yöntemleri, psikoloji konularını kapsayan temel eğitim üzerine inşa edilmelidir (Peltekoğlu, 2001: 121).

Devlet Planlama Teşkilatı’nın kurulması halkla ilişkilerin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. 1972 yılında Halkla İlişkiler Derneği’nin kurulması halkla ilişkiler eğitimine farklı bir ivme kazandırmıştır. 1988 yılında Yüksek Öğretim Kurulu’nun isteğiyle Basın Yayın Yüksekokulları’nda verilen gazetecilik ve halkla ilişkiler bölümleri ikiye ayrılmış olup; halkla ilişkiler ve tanıtım ile gazetecilik bölümleri 2 ayrı bölüm olarak kurulmuştur (Gülsünler, 2008: 94) .

“İletişim fakültelerinden mezun olan öğrenciden sektör ne beklemekte? Bir kere iletişim fakültesi mezunu temel bilgilerle donatılmış olacak, sonra lisan bilecek, mesleğe adım attığı gün hiç kuşkusuz organizasyon düzenleyecek. Hepsinden daha önemlisi en küçük yanılgıya yer vermeyen mükemmel bir iletişim stratejisi derhal oluşturacak. Basınla ilişkiler mi? Daha ilk günden bütün basın mensuplarıyla kusursuz bir iletişim içerisinde olacak.” (Peltekoğlu, 2001: 125).

1.8.İletişim Fakülteleri’nde Lisansüstü Eğitim

Türkiye’de iletişim eğitimi gelişmeye devam ederken iletişim eğitimini sürdürecekt eğitimcilerin ihtiyacı söz konusu olmuştur. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bu noktada önemli rol oynamıştır. Hukuk Fakültesi ise basın ve iletişim hukuku alanda doktora eğitimi vererek, basın ve iletişim hukuku alanında eğitimcilerin yetişmesine katkı sağlamıştır (Tokgöz, 2014: 119).

Oya Tokgöz “Türkiye’de İletişim Araştırmalarında İletişim Eğitiminin Rolü ve Önemi” adlı çalışmasında Türkiye’de iletişim eğitimine ivme kazandıran iletişim çalışmalarını 3 ana çerçevede değerlendirmektedir. Bunlar;

- 1)Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde 1971-1994 yılları arasında tamamlanan doktora tezleri,
- 2)Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’nde 1985-1994 yılları arasında tamamlanan doktora tezleri,
- 3)YÖK programlarıyla birlikte 1988’den itibaren tamamlanan, tamamlanmaya devam eden doktora tezleridir (2006: 2).

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi doktora programında doktora yapma, iletişim alanında akademik yaşamda yer alma yönünden ilk adımı oluşturmuştur. Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’nde 1985-1994 yılları arasında tamamlanan doktora tezleri farklı bir amaca hizmet etmiştir. Eskişehir’de kurulan televizyon istasyonunun yönetilmesi ve devreye giren açık öğretim programlarının yürütülmesi bakımından tamamlanan doktora tezlerinin, pragmatik bir amaca yönelik olarak hazırlanmıştır (Tokgöz, 2006: 3).

1983-1984 akademik döneminden itibaren Türkiye’de İstanbul ve Marmara Üniversitelerinde iletişim alanında lisansüstü eğitim devreye girmiştir. Gazi ve Anadolu Üniversitelerinde 1984-1985’ten, Ankara ve Ege Üniversitelerinde 1986-1987’den itibaren yüksek lisans programları eğitim vermeye başlamıştır. Doktora programları Ankara’da 1989-1990, Anadolu ve Ege’de 1991-1992 döneminde devreye sokulmuştur. Lisansüstü eğitim disiplinler arası iletişim anabilim dalında verilmekteydi. 1993-1994 döneminden itibaren gazetecilik, radyo televizyon ve sinema ile halkla ilişkiler ve tanıtım anabilim dallarında da eğitim verilmeye başlanmıştır (Tokgöz, 2006: 4).

1969 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı iletişim alanında lisansüstü eğitim olanağı tanımıştır. Bakanlık devlet burslarından bazılarını iletişim alanına tahsis ederek, yurtdışında iletişim alanında doktora yapma olanağını tanımıştır. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksekokulu'nun 1969 yılında vermiş olduğu ilk mezunlar burstan faydalanmıştır. ABD, Fransa ve Batı Almanya'da yüksek lisans ve doktora yapmışlardır (Tokgöz, 2006: 39).

1.9.Günümüzde İletişim Fakültelerinin Durumu

1.9.1.Devlet Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri

Günümüzde devlet üniversitelerinde toplam 43 iletişim fakültesi bulunmaktadır. İllere göre dağılımına bakıldığında en fazla Ankara ve İstanbul'da iletişim fakültesi yer almaktadır. Ankara'da; Ankara Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi olmak üzere 4 farklı üniversitede iletişim eğitimi verilmektedir. İstanbul'da ise; Galatasaray Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde yer almaktadır. Bütün üniversitelerde bulunan iletişim fakülteleri iletişim fakültesi adıyla geçerken; Anadolu Üniversitesi'nde İletişim Bilimleri Fakültesi olarak adlandırılmıştır.

Tablo 1:Devlet Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri, Kuruluş Tarihleri ve Bulundukları İller

Üniversite Adı	Kuruluş Tarihi	Bulunduğu İl
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	23.03.2012	Bolu
Adnan Menderes Üniversitesi	15.04.2011	Aydın
Akdeniz Üniversitesi	23.09.1998	Antalya
Aksaray Üniversitesi	04.08.2012	Aksaray
Anadolu Üniversitesi	17.05.1992	Eskişehir
Ankara Üniversitesi	11.07.1992	Ankara
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	04.06.2018	Ankara
Atatürk Üniversitesi	04.07.1997	Erzurum

Bozok Üniversitesi	28.02.2009	Yozgat
Bursa Teknik Üniversitesi	21.07.2010	Bursa
Bülent Ecevit Üniversitesi	15.11.2010	Zonguldak
Cumhuriyet Üniversitesi	06.10.2006	Sivas
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	03.07.2011	Çanakkale
Çukurova Üniversitesi	09.05.2006	Adana
Dicle Üniversitesi	26.02.2010	Diyarbakır
Ege Üniversitesi	11.07.1992	İzmir
Erciyes Üniversitesi	16.01.2001	Kayseri
Fırat Üniversitesi	19.09.1997	Elazığ
Galatasaray Üniversitesi	06.06.1994	İstanbul
Gazi Üniversitesi	11.07.1992	Ankara
Gaziantep Üniversitesi	02.11.2010	Gaziantep
Giresun Üniversitesi	14.08.2008	Giresun
Gümüşhane Üniversitesi	22.05.2008	Gümüşhane
Hacettepe Üniversitesi	05.08.2005	Ankara
İnönü Üniversitesi	26.02.2010	Malatya
İstanbul Üniversitesi	11.07.1992	İstanbul
Karabük Üniversitesi	01.11.2016	Karabük
Karadeniz Teknik Üniversitesi	03.07.2003	Trabzon
Kastamonu Üniversitesi	26.02.2010	Kastamonu
Kocaeli Üniversitesi	04.07.1997	Kocaeli
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	01.11.2016	Manisa
Marmara Üniversitesi	11.07.1992	İstanbul
Mersin Üniversitesi	29.06.2001	Mersin
Munzur Üniversitesi	10.09.2012	Tunceli
Mustafa Kemal Üniversitesi	13.11.2010	Hatay
Muş Alparslan Üniversitesi	30.06.2010	Muş
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	24.10.2011	Niğde
19 Mayıs Üniversitesi	26.02.2010	Samsun
Pamukkale Üniversitesi	15.04.2011	Denizli

Sakarya Üniversitesi	02.05.2012	Sakarya
Selçuk Üniversitesi	11.07.1992	Konya
Süleyman Demirel Üniversitesi	03.07.2011	Isparta
Uşak Üniversitesi	03.07.2011	Uşak

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Fakülte sayısı bölgelere göre değerlendirildiğinde en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde (11) bulunmaktadır. Bunu sırasıyla Karadeniz (8), Marmara (7), Akdeniz (5), Doğu Anadolu (5), Ege (5) takip etmektedir. En az iletişim fakültesi ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde (2) yer almaktadır. Her bölgede iletişim fakültesi bulunmaktadır.

Kuruluş tarihlerine göre ilk kurulan iletişim fakülteleri şu şekildedir: Gazi Üniversitesi (1992), İstanbul Üniversitesi (1992), Anadolu Üniversitesi (1992), Ankara Üniversitesi (1992), Ege Üniversitesi (1992), Marmara Üniversitesi (1992), Selçuk Üniversitesi (1992), Galatasaray Üniversitesi (1994), Atatürk Üniversitesi (1997), Fırat Üniversitesi (1997), Kocaeli Üniversitesi (1997), Akdeniz Üniversitesi (1998).

En son kurulan iletişim fakülteleri ise şu şekilde sıralanabilir: Abant İzzet Baysal üniversitesi (2012), Aksaray Üniversitesi (2012), Munzur Üniversitesi (2012), Sakarya Üniversitesi (2012), Karabük Üniversitesi (2016), Manisa Celal Bayar Üniversitesi (2016), Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (2018).

1.9.2. Devlet Üniversitesi İletişim Fakülteleri ile İlgili Temel Bilgiler

Abant İzzet Baysal Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakültenin kurulmasına dair karar Resmi Gazete'nin 23 Mart 2012 tarihli sayısında yayınlanmıştır. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema ile görsel iletişim tasarımı bölümleri yer almaktadır. Gazetecilik bölümü 2015-2016 akademik yılında eğitim öğretime başlamıştır. Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü 2017-2018 akademik yılında öğrenci alımına başlamıştır. Radyo televizyon ve sinema bölümünün de 2018-2019 akademik yılında öğrenci alımına başlaması planlanmaktadır. Uygulama birimleri yer almamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Üniversite öğrencilere çift anadal ve yandal imkânı sağlamaktadır (<http://ilef.ibu.edu.tr/>).

Adnan Menderes Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 15 Nisan 2011 tarihinde yayınlanan kararname ile kurulmuştur. Radyo televizyon ve sinema, halkla ilişkiler ve reklamcılık, gazetecilik ile görsel iletişim tasarımı bölümleri bulunmaktadır. Radyo televizyon ve sinema bölümü 2013-2014 eğitim öğretim döneminde ilk öğrencilerini almıştır. 2015-2016 eğitim öğretim döneminde halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü öğrenci almıştır. 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde gazetecilik, 2019-2020 eğitim öğretim döneminde ise görsel iletişim tasarımı bölümlerinin başlaması planlanmaktadır. Fakültede uygulama birimleri olarak fotoğraf stüdyosu ve televizyon stüdyosu bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı sağlanmaktadır (<http://akademik.adu.edu.tr/fakulte/iletisim/>).

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi

2000-2001 eğitim-öğretim yılında eğitime başlayan Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi 1998 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. AKİL Haber Ajansı, Atölye Halkla İlişkiler, AKÜN TV, Radyo atölyesi ve AIFA olmak üzere toplam 5 farklı alanda uygulama birimi bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<http://iletisim.akdeniz.edu.tr/>).

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi

2012 yılında kurulan Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim vermektedir. Fakültede uygulama birimleri bulunmamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal imkânı sağlanmaktadır (<http://iletisim.aksaray.edu.tr/tr>).

Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi

1972 yılında kurulan fakülte, ilk öğrencilerini 1977-1978 eğitim öğretim döneminde kabul etmiştir. 1979 yılında Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi bünyesinde Televizyonla Eğitim ve Öğretim Fakültesi olmuştur. 1980 yılında da İletişim Bilimleri Fakültesi olarak sinema ve televizyon konusunda eğitim vermeye başlamıştır. 1982 yılında iletişim sanatları, basım ve yayıncılık, eğitim

iletişimi ve planlaması gibi bölümler eklenmiştir. Yeni yapılanma içinde açıköğretim fakültesine bağlanmıştır. 1991 yılında İletişim Bilimleri Yüksekokulu olarak Anadolu Üniversitesi çatısı altında yer almıştır. 1992 yılında İletişim Bilimleri Fakültesi olarak değiştirilmiştir. 2001-2002 eğitim öğretim döneminde iletişim sanatları bölümü reklamcılık ve halkla ilişkiler, basın ve yayıncılık bölümü de basın ve yayın olarak değiştirilmiştir. Bir sonraki dönemde eğitim iletişimi ve planlaması bölümü kaldırılıp; iletişim bölümü açılmıştır. 2008-2009 döneminde reklamcılık ve halkla ilişkiler bölümü halkla ilişkiler ve reklamcılık olarak değiştirilmiştir. 2011-2012 döneminde de iletişim bölümü iletişim tasarımı ve yönetimi olarak değiştirilmiştir. Günümüzde sinema ve televizyon, basın ve yayın, halkla ilişkiler ve reklamcılık ile iletişim tasarımı ve yönetimi bölümlerinde eğitim verilmektedir. Genç Anadolu adında eğitim ve uygulama gazetesi bulunmaktadır. Ayrıca Genç Haber adıyla yayın yapan dergide bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal programları yer almaktadır (<https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/225/iletisim-bilimleri-fakultesi/genel-bilgi>).

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

Türkiye’de üniversite düzeyinde 4 yıllık eğitim veren ilk kurumdur. 1965 yılında UNESCO’nun ve Gazeteciler Cemiyeti’nin katkılarıyla basın yayın Yüksekokulu olarak kurulmuştur. 1992 yılında ise İletişim Fakültesine dönüştürülmüştür. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. Fakültede radyo stüdyosu, kısa film ve belgesel atölyesi, fotoğraf atölyesi, halkla ilişkiler atölyesi ile reklam atölyesi bulunmaktadır. Ayrıca “Görünüm” adında öğrenci gazetesi ve FM 91 frekansından yayın yapan “Radyo İlef” adında radyosu da bulunmaktadır. Fakültede Yeni Medya Araştırmaları Laboratuvarı da 2017 yılında faaliyetlerine başlamıştır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<http://ilef.ankara.edu.tr/>).

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2018 yılında kurulmuştur. En son kurulan iletişim fakültesidir (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180614-4.pdf>).

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi 1997 yılında kurulmuştur. Radyo televizyon ve sinema bölümü 1999 yılında, gazetecilik bölümü 2003 yılında, halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü ise 2010 yılında ilk öğrencilerini almıştır. Fakülte bünyesinde 1999 yılında yayına başlayan “Radyo Üniversite” ile öğrencilere uygulama imkânı sunulmaktadır. 2006 yılında yayına başlayan televizyon stüdyosu bulunmaktadır (ATA TV). Atatürk İletişim Gazetesi ise 2001 yılında yayımlanmaya başlamıştır. Ayrıca İFHA (İletişim Fakültesi Haber Ajansı) adında da uygulama birimi de bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal programları bulunmaktadır (<https://atauni.edu.tr/iletisim-fakultesi>).

Bozok Üniversitesi İletişim Fakültesi

2009 yılında kurulan fakülte gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık, iletişim bilimleri ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim vermektedir. Fakültede uygulama birimleri bulunmamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı sağlanmaktadır (<http://iletisim.bozok.edu.tr/?l=tr>).

Bursa Teknik Üniversitesi İletişim Fakültesi

2010 yılında kurulan fakülte günümüzde pasif konumdadır. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almakta olup eğitime başlanmamıştır (<http://if.btu.edu.tr/index.php>).

Bülent Ecevit Üniversitesi İletişim Fakültesi

Bülent Ecevit Üniversitesi İletişim Fakültesi 2010 yılında kurulmuştur. Fakültede gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema olmak üzere 3 bölüm bulunmaktadır. Fakülte pasif konumdadır, eğitim-öğretime başlanmamıştır. Eğitim öğretim faaliyetlerine başlamak için akademik kadro ve alt yapı çalışmalarına devam edilmektedir (<http://iletisim.beun.edu.tr/>).

Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2007 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. “Gazeteci” adında uygulama gazetesi yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Üniversite öğrencilere çift anadal ve yandal imkânı sunmaktadır (<http://iletisim.cumhuriyet.edu.tr/>).

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

2011 yılında kurulan fakülte 6 bölüme sahiptir. Bunlar; gazetecilik, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve reklamcılık, iletişim bilimleri, radyo sinema ve televizyon ile yeni medya bölümleridir. Radyo sinema ve televizyon ile gazetecilik bölümleri öğrenci almaktadır. “Kampüs FM” ve ÇOMÜ TV adında uygulama birimlerine sahiptir. Ayrıca çekim ve kurgu stüdyolarına sahiptir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitim olanakları bulunmaktadır (<http://iletisim.comu.edu.tr/>).

Çukurova Üniversitesi İletişim Fakültesi

Çukurova Üniversitesi İletişim Fakültesi 2006 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, iletişim bilimleri, radyo televizyon ve sinema ile reklamcılık ve halkla ilişkiler bölümleri bulunmaktadır. Uygulama birimi olarak “Radyo Üniversite” adında yayın yapan uygulama radyosu bulunmaktadır. Ayrıca “OKUyorum” adında yayın yapan uygulama gazetesi de bulunmaktadır. Video kurgu birimi, fotoğraf stüdyosu ve radyo stüdyosu ile masaüstü yayıncılık ve uygulama birimi de mevcuttur. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Üniversite öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı sağlamaktadır (<https://iletisim.cu.edu.tr/Tr/Default.aspx>).

Dicle Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2010 yılında kurulmuştur. Aynı tarihte gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümleri açılmıştır. Eğitim kadrosunu ve yapılanmasını tamamlamaya çalışan fakülte ilk öğrencilerini 2016-2017 eğitim öğretim yılında halkla ilişkiler ve tanıtım bölümüne almıştır. Gazetecilik ile radyo televizyon ve sinema bölümleri pasif konumdadır. Fakültede uygulama birimi yer almamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Üniversitede çift anadal ve yandal programları bulunmaktadır (<http://www.dicle.edu.tr/iletisim-fakultesi>).

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi’nin temeli 1968 yılında kurulmuş olan İzmir Karataş Özel Gazetecilik Yüksek Okulu’na dayanmaktadır. Fakülte 1971 yılında devleştirilerek gazetecilik ve halkla ilişkiler yüksekokulu adıyla İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi’ne bağlı olarak eğitim vermiştir. 1979’da basın yayın

yüksekokulu adıyla önce hukuk fakültesine daha sonra da Ege Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak eğitim vermiştir. 1992 yılında bugünkü statüsünü almıştır. Gazetecilik, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema ile reklamcılık bölümlerinde eğitim verilmektedir. Ege Ajans Haber Merkezi, Kalem Gazetesi ve Radyo Kampüs Ege isimlerinde uygulama merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca radyo televizyon stüdyosu, dijital ses ve görüntü montaj ünitesi, renkli ve siyah beyaz fotoğraf stüdyosu da yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Üniversitede çift anadal ve yandal programları bulunmaktadır (<http://iletisim.ege.edu.tr/>).

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2001 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema olmak üzere 3 bölümde eğitim verilmektedir. 2003-2004 eğitim öğretim döneminde gazetecilik ile radyo televizyon ve sinema bölümlerine öğrenci alınmıştır. 2011-2012 eğitim öğretim döneminde ise halkla ilişkiler ve tanıtım bölümünde eğitim verilmeye başlanmıştır. Fakültede uygulama birimleri bulunmaktadır. ERİHA (Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Haber Ajansı), ERİHA Dergisi, Gazete Kampüs, tasarım ofisi, halkla ilişkiler ve tanıtım atölyesi, kamuoyu araştırma grubu, radyo ve televizyon stüdyosu, Kampüs TV, Erciyes Film Atölyesi bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı da sağlanmaktadır (<http://iletisim.erciyes.edu.tr/>).

Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi 1997 yılında kurulmuş olup; 2001-2001 eğitim öğretim döneminde radyo televizyon ve sinema bölümü ile öğrenci alımına başlamıştır. 2009-2010 eğitim öğretim döneminde halkla ilişkiler ve tanıtım, 2013-2014 eğitim öğretim döneminde gazetecilik bölümüne öğrenci alınmıştır. 2009-2010 eğitim öğretim döneminde görsel iletişim tasarımı bölümü açılmış olup; öğrenci kabulü için gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Fırat Haber Gazetesi, Fırat TV, Radyo Fırat isimlerinde uygulama birimleri yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı da sağlanmaktadır (<http://iletisim.firat.edu.tr/>).

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi 1994 yılında açılmıştır. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo sinema ve televizyon bölümlerinde eğitim verilmektedir. Fakültede çoğu ders ortaktır. Öğrenciler uzmanlık derslerini seçerek kendilerine bir alan belirlemektedir. Uzmanlık ders grupları temelde; gazetecilik, halkla ilişkiler, radyo-televizyon ve sinema olarak ayrılmaktadır. Öğrenciler 3. yarıyıldan itibaren uzmanlık alanlarındaki ders gruplarından en az birini seçmektedirler. Fakültede masaüstü yayıncılık birimi, radyo stüdyosu, televizyon stüdyosu, kurgu stüdyosu bulunmaktadır. “Tasarımhane” adında görsel tasarım atölyesi yer almaktadır. Detay dergisi ve Le Mags dergisi yayın yapmaktadır. Le Mags dergisi yılda 2 kere Fransızca olarak yayınlanmaktadır. Galatasaray Üniversitesi Haber Ajansı (GSÜ-HA), Reklam atölyesi ve kurumsal sosyal sorumluluk birimi de diğer uygulama birimleridir. Erasmus ve Mevlana öğrenci değişim programları yer almakta olup; çift anadal bulunmaktadır (<http://iletisim.gsu.edu.tr/>).

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi 1967-1968 eğitim öğretim döneminde özel statülü olarak Başkent Gazetecilik Yüksekokulu adıyla kurulmuştur. 1981 yılında basın yayın yüksekokulu adıyla Gazi Üniversitesi bünyesine alınmıştır. 1992 yılında Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi adını almıştır. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. Gazete Gazi, Radyo Gazi uygulama birimleridir. Ayrıca televizyon stüdyosu, profesyonel ve yarı profesyonel kurgu üniteleri ile fotoğraf laboratuvarı da bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<http://ilet.gazi.edu.tr/>).

Gaziantep Üniversitesi İletişim Fakültesi

Gaziantep Üniversitesi İletişim Fakültesi 2010 yılında kurulmuş olup; ilk öğrencilerini 2011-2012 eğitim öğretim döneminde gazetecilik bölümüne almıştır. 2015-2016 eğitim öğretim döneminde halkla ilişkiler ve tanıtım bölümüne öğrenci almıştır. İletişim enformatiği, radyo televizyon ve sinema, reklamcılık bölümlerine öğrenci alımına başlanmamıştır. Fakültede uygulama birimleri yer almamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Üniversite

öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı sağlamaktadır (https://www.gantep.edu.tr/ab/index.php?bolum_id=20256023).

Giresun Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2008 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. Radyo televizyon ve sinema bölümüne 2013-2014 eğitim öğretim döneminde öğrenci alınmıştır. Gazetecilik bölümüne 2015 yılında öğrenci alımına başlanmıştır. TİF Radyo uygulama birimi olarak yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<http://tif.giresun.edu.tr/>).

Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi

Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi 2008 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. GİF Haber, GİF Ajans, haber merkezi, Kampüs FM, film atölyesi, GÜN TV uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<http://iletisim.gumushane.edu.tr/tr/>).

Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi

2005 yılında kurulan fakültede iletişim bilimleri ile radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. Fakülte öğrencilere mesleki eğitimden ziyade entelektüel ve eleştirel bir perspektif sağlamayı hedeflemektedir. Dijital hikaye anlatımı, fotoğrafçılık, masaüstü yayıncılık ve prodüksiyon atölyeleri bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<http://www.iletisim.hacettepe.edu.tr/index.php?id=anasayfa>).

İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2010 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. Kampüs Ajans, Radyo Kampüs, İnü Haber Merkezi ve İnönü İletişim Gazetesi uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı sağlanmaktadır (<http://inonu.edu.tr/tr/s?search=iletisim-fakultesi>).

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi

İstanbul Gazeteciler Cemiyeti 1947 yılında İstanbul Üniversitesi Senatosu'na başvurarak gazetecilik eğitimi veren bir yükseköğrenim kurumunun faaliyete geçmesini istemiştir. Konuyu görüşen üniversite senatosu hukuk, iktisat ve edebiyat fakültelerinin görüşlerine başvurmuştur. Bu fakültelerce kurulan özel komisyonların raporları inceledikten sonra 1950 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne bağlı olarak "Gazetecilik Enstitüsü" kurulmuştur. Gazetecilik Enstitüsü'nün yönetmeliği Milli Eğitim Bakanlığı'na 20 Haziran 1950 tarihinde onaylanmış ve 29 Kasım 1950'de Türkiye'de ilk kez gazetecilik yüksek eğitim ve öğretimine başlanmıştır. Enstitü 2 yıl süreli olarak eğitim vermiştir. 1967-1968 ders döneminden itibaren eğitim süresi 3 yıla çıkarılmıştır. 1967 yılında enstitü öğretimine devam eden ve sınavlarda başarılı olanlara İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi tarafından "Gazetecilik Enstitüsü Diploması" verilmeye başlanmıştır. 1975 yılında Enstitü'nün adı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Enstitüsü olarak değiştirilmiştir. 3 yıllık eğitimi başarıyla tamamlayanlara da "Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Enstitüsü Diploması" verilmeye başlanmıştır. 1950 yılından 1980'e kadar enstitü statüsüyle eğitim vermiştir. 1980 yılından itibaren yüksekokul statüsüne kavuşmuş, 1980-1982 yılları arasında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu adını almıştır. 1982 yılında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı basın yayın yüksekokulu adı ile faaliyetini sürdürmüştür. Bu tarihten itibaren eğitim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. Yüksekokulda öğretim 1989 yılına kadar gazetecilik ve halkla ilişkiler, radyo televizyon olarak 2 bölümde eğitim verilmiştir. 1989 yılından itibaren gazetecilik ve halkla ilişkiler bölümleri birbirinden bağımsız bölümler haline getirilerek; gazetecilik, tanıtım ve halkla ilişkiler ile radyo televizyon olarak 3 bölümde eğitim verilmeye başlanmıştır. İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu 1992 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi adını almıştır. Günümüzde gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. İÜWEBTV, İletim Gazetesi, Radyo İletişim, Ajans İstanbul İletişim, İÜ TV, İÜ RTV Görüntülü Haber Merkezi uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı sağlanmaktadır (http://iletisim.istanbul.edu.tr/tr/_).

Karabük Üniversitesi İletişim Fakültesi

Karabük Üniversitesi İletişim Fakültesi 2016 yılında kurulmuştur. Fakülte günümüzde pasif konumdadır. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık, iletişim tasarımı ve yönetimi, radyo televizyon ve sinema ile yeni medya bölümleri yer almakta olup, öğrenci alımına başlanmamıştır (<http://iletisim.karabuk.edu.tr/index.aspx>).

Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Fakültesi

2003 yılında kurulan fakültede gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık ile radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. Halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü 2007-2008, gazetecilik bölümü 2011-2012 eğitim öğretim döneminde eğitime başlamıştır. Radyo televizyon ve sinema bölümü öğretim elemanı ve teknik donanım eksikliği nedeniyle öğrenci alımına başlamamıştır. Radyo KTÜ, KTÜ Haber ve KTÜ TV uygulama birimleri olarak sıralanabilir. Ayrıca iletişim kulübü, reklam atölyesi ve film atölyesi de yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal olanağı sağlanmaktadır (<http://www.ktu.edu.tr/iletisim>).

Kastamonu Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2010 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık ve radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. Uygulama birimi yer almamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/>).

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi

1997 yılında kurulan Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi 1998 yılında gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim vermeye başlamıştır. Günümüzde bu bölümlerin yanında görsel iletişim tasarımı ve reklamcılık bölümlerinde de eğitim verilmektedir. Bu bölümler ilk öğrencilerini 2005 yılında almıştır. Kocaeli Üniversitesi Haber Merkezi (KOUHA), Genç Açı uygulama gazetesi, RadyoKİ, reklamcılık bölümü uygulama ajansı KORAJ, HİT Atölye, GİT Atölye, film atölyesi, televizyon atölyesi, kamuoyu araştırmaları birimi, toplumsal cinsiyet ve medya atölyesi, iletişim çalışmaları

atölyesi bulunmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal eğitimi verilmektedir (<http://if.kocaeli.edu.tr/>).

Manisa Celal Bayar Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2016 yılında kurulmuştur. Akademik kadrosu bulunmayan fakülte alt yapı çalışmalarına devam etmekte olup; öğrenci alımına başlamamıştır (<http://www.mcbu.edu.tr/Fakulteler#>).

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi

1948’de Müderris Yahya Fehmi Tuna tarafından ilk gazetecilik okulu “İstanbul Gazetecilik Okulu” adıyla açılmıştır. 1966-1967 eğitim öğretim döneminde özel teşebbüs olarak kurulan “İstanbul Özel Gazetecilik Okulu”, 1971 yılında devletleştirilerek İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’ne “İstanbul Gazetecilik Yüksekokulu” adıyla bağlanmıştır. 1973 yılında öğretim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. 1982 yılında basın yayın yüksekokulu olarak adı değiştirilmiş olup; Marmara Üniversitesi’ne bağlanmıştır. 1992 yılında basın yayın yüksekokulundan iletişim fakültesine dönüştürülmüştür. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım ile radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim verilmektedir. Marmara Haber Ajansı, Marmara İnternet Haber, Dış Haberler Birimi, Marmara Gazete, Marmara Televizyonu, Marmara e-yayıcılık, Marmara Radyo, halkla ilişkiler birimi, tasarım birimi, sosyal medya birimi, reklam birimi, animasyon birimi, fotoğraf birimi uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal eğitimi verilmektedir (<https://iletisim.marmara.edu.tr/>).

Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi

Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi 2001 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, radyo sinema ve televizyon, reklamcılık ve halkla ilişkiler bölümleri yer almaktadır. Reklamcılık ve halkla ilişkiler bölümü pasif konumdadır. Mersin Üniversitesi Radyosu, televizyon stüdyosu uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://www.mersin.edu.tr/akademik/iletisim-fakultesi>).

Munzur Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2012 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. 3 bölümde pasif konumdadır

(<https://www.munzur.edu.tr/birimler/akademik/fakulteler/iletisim/Pages/Default.aspx>).

Mustafa Kemal Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2010 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. Gazetecilik ile halkla ilişkiler ve tanıtım bölümleri pasif konumdadır. Radyo Üniversite ve MKÜ TV uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://www.mku.edu.tr/departments.aspx?birim=13>).

Muş Alparslan Üniversitesi İletişim Fakültesi

2010 yılında kurulan fakültede gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. 3 bölümde pasif konumdadır (<http://iletisim.alparslan.edu.tr/>).

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2011 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık, radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. 2013-2014 eğitim öğretim döneminde halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü öğrenci almıştır. Diğer bölümler ise pasif konumdadır. Uygulama birimi yer almamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<https://www.ohu.edu.tr/iletisimfakultesi>).

19 Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi

19 Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi 2010 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema, yeni medya ve iletişim teknolojileri bölümleri yer almaktadır. Yeni medya ve iletişim teknolojileri bölümü 2012 yılında iletişim tasarımı adıyla kurulmuş olup 2015 yılında bu adı almıştır. Bu bölüm günümüzde pasif konumdadır. Haber merkezi, Genç İfade Uygulama Gazetesi, Genç İfade Haber Sitesi, halkla ilişkiler ve tanıtım atölyesi, fotoğraf stüdyosu, televizyon stüdyosu, OMÜ Radyo, kurgu laboratuvarı, yeni medya ve iletişim teknolojileri laboratuvarı uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://iletisim.omu.edu.tr/>).

Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi

Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi 2011 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema ile yeni medya bölümleri yer almaktadır. Fakülte 2013-2014 eğitim öğretim döneminde halkla ilişkiler ve tanıtım bölümüne ilk öğrencilerini kabul etmiştir. Gazetecilik, radyo televizyon ve sinema, yeni medya bölümlerine öğrenci alınmamaktadır. İdari ve akademik yapılanma devam etmektedir. Uygulama birimi yer almamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://www.pau.edu.tr/if>).

Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi

2012 yılında kurulan fakültede 4 bölüm yer almaktadır. Bunlar; gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık, radyo televizyon ve sinema, iletişim tasarımı ve medya. Fakülte ilk öğrencilerini 2013-2014 eğitim öğretim döneminde halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümüne almıştır. Günümüzde radyo televizyon ve sinema bölümüne öğrenci alımı yapılmamaktadır. Kampüs Haber Uygulama Gazetesi, Saü Tv, Saü Aktüel uygulama dergisi uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://www.iletisim.sakarya.edu.tr/>).

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi 1992 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema, reklamcılık bölümlerinde eğitim verilmektedir. Fakülte 1993 yılında halkla ilişkiler ve tanıtım bölümüyle eğitim öğretime başlamıştır. 1994 yılında gazetecilik, 1997 yılında radyo televizyon ve sinema, 2011 yılında reklamcılık bölümü kurulmuştur. ÜNTV, Radyo Üniversite, Reklam atölyesi, Selçuk İletişim Uygulama Gazetesi, Kısaca film atölyesi, fotoğraf laboratuvarı, kamuoyu araştırma birimi uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>).

Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesi

2011 yılında kurulan fakültede 4 bölümde eğitim verilmektedir. Bunlar; gazetecilik, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema. Görsel iletişim tasarımı bölümüne öğrenci alınmamaktadır. Kampüs Doğu

Batı Uygulama Gazetesi, Radyo SDÜ uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<http://iletisim.sdu.edu.tr/>).

Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi

Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi 2011 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, görsel iletişim ve tasarımı, halkla ilişkiler ve reklamcılık, radyo televizyon ve sinema, yeni medya bölümleri yer almaktadır. Görsel iletişim ve tasarım bölümü pasif konumdadır. Halkla ilişkiler ve reklam atölyesi, Olay Takip Yeni Medya bölümü uygulama gazetesi, Haber Noktası uygulama gazetesi uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal olanağı bulunmaktadır (<https://iletisim.usak.edu.tr/>).

1.9.3.Vakıf Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri

Vakıf üniversitelerinde toplam 19 iletişim fakültesi bulunmaktadır. Bunlardan 15 tanesi İstanbul'da yer alırken; 2'si İzmir'de, 1'i Ankara'da ve 1'i de Gaziantep'te bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde yer alan iletişim fakülteleri ağırlıklı olarak İç Anadolu Bölgesi'nde bulunurken; vakıf üniversitelerinde yer alanlar özellikle İstanbul'da ağırlıklıdır. İç Anadolu Bölgesi'nde vakıf üniversiteleri iletişim fakültesi açmamışlardır.

Tablo 2: Vakıf Üniversitelerinde Bulunan İletişim Fakülteleri, Kuruluş Tarihleri ve Bulundukları İller

Üniversite Adı	Kuruluş Tarihi	Bulunduğu İl
Bahçeşehir Üniversitesi	18.01.1998	İstanbul
Başkent Üniversitesi	04.04.1997	Ankara
Beykent Üniversitesi	05.07.2008	İstanbul
Fenerbahçe Üniversitesi	24.11.2016	İstanbul
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	03.07.2017	Gaziantep
İbn Haldun Üniversitesi	23.04.2015	İstanbul
İstanbul Arel Üniversitesi	18.05.2007	İstanbul

İstanbul Aydın Üniversitesi	18.05.2007	İstanbul
İstanbul Bilgi Üniversitesi	07.06.1996	İstanbul
İstanbul Medipol Üniversitesi	07.07.2009	İstanbul
İstanbul Şehir Üniversitesi	22.05.2008	İstanbul
İstanbul Ticaret Üniversitesi	14.04.2001	İstanbul
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	28.02.2009	İstanbul
İzmir Ekonomi Üniversitesi	14.04.2001	İzmir
Kadir Has Üniversitesi	14.09.2000	İstanbul
Maltepe Üniversitesi	15.07.1997	İstanbul
Üsküdar Üniversitesi	03.03.2011	İstanbul
Yaşar Üniversitesi	14.04.2001	İzmir
Yeditepe Üniversitesi	07.06.1996	İstanbul

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Yukarıdaki tabloda yer alan kuruluş tarihlerine göre vakıf üniversiteleri içerisinde kurulan ilk iletişim fakülteleri İstanbul Bilgi Üniversitesi (1996) ve Yeditepe Üniversitesi'dir (1996). Bu üniversiteleri sırasıyla şunlar takip etmektedir: Başkent Üniversitesi (1997), Maltepe Üniversitesi (1997), Bahçeşehir Üniversitesi (1998), Kadir Has Üniversitesi (2000).

Son yıllarda kurulanlar ise şu şekilde sıralanabilir: Üsküdar Üniversitesi (2011), İbn Haldun Üniversitesi (2015), Fenerbahçe Üniversitesi (2016), Hasan Kalyoncu Üniversitesi (2017).

1.9.4.Vakıf Üniversitesi İletişim Fakülteleri İle İlgili Temel Bilgiler

Bahçeşehir Üniversitesi İletişim Fakültesi

Bahçeşehir Üniversitesi İletişim Fakültesi 1998 yılında kurulmuştur. 8 bölümde eğitim vermektedir. Bunlar; çizgi film ve animasyon, dijital oyun tasarımı, fotoğraf ve video, iletişim tasarımı, halkla ilişkiler, reklamcılık, sinema ve televizyon, yeni medya. Televizyon, fotoğraf, sanal gerçeklik, dijital oyun ve ses stüdyoları yer almaktadır. Animasyon, kısa film ve temel tasarım atölyeleri bulunmaktadır. Erasmus ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Çift anadal ve yandal

programları yer almaktadır (<https://bau.edu.tr/icerik/detay/link/3936-iletisim-fakultesi>).

Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi

1997 yılında kurulan fakülte halkla ilişkiler ve tanıtım, iletişim tasarımı, radyo televizyon ve sinema bölümlerinde eğitim vermektedir. Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü 1997 yılında, iletişim tasarımı bölümü 2002 yılında, radyo televizyon ve sinema bölümü ise 2003 yılında kurulmuştur. Yapım kurgu atölyesi, multimedia laboratuvarı, görsel iletişim laboratuvarı, Kanal B Televizyonu, Radyo Başkent uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal programları yer almaktadır (<http://ilf.baskent.edu.tr/kw/index.php>).

Beykent Üniversitesi İletişim Fakültesi

2008 yılında kurulan fakültede görsel iletişim, halkla ilişkiler ve reklamcılık, medya ve iletişim, televizyon haberciliği ve programcılığı, yeni medya bölümleri yer almaktadır. Uygulama birimi olarak stüdyolar ve laboratuvarlar yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal programları yer almaktadır (<https://www.beykent.edu.tr/beykent/2018/iletisim-fakultesi>).

Fenerbahçe Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2016 yılında kurulmuştur. Halkla ilişkiler ve tanıtım, iletişim tasarımı ve yönetimi, radyo televizyon ve sinema, reklamcılık, yeni medya bölümleri yer almaktadır. Üniversite öğrenci alımına başlamamıştır. Akademik kadro ve alt yapı çalışmaları devam etmektedir (<http://fbu.edu.tr/>).

Hasan Kalyoncu Üniversitesi İletişim Fakültesi

2017 yılında kurulan fakültede görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve reklamcılık, radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. Fakülte öğrenci alımına başlamamıştır (<http://if.hku.edu.tr/>).

İbn Haldun Üniversitesi İletişim Fakültesi

İbn Haldun Üniversitesi İletişim Fakültesi 2015 yılında kurulmuştur. Medya ve iletişim ile radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. Medya ve iletişim bölümü İngilizcedir. Bu bölümde eğitim verilmektedir. Uygulama birimi

bulunmamaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal yer almaktadır (<http://www.ihu.edu.tr/>).

İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2007 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve reklamcılık, sinema ve televizyon, yeni medya ve iletişim bölümleri bulunmaktadır. Uygulama birimi olarak laboratuvarlar yer almaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal yer almaktadır (<https://www.arel.edu.tr/iletisim-fakultesi>).

İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Fakültesi

İstanbul Aydın Üniversitesi iletişim Fakültesi 2007 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema, görsel iletişim tasarımı, reklamcılık, televizyon haberciliği ve programcılığı, yeni medya ve iletişim sistemleri bölümleri yer almaktadır. Aydın Dergi, Aydın Gazete, Aydın Radyo uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal yer almaktadır (<https://www.aydin.edu.tr/tr-tr/akademik/fakulteler/iletisim/Pages/default.aspx>).

İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi

1996 yılında kurulan fakültede dijital oyun tasarımı, görsel iletişim tasarımı, iletişim tasarımı ve yönetimi, medya (İng.) sahne ve gösteri sanatları yönetimi, sanat ve kültür yönetimi (İng.), sinema bölümleri bulunmaktadır. 3D yazıcı ve oyun konsolları, oyun tasarım kitleri, laboratuvarlar uygulama birimleridir. Erasmus öğrenci değişim programı yer almaktadır. Çift anadal ve yandal bulunmaktadır (<https://www.bilgi.edu.tr/tr/akademik/iletisim-fakultesi/>).

İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi

İstanbul Medipol Üniversitesi iletişim Fakültesi 2009 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, halkla ilişkiler ve reklamcılık, medya ve görsel sanatlar, yeni medya ve iletişim sistemleri, radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. Televizyon stüdyosu, radyo stüdyosu görsel tasarım ve animasyon atölyesi, medya merkezi, halkla ilişkiler atölyesi, reklam atölyesi ve sosyal medya atölyesi, kurgu montaj laboratuvarı bulunmaktadır. Medipost adında uygulama gazetesi de yayınlanmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal

ve yandal yer almaktadır (<http://www.medipol.edu.tr/Sayfa/9310/Fakulteler/Iletisim-Fakultesi.aspx>).

İstanbul Şehir Üniversitesi İletişim Fakültesi

2008 yılında kurulan fakültede halkla ilişkiler ve reklamcılık, sinema ve televizyon, yeni medya ve iletişim bölümleri bulunmaktadır. Multimedya laboratuvarı, Tv stüdyosu, green box stüdyosu, Şehir FM Stüdyosu, fotoğraf stüdyosu, ses kayıt odası, Tv kontrol odası, mekanik odası uygulama birimleridir. Erasmus öğrenci değişim programı bulunmaktadır. Çift anadal ve yandal imkanı sağlanmaktadır (<https://www.sehir.edu.tr/tr/akademik/iletisim-fakultesi>).

İstanbul Ticaret Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2001 yılında kurulmuştur. Görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve reklamcılık, medya ve iletişim bölümleri bulunmaktadır. Televizyon ve film stüdyosu, fotoğraf stüdyosu, reji odası, radyo stüdyosu, animasyon stüdyosu uygulama birimleridir. TİFMEDYA (İstanbul Ticaret Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Merkezi) de bulunmaktadır. İtalik Dergisi ve Gazetem uygulama gazetesi de yayınlanmaktadır. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal yer almaktadır (<http://www.ticaret.edu.tr/tr/Sayfa/Akademik/Fakulteler/iletisim>).

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İletişim Fakültesi

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İletişim Fakültesi 2009 yılında kurulmuştur. 4 bölüm bulunmaktadır. Bunlar; görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve reklamcılık, radyo televizyon ve sinema, yeni medya ve gazetecilik. Televizyon stüdyosu, radyo stüdyosu, fotoğraf stüdyosu uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları yer almaktadır. Çift anadal ve yandal yer almaktadır (<http://www.yeniuyuzyl.edu.tr/IletisimFakultesi/Anasayfa.aspx>).

İzmir Ekonomi Üniversitesi İletişim Fakültesi

Fakülte 2001 yılında kurulmuştur. Halkla ilişkiler ve reklamcılık, medya ve iletişim, sinema ve dijital medya bölümleri yer almaktadır. Tv ve film stüdyosu, haber merkezi, kurgu üniteleri, radyo stüdyoları bulunmaktadır. Halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümünün iletişim ajansı Genç Yaratıcı adında uygulama birimi vardır. Radyo Eko bir diğer uygulama birimidir. OnVideo video sitesi üzerinden öğrencilerin ürünleri yayınlanmaktadır. Erasmus öğrenci değişim programı

bulunmaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal imkânı sağlanmaktadır (<http://iletisim.ieu.edu.tr/>).

Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi

2000 yılında kurulan fakültede 5 bölümde eğitim verilmektedir. Bunlar; görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo sinema ve televizyon, reklamcılık, yeni medya. PR atölyesi, tasarım laboratuvarı, yeni medya laboratuvarı, radyo televizyon ve sinema stüdyosu, reklam atölyesi yer almaktadır. Panorama Khas dergisi, Cibali Postası Online uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal imkânı sağlanmaktadır (<http://www.khas.edu.tr/562/iletisim-fakultesi>).

Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi

Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi 1997 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema bölümleri yer almaktadır. Mektup ve İstanbul Mektup isimlerinde uygulama gazeteleri bulunmaktadır. Radyo ve televizyon stüdyoları da yer almaktadır. Erasmus ve Farabi öğrenci değişim programları vardır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<https://iletisim.maltepe.edu.tr/>).

Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi

2011 yılında kurulan Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi 7 bölümde eğitim vermektedir. Bunlar; çizgi film ve animasyon, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler, medya ve iletişim, radyo televizyon ve sinema, reklam tasarımı ve iletişimi, yeni medya ve gazetecilik. Çizgi film ve animasyon bölümüne 2018-2019 eğitim öğretim döneminde öğrenci alımı planlanmaktadır. Televizyon stüdyoları, çekim, yapım ve kurgu atölyeleri bulunmaktadır. Haber Üsküdar Gazetesi adında uygulama gazetesi yayınlanmaktadır. Üsküdar Üniversitesi Televizyonu (ÜÜTV) yayın yapmaktadır. Üsküdar Haber Ajansı (ÜHA), Üsküdar Üniversitesi Radyo (ÜÜ Radyo) uygulama birimleridir. Erasmus, Mevlana ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Öğrencilere çift anadal ve yandal imkânı sağlanmaktadır (<https://uskudar.edu.tr/iletisim-fakultesi/>).

Yaşar Üniversitesi İletişim Fakültesi

2001 yılında kurulan Yaşar Üniversitesi İletişim Fakültesi 2005-2006 eğitim öğretim döneminde ilk öğrencilerini kabul etmiştir. Görsel iletişim tasarımı, halkla

ilişkiler ve reklamcılık, radyo televizyon ve sinema, yeni medya ve gazetecilik bölümleri yer almaktadır. Prodüksiyon, televizyon stüdyosu, radyo stüdyosu, ses kayıt stüdyosu, kurgu stüdyosu, multimedya stüdyosu, fotoğraf stüdyosu bulunmaktadır. Yaratıcı Fikir Atölyesi (YAFA), İletken Gazetesi ve grafik atölyesi de yer almaktadır. RadYU adında yayın yapan radyosu vardır. Erasmus ve Farabi öğrenci değişim programları vardır. Çift anadal ve yandal eğitimleri bulunmaktadır (<https://fcom.yasar.edu.tr/>).

Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi

Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi 1996 yılında kurulmuştur. Gazetecilik, görsel iletişim tasarımı, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema, reklam tasarımı ve iletişimi bölümlerinde eğitim verilmektedir. Yeditepe Postası adında dergi yayınlanmaktadır. Gazete Yeditepe uygulama gazetesi vardır. PRP Yeditepe dergisi, İletişim Fakültesi Ajansı (İLA) uygulama birimleridir. Erasmus ve Farabi öğrenci değişim programları bulunmaktadır. Çift anadal ve yandal bulunmaktadır (<http://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/>).

Günümüzde iletişim fakülteleri, misyonlarını belirlerken iletişim eğitiminin niteliğini araştırmaktadır. Ders programlarının hazırlanmasından ders verecek akademisyenlerin oluşturulmasına kadar çeşitli konularda iletişim eğitimin amacı tartışılmaktadır. Ancak iletişim fakültelerinin öncelikleri konusundaki tartışmalar bitmiş değildir (Uzun, 2007:123).

1.10.İletişim Fakültelerine ve İletişim Eğitime Yönelik Eleştiriler

İletişim fakülteleri sayıca ihtiyacın çok fazla üzerinde olup; kontenjanlar oldukça geniş tutulmaktadır. Bu durum da eğitim kalitesini olumsuz etkilemektedir. Hem öğrenci başına düşen akademik personel sayısı düşük kalmaktadır hem de teknik araç ve gereçlerden faydalanma süresi de azalmaktadır. Her yıl sektör ihtiyacının çok üzerinde mezun verilmektedir. Mezun sayısı ve istihdam olanakları zıt konumdadır. Mezun sayısı fazla ama istihdam alanı azdır. Pek çok iletişim fakültesi mezunu işsiz kalabilmektedir (Gezgin, 2008:32-33).

Medya organizasyonlarının daha çok kar kaygısıyla hareket etmelerinden dolayı yeni mezunları “stajyer” olarak alıp uzun süre bu şekilde çalıştırıp hiçbir ücret

ödememektedir. Bu şekilde çalışanların hiçbir iş güvenceleri olmadığı için kendilerinden istenen konuları, istenilen şekilde hazırlamak ve üstlerinde teslim etmek zorundadır. Bundan dolayı fakültelerde benimsetilmeye çalışılan meslek etikleri de ihlal edilmektedir (Gezgin, 2008: 33).

Medya sektöründe yaşanan yeni gelişmeler doğrultusunda pek çok üniversite iletişim eğitimi veren yeni bölümler oluşturmuştur. Ama istihdam imkânı kısa sürede kapanmış olup, buna rağmen hala yeni iletişim fakülteleri açılmaktadır. Daha fazla yeni iletişim fakültesi kurulmasına devlet tarafından müsaade edilmemesi gerekmektedir. Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu alanda fakülte ve bölümler açılmalıdır (Gezgin, 2018: 2).

İletişim fakültelerinin sayıca ihtiyacın üzerinde olmasının yanı sıra ayrılan kontenjanlar da ihtiyacın çok üzerindedir. Bu durum hem öğrenciler açısından hem de öğretim elemanları açısından sorun olmaktadır. Her yıl binlerce gazeteci, radyo televizyoncu ya da halkla ilişkiler uzmanı, reklamcı mezun olmaktadır. Bu öğrencilerden çok azı meslekleri ile ilgili bir alanda çalışabilmektedir. Hatta çoğu o şansı yakalayamamaktadır, işsizler ordusuna dahil olmaktadır (Gezgin, 2018: 3).

Yöndeşme medya endüstrisi açısından genel itibariyle avantajlı olmuştur. Ama yeni dönemde gazeteciler esnek istihdam yapısıyla birlikte yeni olumsuz koşullarla karşı karşıya kalmışlardır. Ücretsiz çalışma saatlerinin artması, yeni beceriler açısından eski çalışanların tasfiyesi, iş güvenliği ve yeni becerilere adaptasyon konusunda kurumsal eğitiminin eksikliği gibi konular yeni dönemin yükselen sorunlarıdır. Gazeteciler açısından eski sorunlar daha da büyümüştür (Yıldırım, 2010: 248).

Günümüzde alaylı-mektepli tartışmaları ortadan kalkarken iletişim fakültelerinin artmasıyla diğer fakülte mezunlarının sektördeki ağırlıkları azalmıştır. Artan fakülte sayısı arz talep dengesinin olumsuz yönde etkilemiştir. Fakülte sayısının olumsuz etkilediği kadar kontenjanların yüksek olması da olumsuz etkilemiştir (Güz vd., 2017: 1550).

Şeker ve Şeker'e (2011: 110) göre iletişim eğitimine ilişkin temel sorunlardan biri de fakülte sayılarının ve kontenjanlarının hızlı bir şekilde artmasıdır. İlk yıllarda İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerde yer alan fakülteler 1990'lerden sonra taşradaki üniversitelerde de kurulmaya başlamıştır. İletişim fakültelerine kabul edilen öğrenci

sayısı ihtiyacın çok üzerindedir. Bu durum iki soruna yol açmaktadır; kontenjanların artması hem istihdam sorununu daha fazla arttırmış hem de fakültelere giremeyecek düzeydeki öğrencilerin iletişim eğitimi almasına imkân sağlamıştır. Bundan dolayı iletişim fakülteleri öğrenci kalitesi bakımından ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Gezgin “Türkiye’de Gazetecilik Eğitim” adlı çalışmasında sorunlara yönelik çözüm önerileri getirmiştir. Çözüm önerileri şu şekilde sıralanabilir: Kontenjanlarla ilgili düzenleme yapılmalıdır. Yerel basın yayın kuruluşlarının desteklenip yeni istihdam alanları açılmalıdır. Yeni bir yasal düzenleme yapıp medya kuruluşlarının yalnızca iletişim fakülteleri mezunlarını istihdam etmeleri amaçlanmalıdır (Gezgin,2018:10).

İletişim eğitimi alan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu hangi bölümden mezun olurlarsa olsunlar Türkiye’de zor iş bulmaktadır. İletişim sektöründe alaylı mektepli ayrımı vardır ve birçok sektörde alaylılar tercih edilmektedir. Bu durum da birçok soruna sebep olmakta ve iletişim alanında işverenlerle çözülmesi gereken konulardan biridir (Gülsünler, 2008: 95).

Sık sık yapılan “teorik mi, pratik mi” eğitim modeli tartışmalarıyla vakit kaybetmek yerine; teorisiz pratik, pratiksiz teori olmayacağı gerçeğinden hareket edilmelidir. Her iki alanda da yetkinleştirmeyi hedefleyen standardın tutturulması önemlidir. Hem pratik hem de teorik eksiklikleri eleştiren fakülteler, her iki alanda da evrensel standartların peşinde gitmelidir. Yabancı dil problemi de çözülmesi gereken konular arasındadır (Arık vd., 2011: 96-97).

Hem teorik hem de pratik eğitim uygulamalarında ciddi sorunlar bulunmaktadır. Pratik uygulamaları yürüten çoğu eğitimcinin bilgi niteliği ve aktarma becerisi temel problemlerin başında gelmektedir. Okullarda öğretilen uygulama ile sektördeki arasında farklılıklar söz konusudur. Bu durum iletişim fakültelerinin eğitimini sorgulatmaktadır. Fakülte mezunlarının pratik becerileri genellikle piyasa tarafından yeterli bulunmamaktadır. Öğretim kadrolarının niteliği, yayınların kalitesi ve formasyonun yeterliliği gibi sorunlar iletişim eğitimi kuramsal açıdan da sorgulatmaktadır (Kılıç vd., 2013: 164).

Ders programlarını belirleyecek olan iletişim fakültelerinin kendileridir. Fakülteler arası eşgüdüm sağlanmalı, öneriler getirilmelidir (Dağtaş, 2003: 195).

Şeker ve Şeker'in "İletişim Eğitiminde Temel Sorunlar ve Açmazlar" adlı çalışmalarında sektörle işbirliği noktasında da sorun olduğu belirtilmektedir. Gazetelerde, radyo televizyonlarda ve halkla ilişkiler sektöründe iletişim eğitimi olarak mesleğe başlayan ve yönetici konumuna kadar yükselen pek çok okullu iletişimci bulunmaktadır. Buna rağmen sektörde çalışanlar yeni mezunları yeterli görmemektedir. Uygulama derslerinin yetersiz olduğu, öğrencilerin meslek hayatına hazır olarak mezun edilmediği ileri sürülmektedir. Bu noktadan hareketle de uygulama derslerinin az olduğu, güncel içeriklere sahip olmadığı, fakültelerde sektördeki uygulamayı aktaracak yeterlilikte öğretim elemanı ve teknik altyapı bulunmadığına yönelik eleştiriler gelmektedir (2011: 105).

Geçmiş yıllarda genelde iletişim eğitimi, özelde ise gazetecilik eğitimi ile ilgili yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Gazetecilik eğitimi ile ilgili 1988 yılında Necla Mora'nın "Batı Avrupa Ülkeleri ile Karşılaştırılmalı Olarak Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi" adlı yüksek lisans tezi bulunmaktadır. Bir diğer tez Öykü Ezgi Yıldız'ın 2003 yılında yüksek lisans tezi olarak yazmış olduğu "Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi" adlı çalışmasıdır.

Gazetecilik eğitimi ile ilgili yazılmış doktora tezi sınırlıdır. Sadece Besim Yıldırım'ın 2009 (319-334) yılında yazmış olduğu "Gazetecilik Eğitimi: Değişim İhtiyacı ve Dönüşümler" adlı doktora tezi vardır. Yıldırım bu çalışmasında genel tarama modeli kullanmış olup; teknik olarak da anketi tercih etmiştir. Araştırma sonucunda gazetecilik eğitiminin yeni teknolojiler çerçevesinde yeniden ele alınması gerektiği, yeni eğitim modellerinin geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca gazetecilik eğitiminde geçmişteki sorunların halen devam ettiği, bunlara yeni problemlerin eklendiği de belirtilmektedir. Besim Yıldırım gazetecilik eğitimindeki sorunların devam etmesini şu nedenlere bağlamıştır: İletişim Fakülteleri'ndeki finansman eksikliği, sınıfların kalabalık olması, nitelikli eğitim kadrosunun ve fiziki koşulların yetersizliği, teknik donanım, öğrenci seçiminde puan türünden kaynaklı öğrenci niteliğindeki düşüş, yeni iletişim teknolojilerinin sektörde yol açtığı dönüşümün eğitime yansımaları.

Uzun (2007: 132-133) "İstihdam Sorunu Bağlamında Türkiye'de İletişim Eğitimi ve Öğrenci Yerleştirme" adlı makalesinde, Türkiye'de iletişim eğitimi veren üniversite sayısının arttığı, fakülte ve yüksekokul sayısı açısından hızlı bir nicel

gelişme gözlemlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Uzun, ayrıca vakıf üniversitelerinin de iletişim eğitimi vermeye başladığını, iletişimin bu üniversitelerde popüler bölümler arasında yer aldığını belirtmektedir. Türkiye’deki iletişim eğitiminin parçalı yapıya sahip olduğunu belirten Uzun; iletişim eğitiminin Güzel Sanatlar Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile İşletme Fakültesi gibi okullarda da verildiğini söylemektedir. Aynı zamanda yüksekokullarda da iletişimle ilgili bölümlerin yer aldığı belirtilmektedir. Mezun sayısının çok fazla olduğunu belirten Uzun, sektörün bu kadar çok elemana gereksinim duymadığını eklemektedir. Türkiye’nin kendi toplumsal gereksinimlerine uygun bir iletişim politikasının olmadığı sonucuna ulaşan Uzun, bu durumun da iletişim eğitimindeki sorunları arttırdığını belirtmektedir.

Güz ve arkadaşlarının (2017: 1552-1555) yazmış oldukları “İletişim Fakülteleri Eğitim Sistemine Yönelik Yeni Bir Yaklaşım” adlı makalede iletişim eğitimi alan öğrencilerin ilk 2 yılda aldıkları temel derslerden sonra sadece gazetecilik, halkla ilişkiler, radyo televizyon sinema, reklam ve yeni medya gibi bölümlerle sınırlı kalmamaları gerektiği belirtilmektedir. Çalışmada öğrencilerin bir uzmanlık alanı belirlemeleri gerektiği, bu uzmanlık alanına ilişkin teorik ve uygulamalı konulara hakim olmaları gerektiğine dikkat çekiliyor. Öğrencilerin “alanla ilgili ne olsa yaparım” düşüncesinde olmayıp, bir alanda uzman ya da yetkin olarak sektöre başvurmalarının sorunların çözümünü kolaylaştıracak sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada ayrıntılı bir tablo sunulmuş olup, bu tablo üzerinden hangi sınıfta hangi derslerin verilebileceği önerileri sunulmaktadır.

Balcı ve Gülnar’ın (2012: 39) “Journalism Education In Turkey: A Survey About Students’ Expectations” isimli çalışmaları Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi’nde yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler daha fazla pratik eğitim istemektedir. Sanayi ve meslek kuruluşlarından destek alınmasının pratik eğitimi sağlamada önemli olduğu belirtilmektedir. Öğrenciler eğitimin sadece teorik olmasını desteklememektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun (%63.3) meslekte aktif olarak yer almak istedikleri sonucuna da ulaşılmıştır.

Tokgöz’ün (2006: 10-11) “Türkiye’de İletişim Araştırmalarında İletişim Eğitiminin Rolü ve Önemi” adlı çalışması konuyla ilgili temel kaynaklardanır.

Araştırma sonucuna göre en çok halkla ilişkiler alanında doktora tezi tamamlanmıştır. Halkla ilişkileri sırasıyla basın ve televizyon takip etmektedir. Tokgöz, 1988’den itibaren 2003 yılı da dahil yapılan doktora tezlerinde hem kuramsal hem de uygulama açısından yeni arayışlar olduğunu söylemektedir. Ulaşılan bir diğer sonuç iletişim alanında doktoralarını tamamlayanların bir kısmının akademik dünyada çalışmayı istediği bir kısmının da farklı alanlarda çalışmayı sürdürdükleridir.

Yine Tokgöz’ün (2003: 28-31) yapmış olduğu “Türkiye’de İletişim Eğitimi: Elli Yıllık Bir Geçmişin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada son yıllarda hem devlet hem özel İletişim Fakültelerinin sayısının artmasından dolayı kazanılan akademik unvanların işlevsel olmadığı belirtilmektedir. Tokgöz, iletişim fakültelerine bakıldığında iletişim eğitimi alıp unvan kazanmış öğretim üyelerinin sayısının yeterli olmadığını belirtmektedir. Bazılarında ise hiç olmadığını söylemektedir. Bu durumdan dolayı iletişim eğitimi verebilecek kadroların yetiştirilmesinin önemli olduğu, yetiştirenlerin niteliğinin de göz önünde bulundurulması gerektiğinin altı çizilmektedir. Ulaşılan bir diğer sonuç iletişim eğitimiyle birlikte medya sektöründe çalışanlar arasındaki alaylı / mektepli ayrımının farklılaştığıdır. Farklılaşma mektepli yönünde olmuştur. Bu durumun sevindirici olduğunu belirten Tokgöz, mezunların medya sektöründe ne ölçüde çalıştıklarına dair kesin sayı vermenin mümkün olduğunu eklemektedir.

Şeker ve Şeker’in (2011: 116-117) “İletişim Eğitiminde Temel Sorunlar ve Açmazlar” adlı çalışmalarında iletişim eğitiminin temel sorunları ele alınmıştır. Sorunların akademik yönü, sektörden kaynaklı yönleri ve eğitim sisteminin makro yapısından kaynaklı yönleri incelenmiştir. Eğitim veren kurumlarda kontenjanların artmasıyla yaşanan nitelik kaybı istihdam noktasında sorunlar çıkarmaktadır. Fakültelerin sayı yönünden, kontenjan yönünden sınırlandırılmamaları durumunda içinde bulunulan durumun değişmeyeceği belirtilmektedir. Çalışmada İletişim fakültelerinde verilen eğitimin genel olarak sektördeki beklentileri karşılayacak nitelikte mezunlar verilmesini sağlamadığı belirtilmektedir. Böyle bir durumun yaşanmasında öğretim elemanı ve donanım açısından eksikliklerin olması, yenilikleri takip etmekte zorlanmalarının etkili olduğu belirtilmektedir.

Uzun'un (2011: 131) "Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi: Değişimler ve Eğilimler" adlı çalışmasında dünyada uzun bir süredir gazetecilik eğitimi olmasına rağmen hala tartışmaların devam ettiği belirtilmektedir. Bu durumun nedeni ise gazeteciliğin toplumsal değişimlere duyarlı, dinamik bir alan olması olarak açıklanmaktadır. Araştırmada 2010 kontenjan kılavuzu incelenmiş olup; gazetecilik bölümünün iletişim fakültelerinde yer alan diğer bölümlere göre daha az tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bazı devlet ve vakıf üniversitelerinin gazetecilik bölümüne yer vermediği belirtilmektedir. İletişim eğitiminde ağırlığın gazetecilikten halkla ilişkiler, reklamcılık, iletişim tasarımı, yeni medya gibi başka alanlara kaydığı sonucu da elde edilmiştir. Öğrencilerin özellikle vakıf üniversitelerinde daha popüler olan bölümleri tercih ettikleri yer almaktadır. 2011 yılında yapılan çalışmada o dönemde gazeteciliğin meslek olmaktan çıkıp bir uğraş olması yönündeki kaygıların henüz Türkiye'de iletişim fakültelerinde tartışma konusu yapıldığının söylenemeyeceği belirtilmektedir. Mevcut eğilimlerin değerlendirilmesi gerektiğini öneren Uzun, eğitim planlarının yeniden düzenlenmesinin yönündeki baskıların giderek artacağını söylemektedir.

Dağtaş'ın 2011 yılında (45-46) yayınlanan "Üniversite Sanayi İşbirliği Perspektifinden Türkiye'deki İletişim Eğitimine İlişkin Bir Değerlendirme" adlı makalesinde "her üniversiteye bir iletişim fakültesi" şeklindeki popüler söylemin iletişim fakültesi sayılarında görülebileceği belirtilmektedir. Kuram / uygulama ayırımına da değinen Dağtaş, kuramın kendisinin pratik olduğu anlayışının unutulmaması gerektiğini belirtmektedir. Evrensel ve yerelin karmaşık bütünlüğünü kavrayabilen ve her ikisini de aynı anda sorgulayabilen düşüncenin yükselen değer haline gelmesinin önemli olduğunu belirten Dağtaş, üzerinde hiç tartışılmayacak konunun üniversite eğitiminin akademik bir eğitim olduğunu eklemektedir. Çalışmada son olarak şu öneride bulunmaktadır: Üniversitede öğretilecek her türlü uygulamanın, kuramsal bakış açılarının süzgecinden geçirilip; onlarla bütünleştirilmesi gerektiğidir.

Arık ve Bayram (2011: 96-97) "İletişim Eğitimi ve İletişim Akademisyenleri: Veriler Işığında Genel Bir Değerlendirme" adlı çalışmalarında iletişim eğitiminin eleştiriye açık yapıya sahip olduğundan dolayı fakültelerin hem sektör hem de öğrenciler tarafından eleştirildiği ifade edilmektedir. İletişim dışındaki alanlardan

gelen öğretim elemanlarının yetkinliği ve alana yatkınlıklarının önemli bir problem olduğu belirtilmektedir. Fakültelerin pratik eğitime mesafe yönünden eleştirildiği ve bunun çözümü için gerçekçi önlemlerin alınması gerektiğinin zorunluluk olduğu eklenmektedir. Teori ve pratik ayrımı tartışması gereksiz görülmektedir. Önemli olanın teorisiz pratik, pratiksiz teori olamayacağı gerçeğinden hareket etmek olduğu belirtilmektedir. Her 2 alanda da yetkinleşmeyi hedefleyen bir standardın tutturulması gerektiğinin önemli olduğu da yer almaktadır.

Öztürk (2011: 155) “İletişim Eğitiminin Hedefi: Yeni Bir Entelektüel Yaratmak” adlı çalışmasında teori ve pratiğin sentezine yönelik temasın yeni entelektüele giden yolda önemli bir adım olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İletişim eğitiminin asıl amacının yeni entelektüeli yaratmak olduğu belirtilmektedir. Bu entelektüelin teori ve pratiği buluşturan, soyut ve somut arasında gidip gelen, bilgiyi uygulayabilen ve uygulamalardan teorik genellemeler çıkarabilen, hayatı sorgulayabilen ve farklı bakabilen anlamına geldiği eklenmektedir.

Ergeç’in (2014: 23-24) “Uluslararası Yükseköğrenim Trendleri Bağlamında İletişim Eğitimi Yeniden Düşünmek” adlı çalışmasında devlet ve vakıf üniversiteleri iletişim fakültelerinin benzer içerikte bulgulara ulaşılmıştır. İletişim fakültelerinin en önemli eksikliğinin dışı kapalı olması ve akreditasyon konusunda hiçbir çalışma yapmaması olduğu tespit edilmiştir. Diğer ulaşılan sonuçlar şu şekildedir: İletişim fakültelerinde eğitime, sosyal içerikli benzer fakültelerde olduğu gibi standart bir anlayış geliştirmenin zor olmasıdır. Genel olarak iletişim fakültelerinde ülkenin, bölgenin ve fakültenin bulunduğu üniversitenin imkânları ve kaynakları belirleyici olmaktadır.

Ünlü ve arkadaşlarının (2002:350-351) “Türkiye’deki İletişim Fakültelerinde Öğretim Elemanı Profili” konulu makalelerinde Türkiye’deki iletişim fakültelerinde çalışan öğretim elemanlarının %54’ü 35 yaş altındadır. 46 yaş ve üzerinde olanların oranı ise %20.8’dir. İletişim fakültelerinde bulunan öğretim elemanı kadrosunun genelinin genç olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İletişim fakültelerinde çalışan öğretim elemanlarının % 51.8’i lisans, %64.8’i yüksek lisans ve %65.8’i de doktora derecelerini iletişim alanında elde etmişlerdir.

Yaşın’ın (2015: 62) İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi’nde yayınlanan “Türkiye’de Gazetecilik Eğitiminin Bilginin Gelişimi Temelinde Çözümlemesi”

adlı makalesinde tezlerin konuları ve kuramsal kaynakları değerlendirildiğinde, gazetecilik alanının iletişim teknolojileri temelinde bir dönüşüm sürecinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir meslek alanı olarak gazeteciliğin, gazetecilik eğitiminin mevcut müfredatları ile yetişmiş olan personelle gündelik gazetecilik süreçlerini yürütemediği belirtilmektedir.

Arık (2007:33-34) “Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi: Tespitler ve Açmazlar” adlı makalesinde öğrencilerin iyi gazeteci olmak için okuldaki derslerle yetinmemeleri gerektiğini, kendi gelecekleri adına sektör ya da akademiye dönük yetiştirmesi gerektiğini belirtmektedir. Öğrencilerin öğrenci olarak gereklerini yerine getirirken, fakültelerinde kendilerini gerçek hayata hazırlamaları gerektiğini ve sağlıklı bir iletişimle var olan sorunların çözümünde etkili işbirlikleri yapmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Terkan ve Balcı’nın (2007: 64) “Gazetecilik Eğitiminin Aktörlerinden Biri olan Üniversite Öğrencilerinin Gazetecilik Eğitimine İlişkin Düşünce ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma” adlı makalelerinde öğrencilerin mesleki uzmanlaşmaya yönelik derslerin arttırılmasını talep ettiği, uygulamaya yönelik derslerde sektör temsilcileri ve meslek örgütlerinden destek alınmasını bekledikleri ulaşılan sonuçlardan birkaçıdır.

Ataizi ve Sever’in 2017 yılında yayınlanan “Aldıkları Eğitimle İlgili Üniversite Öğrencilerinin Algı, Görüş ve Değerlendirilmeleri” adlı çalışmaları Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi İletişim Tasarımı ve Yönetimi bölümü öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda üniversiteye giriş sınavında ilk üç tercihleri İletişim Fakültesi olan öğrencilerin diğerlerine göre derslerinde daha gayretlidir. Giriş sınavında İletişim Fakültesi’ni orta ve ortanın sonunda tercih eden öğrencilerin derslerinde daha az gayret ettikleri ortaya çıkmıştır.

Karakoç ve Taydaş’ın (2014:205) “Türkiye’deki İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Eğitimi Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmalarında iletişim fakültesi öğrencilerinin uygulama alanlarının yeterli olmadığı, müfredattaki derslerin uygulamadan çok teorik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uygulama ders sayısının kültür ve teorik dersler gibi arttırılmasının faydalı olacağı önerisinde bulunulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

METODOLOJİ

Çalışmanın üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümlerinde araştırma bulguları yer almaktadır. Çalışmada 3 farklı yöntem kullanılmıştır. Bunlar içerik çözümlemesi, saha araştırması ve mülakattır. Türkiye’deki iletişim fakültelerinden 15 tane fakülte örneklem olarak seçilmiş olup, verilen derslerin analizi için içerik çözümlemesi kullanılmıştır. 300 öğrencinin katılımıyla saha araştırması gerçekleştirilmiştir. Mülakat yöntemi ise 13 akademisyen ve 10 sektör temsilcisine uygulanmıştır. Kullanılan bu yöntemlerle akademi, öğrenci ve sektörün gazetecilik eğitime ilişkin beklentileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.1.Araştırmanın Sorunu

Türkiye’de iletişim eğitimi birçok açıdan ele alınabilir. Akademi, öğrenci ve sektör 3 ana başlığını oluşturmaktadır. Literatürde tartışılan konular bu 3 temel başlık altında toplanmaktadır. Pratik-teori ayrımı, alaylı-mektepli ayrımı, fakülte ve mezun sayısının fazlalığı, kadro yetersizliği, uygulama birimleri gibi yapılan tartışmalar sıralanabilir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte medya sektörü bir değişim ve dönüşüm içerisine girmiştir. Teknolojinin basılı gazeteleri olumlu ya da olumsuz olarak nasıl etkileyeceği de bir diğer tartışma konusudur. Yukarıda sıralanan çeşitli tartışma konularına akademi, öğrenci ve sektör farklı bakış açıları sergilemektedir. Günümüzde hala bu konulara ilişkin tartışmalar devam etmektedir.

Bu çerçevede bu çalışmanın temel sorunsalları şu şekilde sıralanabilir:

- 1)Gazetecilik eğitiminin işlevini tespit etmek,
- 2)Gazetecilik eğitimindeki sorunları ortaya çıkartıp çözüm önerilerini sunmak,
- 3)Derslerin hangi noktalarda yeterli veya hangi noktalarda eksik kaldığını tespit etmek,
- 4)Geçmişe göre günümüzdeki gazetecilik eğitiminin olumlu olumsuz değişimlerini ortaya çıkartmak,
- 5)Teknolojinin gazetecilik mesleğine etkisinin ne olacağını belirlemek,
- 6)Sektörün istihdam noktasında durumunun ne olduğunu ortaya koymak.

Ayrıca fakültelerde hangi bölümlerin yer aldığı, hangi derslerin verildiği, devlet ve vakıf üniversitelerinde bölüm ile verilen dersler noktasında ne gibi bir farklılık olduğu çalışmanın bir diğer sorunsalıdır.

2.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Yukarıda sıralanan sorunsallar bağlamında bu çalışmanın temel amacı akademi, öğrenci ve sektörün gazetecilik eğitime ilişkin beklentilerini ortaya koymaktır. Beklentilerin benzer ve farklı yönlerini açıklamak bir diğer amaçtır.

Son yıllarda hem devlet hem de vakıf üniversitelerindeki iletişim fakültelerinin artması var olan sorunları devam ettirmiş aynı zamanda bu sorunlara yenilerini eklemiştir. Sorunlar geniş bir alanı ilgilendirmektedir. Sadece üniversiteyi, akademisyenleri ilgilendiren bir durum olmayıp; sektörü ve öğrencileri de içine almaktadır. Çalışmanın sorunları farklı açılardan ele alması, akademi, öğrenci ve sektörle görüşmelerin yapılmış olması çalışmayı önemli kılmaktadır. Ayrıca Türkiye’de bulunan iletişim fakültelerine dair genel bir araştırma yapılmış olması da çalışmanın bir diğer önemli noktasıdır.

2.3 Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Çalışmanın evreni kullanılan yöntemlere göre şu şekilde sıralanabilir: ilk olarak devlet ve vakıf olmak üzere Türkiye’deki tüm iletişim fakülteleri kuruluş tarihi, bulunduğu şehir, eğitim verdiği bölümler, uygulama birimleri ve öğrencilere sunulan olanaklar bağlamında genel tarama yöntemiyle incelenmiştir. Hangi bölümün kaç farklı üniversitede yer aldığı da tablolaştırılmıştır. Ayrıca devlet ve vakıf üniversiteleri bölüm açısından karşılaştırılarak farklılıklar ortaya konulmuştur.

Yine örneklem olarak seçilen üniversitelere içerik çözümlemesi uygulanarak ders analizleri yapılmıştır. Örneklem seçiminde devlet ve vakıf üniversiteleri için 2 farklı yol izlenmiştir. Devlet üniversitelerinde rastlantısal örneklem kullanılmıştır. Burada devlet üniversitelerinde kurulan fakülteler 2 gruba ayrılmıştır. Bunlar; 2000 yılından önce kurulan ve 2000 yılından sonra kurulan şeklindedir. Her 2 gruptan da gazetecilik bölümünün bulunduğu 5 iletişim fakültesi seçilmiştir. Selçuk Üniversitesi örneklem olarak seçilmemiş olup; ayrı bir başlık altında ayrıntılı şekilde incelenmiştir. 2000 yılından önce kurulan üniversitelerden örneklem olarak Gazi

Üniversitesi (1982), İstanbul Üniversitesi (1982), Ankara Üniversitesi (1992), Ege Üniversitesi (1992) ve Marmara Üniversitesi (1992) seçilmiştir. 2000 yılından sonra kurulan üniversiteleri temsil olarak da şu üniversiteler seçilmiştir: Erciyes Üniversitesi (2001), 19 Mayıs Üniversitesi (2010), Kastamonu Üniversitesi (2010), Süleyman Demirel Üniversitesi (2011) ve Uşak Üniversitesi (2011). Vakıf üniversiteleri içerisinde 5 üniversitede bulunan iletişim fakültesinde gazetecilik bölümü yer almaktadır. Burada amaçlı örneklem kullanılarak 5 üniversitede seçilmiştir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir: Yeditepe Üniversitesi (1996), Maltepe Üniversitesi (1997), İstanbul Arel Üniversitesi (2007), İstanbul Aydın Üniversitesi (2007) ve Medipol Üniversitesi (2009). Türkiye’de toplam 40 devlet üniversiteleri 5 de vakıf üniversiteleri olmak üzere 45 iletişim fakültesinde gazetecilik eğitimi verilmektedir. Örneklem olarak seçilen 15 üniversitenin bu evreni temsil etmesi amaçlanmıştır.

Gazetecilik bölümlerinde uygulanan derslere yönelik içerik çözümlemesinde derslerin seçimi noktasında da 2 farklı yol izlenmiştir. Dersler 2 ana başlık altında incelenmiş olup; bunlar genel kültür dersleri ve mesleki derslerdir. Genel kültür derslerinin seçiminde amaçlı örneklem uygulanıp, bir fakültenin verebileceği bütün genel kültür dersleri incelenmiştir. Dersler şu şekildedir: sosyoloji, psikoloji / sosyal psikoloji, ekonomi, siyaset bilimi, Atatürk ilke ve inkılâpları, hukuk, İngilizce ve Türk dili. Genel kültür dersleri 8 farklı ders olup örneklem olarak seçilen 15 üniversite için uygulanmıştır. Mesleki derslerin seçiminde şu yol izlenmiştir: Dersler gazetecilik bölümü temel dersleri, kuram dersleri, mesleğe yönelik dersler, uzmanlaşmaya yönelik dersler, uygulama temelli dersler ve yöntem dersleri olmak üzere 6 gruba ayrılmış olup; bu 6 gruptan rastgele örneklem yöntemiyle dersler seçilmiştir. Gazetecilik bölümlerinde verilen dersleri temsil edecek 28 ders incelenmiştir. Dersler şu şekildedir: temel gazetecilik, temel fotoğrafçılık, haber toplama ve yazma, iletişim bilimi, iletişim sosyolojisi, haber sosyolojisi, haber kuramları, iletişim kuramları, iletişim tarihi, basın tarihi, siyasal iletişim, iletişim ve etik, masaüstü yayıncılık, uygulamalı gazetecilik, dergi yayıncılığı, gazete yazı türleri, yerel habercilik, spor haberciliği, araştırmacı gazetecilik, ekonomi haberciliği, basının güncel sorunları, röportaj teknikleri, uluslararası iletişim, medya

okuryazarlığı, yeni medya, sosyal bilimlere araştırma yöntemleri, söylem analizi, haber çözümlemeleri. Toplam 36 ders incelenmiştir.

Çalışmada yürütülen saha araştırması Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümü öğrencilerine uygulanmıştır. Bundan dolayı fakülte ayrı başlık altında incelenmiş olup, anketten elde edilen verilerle karşılaştırma yapmak amacıyla incelenmiştir. Akademik kadronun durumuna yer verilmiştir. Burada de dersler incelenmiş olup hangi sınıfta hangi derslerin verildiği tablolaştırılmıştır. Ayrıca zorunlu ve seçmeli dersler gruplandırılarak incelenmiştir. Bölüme yerleşen öğrenci profili için de ayrı bir başlık açılmış olup bölümün kontenjan durumu, taban ve tavan puanları, yerleşen kız ve erkek öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin hangi bölgeden geldikleri, öğrencilerin fakülteyi tercih sırası bilgileri verilmiştir. Bir önceki bölümde 15 üniversite için incelenen 36 derse göre de kısa bir karşılaştırma yapılmıştır. Dersler analiz edilirken 2017-2018 eğitim öğretim döneminde uygulanan ders programı dikkate alınmıştır.

İçerik çözümlemesinde kullanılacak veriler üniversitelerin sitesinden, fakültenin ders içerikleri ve 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programlarından elde edilmiştir. Ayrıca Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın sitesinde istatistikler başlığı altında sunulan veriler kullanılıp, tabloya dönüştürülmüştür. Son olarak da Yükseköğretim Program Atlası sitesinden Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümü öğrenci profili bilgileri elde edilip, tablolaştırılmıştır.

Çalışmanın dördüncü bölümünde saha araştırması yöntemi kullanılmış olup; anket tekniği kullanılmıştır. Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümünde eğitim gören 300 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Katılımcılarla yüz yüze görüşme yapılmıştır. Saha araştırmasında evren olarak Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümü seçilmiş olup, 300 öğrenci de evreni temsil etmiştir.

Çalışmanın son bölümünde akademi ve sektöre yönelik bulgular elde edilmesi amaçlanmıştır. Türkiye'de gazetecilik bölümünde ders veren akademisyenleri temsilen 12 farklı üniversiteden 13 akademisyenle görüşülmüştür. Görüşülen isimler şu şekildedir:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA / Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL / Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basın ve Yayın Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER / Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Selda AKÇALI / Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Berrin KALSIN / Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU / 19 Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR / Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI / Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL / Necmettin Erbakan Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL / Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI / İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN / Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK / İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Sektöre yönelik araştırmada evren olarak Konya yerel basın çalışanları ele alınmıştır. Örneklem olarak 7 farklı yerel gazeteden 10 isim seçilmiştir.. Görüşülen isimler şu şekilde sıralanabilir:

Adem ALEMDAR / Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkan Yardımcısı, İç Anadolu Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı, Memleket Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Lokman KOYUNCUOĞLU / Yeni Şafak Gazetesi Bölge Müdürü, Yeni Haber Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Emine GIYNAŞ / Rasyonel Haber Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hasan AYHAN / Yenigün Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İbrahim BÜYÜKEKEN / Merhaba Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Zafer SAMANCI / Habertürk Gazetesi Konya Temsilcisi, Hakimiyet Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hüseyin ALTAY / Pusula Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

Seyfullah KOYUNCU / Yeni Haber Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

Gülşen YILMAZ / Yeni Haber Gazetesi Haber Müdürü

Mehmet Ali ELMACI / Memleket Gazetesi Haber Müdürü, İnternet Editörü

Akademi ve sektör temsilcileri ile görüşmede mülakat tekniği kullanılmıştır. Akademiden Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA ile yüz yüze görüşülmüştür. Diğer 12 akademisyen ile mail üzerinden görüşülmüştür. Sektör temsilcilerinin tamamı ile yüz yüze görüşülmüştür.

2.4.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma Türkiye’de gazetecilik eğitimi üzerine odaklanmıştır. Türkiye’deki tüm İletişim Fakülteleri incelenmiştir. Yapılan ders analizlerinde Türkiye’de yer alan gazetecilik bölümleri farklı özelliklere sahip olan 15 üniversite ile sınırlandırılmıştır.

Saha araştırmasında Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümünde eğitim alan 300 öğrenci ile sınırlandırma yapılmıştır. Bu öğrencilerin Selçuk Üniversitesi’nde eğitim gören tüm gazetecilik bölümü öğrencilerini temsil etmesi amaçlanmıştır.

Mülakat yönteminin uygulandığı akademi ve sektör temsilcilerinde şu şekilde bir sınırlılık söz konusudur: Akademinin temsili için farklı üniversitelerden 13 akademisyenle sınırlandırılmıştır. Sektörde ise 7 farklı gazeteden 10 kişiyle sınırlandırılmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirilirken sınırlılıklar dikkate alınmıştır.

2.5.Soru Formu ve Ölçüm Araçları

Çalışmada saha araştırmasının yer aldığı bölümde veriler, 49 sorudan oluşan anket formundaki cevaplardan elde edilmiştir. Anket formu 10 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde yer alan 18 soruyla öğrencilerin iyi bir gazetecilik

eğitimine dair düşüncelerini öğrenme amaçlanmıştır. Burada 5’li likert tipi ölçeğe yer verilmiştir (1=Hiç katılmıyorum, 5=Tamamen katılıyorum). Anketin ikinci bölümünde öğrencilerin neden bölümü tercih ettikleri ölçümlenmiştir. 7 soru kullanılmıştır. Yine burada da 5’li likert tipi ölçek kullanılmıştır (1=Hiç katılmıyorum, 5=Tamamen katılıyorum). Formun üçüncü bölümünde Gazetecilik eğitiminde etkili olan etmenlerin ne derecede etkili olduğu ölçümlenmiş olup; 10 soru yer almaktadır. Burada da 5’li likert tipi ölçek kullanılmıştır (1=Hiç etkili değil, 5=Çok etkili) Dördüncü bölümde 6 soruyla öğrencilerin Gazetecilik eğitiminden beklentileri ölçümlenmiş olup; yine 5’li likert tipi ölçek kullanılmıştır (1=Hiç katılmıyorum, 5=Tamamen katılıyorum). Anket formunun beşinci bölümünde öğrencilerin Gazetecilik mesleğine uygunluklarını tespit etmek amacıyla 1 ve 10 puanları (1=Çok az, 10=Çok fazla) arasında kodlama yapmaları istenmiştir. Formun altıncı bölümünde öğrencilerin bölümü tercih etmeden önce edindikleri bilgi düzeyini tespit etmek amacıyla 1 ve 10 puanları (1=Çok zayıf, 10=Çok güçlü) arasında işaretleme yapmaları istenmiştir. Yedinci bölümde öğrencilerin aldıkları Gazetecilik eğitiminin yeterliliğiyle ilgili düşüncelerini analiz etmek amacıyla 5’li likert tipi ölçek kullanılmıştır (1=Hiç düşünmüyorum, 5=Kesinlikle düşünüyorum). Sekizinci bölümde katılımcıların meslekte aktif olarak çalışıp çalışmayacaklarını öğrenmek amacıyla 3’lü likert tipi ölçek kullanılmıştır (1=Hayır, 2=Kararsızım, 3=Evet). Dokuzuncu bölümde öğrencilerin tercih sırası sorulmuştur. Son bölümde eğitim görülen sınıf, cinsiyet ve yaş gibi demografik özellikler yer almaktadır.

Akademi ve sektör için kullanılan mülakat yönteminde 8 soru yer almıştır. Her 2 gruba da aynı sorular yöneltilmiştir. Sorular hazırlanırken anket formunda yer alan sonuçlarla karşılaştırılabilecek şekilde hazırlanmıştır. Mülakat soruları aşağıda sıralanmıştır:

- 1:Sizce gazetecilik eğitiminin en temel işlevi ne olmalıdır?
- 2:Size göre günümüz Türkiye’inde gazetecilik eğitiminin en temel sorunları nelerdir?
- 3:Bu sorunların çözümü için ne önerirsiniz?
- 4:Günümüzde gazetecilik bölümlerinde verilen dersleri yeterli görüyor musunuz?

5:Gazetecilik eğitiminde pratik ve teori derslerinden hangisinin öncelikli olduğunu düşünüyorsunuz?

6:Geçmişten günümüze gazetecilik eğitimini değerlendirdiğinizde olumlu-olumsuz ne gibi değişimler görüyorsunuz?

7:Sizce gelişen teknoloji, gelecekte gazetecilik mesleğini nasıl etkiler?

8:İstihdam noktasında medya sektörünü nasıl değerlendirirsiniz?

2.6.Verilerin Analizi ve Kullanılan Testler

Saha araştırmasından elde edilen veriler SPSS 20 istatistik programında analiz edilmiştir. Analiz edilirken frekans analizi, t-testi, ki-kare testi kullanılmıştır.

2.7.Araştırma Soruları

Çalışmada aşağıda sıralanan sorulara cevap aranmıştır:

AS 1: Akademisyenlere, öğrencilere ve sektör temsilcilerine göre gazetecik eğitiminin işlevi nedir?

AS 2: Akademisyen ve sektör temsilcilerine göre gazetecilik eğitiminin en temel sorunları nedir? Bu sorunların çözümü için ne önerilmektedir?

AS 3: Akademisyen ve sektör temsilcilerine göre pratik ve teori derslerinden öncelikli olan hangisidir?

AS 4: Teknolojinin gazetecilik mesleğine etkisi ve istihdam noktasında akademisyen ve sektör temsilcilerinin görüşleri nelerdir?

AS 5: Öğrencilere göre iyi bir gazetecilik eğitimi nasıl olmalıdır?

AS 6: Öğrencilerin gazetecilik bölümünü tercih etmenlerindeki en önemli faktör nedir?

AS 7: Gazetecilik eğitimi alan öğrencilerin en önemli beklentileri nelerdir?

AS 8: Bölüm tercihi yapmadan önce öğrencilerin bilgi edinme düzeyi nedir?

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İLETİŞİM FAKÜLTELERİNDE YER ALAN BÖLÜMLERE VE DERS PROGRAMLARINA YÖNELİK İNCELEME

Bu bölümde devlet ve vakıf üniversitelerinde yer alan iletişim fakülteleri incelenmiştir. Sınırlandırma yapılmadan 61 iletişim fakültesinde yer alan bütün bölümler analiz edilmiştir. Örneklem olarak seçilen üniversitelerdeki ders analizleri için içerik çözümlemesi kullanılmıştır. İnceleme sonucunda veriler tablolastırılmıştır. Bu bölümün sonunda da Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi incelenmiştir.

3.1.Bölümlere Göre Devlet Üniversitesi İletişim Fakültelerinin Değerlendirilmesi

Devlet üniversiteleri içerisinde toplam 42 iletişim fakültesi bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde yer alan 41 farklı iletişim fakültesinde ise gazetecilik bölümü bulunmaktadır. Bunlardan Hacettepe Üniversitesi'nde Gazetecilik bölümü bulunmamaktadır. Hacettepe Üniversitesi'nde ise İletişim Bilimleri ile Radyo Sinema ve Televizyon bölümleri eğitim vermektedir.

Tablo 3: Gazetecilik Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Gazetecilik
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Adnan Menderes Üniversitesi
Akdeniz Üniversitesi
Aksaray Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi
Ankara Üniversitesi
Atatürk Üniversitesi
Bozok Üniversitesi
Bursa Teknik Üniversitesi
Bülent Ecevit Üniversitesi
Cumhuriyet Üniversitesi
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

Çukurova Üniversitesi
Dicle Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Erciyes Üniversitesi
Fırat Üniversitesi
Galatasaray Üniversitesi
Gazi Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
Giresun Üniversitesi
Gümüşhane Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Karabük Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Kastamonu Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Mersin Üniversitesi
Munzur Üniversitesi
Mustafa Kemal Üniversitesi
Muş Alparslan Üniversitesi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
19 Mayıs Üniversitesi
Pamukkale Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi
Süleyman Demirel Üniversitesi
Uşak Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde yer alan basın ve yayın bölümü ders içeriği gazetecilik bölümü ile benzer olduğu için değerlendirmeye alınmıştır.

Teknolojinin gelişmesiyle beraber iletişim fakültelerinde farklı bölümler yer almaya başlamıştır. Bu bölümlerden en çok ön plana çıkan görsel iletişim tasarımı bölümüdür.

Tablo 4: Görsel İletişim Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Görsel İletişim Tasarımı
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Adnan Menderes Üniversitesi
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Fırat Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
19 Mayıs Üniversitesi
Süleyman Demirel Üniversitesi
Uşak Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Görsel iletişim tasarımı bölümü devlet üniversitelerinde yer alan 10 iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Bölüm son yıllarda açılan fakültelerde daha çok yer almaktadır. Uşak Üniversitesi'nde bölüm görsel iletişim ve tasarımı olarak geçmektedir.

Tablo 5: Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Halkla İlişkiler ve Reklamcılık
Adnan Menderes Üniversitesi
Aksaray Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi

Bozok Üniversitesi
 Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
 Çukurova Üniversitesi
 Karabük Üniversitesi
 Karadeniz Teknik Üniversitesi
 Kastamonu Üniversitesi
 Mersin Üniversitesi
 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
 Sakarya Üniversitesi
 Uşak Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü devlet üniversitelerindeki 13 iletişim fakültesinde bulunmaktadır. İletişim fakültesinin bulunduğu 29 üniversitede yer almamaktadır. Bölüm ağırlıklı olarak yeni açılan fakültelerde bulunmaktadır. Mersin Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi'nde bölüm Reklamcılık ve Halkla İlişkiler olarak geçmektedir.

Tablo 6: Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Halkla İlişkiler ve Tanıtım

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
 Akdeniz Üniversitesi
 Ankara Üniversitesi
 Atatürk Üniversitesi
 Bursa Teknik Üniversitesi
 Cumhuriyet Üniversitesi
 Dicle Üniversitesi
 Ege Üniversitesi
 Erciyes Üniversitesi
 Fırat Üniversitesi
 Galatasaray Üniversitesi
 Gazi Üniversitesi
 Gaziantep Üniversitesi

Giresun Üniversitesi
 Gümüşhane Üniversitesi
 İnönü Üniversitesi
 İstanbul Üniversitesi
 Kocaeli Üniversitesi
 Manisa Celal Bayar Üniversitesi
 Marmara Üniversitesi
 Munzur Üniversitesi
 Mustafa Kemal Üniversitesi
 Muş Alparslan Üniversitesi
 19 Mayıs Üniversitesi
 Pamukkale Üniversitesi
 Selçuk Üniversitesi
 Süleyman Demirel Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü 27 devlet üniversitesinde yer almaktadır. İletişim fakültesinin bulunduğu 15 devlet üniversitesinde bulunmamaktadır. Halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü daha çok yeni açılan üniversitelerde bulunurken; halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü kuruluş tarihi olarak daha eski olanlarda ağırlıklıdır.

Tablo 7: Radyo Televizyon ve Sinema Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Radyo Televizyon ve Sinema

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
 Adnan Menderes Üniversitesi
 Akdeniz Üniversitesi
 Aksaray Üniversitesi
 Anadolu Üniversitesi
 Ankara Üniversitesi
 Atatürk Üniversitesi
 Bozok Üniversitesi

Bursa Teknik Üniversitesi
Bülent Ecevit Üniversitesi
Cumhuriyet Üniversitesi
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Dicle Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Erciyes Üniversitesi
Fırat Üniversitesi
Galatasaray Üniversitesi
Gazi Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
Giresun Üniversitesi
Gümüşhane Üniversitesi
Hacettepe Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Karabük Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Kastamonu Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Mersin Üniversitesi
Munzur Üniversitesi
Mustafa Kemal Üniversitesi
Muş Alparslan Üniversitesi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
19 Mayıs Üniversitesi
Pamukkale Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi

Selçuk Üniversitesi
Süleyman Demirel Üniversitesi
Uşak Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Radyo televizyon ve sinema bölümü devlet üniversitelerinde yer alan bütün iletişim fakültelerinde bulunmaktadır. Bölüm bazı üniversitelerde radyo televizyon ve sinema olarak geçerken, bazı üniversitelerde de radyo sinema ve televizyon olarak geçmektedir. Sadece Anadolu Üniversitesi'nde sinema televizyon olarak geçmektedir.

Tablo 8: Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Reklamcılık
Akdeniz Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Reklamcılık bölümü devlet üniversitelerinde yer alan 5 iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Son yıllarda açılan bölümler arasındadır.

Tablo 9: İletişim Bilimleri Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

İletişim Bilimleri
Bozok Üniversitesi
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Hacettepe Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

İletişim bilimleri bölümü devlet üniversitelerinde 4 iletişim fakültesinde yer almaktadır. Bunlar; Bozok Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi'dir.

Tablo 10: İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

İletişim Tasarımı ve Yönetimi	
Anadolu Üniversitesi	
Karabük Üniversitesi	

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

İletişim tasarımı ve yönetimi bölümü devlet üniversitelerinde yer alan 2 iletişim fakültesinde yer almaktadır.

Tablo 11: Yeni Medya Bölümünün Bulunduğu Devlet Üniversiteleri

Yeni Medya	
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	
Karabük Üniversitesi	
Pamukkale Üniversitesi	
Uşak Üniversitesi	

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Yeni medya bölümü devlet üniversitelerinde yer alan 4 iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Bölümün yer aldığı üniversitelere bakıldığında son yıllarda açılan fakültelerde olduğu görülmektedir.

Tablo 12: İletişim Fakültelerinde Yer Alan Tek Bölümler

İletişim Fakültelerinde Yer Alan Tek Bölümler	
Basın ve Yayın	Anadolu Üniversitesi
İletişim Enformatiği	Gaziantep Üniversitesi
İletişim Tasarımı ve Medya	Sakarya Üniversitesi
Yeni Medya ve İletişim Teknolojileri	19 Mayıs Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Basın ve yayın bölümü devlet üniversiteleri içerisinde sadece Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde bulunmaktadır. İletişim enformatiği bölümü Gaziantep Üniversitesi'nde, iletişim tasarımı ve medya bölümü Sakarya

Üniversitesi'nde, yeni medya ve iletişim teknolojileri bölümü 19 Mayıs Üniversitesi'nde bulunmaktadır.

3.2.Bölümlere Göre Vakıf Üniversitesi İletişim Fakültelerinin Değerlendirilmesi

Tablo 13: Çizgi Film ve Animasyon Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Çizgi Film ve Animasyon
Bahçeşehir Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Çizgi film ve animasyon bölümü Bahçeşehir Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi'nde bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde ise bu bölüm bulunmamaktadır.

Tablo 14: Dijital Oyun Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Dijital Oyun Tasarımı
Bahçeşehir Üniversitesi
İstanbul Bilgi Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Dijital oyun tasarımı bölümü Bahçeşehir Üniversitesi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde yer almaktadır. Devlet üniversitelerinde bu bölüm bulunmamaktadır.

Tablo 15: Gazetecilik Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Gazetecilik
İstanbul Arel Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi
İstanbul Medipol Üniversitesi
Maltepe Üniversitesi

Yeditepe Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Gazetecilik bölümü 5 iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Vakıf üniversitesinde bulunan gazetecilik bölümlerinin tamamı İstanbul'dadır. Devlet ve vakıf üniversitelerine genel olarak bakıldığında toplam 46 üniversitede gazetecilik bölümü vardır.

Tablo 16: Görsel İletişim Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Görsel İletişim Tasarımı
Beykent Üniversitesi
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
İstanbul Arel Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi
İstanbul Bilgi Üniversitesi
İstanbul Ticaret Üniversitesi
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Kadir Has Üniversitesi
Maltepe Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi
Yaşar Üniversitesi
Yeditepe Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Görsel iletişim tasarımı bölümü vakıf üniversiteleri içerisinde en fazla bulunan bölümdür. 12 iletişim fakültesinde yer almaktadır. Bölüm Beykent Üniversitesi'nde görsel iletişim olarak geçmektedir. Bu bölüm devlet üniversitelerinde de son yıllarda ön plana çıkmaktadır.

Tablo 17: Halkla İlişkiler Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Halkla İlişkiler
Bahçeşehir Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Halkla ilişkiler bölümü Bahçeşehir Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi'nde bulunmaktadır.

Tablo 18: Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Halkla İlişkiler ve Reklamcılık
Beykent Üniversitesi
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
İstanbul Arel Üniversitesi
İstanbul Medipol Üniversitesi
İstanbul Şehir Üniversitesi
İstanbul Ticaret Üniversitesi
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
İzmir Ekonomi Üniversitesi
Yaşar Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü 9 vakıf üniversitesinde bulunmaktadır. Bunlar; Beykent Üniversitesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul Şehir Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi ve İzmir Ekonomi Üniversitesi'dir. Bölüm ağırlıklı olarak İstanbul'da yer alan üniversitelerde bulunmaktadır.

Tablo 19: Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Halkla İlişkiler ve Tanıtım
Başkent Üniversitesi
Fenerbahçe Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi
Kadir Has Üniversitesi
Maltepe Üniversitesi

Yeditepe Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü 6 vakıf üniversitesinde yer almaktadır. Bölüm iletişim fakültelerinin temel bölümleri arasındadır. Son yıllarda açılan üniversitelerde halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü yerine daha çok Halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü tercih edilmektedir.

Tablo 20: İletişim Tasarımı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

İletişim Tasarımı

Bahçeşehir Üniversitesi

Başkent Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

İletişim tasarımı bölümü Bahçeşehir Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi'nde bulunmaktadır.

Tablo 21: İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

İletişim Tasarımı ve Yönetimi

Fenerbahçe Üniversitesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

İletişim tasarımı ve yönetimi bölümü Fenerbahçe Üniversitesi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde yer almaktadır.

Tablo 22: Medya ve İletişim Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Medya ve İletişim

Beykent Üniversitesi

İbn Haldun Üniversitesi

İstanbul Ticaret Üniversitesi

İzmir Ekonomi Üniversitesi

Üsküdar Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Medya ve iletişim bölümü devlet üniversitelerinde bulunmamaktadır. Vakıf üniversiteleri arasında 5 üniversitede yer almaktadır. Bunlar; Beykent Üniversitesi, İbn Haldun Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi'dir.

Tablo 23: Radyo Televizyon ve Sinema Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Radyo Televizyon ve Sinema
Başkent Üniversitesi
Fenerbahçe Üniversitesi
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
İbn Haldun Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi
İstanbul Medipol Üniversitesi
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Kadir Has Üniversitesi
Maltepe Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi
Yaşar Üniversitesi
Yeditepe Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Radyo televizyon ve sinema bölümü devlet üniversitelerinde bulunan bütün iletişim fakültelerinde vardır. 13 vakıf üniversitesinde de bölüm eğitim vermektedir. Hem devlet hem vakıf üniversitelerinde ön plana çıkan bir bölümdür. Bölüm Başkent Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitelerinde “radyo sinema ve televizyon” olarak geçmektedir.

Tablo 24: Reklamcılık Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Reklamcılık
Bahçeşehir Üniversitesi

Fenerbahçe Üniversitesi İstanbul Aydın Üniversitesi Kadir Has Üniversitesi
--

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Reklamcılık bölümü İstanbul'da yer alan 4 üniversitede bulunmaktadır. Bunlar; Bahçeşehir Üniversitesi, Fenerbahçe Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesi'dir. Devlet üniversiteleri arasında 5 üniversitede bulunmaktadır. Son yıllarda açılan yeni bölümler arasındadır.

Tablo 25: Reklam Tasarımı ve İletişimi Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Reklam Tasarımı ve İletişimi Üsküdar Üniversitesi Yeditepe Üniversitesi
--

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Reklam tasarımı ve iletişimi bölümü Üsküdar Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde bulunmaktadır.

Tablo 26: Sinema ve Televizyon Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Sinema ve Televizyon Bahçeşehir Üniversitesi İstanbul Arel Üniversitesi İstanbul Şehir Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Sinema ve televizyon bölümü Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi ve İstanbul Şehir Üniversitesi'nde bulunmaktadır.

Tablo 27: Televizyon Haberciliği ve Programcılığı Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Televizyon Haberciliği ve Programcılığı Beykent Üniversitesi İstanbul Aydın Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Televizyon haberciliği ve programcılığı bölümü devlet üniversitelerinde bulunmamaktadır. Vakıf üniversiteleri arasında ise Beykent Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi'nde yer almaktadır.

Tablo 28: Yeni Medya Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Yeni Medya
Bahçeşehir Üniversitesi
Beykent Üniversitesi
Fenerbahçe Üniversitesi
Kadir Has Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Yeni medya bölümü son yıllarda ön plana çıkmıştır. Devlet üniversitelerinde de bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinde de 4 üniversitede bulunmaktadır. Bunlar; Bahçeşehir Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Fenerbahçe Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesi'dir.

Tablo 29: Yeni Medya ve Gazetecilik Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Yeni Medya ve Gazetecilik
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi
Yaşar Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Yeni medya ve gazetecilik bölümü devlet üniversitelerinde bulunmamaktadır. Vakıf üniversiteleri içerisinde 3 üniversitede bulunmaktadır. Bunlar; İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi'dir.

Tablo 30: Yeni Medya ve İletişim Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Yeni Medya ve İletişim
İstanbul Arel Üniversitesi
İstanbul Şehir Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Yeni medya ve iletişim bölümü de devlet üniversitelerinde bulunmamaktadır. Türkiye’de 2 üniversitede bulunmaktadır. Bunlar; İstanbul Arel Üniversitesi ve İstanbul Şehir Üniversitesi’dir.

Tablo 31: Yeni Medya ve İletişim Sistemleri Bölümünün Bulunduğu Vakıf Üniversiteleri

Yeni Medya ve İletişim Sistemleri
İstanbul Aydın Üniversitesi
İstanbul Medipol Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Yeni medya ve iletişim sistemleri bölümü İstanbul Aydın Üniversitesi ve İstanbul Medipol Üniversitesi’nde bulunmaktadır. Yine bu bölümde devlet üniversitelerinde yer almamaktadır.

Tablo 32: İletişim Fakültelerinde Tek Olan Bölümler

Tek Olan Bölümler	
Fotoğraf ve Video	Bahçeşehir Üniversitesi
Medya (İngilizce)	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Medya ve Görsel Sanatlar	İstanbul Medipol Üniversitesi
Sahne ve Gösteri Sanatları Yönetimi	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Sanat ve Kültür Yönetimi (İngilizce)	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Sinema	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Sinema ve Dijital Medya	İzmir Ekonomi Üniversitesi

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Vakıf üniversitelerinde bulunan iletişim fakültelerinde tek bulunan bölümler yukarıdaki tabloda sıralanmıştır. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde medya (ing.), sahne ve gösteri sanatları yönetimi, sanat ve kültür yönetimi (İngilizce) ile sinema bölümleri yer almaktadır. Fotoğraf ve video bölümü Bahçeşehir Üniversitesi'nde, medya ve görsel sanatlar İstanbul Medipol Üniversitesi'nde, sinema ve dijital medya İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde yer almaktadır.

3.3.Bölümlere Göre Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin Karşılaştırılması

Tablo 33: İletişim Fakültelerinde Bulunan Bölümlerin Karşılaştırılması

Bölüm Adı	Devlet	Vakıf
Radyo-Televizyon ve Sinema	42	12
Gazetecilik	41	5
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	27	6
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	14	9
Görsel İletişim Tasarımı	10	12
Reklamcılık	5	4
Yeni Medya	4	4
İletişim Bilimleri	5	-
Medya ve İletişim	-	5
Sinema-Televizyon	-	3
Yeni Medya ve Gazetecilik	-	3
Dijital Oyun Tasarımı	-	2
Halkla İlişkiler	-	2
İletişim Tasarımı	-	2
İletişim Tasarımı ve Yönetimi	2	2
Reklam Tasarımı ve İletişimi	-	2
Televizyon Haberciliği ve Programcılığı	-	2

Yeni Medya ve İletişim	-	2
Yeni Medya ve İletişim Sistemleri	-	2
Yeni Medya ve İletişim Tasarımı	1	-
Basın ve Yayın	1	-
Çizgi Film ve Animasyon	-	2
Fotoğraf ve Video	-	1
İletişim	1	-
İletişim Enformatiği	1	-
İletişim Sanatları	1	-
İletişim Tasarımı ve Medya	1	-
Medya (İngilizce)	-	1
Medya ve Görsel Sanatlar	-	1
Sahne ve Gösteri Sanatları Yönetimi	-	1
Sanat ve Kültür Yönetimi (İngilizce)	-	1
Sinema	-	1
Sinema ve Dijital Medya	-	1

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Devlet üniversitelerinde yer alan iletişim fakültelerinde 15 farklı bölüm bulunurken; vakıf üniversitelerinde 26 farklı bölüm bulunmaktadır. Genel toplama bakıldığında Türkiye’de yer alan iletişim fakültelerinde en fazla bulunan bölüm radyo televizyon ve sinema bölümüdür. 42 devlet üniversitesinde, 12 vakıf üniversitesinde olmak üzere 54 fakültede yer almaktadır. Gazetecilik bölümü toplam 46 iletişim fakültesinde eğitim vermektedir. Genel toplama göre bunu sırasıyla halkla ilişkiler ve tanıtım (33), halkla ilişkiler ve reklamcılık (23), görsel iletişim tasarımı (22), reklamcılık (9), yeni medya (8) takip etmektedir.

Hem devlet hem vakıf üniversitelerinde bulunan 8 bölüm vardır. Bölümler şu şekilde sıralanabilir: radyo televizyon ve sinema, gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, halkla ilişkiler ve reklamcılık, görsel iletişim tasarımı, reklamcılık, yeni medya, iletişim tasarımı ve yönetimi.

3.4.Gazetecilik Bölümlerinde Verilen Derslerin Analiz Sonuçları

3.4.1.Genel Kültür Derslerine Yönelik Bulgular

Tablo 34: Sosyoloji ve Psikoloji / Sosyal Psikoloji Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Sosyoloji	Psikoloji / Sosyal Psikoloji
Ankara Üniversitesi	Var	Var
Arel Üniversitesi	Yok	Yok
Ege Üniversitesi	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var
İstanbul Üniversitesi	Yok	Var
İstanbul Aydın Üniversitesi	Yok	Yok
Kastamonu Üniversitesi	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Yok	Yok
Marmara Üniversitesi	Var	Yok
Medipol Üniversitesi	Var	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Yok

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Tablo 33'e göre sosyoloji dersi Arel Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir. Vakıf üniversitelerinde toplam 5 üniversitede gazetecilik bölümü bulunmaktadır. Bu üniversitelerden 4'ünde verilmemektedir. İncelenen devlet üniversitelerinden sadece İstanbul Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Psikoloji / sosyal psikoloji dersi Arel Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Yeditepe

Üniversitesi'nde verilmemektedir. Yine vakıf üniversitelerinin ağırlıklı olduğu görülmektedir.

Her 2 dersin olmadığı üniversiteler şu şekilde sıralanabilir: Arel Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi. Her 2 dersin olduğu üniversiteler ise şunlardır: Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi. Bu sonuçlara göre bu dersler daha çok devlet üniversitelerinde yer alırken; vakıf üniversitelerinden sadece Medipol Üniversitesi'nde bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinde bu derslerin daha geri planda olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 35: Ekonomi ve Siyaset Bilimi Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Ekonomi	Siyaset Bilimi
Ankara Üniversitesi	Var	Var
Arel Üniversitesi	Yok	Var
Ege Üniversitesi	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var
İstanbul Üniversitesi	Yok	Yok
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var
Kastamonu Üniversitesi	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Yok	Yok
Marmara Üniversitesi	Var	Var
Medipol Üniversitesi	Var	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Var

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ekonomi dersini Arel Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi vermemektedir. Dersin yer almadığı üniversitelere bakıldığında vakıf üniversitelerinin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Siyaset bilimi dersinin yer almadığı üniversiteler şu şekilde sıralanabilir: İstanbul Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi.

İstanbul Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi'nde hem ekonomi hem de siyaset bilimi dersi verilmemektedir. Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi'nde hem ekonomi hem de siyaset bilimi dersi bulunmaktadır.

Tablo 36: Atatürk İlke ve İnkılâpları ile Hukuk Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Atatürk İlke ve İnkılâpları	Hukuk
Ankara Üniversitesi	Var	Var
Arel Üniversitesi	Var	Yok
Ege Üniversitesi	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var
İstanbul Üniversitesi	Var	Yok
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var
Kastamonu Üniversitesi	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Var	Var
Marmara Üniversitesi	Var	Var
Medipol Üniversitesi	Var	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Yok
Yeditepe Üniversitesi	Var	Yok

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Tablo 35'e göre Atatürk ilke ve inkılâpları dersi incelenen üniversitelerin tamamında verilmektedir. Hukuk dersi ise Arel Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Hem Atatürk ilke ve inkılâpları dersinin hem de hukuk dersini verildiği üniversiteler şu şekildedir: Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi.

Tablo 37: İngilizce ve Türk Dili Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	İngilizce	Türk Dili
Ankara Üniversitesi	Var	Var
Arel Üniversitesi	Var	Var
Ege Üniversitesi	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var
İstanbul Üniversitesi	Var	Var
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var
Kastamonu Üniversitesi	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Var	Var
Marmara Üniversitesi	Yok	Var
Medipol Üniversitesi	Var	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Var

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Yukarıdaki tabloya göre İngilizce dersi Marmara Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde bulunmamaktadır. Bu üniversitelerde verilmeme nedeni hazırlık eğitiminin zorunlu olmasıdır. Türk dili dersi ise incelenen bütün üniversitelerde yer almaktadır.

3.4.2.Mesleki Derslere Yönelik Bulgular

Tablo 38: Temel Gazetecilik, Temel Fotoğrafçılık, Haber Toplama ve Yazma ile İletişim Bilimi Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Temel Gazetecilik	Temel Fotoğrafçılık	Haber Toplama ve Yazma	İletişim Bilimi
Ankara Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Arel Üniversitesi	Var	Var	Var	Yok
Ege Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
İstanbul Üniversitesi	Var	Var	Var	Yok
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Kastamonu Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Var	Var	Var	Yok
Marmara Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Medipol Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Var	Var	Var	Var

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Yukarıdaki tabloya göre temel gazetecilik, temel fotoğrafçılık ile haber toplama ve yazma dersleri incelenen bütün üniversitelerde verilmektedir. İletişim bilimi dersi Arel Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi'nde verilmemektedir. Yukarıda sıralanan dersler gazetecilik bölümlerinde yer alan temel derslerdendir. Bundan dolayı incelenen üniversitelerin tamamına yakınında verilmektedir.

Tablo 39: İletişim Sosyolojisi, Haber Sosyolojisi, Haber Kuramları ve İletişim Kuramları Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	İletişim Sosyolojisi	Haber Sosyolojisi	Haber Kuramları	İletişim Kuramları
Ankara Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
Arel Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Var
Ege Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Yok	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Var
İstanbul Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Var
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Kastamonu Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Maltepe Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Yok
Marmara Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Medipol Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Yok	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Var

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

İletişim sosyolojisi dersi Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir. Haber sosyolojisi dersinin yer almadığı üniversiteler şu şekildedir: Arel Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi. Hem iletişim sosyolojisi hem de haber sosyolojisi dersleri İstanbul Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde bulunmamaktadır.

Haber kuramları dersinin verildiği üniversiteler şu şekildedir: Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi. Vakıf üniversitelerinin hiçbirinde haber kuramları dersi verilmemektedir. İletişim kuramları incelenen devlet üniversitelerinin hepsinde verilmektedir. Maltepe Üniversitesi'nde iletişim kuramları dersi verilmemektedir.

Maltepe Üniversitesi'nde hem haber kuramları dersi hem de iletişim kuramları dersi verilmemektedir.

Tablo 40: İletişim Tarihi, Basın Tarihi, Siyasal İletişim ile İletişim ve Etik Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	İletişim Tarihi	Basın Tarihi	Siyasal İletişim	İletişim ve Etik
Ankara Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Arel Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
Ege Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
İstanbul Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
İstanbul Aydın Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Kastamonu Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Marmara Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Medipol Üniversitesi	Yok	Var	Var	Yok
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var	Var	Var

Uşak Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Tablo 39'a göre iletişim tarihi dersini vermeyen üniversiteler şu şekilde sıralanabilir: Arel Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi. Bu sonuca göre vakıf üniversitelerinde yer alan gazetecilik bölümlerinin hiçbirinde iletişim tarihi dersi verilmemektedir. Devlet üniversiteleri arasında ise Kastamonu Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Basın tarihi dersi incelenen üniversitelerin tamamında verilmektedir. Bu noktada devlet ve vakıf üniversiteleri arasında bir ayrım bulunmamaktadır.

Siyasal iletişim dersi Arel Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde bulunmamaktadır. İletişim ve etik dersi sadece Medipol Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Tabloda incelenen derslerin tamamının yer aldığı üniversiteler şu şekildedir: Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi. İncelenen vakıf üniversitelerinin hiçbirinde tabloda sıralanan derslerin tamamı verilmemektedir.

Tablo 41: Masaüstü Yayıncılık, Uygulamalı Gazetecilik, Dergi Yayıncılığı ve Gazete Yazı Türleri Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Masaüstü Yayıncılık	Uygulamalı Gazetecilik	Dergi Yayıncılığı	Gazete Yazı Türleri
Ankara Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
Arel Üniversitesi	Var	Yok	Var	Var
Ege Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
İstanbul Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Yok

İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var	Yok	Yok
Kastamonu Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Yok
Maltepe Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Marmara Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Yok
Medipol Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Yok
19 Mayıs Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Yok	Var	Yok
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Yok

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Yukarıda yer alan bilgilere göre masaüstü yayıncılık dersi bulunan üniversiteler şu şekildedir: Arel Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi. Uygulamalı gazetecilik dersi Arel Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi'nde verilmemektedir. Hem masaüstü yayıncılık hem de uygulamalı gazetecilik derslerinin bulunmadığı üniversiteler şu şekildedir: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Medipol Üniversitesi.

Dergi yayıncılığı dersi Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Gazete yazı türleri dersi İstanbul Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Hem dergi yayıncılığı hem de gazete yazı türleri derslerinin verilmediği üniversiteler şu şekildedir: İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi. Bu derslerin vakıf üniversitelerinde daha geri planda olduğu söylenebilir.

Tablo 42: Yerel Habercilik, Spor Haberciliği, Araştırmacı Gazetecilik ve Ekonomi Haberciliği Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Yerel Habercilik	Spor Haberciliği	Araştırmacı Gazetecilik	Ekonomi Haberciliği
Ankara Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Arel Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Ege Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
İstanbul Üniversitesi	Var	Var	Var	Yok
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var	Var	Yok
Kastamonu Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Yok
Maltepe Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Yok
Marmara Üniversitesi	Yok	Var	Var	Yok
Medipol Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var	Yok	Yok
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Var
Uşak Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Yok

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Analiz sonuçlarına göre yerel habercilik dersi Erciyes Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'nde verilmektedir. Yerel habercilik dersinin devlet üniversitelerinde daha çok tercih edilmektedir.

Spor haberciliği dersi Kastamonu Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir. Her 2 ders de Ankara Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi'nde verilmemektedir.

Araştırmacı gazetecilik dersinin bulunmadığı üniversiteler şu şekildedir: Gazi Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi. Araştırmacı habercilik dersi, yerel habercilik ve spor haberciliği derslerine göre daha fazla tercih edilmektedir.

Ekonomi haberciliği dersi şu üniversitelerde verilmektedir: Ankara Üniversitesi, Arel Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi.

Tabloda yer alan 4 dersin tamamı sadece Erciyes Üniversitesi'nde verilmektedir.

Tablo 43: Basının Güncel Sorunları, Röportaj Teknikleri, Uluslararası İletişim ve Medya Okuryazarlığı Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Basının Güncel Sorunları	Röportaj Teknikleri	Uluslararası İletişim	Medya Okuryazarlığı
Ankara Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Yok
Arel Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Yok
Ege Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Gazi Üniversitesi	Var	Yok	Var	Var
İstanbul Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Var
İstanbul Aydın Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
Kastamonu Üniversitesi	Yok	Yok	Var	Var
Maltepe Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Yok
Marmara Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Medipol Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Var
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Yok	Var	Var
Uşak Üniversitesi	Yok	Yok	Yok	Var
Yeditepe Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Yok

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Tablo 42'ye göre basının güncel sorunları dersi Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'nde verilmektedir. Vakıf üniversitelerinde bu ders bulunmamaktadır.

Röportaj teknikleri dersinin verildiği üniversiteler şu şekilde sıralanmaktadır: Arel Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi. Vakıf üniversitelerinde bu ders daha çok tercih edilmektedir.

Uluslararası iletişim dersi vakıf üniversitelerinde verilmemektedir. Yer aldığı devlet üniversiteleri ise şu şekildedir: Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi.

Medya okuryazarlığı dersi devlet üniversitelerinde daha çok verilmektedir. Dersin yer almadığı üniversiteler şöyle sıralanabilir: Ankara Üniversitesi, Arel Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi.

Maltepe Üniversitesi'nde tabloda sıralanan derslerin hiçbirisi yer almamaktadır.

Tablo 44: Yeni Medya, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Söylem Analizi ve Haber Çözümlemeleri Derslerinin Karşılaştırılması

Üniversite Adı	Yeni Medya	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri	Söylem Analizi	Haber Çözümlemeleri
Ankara Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Arel Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Ege Üniversitesi	Yok	Var	Var	Var
Erciyes Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
Gazi Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
İstanbul Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Yok
İstanbul Aydın Üniversitesi	Var	Var	Yok	Yok

Kastamonu Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Var
Maltepe Üniversitesi	Var	Yok	Yok	Var
Marmara Üniversitesi	Var	Var	Yok	Yok
Medipol Üniversitesi	Yok	Var	Yok	Yok
19 Mayıs Üniversitesi	Var	Var	Var	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	Var	Var	Yok	Var
Uşak Üniversitesi	Var	Var	Yok	Yok
Yeditepe Üniversitesi	Var	Var	Yok	Yok

(Analizler 2017-2018 güz ve bahar dönemi ders programları ile fakülte web sitelerinde yer alan ders içerikleri bilgilerine göre yapılmıştır.)

Yukarıda yer alan tabloya göre yeni medya dersi Medipol Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Ege Üniversitesi'nde verilmemektedir. Yeni medya dersi vakıf üniversitelerinde daha çok tercih edilmektedir.

Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri dersi Maltepe Üniversitesi'nde bulunmamaktadır.

Söylem analizi dersi Ege Üniversitesi ve 19 Mayıs Üniversitesi'nde verilmektedir. İncelenen vakıf üniversitelerinde bulunmamaktadır.

Haber çözümlemeleri dersi Ankara Üniversitesi, Arel Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'nde yer almaktadır.

Tabloda yer alan 4 dersin tamamı 19 Mayıs Üniversitesi'nde bulunmaktadır.

3.5.Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi

Bu bölümde saha araştırmasının yürütüldüğü Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümü incelenecektir. Anket sonuçları ile karşılaştırmak amacıyla fakülte ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. İlk olarak fakültenin tarihçesine ve uygulama birimlerine yer verilecektir. Gazetecilik bölümünde verilen dersler, akademik kadro analizleri de bulunmaktadır.

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi 1992 yılında 3837 sayılı yasa ile Basın Yayın Yüksekokulu'ndan fakülteye dönüştürülmüştür. 1993 yılında halkla ilişkiler ve tanıtım bölümüyle eğitim öğretime başlamıştır. 1994 yılında gazetecilik, 1997 yılında radyo televizyon ve sinema, 2011 yılında reklamcılık bölümü kurulmuştur. Günümüzde yukarıda sıralanan 4 bölümde de normal ve ikinci öğretim programlarında eğitim verilmektedir. Aynı zamanda lisansüstü eğitim de bulunmaktadır.

1998 yılında Üniversite Televizyonu (ÜNTV) yayın hayatına başlamıştır. Radyo Üniversite, Ajans ÜNTV, kısa film atölyesi, Selçuk İletişim Gazetesi de yer alan diğer uygulama birimleridir.

Bölgümlere göre kadro dağılımları şu şekildedir:

Tablo 45: Selçuk Üniversitesi İletişim Fakóltesi Gazetecilik Bölümü Akademik Kadro Durumu

	Profesör	Doçent	Doktor Öğretim Üyesi	Öğretim Görevlisi	Araştırma Görevlisi	Genel Toplam
Gazetecilik	4	2	2	4	5	17
Halkla						
İlişkiler ve	8	3	1	3	6	21
Tanıtım						
Radyo						
Televizyon ve	8	3	5	11	11	38
Sinema						
Reklamcılık	3	5	-	1	3	12
Genel Toplam	23	13	8	19	25	88

(<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakóltesi'nde toplam 88 akademisyen bulunmaktadır. Yukarıdaki tabloya göre gazetecilik bölümünde 4 profesör, 2 doçent, 2 doktor öğretim üyesi, 4 öğretim görevlisi ve 5 araştırma görevlisi bulunmaktadır. Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümünde 8 profesör, 3 doçent, 1 doktor öğretim üyesi, 3 öğretim görevlisi ve 6 araştırma görevlisi yer almaktadır. Radyo televizyon ve

sinema bölümünde 8 profesör, 3 doçent, 5 doktor öğretim üyesi, 11 öğretim görevlisi ve 11 araştırma görevlisi vardır. Reklamcılık bölümünde ise 3 profesör, 5 doçent, 1 öğretim üyesi ve 3 araştırma görevlisi bulunmaktadır. Reklamcılık bölümünde doktor öğretim üyesi görev yapmamaktadır.

Fakültede bulunan bölümler içerisinde en fazla akademisyene sahip bölüm radyo televizyon ve sinemadır. Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümünde 21, gazetecilik bölümünde 17 ve reklamcılık bölümünde 12 akademisyen görev yapmaktadır. Genel olarak en fazla görev yapan kadro araştırma görevlileridir (25). Bunu sırasıyla profesör (23), öğretim görevlisi (19), doçent (13) ve doktor öğretim üyesi (8) takip etmektedir.

3.5.1. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Ders

Analizleri

Bir önceki bölümde gazetecilik bölümü kuruluş tarihi, uygulama birimleri ve akademik kadrosuna yer verilmiştir. Bu başlık altında bölümde verilen dersler ele alınacaktır. Dersler 2017-2018 eğitim öğretim döneminde uygulanan ders programına göre değerlendirilmiştir.

Dersler güz ve bahar dönemlerinde verilen şekilde gruplandırılmıştır.

Tablo 46: Gazetecilik Bölümü 1. Sınıf Dersleri

Güz	Bahar
Gazetecilik I	Gazetecilik II
Davranış Bilimleri	Ekonomiye Giriş
Klavye I	Bilgisayar
Yabancı Dil	Yabancı Dil
Atatürk İlke ve İnkılâpları Tarihi	Atatürk İlke ve İnkılâpları Tarihi
İletişim Bilimi I	İletişim Bilimi II
Türk Dili	Türk Dili

(<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>)

Tabloya göre öğrencilere ağırlıklı olarak ilk yıl genel kültür dersleri verilmektedir. Bunlar dışında bölümün temel dersleri olan gazetecilik, iletişim bilimi

dersleri de yer almakta olup; her 2 dönemde de verilmektedir. İlk yıl her bir dönem için 7 ders alınmaktadır. 9 farklı ders verilmektedir.

Tablo 47: Gazetecilik Bölümü 2. Sınıf Dersleri

Güz	Bahar
Temel Fotoğrafçılık	Basın Tarihi
Siyaset Bilimi	Siyasal İletişim
Yerel Habercilik	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri
Türk Demokrasi Tarihi ve Medya	İdeoloji ve Toplumsal Yapı
Haber Toplama ve Yazma	Haber Toplama ve Yazma
İletişim Tarihi	Yeni İletişim Teknolojileri
Türk Toplum Yapısı	Kültürlerarası İletişim

(<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>)

Yukarıda yer alan tabloya göre gazetecilik bölümü 2. sınıf öğrencilerine 13 farklı ders verilmektedir. Bunlar; temel fotoğrafçılık, siyaset bilimi, yerel habercilik, Türk demokrasi tarihi ve medya, haber toplama ve yazma, iletişim tarihi, Türk toplum yapısı, basın tarihi, siyasal iletişim, sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, ideoloji ve toplumsal yapı, haber toplama ve yazma, yeni iletişim teknolojileri ve kültürlerarası iletişim dersleridir. Yine her bir dönem için 7 ders alınmaktadır. Haber toplama ve yazma her 2 dönemde de verilmektedir. Mesleğe yönelik derslerin ağırlık kazandığı görülmektedir.

Tablo 48: Gazetecilik Bölümü 3. Sınıf Dersleri

Güz	Bahar
Siyasal Düşünceler	Basın İşletmeciliği
İletişim Sistemleri	Eleştirel Yaklaşımlar
Bilim ve Teknoloji Muhabirliği	İletişim Araştırma Yöntemleri
Toplumsal Cinsiyet ve Medya	Televizyon Haber Kurgusu
Röportaj Teknikleri	Uluslararası İletişim
Medya ve Demokrasi	Ekonomi Haberciliği
Kitle İletişim Kuramları	Televizyon Haberciliği

Gazete Yayınlama Teknikleri I	Gazete Yayınlama Teknikleri II
Mesleki Yabancı Dil I	Sivil Toplum ve Medya
Sayfa Tasarımı I	Sayfa Tasarımı II
Spor Haberciliği	

(<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>)

Yukarıdaki tabloda gazetecilik bölümü 3. sınıf dersleri sıralanmıştır. Bu derslerden bilim ve teknoloji muhabirliği, toplumsal cinsiyet ve medya, röportaj teknikleri, mesleki yabancı dil I, sayfa tasarımı, spor haberciliği, iletişim araştırma yöntemleri, ekonomi haberciliği, televizyon haberciliği ve televizyon haber kurgusu seçmeli derslerdir. Sayfa tasarımı dersi her 2 dönemde de vardır. 3. sınıf derslerinin uzmanlaşmaya yönelik olduğu görülmektedir.

Tablo 49: Gazetecilik Bölümü 4. Sınıf Dersler

Güz	Bahar
Uygulamalı Gazetecilik	Uygulamalı Gazetecilik
Araştırmacı Habercilik	Sosyal Medya
Foto Muhabirliği	Basının Güncel Sorunları
Propaganda	Magazin Haberciliği
Gazete Yazı Türleri	AB Medya Politikaları
İletişim Sosyolojisi	Medya Etiği
Akademik Yabancı Dil	Söylem Analizi
Medya Okuryazarlığı	İnternet Haberciliği
Web Tasarımı I	Web Tasarımı II
Medya ve Tüketim Toplumu	Haber Kuramları
İletişim Hukuku	Dergi Tasarımı ve Üretimi

(<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>)

Gazetecilik bölümü 4. Sınıf dersleri yukarıdaki tabloda sıralanmıştır. Bu derslerden araştırmacı habercilik, foto muhabirliği, propaganda, akademik yabancı dil, medya okuryazarlığı, web tasarımı, sosyal medya, magazin haberciliği, söylem analizi, internet haberciliği ile dergi tasarımı ve üretimi seçmelidir. Son sınıfta

verilen derslerin uygulamaya yönelik olduğu görülmektedir. Uygulamalı gazetecilik dersi her 2 dönemde de zorunlu olarak verilmektedir. Araştırmacı habercilik, magazin haberciliği ve internet haberciliği gibi uzmanlaşmaya yönelik dersler de seçmeli olarak yer almaktadır.

Tablo 50: Gazetecilik Bölümü Zorunlu Dersleri

Ders	Sınıf
Gazetecilik I	1.sınıf
Gazetecilik II	1.sınıf
Davranış Bilimleri	1.sınıf
Klavye I	1.sınıf
Yabancı Dil	1.sınıf
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	1.sınıf
İletişim Bilimi I	1.sınıf
İletişim Bilimi II	1.sınıf
Türk Dili	1.sınıf
Ekonomiye Giriş	1.sınıf
Bilgisayar	1.sınıf
Temel Fotoğrafçılık	2.sınıf
Siyaset Bilimi	2.sınıf
Yerel Habercilik	2.sınıf
Türk Demokrasi Tarihi ve Medya	2.sınıf
Haber Toplama ve Yazma I	2.sınıf
Haber Toplama ve Yazma II	2.sınıf
İletişim Tarihi	2.sınıf
Türk Toplum Yapısı	2.sınıf
Basın Tarihi	2.sınıf
Siyasal İletişim	2.sınıf
Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri	2.sınıf
İdeoloji ve Toplumsal Yapı	2.sınıf
Yeni İletişim Teknolojileri	2.sınıf

Kültürlerarası İletişim	2.sınıf
Siyasal Düşünceler	3.sınıf
İletişim Sistemleri	3.sınıf
Medya ve Demokrasi	3.sınıf
Kitle İletişim Kuramları	3.sınıf
Gazete Yayınlama Teknikleri I	3.sınıf
Gazete Yayınlama Teknikleri II	3.sınıf
Basın İşletmeciliği	3.sınıf
Eleştirel Yaklaşımlar	3.sınıf
Uluslararası İletişim	3.sınıf
Sivil Toplum ve Medya	3.sınıf
Uygulamalı Gazetecilik	4.sınıf
Gazete Yazı Türleri	4.sınıf
İletişim Sosyolojisi	4.sınıf
Medya ve Tüketim Toplumu	4.sınıf
İletişim Hukuku	4.sınıf
Basının Güncel Sorunları	4.sınıf
AB Medya Politikaları	4.sınıf
Medya Etiği	4.sınıf
Haber Kuramları	4.sınıf

(<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>)

Yukarıdaki tabloya göre 1. sınıf ve 2. sınıf derslerinin tamamı zorunludur. 3. ve 4. sınıfta zorunlu ders sayısı azalmaktadır. 1. sınıfta genel kültür dersleri ve teorik dersler ağırlıktadır. 2. sınıfta teorik ve uygulamalı dersler bulunmaktadır. 3. ve 4. sınıfta bulunan derslerde de yine teorik ve uygulamalı dersler söz konusudur. Toplamda 44 zorunlu ders bulunmaktadır.

Tablo 51: Gazetecilik Bölümü Seçmeli Dersleri

Ders	Sınıf
Bilim ve Teknoloji Muhabirliği	3.sınıf
Toplumsal Cinsiyet ve Medya	3.sınıf

Röportaj Teknikleri	3.sınıf
Mesleki Yabancı Dil I	3.sınıf
Sayfa Tasarımı I	3.sınıf
Sayfa Tasarımı II	3.sınıf
Spor Haberciliği	3.sınıf
İletişim Araştırma Yöntemleri	3.sınıf
Televizyon Haber Kurgusu	3.sınıf
Ekonomi Haberciliği	3.sınıf
Televizyon Haberciliği	3.sınıf
Araştırmacı Gazetecilik	4.sınıf
Foto Muhabirliği	4.sınıf
Propaganda	4.sınıf
Akademik Yabancı Dil	4.sınıf
Medya Okuryazarlığı	4.sınıf
Web Tasarımı I	4.sınıf
Web Tasarımı II	4.sınıf
Sosyal Medya	4.sınıf
Magazin Haberciliği	4.sınıf
Söylem Analizi	4.sınıf
İnternet haberciliği	4.sınıf
Dergi Tasarımı ve Üretimi	4.sınıf

(<http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>)

Öğrencilere ilk 2 yıl seçmeli ders verilmemektedir. Eğitimin son 2 yılı seçmeli dersler söz konusudur. Seçenek olarak sunulan seçmeli dersler arasında mesleğe, lisansüstü eğitime, uzmanlaşmaya ve tasarım programlarına yönelik dersler verilmektedir. 23 seçmeli ders bulunmaktadır.

Bir önceki bölümde örneklem olarak seçilen üniversitelerde incelenen derslerin Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümündeki durumu şu şekildedir: İncelenen derslerin geneli verilmektedir. Sadece sosyoloji, psikoloji / sosyal psikoloji, hukuk, haber sosyolojisi, masaüstü yayıncılık, yeni medya ve haber çözümlemeleri dersleri bulunmamaktadır. Sosyoloji ve psikoloji derslerinin içeriğine benzer olan davranış bilimleri dersi verilmektedir.

3.5.2.Selçuk Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Öğrenci Profili

Bu başlık altında yer alan bilgiler <https://yokatlas.yok.gov.tr> adresi üzerinden alınarak tablolaştırılmıştır. Normal öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri karşılaştırma yapılarak analiz edilmiştir.

Tablo 52: Bölüme Yerleşen Öğrenci Profili

	Normal Öğretim	İkinci Öğretim
Genel Kontenjan	75	75
Okul Birincisi Kontenjanı	2	2
Yerleşip Kayıt Yaptırmayan	6	3
2017 Taban Puanı	304.29	285.10
2017 Tavan Puanı	369.78	329.48
Yerleşenlerin Ortalama Diploma Puanı	71.5	66.2
Yerleşen Kız Öğrenci Sayısı	42 / %54.6	32 / %41.6
Yerleşen Erkek Öğrenci	35 / %45.5	45 / %58.4
Konya'dan Yerleşen Öğrenci Sayısı	15 / 8 Erkek- 7 Kız	15 / 10 Erkek-5 Kız
Farklı Şehirden Yerleşen Öğrenci Sayısı	62 / 27 Erkek-35 Kız	62 / 35 Erkek-27 Kız

(<https://yokatlas.yok.gov.tr/>)

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümünde hem normal öğretim hem de ikinci öğretim programı bulunmaktadır. Her 2 program içinde 77 kontenjan vardır. Toplamda 154 kontenjan ayrılmıştır. Bunlardan 4 tanesi okul birincisi olan öğrenciler içindir. Normal öğretime yerleşip kayıt yaptırmayan öğrenci sayısı 6, ikinci öğretim programına yerleşip kayıt yaptırmayan öğrenci sayısı 3'tür. Normal öğretim taban puanı 304.29, ikinci öğretim taban puanı 285'tir. Normal öğretim tavan puanı 369.78, ikinci öğretim tavan puanı ise 329.48'dir. Buna göre normal öğretime yerleşen öğrencilerin geneli ikinci öğretime yerleşenlere göre daha yüksek puan almışlardır. Ayrıca ikinci öğretime yerleşen öğrencilerin ortalama diploma puanı da daha düşüktür (66.2) Normal öğretimi kız öğrenciler daha fazla

tercih etmiştir (%54.6). İkinci öğretimi ise erkek öğrenciler daha fazla tercih etmiştir (%58.4)

Konya’da yaşayıp her 2 programa yerleşen sayısı eşittir. Ayrıca Konya’da yaşayıp normal öğretimi tercih eden kız sayısı ikinci öğretime göre daha yüksektir. Yine Konya’da yaşayıp ikinci öğretime yerleşen öğrencilerde de erkek sayısı fazladır. Farklı şehirlerden normal öğretimi tercih edenlerde kız öğrenciler, ikinci öğretimi tercih edenlerde de erkek öğrenciler fazladır. Bu sonuçlara göre genel olarak ikinci öğretim programına erkek öğrenciler yerleşmiştir.

Tablo 53:Yerleşen Öğrencilerin Bölgelere Göre Dağılımı

	Normal Öğretim	İkinci Öğretim
Akdeniz Bölgesi	4	7
Doğu Anadolu Bölgesi	3	7
Ege Bölgesi	6	4
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	9	2
İç Anadolu Bölgesi	33	37
Karadeniz Bölgesi	11	4
Marmara Bölgesi	11	16

(<https://yokatlas.yok.gov.tr/>)

Yukarıdaki tabloya göre normal öğretim öğrencileri ağırlıklı olarak Ege Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Karadeniz Bölgesi’nden gelmektedir. İkinci öğretim öğrencilerinin de daha çok Akdeniz Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ve Marmara Bölgesi’nden geldikleri görülmektedir. Genel toplama göre bölümün öğrenci profilini İç Anadolu Bölgesi ve Marmara Bölgesi’nden gelen öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 54: Tercih Sırasına Göre Yerleşen Öğrenci Sayısı

	Normal Öğretim	İkinci Öğretim
Birinci Tercih Olarak Yerleşen Sayısı	25	20

İlk Üç Tercih Olarak Yerleşen Sayısı	41	38
İlk On Tercih Olarak Yerleşen Sayısı	59	66
Yerleşenlerin Ortalama Yerleşme Sırası	5.9	5.5

(<https://yokatlas.yok.gov.tr/>)

Tablo 53'e göre birinci tercihte yerleşen normal öğretim öğrenci sayısı 25, ikinci öğretim öğrenci sayısı 20'dir. İlk üç tercihte yerleşen normal öğretim öğrenci sayısı 41, ikinci öğretim öğrenci sayısı 38'dir. İlk on tercihte yerleşen normal öğretim öğrenci sayısı 59, ikinci öğretim öğrenci sayısı 66'dır. Normal öğretime yerleşen öğrencilerin ortalama yerleşme sırası 5.9, ikinci öğretime yerleşen öğrencilerinin ise 5.5'dir. 2017 yılında fakülteye yerleşmiş olan öğrencilerin büyük çoğunluğu fakülteyi ilk on sırada tercih etmişlerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SAHA ARAŞTIRMASI BULGULARI VE YORUMLARI

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Tablo 55: Katılımcıların Cinsiyete Göre Yüzdelik Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde
Erkek	155	51.7	51.7
Kadın	145	48.3	48.3
Total	300	100	100

Frekans analizi sonuçlarına göre katılımcıların yüzde 51.7'si erkek, yüzde 48.3'ü kadındır. Bu sonuçlara göre ankete cevap veren katılımcıların cinsiyet dağılımları birbirine yakındır.

Tablo 56: Katılımcı Yaşlarının Merkezi Eğilim İstatistikleri

	N	Min.	Max.	Mean	SD
Yaş	300	18	46	22.23	2.80

Araştırmaya katılanların yaş dağılımı incelendiğinde en düşük 18, en yüksek 46 olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş ortalaması ise 22.23'tür. Dağılımın standart sapması ise 2.80'dir.

Tablo 57: Katılımcıların Eğitim Gördükleri Sınıflara Göre Yüzdelik Dağılımı

Sınıf	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde
1	70	23.3	23.3
2	67	22.3	22.3
3	63	21.0	21.0
4	100	33.3	33.3
Total	300	100	100

Yukarıdaki tabloya göre araştırmaya katılanların yüzde 33.3'ü 4.sınıf, yüzde 23.3'ü 1.sınıf, yüzde 22.3'ü 2.sınıf ve yüzde 21'i 3.sınıf öğrencileridir. Bu sonuçlara göre araştırmaya en fazla 4. sınıf öğrencileri en az ise 3.sınıf öğrencileri katılmıştır.

4.2.Katılımcıların Gazetecilik Eğitiminin Nasıl Olması Gerektiğine Yönelik Düşünceleri

Tablo 58: Katılımcıların Gazetecilik Eğitiminin Nasıl Olması Gerektiğine Yönelik Düşüncelerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri

	N	Min	Max.	Mean	SD
Gazetecilik bölümünü seçen öğrencilerde mesleğe ilişkin bilinçli ve güçlü bir istek olmalıdır	300	1	5	4.46	.695
Uygulamalı derslere ağırlık verilmelidir	300	1	5	4.36	.856
Gazetecilik eğitimi eleştirel düşünme yeteneğini geliştirmeye yönelik olmalıdır	300	1	5	4.33	.859
Uygulamaya yönelik derslerde sektör temsilcileri ve meslek örgütlerinden destek alınmalıdır	300	1	5	4.29	.829
Mesleki uzmanlaşmaya yönelik derslerin sayısı arttırılmalıdır	300	1	5	4.24	1.02
İletişim fakültelerinin sayısındaki artış mezun olanların istihdamını zorlaştırdığı için daha fazla iletişim fakültesi açılmamalıdır	300	1	5	4.20	1.09
Kuramsal ve uygulamaya dönük dersler bir bütünlük içerisinde olmalıdır	300	1	5	4.16	.877
Yabancı dil derslerine ağırlık verilmelidir	300	1	5	4.11	1.04
Ders programları oluşturulurken medya sektörünün talepleri göz önüne alınmalıdır	300	1	5	4.04	1.02
Gazetecilik eğitimi veren fakülteler akademik eğitimden çok mesleki eğitim vermelidir	300	1	5	3.99	1.12
Gazetecilik eğitimi zorunlu staj sistemiyle birlikte yürütülmelidir	300	1	5	3.87	1.26
Gazetecilik eğitiminin temel işlevi sektöre eleman kazandırmak olmalıdır	300	1	5	3.74	1.27
Ara eleman yetiştiren iletişim meslek liselerinin sayısı artmalıdır	300	1	5	3.31	1.20
Genel formasyon derslerine (sosyoloji, hukuk, siyaset bilimi vb.) ağırlık verilmelidir	300	1	5	3.22	1.18
Gazetecilik bölümleri özel yetenek sınavı ile öğrenci almalıdır	300	1	5	3.14	1.36
Gazetecilik eğitiminde staj isteğe bağlı olmalıdır	300	1	5	2.98	1.52

Gazetecilik bölümleri alana kalifiye eleman yetiştiren iki yıllık meslek yüksekokulları şeklinde örgütlenmelidir	300	1	5	2.53	1.32
Gazetecilik eğitimi sadece teorik derslere dayandırılmalıdır	300	1	5	2.19	1.32

Katılımcılar “Sizce iyi bir gazetecilik eğitimi nasıl olmalıdır?” sorusuna 1 ve 5 puanları arasında işaretleme yapmışlardır. Gazetecilik bölümünü seçen öğrencilerde mesleğe ilişkin bilinçli ve güçlü istek olmalıdır önerisi en yüksek orana (4.46) sahiptir. Bunu sırasıyla uygulamalı derslere ağırlık verilmeli (4.36), gazetecilik eğitimi eleştirel düşünme yeteneğini geliştirmeye yönelik olmalı (4.33), uygulamaya yönelik derslerde sektör temsilcileri ve meslek örgütlerinden destek alınmalıdır (4.29) takip etmektedir. Ayrıca öğrenciler iyi bir gazetecilik eğitiminin olması için mesleki uzmanlaşmaya yönelik ders sayısının artması gerektiğine, yeni iletişim fakültelerinin açılmaması gerektiğine, kuramsal ve uygulamaya dönük derslerin bütünlük içerisinde olması gerektiğine katılmaktadır. Yabancı dil derslerine ağırlık verilmesi gerektiği ve ders programlarının oluşturulmasında medya sektörünün taleplerinin de iyi bir gazetecilik eğitiminde önemli görülmektedir.

Gazetecilik eğitiminde stajın isteğe bağlı olması (2.98), gazetecilik bölümlerinin alana kalifiye eleman yetiştiren iki yıllık meslek yüksekokulları şeklinde örgütlenmesi (2.53) ve gazetecilik eğitiminin sadece teorik derslere dayandırılması (2.19) iyi bir gazetecilik eğitiminde önemli görülmemektedir.

4.3.Katılımcıların Gazetecilik Bölümünü Tercih Etme Nedenleri

Tablo 59: Katılımcıların Gazetecilik Bölümünü Tercih Etme Nedenlerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri

Tercih Nedenleri	N	Min.	Max.	Mean	SD
İdeallerime ulaşmada bir basamak olduğu için	300	1	5	3.63	1.34
Gazetecilik mesleğine duyulan istek nedeniyle	300	1	5	3.45	1.38
Üniversite sınavında aldığım puana uygun düştüğü için	300	1	5	3.01	1.45
Diğer sözel bölümlere ilgi duymadığım için	300	1	5	2.64	1.43
Aile ve yakın çevrenin tavsiyeleri nedeniyle	300	1	5	2.07	1.23

Üniversite sınavı öncesi gazetecilik mesleğiyle uğraştığım için	300	1	5	1.94	1.23
Ailem ve yakın çevrede gazetecilik sektöründe çalışan kişiler olduğu için	300	1	5	1.84	1.15

Tablo 58'e göre gazetecilik mesleğini ideallerine ulaşmada bir basamak olarak seçilme oranı yüzde 3.63'tür. Mesleğe duyulan istek nedeniyle yüzde 3.45, üniversite sınavında aldığı puana uygun düştüğü için yüzde 3.01, yüzde 2.64'ü diğer sözel bölümlere ilgi duymadığı için gazetecilik bölümünü tercih etmiştir. Aile ve yakın çevrenin tavsiyeleri nedeniyle seçenlerin oranı yüzde 2.07'yken, üniversite sınavı öncesi gazetecilik mesleğiyle uğraştığından dolayı seçenlerin oranı 1.94'tür. Yüzde 1.84 ise aile ve yakın çevresinde gazetecilik sektöründe çalışan kişilerden dolayı gazetecilik bölümünü tercih etmiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin bölümü tercih etmelerindeki en önemli sebepler ideallere ulaşmada bir basamak olması, mesleğe ilgi duyulması ve sınav puanına uygun düşmesidir. En az etkileyen nedenler ise üniversite sınavı öncesi gazetecilik mesleğiyle uğraşılması (1.94) ile aile ve yakın çevrede sektörde çalışan kişiler olmasıdır (1.84).

Tablo 60: Cinsiyete Göre Gazetecilik Bölümünü Tercih Etme Nedenleri Arasındaki Farklılık

Tercih Nedeni	Cinsiyet	N	Mean	SD	t-value	Sig.
Gazetecilik Mesleğine Duyulan İstek Nedeniyle	Erkek Kadın	155 145	3.28 3.62	1.44 1.30	-2.16	.032
Üniversite Sınavında Aldığım Puana Uygun Düştüğü İçin	Erkek Kadın	155 145	3.19 2.82	1.46 1.43	2.18	.029
Aile ve Yakın Çevrenin Tavsiyeleri Nedeniyle	Erkek Kadın	155 145	2.01 2.12	1.25 1.22	-.731	.465

Ailem ve Yakın Çevrede Gazetecilik Sektöründe Çalışan Kişiler Olduğu İçin	Erkek Kadın	155 145	1.84 1.84	1.22 1.06	.028	.977
Üniversite Sınavı Öncesi Gazetecilik Mesleğiyle Uğraştığım İçin	Erkek Kadın	155 145	1.96 1.91	1.25 1.21	.354	.723
Diğer Sözel Bölümlere İlgi Duymadığım İçin	Erkek Kadın	155 145	2.61 2.67	1.43 1.44	-.340	.734
İdeallerime Ulaşmada Bir Basamak Olduğu İçin	Erkek Kadın	155 145	3.45 3.83	1.41 1.23	-2.48	.013

Cinsiyete göre gazetecilik bölümünü tercih etme nedenleri arasında; gazetecilik mesleğine duyulan istek ($t=-2.16$; $p<.032$), üniversite sınavında alınan puana uygun düştüğü için ($t=2.18$; $p<.029$) ve ideallere ulaşmada bir basamak olduğu için ($t=-2.48$; $p<.013$) maddeleri anlamlı farklılık göstermektedir. Betimleyici istatistik sonuçları incelendiğinde kadınlar ($\bar{x}=3.62$), erkeklere ($\bar{x}=3.28$) göre mesleğe daha çok istek duymaktadır. Erkekler ($\bar{x}=3.19$) kadınlara ($\bar{x}=2.82$) göre daha çok üniversite sınavında aldıkları puana uygun düştüğü için bölümü tercih etmiştir. İdeallere ulaşmak amacıyla kadınlar ($\bar{x}=3.83$) erkeklere ($\bar{x}=3.45$) göre daha çok bölümü tercih etmiştir.

4.4. Gazetecilik Eğitimi Üzerinde Etkili Olan Etmenler

Araştırmaya katılan öğrencilerin gazetecilik eğitimi üzerinde en etkili gördükleri etmen fakülte içinde uygulama alanlarının (4.21) olmasıdır. Bunu sırasıyla sınıflarda gerekli donanım ve ekipmanın (4.03) bulunması ile akademik kadronun sayısı ve niteliği (4.01) takip etmektedir. Staj uygulaması (4.00) dördüncü sırada yer alırken; gazetecilik eğitimi ile ilgili kaynak eserlerin sayısı ve niteliği (3.90) beşinci sırada bulunmaktadır.

Tablo 61: Gazetecilik Eğitimi Üzerinde Etkili Olan Etmenlerin Merkezi Eğilim İstatistikleri

Gazetecilik Eğitiminde Etkili Olan Etmenler	N	Min.	Max.	Mean	SD
Fakülte içinde uygulama alanları (fakülte gazetesi vb.)	300	1	5	4,21	,995
Sınıflarda ders için gerekli donanım ve ekipman	300	1	5	4,03	1,08
Akademik kadronun sayısı ve niteliği	300	1	5	4,01	,962
Staj uygulaması	300	1	5	4,00	1,08
Gazetecilik eğitimi ile ilgili kaynak eserlerin sayısı ve niteliği	300	1	5	3,90	1,02
Konferans seminer gibi etkinlikler	300	1	5	3,89	1,10
Laboratuarlarda gerekli donanım ve ekipman	300	1	5	3,86	1,23
Öğrenci danışmanlarının rehberliği	300	1	5	3,80	1,10
Sınıflardaki öğrenci sayısı	300	1	5	3,69	1,12
Derslik sayısı	300	1	5	3,51	1,03

Gazetecilik eğitimi üzerinde öğrencileri daha az etkileyen etmenler ise sırasıyla konferans seminer gibi etkinliklerin yapılması (3.89), laboratuarlarda gerekli donanım ve ekipmanın bulunması (3.86), öğrenci danışmanlarının rehberlik yapması (3.80) ve sınıflardaki öğrenci sayısıdır (3.69). Öğrencileri bölüm seçiminde en az etkileyen ise derslik sayısı (3.51) olmuştur. Bu sonuçlara göre öğrenciler laboratuarlardaki gerekli donanım ve ekipman, sınıflardaki öğrenci sayısı ve derslik sayısı gibi fiziki şartlardan daha az etkilenmektedir.

Tablo 62: Sınıflara Göre Gazetecilik Eğitiminde Etkili Olan Etmenlerin Merkezi Eğilim İstatistikleri

	Sınıf	N	Min.	Max.	Mean	SD
Akademik kadronun sayısı ve niteliği	1	70	1	5	3.81	.952
	2	67	1	5	4.07	1.01
	3	63	1	5	3.95	.974
	4	100	1	5	4.14	.910

Sınıflarda ders için gerekli donanım ve ekipman	1	70	1	5	3.84	1.18
	2	67	1	5	4.01	1.23
	3	63	1	5	4.14	.981
	4	100	1	5	4.11	.962
Laboratuvarlarda gerekli donanım ve ekipman	1	70	1	5	3.62	1.30
	2	67	1	5	3.83	1.42
	3	63	1	5	4.04	1.05
	4	100	1	5	3.92	1.13
Staj uygulaması	1	70	1	5	3.87	1.14
	2	67	1	5	4.01	1.19
	3	63	1	5	3.96	.915
	4	100	1	5	4.12	1.05
Konferans seminer gibi etkinlikler	1	70	1	5	3.68	1.30
	2	67	1	5	4.02	1.04
	3	63	1	5	3.80	.981
	4	100	1	5	4.01	1.05
Gazetecilik eğitimi ile ilgili kaynak eserlerin sayısı ve niteliği	1	70	1	5	3.72	1.04
	2	67	1	5	3.86	1.14
	3	63	1	5	3.77	.957
	4	100	1	5	4.14	.921

Yukarıda yer alan tabloya göre gazetecilik eğitimi üzerinde akademik kadronun sayısı ve niteliğini en önemli gören 4. sınıf öğrencileridir (4.14). Akademik kadronun sayısı ve niteliğini en etkisiz gören ise 1. sınıf öğrencileridir (3.81). Sınıflarda ve laboratuvarlarda ders için gerekli donanım ve ekipman seçeneklerini en çok 3. Sınıf öğrencileri etkili görmektedir (4.14 / 4.04) Staj uygulamasını en çok 4. sınıf öğrencileri (4.12), konferans seminer gibi etkinlikleri ise 2. Sınıf öğrencileri (4.02) etkili görmektedir. Gazetecilik eğitimi ile ilgili kaynak eserlerin sayısı ve niteliğini en çok son sınıf öğrencileri etkili görmektedir (4.14).

4.5. Öğrencilerin Gazetecilik Eğitiminden Beklentileri

Araştırmaya katılan öğrencilerin gazetecilik eğitiminden en önemli beklentileri iyi bir gazeteci olmalarını sağlamasıdır (4.41). Bunu sırasıyla bilgili ve kültürlü insan olmayı sağlamalı (4.31), toplumdaki insanlardan farklı olabilmeyi sağlamalı (4.27) , medya sektörünü algılayacak bakış açısı kazandırmalı (4.25) ve mutlaka iş bulmayı sağlamalı (4.01) takip etmektedir.

Tablo 63: Gazetecilik Eğitimi Beklentilerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri

Beklentiler	N	Min.	Max.	Mean	SD
İyi Bir Gazeteci Olabilmeyi Sağlamalı	300	1	5	4.41	.870
Bilgili ve Kültürlü İnsan Olmamı Sağlamalı	300	1	5	4.31	.867
Toplumdaki İnsanlardan Farklı Olabilmeyi Sağlamalı	300	1	5	4.27	.988
Medya Sektörünü Algılamamı Sağlayacak Bakış Açısı Kazandırmalı	300	1	5	4.25	.883
Mutlaka İş Bulmayı Sağlamalı	300	1	5	4.01	1.11
Bir Beklentim Yok Üniversite Eğitimi Almak Benim İçin Bir Zorunluluk	300	1	5	2.06	1.28

Öğrenciler gazetecilik eğitiminden en az beklenti duydukları seçenek “bir beklentim yok üniversite eğitimi almak benim için bir zorunluluk” (2.06) olmuştur.

Tablo 64: Cinsiyete Göre Gazetecilik Eğitimi Beklentileri Arasındaki Farklılık

Beklentiler	Cinsiyet	N	Mean	SD	t-value	Sig.
Medya Sektörünü Algılamamı Sağlayacak Bakış Açısı Kazandırmalı	Erkek Kadın	155 145	4.19 4.32	.947 .806	-1.28	.201

Bilgili ve Kültürlü İnsan Olmamı Sağlamalı	Erkek Kadın	155 145	4.21 4.42	.920 .796	-2.02	.044
Mutlaka İş Bulmayı Sağlamalı	Erkek Kadın	155 145	3.85 4.18	1.20 .999	-2.56	.011
Bir Beklentim Yok Üniversite Eğitimi Almak Benim İçin Zorunluluk	Erkek Kadın	155 145	2.32 1.77	1.37 1.12	3.73	.000
İyi Bir Gazeteci Olabilmeyi Sağlamalı	Erkek Kadın	155 145	4.27 4.55	.995 .685	-2.89	.004
Toplumdaki İnsanlardan Farklı Olabilmeyi Sağlamalı	Erkek Kadın	155 145	4.16 4.40	1.05 .900	-2.10	.036

Öğrencilerin cinsiyete göre gazetecilik eğitiminden beklentileri arasında yer alan medya sektörünü algılayacak bakış açısı kazandırılmalı maddesinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bilgili ve kültürlü insan olmayı sağlamalı ($t=-2.02$; $p<.044$), mutlaka iş bulmayı sağlamalı ($t=-2.56$; $p<.011$), beklentim yok üniversite eğitimi almak benim için zorunluluk ($t=3.73$; $p<.000$), iyi bir gazeteci olmayı sağlamalı ($t=-2.89$; $p<.004$) ve toplumdaki insanlardan farklı olabilmeyi sağlamalı ($t=-2.10$; $p<.036$) maddeleri arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kadınlar erkeklere göre bilgili ve kültürlü insan olmamı sağlamalı ($\bar{x}=4.42$), mutlaka iş bulmayı sağlamalı ($\bar{x}=4.18$), iyi bir gazeteci olabilmeyi sağlamalı ($\bar{x}=4.55$) ve toplumdaki insanlardan farklı olabilmeyi sağlamalı ($\bar{x}=4.40$) maddelerine daha yüksek puan vermişlerdir. Bir beklentim yok üniversite eğitimi almak benim için zorunluluk maddesini ise erkekler ($\bar{x}=2.32$) kadınlara ($\bar{x}=1.77$) göre daha fazla işaretlemişlerdir.

4.6. Gazetecilik Mesleğinin Öğrencilere Uygunluk Derecesi

Tablo 65: Katılımcıların Gazetecilik Mesleğinin Kendilerine Ne Derece Uyduğunun Merkezi Eğilim İstatistikleri

	N	Min.	Max.	Mean	SD
Gazetecilik Mesleğinin Size Uygun Bir Meslek Olduğuna Ne Derece İnanıyorsunuz	300	1	10	7.11	2.29

Öğrenciler “Gazetecilik mesleğinin size uygun bir meslek olduğuna ne derece inanıyorsunuz?” sorusuna 1 ve 10 puanları arasında işaretleme yapmışlardır. Merkezi eğilim istatistikleri sonuçlarına göre öğrencilerin gazetecilik mesleğinin kendilerine uygun olduğuna inandıkları (7.11) sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 66: Sınıflara Göre Gazetecilik Mesleğinin Uygunluğunun Merkezi Eğilim İstatistikleri

	Sınıf	N	Min.	Max.	Mean	SD
Gazetecilik Mesleğinin Size Uygun Bir Meslek Olduğuna Ne Derece İnanıyorsunuz?	1	70	1	10	7.10	2.51
	2	67	1	10	7.11	2.45
	3	63	1	10	6.87	2.49
	4	100	1	10	7.26	1.86

Gazetecilik mesleğinin kendisine uygun olduğunu en fazla 4. sınıf öğrencileri düşünmektedir (7.26). Bunu sırasıyla 2. sınıf öğrencileri (7.11) ve 1. sınıf öğrencileri (7.10) takip etmektedir. Gazetecilik mesleğinin kendisine uygun olduğunu en az düşünen 3. Sınıf öğrencileridir (6.87).

Tablo 67: Mesleğe Uygunluğun Cinsiyetlere Göre Farklılığı

	Cinsiyet	N	Mean	SD	t-value	Sig.
Gazetecilik Mesleğinin Uygunluğu	Erkek	155	6.70	2.53	-3.17	.002
	Kadın	145	7.53	1.92		

Tablo 66'ya göre mesleğe uygunluk ve cinsiyet arasında anlamlı farklılık ($t=-3.17$; $p<.002$) bulunmaktadır. Kadınlar ($\bar{x}=7.53$) erkeklere ($\bar{x}=6.70$) göre gazetecilik mesleğini kendilerine daha uygun görmektedir.

4.7.Öğrencilerin Bölümle İlgili Bilgi Edinme Düzeyleri

Tablo 68: Katılımcıların Tercih Yapmadan Önce Bölümle İlgili Bilgi Edinme Düzeylerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri

	N	Min.	Max.	Mean	SD
Tercihinizi Yapmadan Önce Bölümle İlgili Bilgi Edinme Düzeyiniz Nedir?	300	1	10	6.42	2.49

Katılımcılardan “Tercihinizi yapmadan önce bölümle ilgili bilgi edinme düzeyiniz nedir?” sorusuna 1 ve 10 arasında işaretleme yapmaları istenmiştir. Buna göre katılımcıların bilgi edinme düzeyi ortalama 6.42’dir. Bilgi edinmenin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 69: Cinsiyet Göre Bilgi Edinme Düzeyi Arasındaki Farklılık

	Cinsiyet	N	Mean	SD	t-value	Sig.
Tercih Yapmadan Önce Bölümle İlgili Bilgi Edinme Düzeyi	Erkek	155	6.25	2.66	-1.21	.227
	Kadın	145	6.60	2.28		

Cinsiyet ve bilgi düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır.

4.8. Gazetecilik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyi

Tablo 70: Gazetecilik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyinin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde
Hiç Düşünmüyorum	49	16,3	16,3
Düşünmüyorum	109	36,3	36,3
Kararsızım	88	29,3	29,3
Düşünüyorum	48	16,0	16,0
Kesinlikle Düşünüyorum	6	2,0	2,0
Total	300	100	100

Yukarıda yer alan frekans analizi sonuçlarına göre öğrencilerin % 36.3'ü aldıkları eğitimin yeterli olduğunu düşünmemektedir. % 16.3'ü hiç düşünmezken; % 29.3'ü kararsızdır. Eğitimin yeterli olduğunu düşünen % 16'yken; kesinlikle düşünenler % 2'dir. Bu sonuçlara göre eğitimin yeterli olmadığını düşünen öğrenci sayısı fazladır.

Tablo 71: Katılımcıların Eğitim Aldıkları Sınıf ile Gazetecilik Eğitiminin Yeterli Olup Olmadığı ile İlgili Düşünce Düzeylerinin Yüzdelik Dağılımı

Sınıf	Hiç Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kararsızım	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum
1.Sınıf	% 7.1	% 28.6	% 38.6	% 24.3	% 1.4
2.Sınıf	% 16.4	% 31.3	% 35.8	% 10.4	% 6.0

3.Sınıf	% 27.0	% 34.9	% 23.8	% 12.7	% 1.6
4.Sınıf	% 16.0	% 46.0	% 22.0	% 16.0	% 0.0

($X^2=29.887$; $df=12$; $p=.003$)

Çapraz tablonun ki-kare analiz sonuçları değerlendirilmiş olup; ulaşılan sonuçlar şu şekildedir;.sınıf öğrencilerinin çoğunluğu eğitimin yeterliliği konusunda kararsızdır (% 38.6). 2. sınıf öğrencilerinin de çoğunluğu kararsızdır (%35.8). 3. sınıf öğrencilerinin çoğunluğu eğitimin yeterli olmadığını düşünmektedir (%34.9). Aynı şekilde 4. Sınıf öğrencilerinin çoğunluğu eğitimin yeterli olmadığını düşünmektedir (%46.0).

4.9. Meslekte Aktif Olarak Çalışmaya Yönelik Düşünceler

Öğrencilere “Gazetecilik bölümü bitirdikten sonra meslekte aktif olarak çalışmayı düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 72: Gazetecilik Mesleğinde Çalışmaya Yönelik Düşüncelerin Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde
Hayır	36	12.0	12.0
Kararsızım	87	29.0	29.0
Evet	177	59.0	59.0
Total	300	100	100

Yukarıda yer alan frekans analizi sonuçlarına göre katılımcıların % 59’u meslekte aktif olarak çalışmayı düşünmektedir. % 29’u kararsızken; % 12’si çalışmamayı düşünmektedir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin büyük çoğunluğu meslekte aktif olarak çalışmayı düşünmektedir.

Tablo 73: Katılımcıların Eğitim Aldıkları Sınıf ve Meslekte Çalışma Düzeylerinin Yüzdelik Dağılımı

	Hayır	Kararsızım	Evet
1.Sınıf	% 8.6	% 21.4	% 70.0
2.Sınıf	% 11.9	% 22.4	% 65.7
3.Sınıf	% 17.5	% 31.7	% 50.8
4.Sınıf	% 11.0	% 37.0	% 52.0

($X^2=10.590$; $df=6$; $p=.102$)

Çapraz tablonun ki-kare analiz sonuçlarına göre meslekte çalışmamayı düşünenlerin en yüksek olduğu oran 3. sınıf öğrencileridir (% 17.5). Kararsız olanların en yüksek olduğu öğrenci sayısı 4. sınıftır (% 37). Meslekte aktif olarak çalışmayı en çok 1. sınıf öğrencileri düşünmektedir (% 70). Sınıf arttıkça kararsızlık oranı artmaktadır. Yine sınıf arttıkça meslekte çalışmayı düşünenlerin oranı da azalmaktadır.

Tablo 74: Cinsiyete Göre Meslekte Çalışma Düzeylerinin Yüzdelik Dağılımı

	Hayır	Kararsızım	Evet
Erkek	% 18.1	% 33.5	% 48.4
Kadın	% 5.5	% 24.2	% 70.3

($X^2=18.239$; $df=2$; $p=.000$)

Çapraz tablonun ki-kare analiz sonuçlarına göre erkekler (%18.1) kadınlara göre (%5.5) meslekte çalışmayı daha az düşünmektedir. Yine erkelerin çalışıp çalışmama konusunda kararsızlıkları daha yüksektir (%33.5). Kadınlar erkeklerden daha çok meslekte aktif olarak çalışmak istemektedir (%70).

4.10. Katılımcıların Bölümü Tercih Etme Sıraları

Tablo 75: Katılımcıların Bölümü Tercih Etme Sırası Yüzdelik Dağılımı

Tercih Sırası	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde
1	92	30.7	30.7
2	24	8.0	8.0
3	40	13.3	13.3
4	32	10.7	10.7
5	13	4.3	4.3
6	12	4.0	4.0
7	17	5.7	5.7
8	16	5.3	5.3
9	6	2.0	2.0
10	6	2.0	2.0
11	7	2.3	2.3
12	6	2.0	2.0
13	2	.7	.7
14	5	1.7	1.7
15	6	2.0	2.0
16	1	.3	.3
17	3	1.0	1.0
18	3	1.0	1.0
20	2	.7	.7
21	1	.3	.3
24	3	1.0	1.0
28	2	.7	.7
30	1	.3	.3
Total	300	100	100

Yukarıda yer alan frekans analizi sonuçlarına göre öğrencilerin % 30.7'si bölümü birinci sırada tercih etmiştir. % 13.3'ü üçüncü sırada tercih ederken; % 10.7'si dördüncü sırada tercih etmiştir. İkinci sırada tercih edenlerin oranı % 8'dir. Bu sonuçlara göre katılımcıların çoğunluğu bölümü ilk 4 sırada tercih etmiştir

BEŞİNCİ BÖLÜM

AKADEMİ VE SEKTÖRE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

Akademi ve sektör temsilcileri için mülakat yöntemi kullanılmıştır. Akademiye yönelik araştırmada 12 farklı üniversiteden 13 akademisyenle görüşülmüştür. Görüşülen isimler şu şekildedir:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA / Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL / Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basın ve Yayın Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER / Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Selda AKÇALI / Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Berrin KALSIN / Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU / 19 Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR / Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI / Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL / Necmettin Erbakan Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL / Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI / İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN / Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK / İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı

Sektöre yönelik araştırmada Konya’da yer alan 7 farklı yerel gazeteden 10 sektör temsilcisi ile görüşülmüştür. Görüşülen isimler şu şekildedir:

Adem ALEMDAR / Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkan Yardımcısı,
İç Anadolu Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı, Memleket Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Lokman KOYUNCUOĞLU / Yeni Şafak Gazetesi Bölge Müdürü, Yeni Haber Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Emine GIYNAŞ / Rasyonel Haber Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hasan AYHAN / Yenigün Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İbrahim BÜYÜKEKEN / Merhaba Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Zafer SAMANCI / Haber Türk Gazetesi Konya Temsilcisi, Hakimiyet Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hüseyin ALTAY / Pusula Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

Seyfullah KOYUNCU / Yeni Haber Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

Gülşen YILMAZ / Yeni Haber Gazetesi Haber Müdürü

Mehmet Ali ELMACI / Memleket Gazetesi Haber Müdürü, İnternet Editörü

Hem akademi hem sektör için aynı araştırma soruları kullanılmıştır. Araştırma soruları şu şekildedir:

AS 1: Sizce gazetecilik eğitiminin en temel işlevi ne olmalıdır?

AS 2: Size göre günümüz Türkiye’inde gazetecilik eğitiminin en temel sorunları nelerdir?

AS 3: Bu sorunların çözümü için ne önerirsiniz?

AS 4: Günümüzde gazetecilik bölümlerinde verilen dersleri yeterli görüyor musunuz?

AS 5: Gazetecilik eğitiminde pratik ve teori derslerinden hangisinin öncelikli olduğunu düşünüyorsunuz?

AS 6: Geçmişten günümüze gazetecilik eğitimi değerlendirildiğinde olumlu-olumsuz ne gibi değişimler görüyorsunuz?

AS 7: Sizce gelişen teknoloji, gelecekte gazetecilik mesleğini nasıl etkiler?

AS 8: İstihdam noktasında medya sektörünü nasıl değerlendirirsiniz?

5.1. Akademiye Yönelik Bulgular

5.1.1. Gazetecilik Eğitiminin Temel İşlevi

Araştırmada yer alan akademisyenlere “Sizce gazetecilik eğitiminin en temel işlevi ne olmalıdır?” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplar şu şekildedir:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Elbette iyi gazeteci yetiştirmek olmalıdır. Ancak burada piyasanın ihtiyaç duyduğu bir gazeteciyi kastetmiyorum. Gazetecilik mesleğinde olması gereken, mesleğini yapabilecek nitelikte iş gücü yetiştirmek önemlidir. Bunun için de sadece birtakım temel gazetecilik becerilerini uygulamaları değil bundan daha fazlası gerekmektedir. Gazetecilik kültürünü, gazetecilik sosyolojisini, gazetecilik ahlakını vermek gerekir. Bence gazetecilik eğitimi fakültenin temel işlevi ama bunu 2 yıllık meslek yüksekokullarına taşırsak onlar doğrudan uygulamacı yetiştirir. Onların ne kadar habercilik yapabileceği, gazetecilik yapacağı kuşkulu olabilir.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Nasıl bir Türkiye, nasıl bir eğitim, nasıl bir gazetecilik soruları yanıtlanmadan nasıl bir gazetecilik eğitimi sorusuna yanıt verilebileceğini düşünmüyorum. Eğitim işlevi konusuna gelince bunu da tartışmalı buluyorum. Hangi düzeydeki eğitimimizin işlevi nedir gibi karşı soru geliyor aklıma. Dolayısıyla bu soruya yanıt vermeyi o kadar kısa bir yanıtım olmadığı için doğru bulmuyorum.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: İnsana dair her konuda yurttaşları bilgilendirebilecek ve sorgulatabilecek haberciler yetiştirebilmektir. Gazetecilik eğitiminin en önemli misyonu toplumsal sorumluluk ve demokrasiye olan katkısıdır.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: Hikaye anlatımı (storytelling).

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU: Gazetecilik eğitiminin mesleki bilgi ve becerileri kazandırması gerekliliği, kuşkusuz en temel işlev olarak ön plana çıkıyor. Bu işin en önemli boyutu olmakla birlikte, gazetecilik eğitiminin hem dünyada hem de Türkiye’de iletişim ve basın tarihine ilişkin bir müktesebatı kazandırması gerektiğini düşünüyorum. Bu bilgi kümesi, gazetecilik mezunu bireylere meslek icrasında doğrudan bir katkı sağlamamakla birlikte, kişinin üniversite eğitimi görerek meslek olarak icra ettiği alana ilişkin birikime sahip olması kanaatimce mutlaka

olması gereken bir noktadır. Öte yandan gazetecilik eğitimi, Türkiye'nin tarihsel ve mevcut sosyo-politik ve kültürel yapısına ilişkin belli kazanımları da sağlamalıdır. Çünkü gazetecilik, kamusal bağlanımı da olan bir mesleği icra eden, sadece işin teknik boyutuyla sınırlanamayacak, belli bir entelektüel birikim ve donanımı gerektiren bir meslek koludur.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Gazetecilik eğitimi aslında Türkiye'de başladığı dönemin temel işleviyle uyumlu bir yol haritası takip ederek niteliğe önem vermelidir. Hukuk, tarih ve siyaset bilimi gibi sosyal bilimlere dair bilgi sahibi olan, kültürel meselelere ilgi duyan ve gazeteciliğin teknik anlamda gerektirdiği pratikliği aktarabilmeyi hedef seçen bir yöntem gelecek açısından katkı sunabilir.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: Gazetecilik eğitiminin günümüz koşulları ve teknolojisi yönünden müfredatları güncellenerek, yeni teknolojilere uygun çalışanlar yetiştirme işlevini yerine getirmesi gerekmektedir. Ayrıca günümüzde yaşanan tekelleşme problemlerinin hafifletilmesi açısından, yeni medya ortamlarının kullanılması ve geleneksel gazetecilik ilkeleri baz alınarak sistemler oluşturulması gerekmektedir.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Öğrenciyi akademik alt yapı ile çalışma alanlarına hazırlamalıdır.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Gazetecilik eğitiminin en temel işlevi araştırmayı ve araştırdığını düzgün bir dille aktarmayı bilen bireyler yetiştirmek olmalıdır. Araştırma denildiğinde sadece bir kaynağa güvenmeme, bu veriyi mutlaka teyit etmek gerektiğini unutmamak gerektiği, başkasının işini kendi işiymiş gibi göstermeme, şahsi menfaat için güdümlene yapmama gibi kuralların da öğrencilere mutlaka işlenmelidir. Bunların dışında da hem bilgi hem yöntem hem de haberin dağıtıldığı mecra açısından kendini güncellemeye açık ve her mecraya içerik üretebilecek bireyler yetiştirmek gerekliliği de unutulmamalıdır.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Her eğitim türünde olduğu gibi gazetecilik eğitiminin de işlevi bireye ve topluma dönük bir yapıdadır. Bireye dönük olarak maddi ve manevi açıdan doyum sağlaması en önemli unsurdur. Yani bu bölümde öğrenim gören öğrenciler; bu mesleğin ahlaki yönünü, kültürünü ve felsefesini öğrenmekle birlikte psikolojik açıdan da bir rahatlık hissetmelidir. Ayrıca geleceğe dönük ekonomik bir kaygı da taşımamaları gerekir. Topluma dönük açıdan

ise gerek öğrenim süresince gerekse mezuniyet sonrasında bu eğitimi alan birey, sadece bilgiyi bir yerden alıp bir başka yere aktaran konumunda olmamalıdır. Yani haber için bilgiyi topla, yaz, yayınla boyutunda kalmaz; kalmamalı. Bu öğrenci aldığı bilgiyi siyasi, ekonomik, kültürel, ahlaki vs. gibi geniş bir perspektifte değerlendirebilen kişi olmaya gayret edebilen kişidir / kişi olmalıdır. Sonuçta toplum üzerinde önemli bir etki gücüne sahip olan medyaya yön verecek bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Dolayısıyla maddi ve manevi açıdan doyuma ulaştırıcı bir çerçevede öğrenimin gerçekleşmesi son derece önemlidir. Sonuçta gazetecilik eğitimi neredeyse tüm üniversitelerimizde işaret ettiğim hususlar üzerine inşa edilmektedir ya da bu hususta çaba sarf edilmektedir. Ancak fakültede öğretilenlerin dışında bir de piyasa koşullarının dayattığı bazı olumsuz hususlar var. Bu da verilen eğitimi önemli derecede deforme etmektedir.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Haber yapmayı öğretmek, gazetecilik haber demektir.

Gazetecilik eğitiminin temel işlevi noktasında akademisyenler arasında çok fazla farklılaşma söz konusu değildir. Genel olarak gazetecilik eğitiminin işlevi iyi haberci, gazeteci yetiştirmek olmalıdır. Ayrıca gazetecilik eğitimi öğrenciye gerekli olan mesleki bilgi ve becerileri kazandırmalı, yeni teknolojilere uygun şekilde çalışmayı sağlamalıdır.

5.1.2. Gazetecilik Eğitiminin En Temel Sorunları

Akademisyenlere yönelik bir diğer soru şu şekildedir: “Size göre günümüz Türkiye’inde gazetecilik eğitiminin en temel sorunları nelerdir?”. Verilen cevaplar aşağıda sıralanmıştır:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Türkiye’deki gazetecilik eğitiminin en temel sorunu gazetecilik eğitiminin zorunlu bir alan haline gelmesidir. Yani belli alanlardan örneğin sözelden öğrencilerin gidebileceği başka bir alan olmadığı için mecburen gazetecilik bölümü seçilmektedir. Tabi bunun mecburi olması eğitimin niteliğini de olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü siz ne kadar iyi bir eğitim verirsiniz verin karşınızdaki kitlenin bunu istemesi, talep etmesi, bunun gerekliliklerini yerine getirmesi lazım. Fakülteler ne kadar yetkin olursa olsun, ne kadar iyi teknik olanaklara sahip olursa olsun, hocalar ne kadar iyi olursa olsun

öğrenci istemedikten sonra yapacak bir şey yok. Tabi bir de şu var bazı şeylerin eğitimini verebilmeniz için de öğrencinin belli bir seviyede, belli bir eğitim kültür seviyesine, belli bir başarı seviyesinde olması gerekir. Şimdi siz bunu çektiğiniz zaman başarılı öğrenci de ne yazık ki “başarısızların” arasına girmek istemiyor. Ve başka alanları tercih ediyor. Bu da bir jeneratör gibi kendi içinde başka başka sorunları üretiyor. Yani siz mezun veriyorsunuz mezununuz bu işi yapmak istemiyor, siz mezun veriyorsunuz piyasada daha nitelikli adam talep ediyor. Ama YÖK size çok fazla öğrenci gönderiyor. Fakülte, mezun sayısı çok fazla bir de bunun yanı sıra farklı bölümden mezunlarda bu alana yönelebiliyor. Bir diğer sorun da çok fazla fakülte olmasıdır. Çok fazla sayıda eğitim biriminin olması olumsuz etkilemektedir. Bu da sektörün istihdam edebileceğinden çok daha fazla öğrencinin piyasaya çıkması demektir. YÖK öğrenciyi gönderiyor sen de bir şekilde eğitim vermek zorundasın. Fakat özellikle üniversitede, fakültede verilebilecek eğitim kolay bir şey değildir. Eğitilmiş kadroya ihtiyaç duyuluyor, bina, bilgisayar, kamera bunlar olayın en kolay tarafı. Ama bunları kullanacak insanları eğitmek çok ciddi bir şeydir. Böyle olunca da çok fazla hocaya ihtiyacınız var, hoca olmayınca farklı sektörlerden öğretim kadrosu çekiyorsunuz, piyasadan çekiyorsunuz. Bu da çok kaliteli bir eğitimi ortaya çıkarmıyor.

Kısaca öğrencileri zorunlu yönlendiriyorsunuz, öğrencilerin niteliği kalitesi düşüyor, çok fazla sayıda okul var, okuldaki eğitim kadrosu çok yeterli, istekli ve hevesli değil. Şu da var sektörle akademi kopuk. Her fırsatta iş birliği anlatılıyor ama akademinin eğitim verdiği öğrencileri çalıştıracak bir basın da yok. Basınında kendisine ait bir takım sorunları var. Örneğin patronaj, reklam veren baskısı, siyaset bunlar birer sorundur. Fakülte öğrenciyi belirli bir profile mezun ediyor bunu çalıştıramıyor. Sonuçta ortaya çok keyifli bir iş çıkmıyor. Tüm bunları söylerken şunu da vurgulamak gerekir: Bu sadece fakültenin sorunu değildir. Bu sadece basının sorunu değildir. Bu hepimizin sorunudur. Benzer sorunları ne yazık ki hayatın farklı alanlarında örneğin hukukta da yaşıyoruz. Bu hepimize yansıyor.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Öncelikle Türkiye’nin ve eğitimin sorunlarından farklı bir yönü olmadığını söyleyebilirim. En önemli gördüğüm sorunlar bu tür sorunlar. Gazetecilik eğitime yönelik daha spesifik ve yukarıdakiler kadar önemli bulmadığım sorunlar ise fakülteye göre değişiyor. Genellemeci bir yaklaşımı doğru

bulmuyorum. Ancak şu şekilde bir genel konu başlıklarını verebilirim: Nitelikli öğretim elemanı, nitelikli yayın, kütüphane, arşiv, sektörle iş birliği, mezunlarla iş birliği ve iletişim, teknik altyapı sorunları, kaynak yetersizliği vb. sorunlar ilk akla gelenler.

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER: Fakülte sayısının ihtiyaçtan fazla oluşu, buna bağlı olarak düşen puanlar ve sektördeki istihdam sorununun etkisiyle kazanan öğrencilerin niteliğinin giderek düşüşü.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: İlk soruda verdiğim yanıtta olan inancı kaybetmiş olmamız. Yeni iletişim teknolojilerine uyum sağlayabilecek imkânların kısıtlılığı ve tabi ki ihtiyaçtan fazla iletişim mezunu olmasını da ekleyebiliriz.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: En temel sorun bana göre uygulama eksikliğidir. Eski tip teorik gazetecilik eğitimi artık yerini yeni nesil uygulama eğitimine bırakmalıdır.

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU: Bana göre; günümüz Türkiye’inde gazetecilik eğitimindeki en temel sorunlardan biri, teorik ve pratik arasındaki dengenin kurulması sürecinde yaşanan sıkıntılardır. Öğrenciler çoğu zaman iletişim disiplinine ilişkin temel teorik dersleri gereksiz olarak algılama eğiliminde olabilmektedir. Nihayetinde iletişim fakülteleri, meslek yüksekokulu olmayıp lisans düzeyinde yani örgün eğitim veren yapılanmalardır. Dolayısıyla fakülteye adını veren disiplinin tarihine ve teorisine ilişkin derslerin de mutlaka yer alması gerekmektedir. Bu tür dersler, uygulama dersleri gibi pratik bir beceri kazandırmayabilirler ama öğrencinin ilgisi ve gündelik hayatına uyarlama çabası ölçüsünde bir bakış açısı, bir ufuk ya da entelektüel bir bilgi kazandırma kapasitesine sahiptir.

Sonuçta “gazeteci” kimliği, sadece teknik bilgi ve becerilerle örülü bir “teknisyen” olarak kabul edilemez. Öte yandan; şöyle tarihsel bir sorun da olduğunu düşünüyorum. İletişim fakültelerinin ülkemizde çıkış noktası o dönem İstanbul Gazeteciler Cemiyeti’nin talebiyle hayata geçen bir milada – başlangıç noktasına sahip. Bu motivasyon, “ben içinde bulunduğumuz sektörde somut olarak işime yarayacak kişileri talep ediyorum” demek gibi bir şeydir. Dolayısıyla disipline ve iletişim alanına ilişkin bilgi birikiminin aktarıldığı derslerin, öğrenciler ve akademisyenlerin etkileşimi içerisinde gündelik hayata uyarlanacak biçimde kritik

edilmesi önem taşıyor. Burada sadece akademisyenlere iş düşmediğini düşünüyorum. Sonuçta karşınızdaki “üniversite öğrencisi”. “Alana ilişkin birikmiş bilgi bu, bundan şöyle şöyle çıkarımlar yapabiliriz, gündelik hayatta da bu bilgiyi şöyle kullanabiliriz” şeklinde bir yaklaşım öğrencilerin hiçbir çaba harcamaması anlamına gelir ki, bu da üniversiter eğitimin misyonu bana göre taban tabana zıt.

Bir diğer temel sorun ise iletişim fakültelerine gerçekten isteyen, talep eden, bu alanda yol almak isteyen, alanı merak edip kendini geliştirmek isteyen az sayıda öğrencinin gelmesi. Bir başka deyişle, aslında eski dönemlerde de olan “ne olursa olsun yeter ki bir üniversite, bir fakülte olsun” anlayışının somut bir yansıması. Dolayısıyla, yukarıda söylediklerimle bağlantılı olarak ilgisi sıfır hatta sıfırın altında olan bir bireyin ilgisini nereye kadar çekebilirsiniz veya sizin okuyup da gözlerini parlatan ve paylaştığınız bir bilgi böyle bir bireyin ne kadar ilgisi çekip bir fikir teatisi, kritiği, analizi yapmasını sağlayabilir?

Tabii, ülkemizde iletişim fakültelerinin sayısının da haddinden fazla olması, her yerde iletişim fakültesi açılması da sektöre ilişkin arz-talep dengesinin ortada olduğu bir tabloda bir handikap olarak görülebilir. Sonra öğrenciler okuyup mezun olup gittikten sonra da olumsuz paylaşımlarda bulunuyorlar. Tabii şu soruyu da sormak lazım: “Üniversiteler meslek edindirir mi?” İletişim Fakültesi özelinde şu söylenebilir: Mesleki bilgi ve beceriler kazandırılır, gazeteci kimliğine ilişkin bir anlayış paylaşılır, alandaki güncel gelişmeler, yönelimlerle ilgili bilgi sahibi olunur, dolayısıyla bir unvan ve meslek kazanımı söz konusu olur. Ancak bunun istihdama dönüşmesi noktasında iletişim fakülteleri de dahil olmak üzere özellikle sosyal bilim fakülteleri sıkıntılı bir görünüm arz etmektedir. Ama fakültelerin böyle bir görevinin olup olmadığı da ayrı bir tartışma konusudur.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Günümüzün temel problemi eğitimdeki yetersizlik değil. Orada da sorunlar var mutlaka ama bu sadece Türkiye’ye özgü değil. Küreselleşen dünyada her şeyin akışkanlaştığı ve mesafelerin ortadan kalktığı bir düzlemde temel problem gazetecilik alanının hem meslek olarak hem de uygulayıcıları olarak bir geçiş saldırısına maruz kalması. Bu yüzden gazetecilik eğitimi veren de alan da elindeki materyalin ne kadar hayat ile kopuk ne kadar örtüşebileceği konusunda şüphelere sahip.

Meseleye üniversite sayısı, teknik altyapı, dil eğitimi ve eğitimci kadrosu açısından bakarsak daha somut şeyler önümüze çıkabilir. Ama bunlar kişisel çabayla da aşılabılır. Bir sorundan bahsediyorsak bu daha çok alanın varoluşsal düzlemi ile ilgilidir.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: Gazetecilik eğitiminin, yeni gelişen teknolojilere uygun hale getirilmesinde problemler görmekteyim. Geleneksel gazetecilik koşulları her ne kadar bu mesleki eğitimin temelini oluştursa da, yeni teknoloji koşulları bunların güncellenmesini ve internet gazeteciliğinin de beraberinde getirdiği, “hız” ve “etkileşim” gibi unsurların eğitim alanına dahil edilmesinde problemler bulunmaktadır

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL: Gazetecilik, toplumsal misyonu olan bir meslek olarak diğer birçok meslek grubundan ayrılmaktadır. Bu noktada hem eğitimi alacak gazeteci adaylarının seçilmesi, hem eğitim safhası, hem de eğitimin ardından istihdam boyutu özenle ele alınması gereken süreçlerdir. Nitekim sıralanan bu üç süreçle ilgili olarak da ciddi sorunlar yaşanmaktadır. İlk olarak, üniversite sınavının ardından gerçekleştirilen yerleştirme aşaması diğer sosyal bilim alanlarına kabulden herhangi bir farklılık ortaya koymamaktadır. Böyle olunca da mesleğin misyonunun ve zorluluğunun bilincinde olmayan birçok zoraki katılımı gerçekleşen bir dört yılın ardından mezun olmaktadır. İkinci olarak eğitim sürecindeki sorunlara değinilecek olursa, burada da birçok negatif husus sıralanabilir. Altı çizilmesi gereken bir boyut, medya kuruluşlarının ileri teknoloji ve dolayısıyla yüksek maliyet gerektiren sahalara olduğudur. İletişim eğitiminin verildiği fakültelerde ise profesyonel medyanın imkânlarıyla kıyaslandığında son derece yetersiz alt yapı ve teknolojik imkânlar vardır. Diğer bir nokta da, iletişim eğitimi vermekle yükümlü akademisyenlerin ağırlıklı gelişim süreci yüksek lisans ve doktora aşamalarında aldıkları teorik bilgilerdir. Bakıldığında birçok fakültenin ders müfredatında teorik eğitimin pratik eğitimin çok çok üstünde olduğu görülecektir. Haliyle çok az uygulama eğitimi alan genç bir iletişimcinin, mezun olduktan sonra profesyonel medyada iş bulma imkânı çok sınırlı ölçüde kalmaktadır. Üçüncü boyut olarak da istihdam konusunda herhangi bir eğitim kriterinin olmaması, diplomanın hiçe sayılarak alaylıların adeta eğitimcilere tercih edilmesi ve devlet kuruluşlarında bile farklı alanlardan gelenlerin

iletişimcilere tercih edilmesi bu sorundan öte “kriz”in en temel nedenleri olarak gösterilebilir.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Öğretenlerin iş yükleri, akademinin kalifiye kadrolarının azalması ve öğrencilerle dil problemi yaşanması.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Zaman zaman teorinin pratiğın aşırı önüne geçmesidir. Gazetecilik eğitimin seçen öğrencilerin ise gündemi takip etme ve kendini geliştirme konusunda yeterli merakı sahip olmaması akademisyenlerin işini zorlaştıran bir faktördür.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Bu çok boyutlu bir soru. Bu soruyu öncelikle bölgesel olarak ele almamız gerekmektedir. Zira birçok iletişim fakültesi nüfusu 200 bini dahi bulmayan yerlerde açılmış durumda. Genel olarak gazetecilik öğrencileri mezuniyetleri sonrasında medyanın merkezi konumundaki İstanbul’da çalışmayı hayal etmektedir. Her ne kadar yukarıda eleştirel açıdan ele almış olsak da iletişim fakültelerinin yerel ya da ulusal düzeyde güçlü medya yapılanmalarının olduğu bölgelerde bulunması, öğrencilerin piyasayla daha öğrenim aşamasındayken tanışmalarına olanak sağlar. Elbette her şey bireysel çabaya bağlı ancak öğrencinin motivasyonu açısından işaret ettiğim bu hususu göz ardı etmememiz gerekiyor. Bir de piyasa aktörlerinin -özellikle yerel medyanın- iletişim fakültelerine bakışı da dikkate değer bir durumdur. Temel problem iletişim fakültelerinin tam olarak nasıl bir işleve sahip olduğunu bilmemeleri ve önyargılı davranmaları. İkinci olarak fakültenin gelişmişlik düzeyi oldukça önemlidir. Bu da öğrencinin aldığı teorik bilgileri sıcaklığına pratiğe dönüştürme imkânı sağlar. Ayrıca güçlü bir akademik yapılanma zaten kuruluş sebebi olan eğitimin kalitesini oldukça yükseltir. Son olarak öğrencinin bu mesleği yapmaya istekli olup olmamasıdır. Öğrencilerin tercih yapmadan önce gerçek manada rehberliğe ihtiyaçları var. Bu açıdan bölümü kazandıktan sonra öğrencinin yanlış tercih yapmış olmanın zehabına kapılmaması için gazetecilik mesleğini her yönüyle sevmesi; bile isteye tercih etmesi gerekmektedir.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Eğitimin belirli zamanlarda ve sınıflarda yapılıyor olması. Gazetecilik zamandan ve mekândan bağımsız yapılmalıdır.

Akademisyenlere göre gazetecilik eğitimindeki en temel sorunlar genel olarak şu şekildedir: Öğrencilerin sadece üniversiteye giriş sınavına göre yerleştirilmesi,

fakülte sayısının ihtiyaçtan fazla olması, nitelikli öğretim elemanı eksikliği, sektör ve fakülte arasında iş birliğinin bulunmaması, pratik ve teori eğitimi arasında dengenin sağlanamaması, teknik alt yapı eksikliği, eğitimin yeni gelişen teknolojilere uygun olarak verilmemesi, belirli zaman ve yerde eğitimin veriliyor olması.

5.1.3. Gazetecilik Eğitimindeki Sorunların Çözümü İçin Öneriler

Bir önceki soruyla bağlantılı olarak akademisyenlere “Bu sorunların çözümü için ne önerirsiniz?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Alınan cevaplar şu şekildedir:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: İlk önce öğrenci sayının azaltılması gerekir. Bütün iletişim fakültesi bölümleri için geçerlidir bu durum. Gazetecilik yapabilecek öğrencilerin yetenek sınavı ile girmesi gerekmektedir. Yetenek sınavı da olması lazımdır. Bir akademik anlamda başarı sıralanacak ardından da öğrencilerin bu işi yapabilir mi yapamaz mı ona bakılacak. Bu işin yetenek boyutuna da bakmak gerekir. Sadece akademik başarı yeterli değildir. Örneğin aynı şey tıp fakültesi için de geçerli. Akademik anlamda çok başarılı öğrenci tıp fakültesini kazanıyor ama hekimlik yapamaz, cerrah olamaz. Hastaya olağanüstü koşullar altında müdahale edemez.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Öncelikle bütünsel bir bakışla konuya yaklaşmak gerektiğini düşünüyorum. Eğitim sisteminin sistemsel sorunları bir tarafa bırakılarak, Türkiye’deki genel sorunlar bir tarafı bırakılarak gazetecilikteki sorunların çözümüne odaklanmak geçici işlerle palyatif çözümlerle uğraşmak anlamına gelir. İlköğretim ve liseden mezun olmuş, üniversite sınavını başararak gelmiş öğrencilerin niteliğinin artırılması; sisteme, öğrenciye, öğretmene, kişiye, öğrenme ve eğitime ilişkin temel meselelerin halledilmesi ve iyileştirilmesi gerekiyor. Daha sonra öğretim elemanı niteliğini artırmaya yönelik çalışmaların yürütülmesi lazım. Bu anlamda da ciddi sıkıntılar olduğunu düşünüyorum. Nitelik sorununu her alanda yaşadığımız kanaatindeyim. Nicelik anlamında o kadar önemli bir sorun görmüyorum. Temelli ve top yekûn bir ilerlemenin sağlanması hedeflenmeli ve bu arada gazetecilik konusuna da yer verilmeli.

Ülkede gazetecilik alanında da ciddi sıkıntılar ve tartışmalar var. Bunların gazetecilik eğitimine yansısı mutlaka söz konusudur. Bunlar dışında genel bir atalet sorunundan da söz etmeliyim. Kimsenin parmağını kıpırdatıp bir şeyler

yapamadığını, sorumluluk almak istemediğini, yola koyulmadığını, işe başlamadığını gözlemliyorum. Sözde yapılan kimi işleri de göstermelik, nitelsiz ya da vasıfsız, genel olarak bir işe yaramaz çabalar olarak görüyorum. Bu durumu akademik yayınlara yönelik bir eleştiri olarak da değerlendirebilirsiniz verilen derslerin içeriklerine ya da uygulamalarına yönelik olarak da alabilirsiniz. Ne yazık ki son zamanlarda bu tür uygulamaların arttığını ve hatta teşvik edildiğini de gözlemliyorum. Ancak dediğim gibi bu yalnızca bu alana yönelik bir sorun gibi durmuyor. Bunlar dışında kimi tek tük bireysel çabalar olduğunu ve iyi işlerin çıkarıldığını da gözlemliyorum ama ne yazık ki bunların teşvik edilmediğini, arkasının getirilmediğini ya da yeteri kadar desteklenmediğini de düşünüyorum. Hâlbuki çalışan ve üreten insanların önünü açarak, onların ilerlemelerini ve gelişmelerini sağlayarak daha iyi sonuçların alınabileceğine inanıyorum. En küçük bir yanlışın bile oldukça büyük cezalarla karşılanması ya da sonuçlarının ağır olması da bir başka toplumsal sorun. Bunlar gibi küçük küçük, konuşunca akla gelen ya da genel gözlemlere dayanan basit bazı sorunların sayısının daha da fazla olduğunu düşünüyorum.

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER: Sorunların bir kısmının çözümü mümkündür. Fakülte sayısının sınırlanması, yeterli niteliği olmayan bölümlerin kapatılması gibi. Ancak medya sektöründeki krizin ve istihdam sorununun çözümü eğitimcileri aşan bir durumdur. Uzun vadede ülkenin kalkınması, demokrasinin ilerlemesi gibi makro yapısal değişimlerle çözülebilir.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: Tespit edilen sorunları giderebilecek çözümler; daha demokratik bir kültür ve vizyon. Daha az sayıda mezun ve iletişim teknolojilerine daha hızlı bir uyum.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: Öğitmenlerin uygulama temelli dersler vermesi gerekmektedir.

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU: Çözüm yollarından biri iletişim fakültelerinin sayısını artık daha fazla arttırmamaktadır. Öte yandan, iletişim fakültelerinin ya ana kampüste ya da şehir merkezine yakın yerlerde konuşlandırılması da ayrıca önem taşımaktadır. Çünkü fakülte öğrencilerin öğrencilik hayatları boyunca gerek medya kuruluşları gerekse ajanslar ile iç içe olabilmesi özellikle önem taşır ve işte istihdam noktasında bir avantaj sağlama

potansiyeli doğurur. Bu söylediğim özellikle taşradaki iletişim fakülteleri açısından geçerli bir tespittir.

Öte yandan, medya kuruluşlarına personel alımlarda iletişim fakültesi mezunlarına öncelik tanınmaması bana göre önemli bir handikap. Evet, iletişim ve medyanın doğası mutlak surette iletişim fakültesi mezuniyeti gerektirmeyebilir. Ancak iletişim mezunlarının da diğerlerine göre çok daha “işin içinde” mesleğe başlayacakları da kuşku götürmez bir gerçektir. Örneğin fen bölümü veya muhasebe bölümü bir kişiyi iletişim alanının tam da “içinde” olabilecek bir noktada iletişim mezununa tercih etmek, bana göre yanlış bir yönelim. Eğer böyle ise veya iletişim alanında çalışmak için iletişim müktesebatı kazanmanın bir önemi yoksa; o zaman önüne gelenin iletişim fakültesi açmasının da önüne geçilmesi lazım. Yoksa şu an zaten mezunlar noktasında büyük bir birikim olan bu fakülte mezunlarının ileride çok daha büyük işsiz kitleler üretmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Bu sorunların çözümü zor. Çözumsuzluğu varsayarak yola devam etmek daha mantıklı.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: Gazetecilik eğitim müfredatlarının multidisipliner olarak güncellenmesi ve gazetecilikte kullanılan yeni gerekliliklerin, bu eğitim müfredatlarına dahil edilmesi problemlerin çözüm başlıkları arasında yer alabilir.

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL: Yukarıda sıraladığım üçlü sacayağına (yerleştirme-eğitim-istihdam) ilişkin olarak atılacak her türlü adım krizin boyutlarının daralması noktasında işlevsel olacaktır. Bir eğitimci olarak kendi alanıma ilişkin konuşacak olursam, öncelikle bu kadar fazla iletişim fakültesine ihtiyaç olduğu kanaatinde değilim. İletişim eğitim verecek fakültelerin sayıları her bölgenin en gelişmiş birkaç iliyle sınırlandırılmalıdır. Diğer küçük illerde açılmış olan fakültelerdeki akademik kadrolar ve teknik teçhizatlar, bölgeyi temsil eden iletişim fakültelerine aktarılarak buraları daha güçlü ve canlı kılacaktır. Ardından müfredat sil baştan yenilenip bugünün gereklerine uygun bir şekilde revize edilmelidir. Elbette altını ısrarla çizdiğim orta öğretimden yüksek öğrenime iletişimcilerin yerleştirilmesi ve lisans eğitiminin ardından alanda istihdam noktasında diploma konusunun düzeltilmesinde ciddi adımların atılması gerekmektedir.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Alanda çalışanların şartları iyileştirilebilir ve gerekli eğitimler özendirici hale getirilebilir. Ancak sorunların çözümünde öğretici odaklı ilerlememek gerekiyor. Toptan bir eğitim devrimi yaşanmalıdır.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Sektörde çalışmış bilfiil bu mesleği yapmış, değişim anlarında o değişim sürecini yaşamış gazetecilerin ders vermesi bir çözüm olabilir. Ancak iyi gazeteci iyi öğretmen olamayabileceği için bu konuda dikkatli tercihler yapılmalı. Zorunlu staj lisans boyunca 1 kez değil her yaz olabilir ama bunun bir medya kuruluşunda olması şartıyla.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Bu soruya ikinci sorunun içerisinde kısmen de olsa cevap verilmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Gazetecilik mesleğinin yapısına uygun esnek uygulama ve haber araştırma zamanları ayrılmalı.

Akademisyenlere göre gazetecilik eğitimindeki sorunların çözümü için benzer noktalar ön plana çıkmıştır. Getirilen çözüm önerileri şu şekilde sıralanabilir: Öğrenci sayısı azaltılmalı, öğrenciler fakültelere yerleştirilirken sadece akademik başarı dikkate alınmayıp yetenek sınavı da uygulanmalı, öğretim elemanlarının niteliği arttırılmalı, fakülte sayısı sınırlandırılmalı ve yeterli niteliğe sahip olmayan bölümler kapatılmalı, gelişen iletişim teknolojilerine uygun eğitim verilmeli ve müfredat güncellenmeli, sektörde yer alan kişilerde fakültede ders vermeli, fakülteler ya ana kampüste ya da şehir merkezine yakın yerlerde kurulmalı, medya kuruluşları istihdam noktasında iletişim fakültesi mezunlarına öncelik vermelidir.

5.1.4. Gazetecilik Bölümlerinde Verilen Derslere Yönelik Düşünceler

“Günümüzde Gazetecilik bölümlerinde verilen dersleri yeterli görüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda sıralanmıştır:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Asla yeterli görmüyorum. Günümüzün ihtiyaçlarına cevap verecek dersler yok. Bir takım dersler var klasik dersler. Bizim bu dersleri vermememiz lazım ama öğrenci lisede, ortaokulda almıyor ya da yeterli düzeyde almıyor. Sen buna teorik anlamda ya da pratik anlamda bir şeyler vereceksin bu mümkün değil. Mesela genel kültür dersleri böyledir. Yurtdışındaki programı incelediğimde sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri dersi ilkokulda veriliyor

Amerika’da, Fransa’da. Sorgulayan, sistematik bakan, metodolojiyi kullanan bir birey oluyor. Ama bizde almadığı için biz bunu üniversitede vermek zorundayız. Sosyolojiyi üniversitede veriyoruz çünkü sosyoloji bilmeyen toplumu bilmeyen gazeteci olmaz diyoruz. Aldınız mı? Almamışlar alan da istenilen noktada değil. Hal böyle olduğu zaman ders sayısı artıyor, krediler artıyor, AKTS’ler artıyor. Ondan sonra da Sosyal Medya Haberciliği dersini bulamıyoruz. Alternatif Habercilik dersini veremiyorsunuz. Çünkü öğrenci diğerlerini almamış. Bunu nasıl alacak. Bu bir kısımdır. Yeterli mi değil. Öteki taraftan bir de bunları verecek kadro lazım. Bu da bir sıkıntı. Her sorun bir başkasının nedeni oluyor. Asistan alıp yetiştirmemiz lazım. Örneğin bir asistana Sosyal Medya Haberciliğinin, Sağlık İletişiminin eğitimi vereceğim. Ama ne yazık ki devletin içinde bulunduğu olanaklar nedeniyle bu mümkün olmuyor. Öyle olmayınca kadroda da sıkıntı oluyor. Ders programları ne yazık ki istenilen düzeyde değil.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Meselenin derslerle, derslerin adıyla ya da sayısı ile ilgili olduğunu düşünmüyorum. Mesele derslerde ne anlatıldığı, ne işlendiği, içinin doldurulup doldurulmadığı, öğrenciye bu derslerde ne kazandırıldığı ve mezun edildiğinde öğrenciye hangi bilgi ve becerin kazandırıldığı diye düşünüyorum. Burada beceri kısmının da önemle altını çizmek istiyorum.

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER: Dersler isim ve müfredat olarak yeterlidir. Çoğunlukla birbirine yakındır. Ancak içeriğinin nasıl ve kimler tarafından ne ölçüde doldurulduğu önemlidir. Yeni açılan ve yeterli nitelikte eğitimcinin bulunmadığı bölümlerde derslerin şeklen yapıldığı bilinmektedir.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: Kısmen yeterlidir.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: Teorik temelli dersler yeterli ancak genel gazetecilik eğitimi ile birlikte gazetecilik türlerine de yoğunlaşılması gerekmektedir. Farklı türlerin uygulaması yapılabilir.

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU: Yeterli görüp görmemek her müfredat özelinde değişir. Hatta iletişim gibi fakültelerin müfredatlarının her daim mevcut gelişmelere, yönelimlere göre güncellemesi gerekliliği, bu sorunun değişik biçimde sorulmasını gerektirir. Örneğin, artık drone denilen aygıtın kullanımına ilişkin talep fazla ve drone gazeteciliği diye bir ders konması mutlaka gerekiyor. Benzer şekilde İngilizce literatürde roboticjournalism, algorithmicjournalism gibi kavramlar ve

algoritmik yazılımların gazetecilikte temel düzeyde kullanılmasının öğretilmesi gerekiyor. Ya da veri gazeteciliği denen olgu, öğrencilerin mutlaka bu konularda bilgi ve beceri sahibi olup mezun olmaları gerekiyor ki, iletişim alanının yönelimlerine kendilerini uyarlayabilsinler. Bu konularda öğrencilerin de yoğun çaba harcaması gerekiyor, yoksa fakülteye 4 sene öylesine gelip, mezun olduktan sonra iletişim fakültelerinin varlığını sorgulamak biraz tuhaf kaçıyor. Çünkü üniversiteye gelen birinin geldiği fakültenin başka alan ve disiplinlerdeki fakülteler gibi doğrudan istihdam kazandırmadığını analiz edebilmesi lazım. Tabii akademik kadroya bu bağlamda düşen görev ve sorumluluk, müfredatları bu tarz yönelimler doğrultusunda güncellenmesi, kendi bilgi ve becerilerini geliştirmesi-güncellemesi, yeni kadro oluşturma çalışmalarında bu noktaları dikkate almaları (yani aynı alanlarda çalışan kişilerin tercih edilmesi yerine öğrencilere bu becerilerin kazandırılması odaklı hedef yönelimli tercihte bulunulması) ve iletişim fakültesine gelen öğrencileri oryantasyon programlarıyla alanın doğasına ilişkin daha baştan bilgilendirmeleridir.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Yetersiz demek için bir sebep göremiyorum. Şöyle bir mantıkla yani bu bölümde daha fazla felsefe, ekonomi, siyaset bilimi veya uluslararası ilişkiler dersi olmalı şeklinde olaya bakmak yanlış olur. O halde öğrenci zaten o bağlamda bir bölüme giderdi. İşin mantığına göre dersler yeterli. Mesele bunun ne kadar sahaya yansıtılıp yansıtılamadığıdır. Aynı şekilde öğrencilerin bu konuda istek boyutunu da dikkate almak gerekir.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: Hayır yeterli görmüyorum. Bu derslerin multidisipliner olarak düzenlenmesinde fayda görmekteyim.

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL: Türkiye’de çok fazla iletişim fakültesinin olduğu düşünüldüğünde tek bir eğitimden değil farklı farklı eğitimlerden bahsetmek gerekmektedir. Bu noktada her fakültenin kuruluş tarihi ve imkânları birlikte düşünüldüğünde standart bir eğitimden ve müfredattan bahsetmek mümkün değildir. Lakin genel resme bakıldığında verilen derslerin çok da tatmin edici olduğunu düşünmüyorum. Ağırlıklı derslerin teorik düzeyde kaldığı, uygulama derslerinin de daha çok gazete, televizyon, radyo, sinema gibi geleneksel iletişim araçlarına yönelik olduğu dikkat çekmektedir. Dolayısıyla acilen genelde iletişim fakültelerinin özelde

ise gazetecilik bölümlerinin müfredatları sil baştan çağın gereklerine uygun hale getirilmelidir.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Rekabeti kimle yaptığınıza bağlı. Kendiniz mi, ülkedeki diğer üniversiteler mi yoksa uluslararası bir rekabete mi hazırlanıyoruz? Ayrıca rekabet hedefli mi ilerlemek gerekiyor? Dersler yeterli ya da yetersiz demek alandaki hocalara haksızlık olabilir. Alanda olması gereken derslerin listesini ne kadar esnetebiliriz? Derslerin içeriklerinde ne kadar özgürüz? İdeali yakalayalım, programları yenileyelim derken temel alan derslerini kaybedebiliriz.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Yetersiz diyemem ama daha güncel ve yeni pratiklere uygun olabilir diye düşünüyorum.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Hâlihazırda gazetecilik bölümlerinde okutulan derslerin tamamı yeterli düzeydedir. Ancak gelişen teknoloji, değişen sosyoloji ve farklılaşan kültürel yapılarla uyumlu olması açısından en az 4 yılda bir oluşturulacak kurullarla dersler tamamıyla gözden geçirilmeli ve şartlara uygun olarak güncellenmelidir.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Daha güncel konularda ve daha güncel teknoloji olanaklarıyla geliştirilebilir.

Gazetecilik bölümlerinde verilen derslerin yeterli olup olmadığı ile ilgili akademisyenler 3 farklı noktada toplanmıştır. Akademisyenlerin bir bölümü dersleri yeterli görürken, bir kısmı da yeterli görmemektedir. Derslerin yeterli olduğu ancak yeni gelişmelere göre müfredatın değişmesi gerektiğini savunan akademisyenlerde bulunmaktadır.

5.1.5. Gazetecilik Eğitiminde Pratik ve Teori Derslerine Yönelik Düşünceler

Akademisyenlere “Gazetecilik eğitiminde pratik ve teori derslerinden hangisinin öncelikli olduğunu düşünüyorsunuz?” şeklinde bir soru yöneltilerek literatürde yer alan pratik ve teori tartışmalarına dair fikir elde edilmesi amaçlanmıştır. Cevaplar aşağıda sıralanmıştır:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Böyle bir ayırım yapılmasının sıkıntılı olduğunu düşünüyorum. Fakültede verilen eğitim her 2’sinin de olduğu, hatta teorik derslerin daha da baskın olduğu bir eğitimidir. Biz burada uygulamacı

yetiştirmiyoruz. Biz burada gazetecilik kültürüne sahip gazeteci bireyler yetiştiriyoruz. Uygulamacı dediğiniz zaman meslek yüksekokullarına gidersiniz. Onlar tamamen uygulama üzerinedir. Ama bilebildiğimiz kadarıyla şu anda daha da kötüsü meslek yüksekokullarındaki öğrenciler uygulama yapmıyorlar, hepsi teorik ders alıyor. Çünkü teorik ders vermek çok daha kolaydır. Kadro sıkıntısından dolayı da böyledir. Örneğin 100 tane öğrenciye her derste 2 haber yazdırırsanız 200 haber yapar. Bunları dzelteceksiniz, nereceksiniz, öğrenciyle ilgileneceksiniz bu çok mümkün değil. Ama bu bahane değil. Pratik, teori ayrımının çok gereksiz, hatta tartışmayı bile çok gereksiz görüyorum.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Bu ikisi birbirinden ayrı olmaz. Etle tırnak gibi. Bilgi olmadan pratik niteliksiz kalır ve gelişmez. Pratik olmadan da bilginin kütüphane rafındaki kitaptan öte bir anlamı olmaz. Hem bilginin hem de pratiğin olması ve bunların birbirini besleyerek geliştirmesi lazım. Pratikten bilgi üretilir, bilgi yeni pratiklerin doğmasına yol açar. Türkiye'nin bu tartışmaları artık aşması gerektiğine inanıyorum. Hala bu tartışma yapılmamalı. Bence daha başka şeyleri konuşmalısınız artık

Prof. Dr. Mustafa şEKER: Her ikisinin de gerekli olduğu kabul edilmiş bir teamldr. Bir meslek eğitimi verildiği için uygulamada gerekli donanımların kazandırılması en az kuramsal bilgilerin verilmesi kadar önemlidir. Sektörün daimi şikyeti, mezun öğrencilerin uygulama konusundaki yetersizliğidir. Ancak, her fakültenin aynı anlayışta olması da gerekmez. Nitekim Türkiye'deki bazı fakülteler uygulama eğitimini öncelerken, bazıları da kuramsal ağırlıklı bir eğitim takip etmektedir.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: Bence ikisinin de birbirini tamamladığını söylemek daha doğru. Ama temelde iyi bir kuram çok çok önemli. Pratik onun üstüne eklenmeli ve sürekli kendini revize etmeli. İdealize edilmiş ve çok önemli sorumluluklar atfedilmiş bir formasyon için bunun şart olduğunu düşünüyorum.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: Pratik dersler önceliklidir. Çünkü mesleğin doğası bunu gerektirmektedir.

Doç. Dr. Onur BEKİROğLU: ncelikten ziyade çok iyi bir dengeleme ile birliktelik opsiyonu bana göre daha önemli. Ancak son sınıfta kuram veya kuramla ilgili dersler koymanın da yanlış olduğunu düşünüyorum. Öte yandan, kuramı

tamamen hiçe sayma şekilde bazen bizzat hocalardan bazen de öğrencilerden gelen refleksi de doğru bulmuyorum. Dünyanın en iyi iletişim fakültelerinden olan Standford niversitesi'nin müfredatına aın bakın, şöyle dersler göreceksiniz: “Media CultureSociety”, “Theory of Communication”, “Perspective on AmericanJournalism”, “Media Economics”, “PoliticalPsychology”.

Dolayısıyla Türkiye’de de akademisyenler kafa kafaya verip kendi kafalarına göre müfredat retmiyorlar. Bir başka deyişle, fakülte düzeyinde bir akademik birime gelen ğrenci elbette uygulamaları, yeni yönelimleri, fotoğrafçılığı, yazılımı öğrenecek; ama geldiği alanın bilimsel gelişimi, tarihsel süreci, ülkesinin sosyo-politik atmosferi, uluslararası ilişkiler, hukuki boyut vb. hakkında da bilgi sahibi olacak. Çünkü iletişim fakülteleri sadece teknisyen yetiştirmez.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Aslında iki alanda önceliği farklı olan öğrencileri ayırma ihtimalini düşünmeliyiz. Ya da sosyal bilimlerde eşit ağırlık meselesinde olduğu gibi hem teknik hem de okuma-yazma meselesine eğilimi olanları ayrı kategorilere ayırabilsek daha iyi sonuçlar çıkardı. Yani ikisi de önemli.

Dr. Öğretim yesi Emre Vadi BALCI: Kesinlikle teorik derslerin önemi yadsınamaz. Fakat bunun yanında uygulamalı derslerin sayısının ya da ders saatlerinin arttırılarak, piyasa koşullarına uygun şekilde yetişmiş elemanların yetiştirilmesi gerekmektedir.

Dr. Öğretim yesi Enes BAL: Öncelikle gerek pratik gerekse teorik eğitimin ikisinin de çok kıymetli olduğunu söylemek isterim. Teorik eğitim kişiye vizyon ve derinlik kazandırır. İletişim ğrencisi sadece alet kullanmaya gelen bir kişi olmamalıdır. Bu noktada ölçü öğrencinin, akademinin ve sektörün beklentilerinin bir araya getirilmesi olacaktır. Biraz daha açık belirtmem gerekirse, dört yıllık eğitimin tamamını teori ve pratik derslerin bir harmanlanmasıyla vermek yerine ilk iki yılın tüm öğrencilere ortak eğitim müfredatıyla sunulması yerinde olacaktır. İlk iki yılda hem teoriye ilişkin hem de uygulamaya ilişkin dersler ortaya konup geriye kalan son iki yılda akademik iletişim ve uygulamalı iletişim olarak ikili bir tercih öğrencilere sunulmalıdır. Öğrenciler kendi beklenti ve yeteneklerine uygun bir planlamayla 3’nc ve 4’nc sınıflarını daha verimli geirebileceklerdir. Uygulamalı iletişime devam edenler, stajla birlikte yoğun bir biçimde alana hazırlanacak ve çok daha rahat iş bulabileceklerdir. Öte yandan akademik iletişim kısmında kendini değerlendiren

gençler ise yoğun bir okuma, araştırma ve dil öğrenme süreciyle akademinin beklentilerine uygun bir bilim insanı olma yolunda hızla ivme alma imkânı bulacaklardır.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Öncelik her zaman teoridir. Ne olduğunu anlatacağız ki nasıl olacağını öğreysin öğrenciler.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Dengeli olmalı, %50-50 olabilir veya %60 teori, %40 pratik olabilir. Uygulamadan kopuk bir teori de uygun olmaz, işin metodolojisini bilmeden deneme yanılma yöntemi de hatalı olacaktır.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Teori ve pratik dengesi bana hep bir kuşun kanatlarını anımsatır. Tek kanatla uçulamayacağına göre iki kanadın var olması ve dengede olması gerekir. Dolayısıyla teorik ve pratik dersler arasında öncelik olması gerektiğini düşünmüyorum.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Gazetecilik eğitiminde teorinin, okumanın ve aynı zamanda pratik yapmanın zorunlu olduğunu düşünüyorum. Sadece pratik yapmak yeterli gelmez. Düşünce anlamında da gelişmek teorik bilgi ve sürekli okuma ile olur.

Gazetecilik eğitiminde pratik ve teori derslerinden hangisinin öncelikli olduğuna dair akademisyenler farklı görüşler ileri sürmüştür. Böyle bir ayrım yapılmasına karşı olan akademisyenler kadar, teorinin öncelikli olması gerektiğini savunanlar da bulunmaktadır. Pratik eğitimi savunan akademisyenler de vardır. Ama genel olarak pratik ve teorinin dengelenmesi gerektiği, birbirini tamamladığı düşüncesi ön plandadır.

5.1.6. Geçmiş ve Günümüzde Gazetecilik Eğitimindeki Olumlu Olumsuz Değişimler

Akademisyenlerin geçmiş ve günümüz arasında bir kıyaslama yapmaları amacı ile “Geçmişten günümüze gazetecilik eğitimini değerlendirdiğinizde olumlu-olumsuz ne gibi değişimler görüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Cevaplar şu şekilde sıralanabilir:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Öğrenciler düzgün seçilmiyor. Eskiden öğrenci seçilir ve yerleştirilirdi. Şu anda ne seçilebiliyor ne de yerleştirilebiliyor ne

yazık ki. ÖSYM'nin de artık geçmiş dönemde olduğu gibi daha isabetli seçme ve yerleştirme yapması gerekmektedir. Fakülte sayısının bir şekilde azaltılması gerekmektedir. İletişim fakültesi gazetecilik bölümü masrafsız, hemen açalım. Şehirden 2 tane gazeteci bulalım, böyle bir şey değildir. Bunu yaptığınız zaman iyi öğrenci yetiştiremiyorsunuz. İyi öğrenci çalışmayınca medya bozuluyor. Bölümün imajı bozuluyor, kötü haber oluyor, toplumun bununla ilgili hem algısı hem bilgilendirilmesi kötü oluyor. Bir dizi zincirleme reaksiyon beraberinde geliyor.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Türkiye değişiyor, geliyor. Dünya dönüyor. Her şey değişiyor. Bu yüzden olumlu ya da olumsuz gibi toptancı değerlendirmeyi anlamlı bulmuyorum. Meselenin sonunun ne olacağı önemli. Dün de sorunlar vardı, bugün de sorunlar var. İlerlememiz Türkiye'nin ilerlemesi kadar. Hala gelişmekte olan ülkeyiz. Orta gelir grubu barajına aşamadık. Önümüze daha büyük hayaller koyup artık bu hedeflere yönelmeliyiz. Ben genel olarak gazetecilik eğitiminin özel yetenek sınavıyla öğrencilerin kabul edildiği, hatta sınav olmadan isteyen öğrencilerin bu eğitimi alabildiği bir eğitim olmasını hayal ediyorum. İsteyen herkes gazetecilik eğitimi alabilmeli. Gazetecilik eğitiminde Türkiye'nin ve dünyanın geçmişi, tarihi, kültürü, ekonomisi, siyaseti, bilgi birikimi olmalı. İnsanı anlamaya yönelik sosyoloji, psikoloji, antropoloji, felsefe gibi temel dersler olmalı. Bunların üzerine ilgi alanlarına göre öğrenciler uzmanlık alanlarına yönlendirilmeli. Ekonomi haberciliği, finans haberciliği, sağlık haberciliği, sayfa tasarımı, multimedya yayıncılığı, yeni yayıncılık teknolojileri, araştırma ve geliştirmeye yönelik dersler olmalı. İnsanı anlamaya, onları daha mutlu ve bilgili hale getirmeye yönelik çağdaş değerlerin ön planda olduğu, özünde gelişme ve girişimciliğin bulunduğu bir eğitim olmalı.

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER: Sayının artmasını bağlı olarak çok düşük puanlarla öğrenci alınması en önemli sorundur. Aslında büyük bölümü gazetecilik eğitimine uygun altyapısı olmayan öğrenciler nedeniyle eğitim eski yıllardakine göre sığ bir şekilde geçmektedir.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: Olumsuz olan sayının çok artması ve güncel gelişmeleri ve talebi doğru bir şekilde eğitime uyarlayamaması.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: Olumlu gelişmeler pratik derslerin yavaş yavaş müfredata girmesidir. Olumsuz gelişme ise bu pratik dersleri verecek hoca

eksikliğidir. Çünkü birçoğu eski nesil gazetecilik eğitimi almış ve sektör deneyimi olmayan hocalardır.

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU: Olumsuz gördüğüm nokta; iletişim fakültesi sayısının çığ gibi büyümesi. Bir de başka disiplinlerden ve alanlardan insanlar iletişim alanına çok rahat girip bu alanlarda kolaylıkla yol alabiliyor. Evet iletişim bilimi disiplinler arası bir karaktere sahip, bunu kimse inkar edemez. Ancak alana dışarıdan gelen ve giren sayısı, alan içinden insanların sayısını her geçen gün aşacak şekilde ilerlerse bu iletişim fakültesi mezunu olup akademik boyutta yol almak isteyen bireyler açısından da bir haksızlık olur. Öte yandan, bir kriter olarak iletişim mezunlarının yakın disiplinlerde akademik hayata girip kolaylıkla yol alıp alamadığına bakmak lazım. Çünkü farklı alanlardan kişiler gelip iletişim alanında akademik süreçlere girdiği zaman bu bilim insanları çoğu zaman iletişim alanının uygulama ayağıyla ilgili bilgi ve beceri sahibi olamıyorlar, çünkü lisans öğreniminde böyle şeylerin içinde olmamış, araştırma görevliliği sürecinde fakülte gazetelerinde, üniversite dergilerinde görev üstlenmemiş, editörlük veya redaksiyon yapmamış, bilgisayar başına oturup sayfa tasarımıyla kenarından köşesinden de olsa uğraşmamış. Dolayısıyla, kendi alanlarında müktesebata sahip olan kişiler, iletişim fakültelerinde mutlaka olmalı, çünkü iletişim disiplinler arası bir karaktere sahip. Ama burada da oransal dağılıma çok hassas biçimde ve titizlikle dikkat edilmelidir.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Bunu olumlu veya olumsuz bir bağlamda irdelemek yerine gelişmelerle ne kadar uyumlu olduğuna bakmak lazım. Türkiye bu konuda trendi takip edebiliyor. Mesela yeni iletişim teknolojilerinin oluşturduğu dalga sonrası geleneksel medyanın sarsıldığı tek ülke Türkiye değil. Buna direnmeye çalışan tek ülke de Türkiye değil. Bununla ilişkili olarak mesajın tasarımı da ortalama olarak her yerde aynı seviyede bir değişim geçiriyor.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: Gazetecilik eğitime yönelimin, piyasa koşulları yüzünden ve gazeteciliğin eski gücünü hissettirememesi nedeniyle düştüğünü görmekteyiz. Bununla birlikte yeni teknolojilerin beraberinde getirdiği internet gazeteciliği ve bunun koşullarının gazetecilik açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL: Türkiye’de iletişim eğitiminin 1950’li yıllarda başladığı düşünüldüğünde yaklaşık yetmiş yıllık bir serüvenden

bahsediyoruz. İlk başlarda sınırlı sayıda fakültenin olması nedeniyle daha az ama daha nitelikli öğrencilerin bu fakültelerden mezun olduğunu biliyoruz. Sonraki yıllarda ise sayıları çok hızlı bir şekilde artan iletişim fakültelerine binlerce öğrencinin kabul edilmesi istihdam ve kalite sorununu beraberinde getirmiştir. Bu yeni dönemin en olumlu yanı ise farklı alanlardan gelenlerden ziyade iletişim fakültesi mezunlarının akademik kadrolarda en üst aşamalara kadar gelmesi olmuştur.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Bu sorunun cevabı diğer soruların cevaplarında bulunabilir. Her şey çok hızlı değişiyor; alt yapı, sektör, teknoloji, içerikler, gerçeklik, gelen öğrencilerin kalitesi ve tabi hocaların kalitesi. Bu açıdan bakınca saydıklarımızın niteliği olumlu ve olumsuz olanları belirleyecek.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Değişim olumlu yönde, tüm üniversitelerde kaliteyi arttırmak ve günceli takip etmek konusunda ciddi bir çaba gözlemliyorum.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Fakültemiz yeni kuruldu. Henüz bir yaşında olduğu için bu sorunuza tam anlamıyla cevap verebileceğimi düşünmüyorum. Çünkü bu gibi bir durumu analiz edebilmek için bana göre en az 10 yıl gözlem yapmış olmak gerekir. Ama kendi gazetecilik eğitimim açısından değerlendirmem belki bir sonuç çıkarmaya yardımcı olur. 11 yıl önce lisans öğrenimimi tamamladım. Geçen zaman içinde gazetecilik eğitiminin önemli derecede olumlu bir çizgide geliştiğine şahit oldum. Amaç öğrenci yetiştirip daha sonra iyi yerlerde iyi işler yaptığına şahit olmaksa Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi bunu başarmış durumda. Öğrencilik sürecinde ulusal ve uluslararası birçok yarışmada önemli başarılar elde eden arkadaşları gördük. Hâlihazırda medyada çok iyi pozisyonlarda çalışan arkadaşlarım var. Bu da teori ve pratik dengesini iyi bir şekilde işleten Selçuk İletişim geleneği ile ilgili bir durum olsa gerek.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Olumlu değişim daha fazla uygulama olanakları var, olumsuzluk olarak öğrenciler daha az okuma ve yazma ile gazetecilik yapabileceklerini düşünüyorlar.

Akademisyenlere göre günümüzdeki gazetecilik eğitiminde geçmişe göre şu olumsuzluklar olmuştur: Öğrenci yerleştirme geçmişte daha iyi durumdayken günümüzde bu şekilde değildir. Fakülte sayısı geçmişe göre artmış olup; öğrenci kalitesi düşmüştür. Olumlu görülen noktalar ise pratik derslerinin müfredatta yer

alıyor olması ve uygulama olanaklarının artmasıdır. İletişim eğitimi alan akademisyenlerin üst aşamalara gelmiş olması da bir diğer olumlu gelişmedir. İnternet gazeteciliğinin gelişmiş olması da geçmişe göre olumlu görülmektedir.

5.1.7. Teknolojinin Gazeteciliğe Etkisine Yönelik Düşünceler

“Sizce gelişen teknoloji, gelecekte gazetecilik mesleğini nasıl etkiler?” sorusuna verilen cevaplar şu şekildedir:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Teknolojiyi nasıl kullandığınıza bağlıdır. Teknolojiyi kullanıp kullanmamak şu anda haber üretebilirsiniz ancak bilinen o ki her türlü iletişim teknoloji haber üretim süreçlerini, haberin yayılmasını, haber toplamayı, haber yazmayı, yayınlamayı hızlandırmıştır, kolaylaştırmıştır. Fakat bunun patrona ekonomik anlamda bir yükü vardır. Patron bu yükün altına girmek istemez. Teknolojiye mutlaka uyarlar ama bunun bir maliyeti vardır. Bu maliyeti patron ödemez, bunu okura ödettirir. Bu da reklam olarak, farklı ilişkiler olarak, reklam amaçlı haber yaparak, bazı şeyleri haber yapmayarak. Örneğin belediyenin sorunları haber yapmazsınız onun karşılığında belediyeden iş alırsınız. Bunun bedelini okur, toplum öder. Böyle bir sıkıntısı vardır. Ama teknoloji kötü bir şey değildir. Mutlak surette kullanılır.

Okurun yayıncı olması açısından bakarsak o mümkün olmuyor. Yurttaş Gazeteciliği, kendi haberini çek gönder bu zordur. Çünkü Gazetecilik sofistike bir iştir. Gazetecilik herkesin yapabileceği bir iş değildir. Sadece bilgi sahibi olmak değil bu işin mesela hassasiyeti vardır. Kamusal bir iş yaptığınızın farkında olacaksınız. Yanlı bir haber verdiğinizde, yanlış bir bilgi verdiğinizde en azından verdiğiniz bilginin yanlış, hatalı ya da eksik olduğu ihtimalini bileceksiniz. Ama insanlardan bunu bekleyemezsiniz. Bu açıdan teknolojiyi elinde bulunduranın gazetecilik yapması ne yazık ki pek mümkün değildir. Yapmaya kalkarsa zarar verir.

Gazetenin basılı halinin ortadan kalkması mümkün değildir. Kağıdı kaldırabilirsiniz ama internet üstünden. Gazeteyi kapatabilirsiniz ama habercilik mutlaka var olacaktır. Çünkü haber almak insanın temel ihtiyacıdır. Bunu gazetede kağıt üstünden yapmışsınız, televizyon üstünden yapmışsınız, radyo üstünden yapmışsınız veya internet üzerinden yapılmış fark etmez. İnsan haber tüketir. Görünen o ki gazete ya da kağıt üstüne baskı daha uzun süre devam edecektir. Bu

alamda kalkması pek mümkün değil. Hele hele haber insan var olduğu muddetçe haber de var olacaktır. İnsan habere ihtiyaç duyar. Magazin haberi de insanın ihtiyaıdır. Spor haber de ihtiyaıdır. Bazen biliyor olan bile yeniden okumak ihtiyaçtır. Bazen inandıklarını görmek istiyorsun, yalnız olmadığını görmek istiyorsun. Bunlar insan ihtiyaçlarıdır. Gazeteciler haberciler de bu ihtiyaçları giderirler.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Gazetecilik geçmişten günümüze teknolojiyle paralel bir seyir izlemiştir. Bundan sonra da adı gazetecilik olmayabilir ama habercilik anlamında yapılan işin daha da önem kazanacağını, çünkü insanların bilgi ihtiyaı var oldukça ve insanlarda merak duygusu devam ettikçe mesleğin süreceğini söyleyebilirim. Teknolojik olarak kullanılan makine ya da aygıtlar değişebilir, mesleğin görünümü değişebilir ama bu en temel insan ihtiyaçları değişmediği sürece mesleğin de dönüşerek devam edeceğine inanıyorum. Hatta teknoloji sayesinde haberciliğin daha da önem kazanacağına inanıyorum. Nitelikli bilgi her zaman para edecektir.

Prof. Dr. Mustafa şEKER: Gazetecilik işin adıdır. Geçmişte basılı gazetede, radyoda ve televizyonda, haber ajanslarında yapılmıştır. Günümüzde elektronik medyanın ağırlığı artmaktadır. Ancak bir formasyon olarak gazetecilik yeni teknolojilere uyum sağlayabilir.  nemli olan aracın ne olduğu değil, yapılan işin yani gazeteciliğin meslek kodlarıdır.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: İdealle ettiğimiz gerçek gazetecilerin önemi daha da artacak. Teknoloji, görece haberciliği kolaylaştırıp yaygınlaştırsa da habercilik yapan profesyonellere olan ihtiyaç artacak. İçerik  retenle gerçek haber üreten ayrılacak. Bu ayrım da gazetecilik eğitimi çok daha önemli hale gelecek.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: Gelişen teknoloji her dönem her mesleği etkisi altına almıştır. Gazetecilik bu mesleklerin başında gelmektedir çünkü temelinde iletişim, haberleşme vardır. Bu anlamda gelişen iletişim teknolojileri gazeteciliğin yapısını içerikten dağıtıma kadar her anlamda etkilemektedir.

Doç. Dr. Onur BEK ROğLU: Fakültelerin, mezunların ve gazetecilerin kendilerini teknolojiye uyarlayabildikleri oranda olumlu etkileyeceğini düşünüyorum. Hedef kitleniz ile daha fazla etkileşim imkânı getiriyor her şeyden önce. Ancak geçenlerde okuduğum ve derinlemesine görüşme yapılan bir makalede

şöyle bir eleştiri getiriliyordu görüşme yapılan kişinin ifadelerinden: “2016 yılında Panama Belgeleri adlı bir olay patlak verdi. 11.5 milyon civarında belge. Türkiye’de gazeteler ve gazetecilerin çoğu belgelerde Türkiye’den şu kişinin ismi geçiyor, bu kişinin ismi geçiyor diye haber yaptı. Yani habercilik sadece bununla sınırlı ve birörnek kaldı. Türkiye’den sadece bir kişi server kurup bu bilgileri indirebildi ve bu kadar çok miktardaki belgeyi yazılım sayesinde tasnif edebildi.” İşte bu alıntıda belirttiğim üzere gazeteci ya da mezun bunu yapabilecek bilgi ve donanıma sahipse çekinmesine gerek yok. Ama bu tarz gelişmelerin alanı köklü biçimde dönüştürebileceği süreçlere daha çok zaman olduğunu düşünüyorum. Halen eski usul gazetecilik anlayışı, gazetecinin haberi koklaması, o buruna sahip olması da oldukça önem taşıyor.

Olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum çünkü 7/24 haber akışını bu teknoloji sayesinde takip edebiliyoruz. Mutlaka olumsuz yönde etkileri de olacaktır, örneğin içeriğin bu hızdan etkilenmesi kaçınılmazdır.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Ne kadar değişiklik olursa olsun gazetecilikte mihenk taşı mesajın üretimi oluşturuyor. Bir fotoğraf ile, görüntü ile veya yazı ile ya da hepsinin birleştirilmesiyle hedeflenen şey mesajın oluşturulması. Amaç da hedef kitlede etki oluşturmak. Onları ikna etmek. Değişen sadece araçlar. Bu değişmeyecek. Teknolojide gerçekleşen değişikliğin etkisinin de yine Marshall McLuhan’ın “araç mesajın kendisidir” vecizesi ile uyumlu bir seyir takip edeceğini söylemek kehanet sayılmasa gerek.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: Bu konuda olumlu yaklaşan kişilerden biriyim. İstihdamı azaltmasına rağmen, getirdiği yeni etkileşim alanlarıyla gazetecilik alanına yeni bir soluk kazandırmış ve geleneksel medya araçlarında kendini konumlandıramayan kişilere yeni olanaklar sağlamakta olduğunu düşünüyorum.

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL: Bir kere gelişen teknolojinin kısa bir zaman içinde yazılı basının klasik basma yöntemiyle neşrini sonlandıracağını düşünüyorum. Bunun da eğitim aşamasına yansımaları elbette olacaktır. Her vatandaşın potansiyel gazeteci olduğu bugünde ancak daha dinamik ve çağdaş bir eğitimle vatandaşın bir adım önünde bu meslek icra edilebilecektir. Klasik yöntemlerle gerçekleştirilen

gazetecilik pratikleri artık halkın çok da dikkatini çekmemektedir. Bu bağlamda alanda “yeni bir şeyler söylemenin” zamanı çoktan gelmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Dijitalleşti, hızlandı, çabuk tüketildi. Sektör küçüldü, ayrıca yeni alanlar açıldı. Bunlar pek çok noktada mesleği etkiledi. Haber hızla tüketildi, bir nesne oldu, gerçekliği sorgulandı. Mesleği yapanların niteliği, anlamı, kalitesi değişti. Yeni alanlar açıldı, yerleşik alanlarda azalma oldu, küçüldü. Ancak gafil avlandık diyebiliriz. Yeni alanları öğretecek deneyimli insan kaynağı bulmak zorlaştı.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: Eğer teknolojiyi takip edip onları uygulamada ilk olursanız olumlu etkiler. Örnek vermek gerekirse gazeteler 1996-1997 yıllarında ilk web sitelerini kurduklarında gazetenin aynısını internet ortamına aktardılar. Oysa bunun yeterli olmayacağını seri ilanların internete kaymasıyla seri ilan gelirlerini kaybedeceklerini fark edebilenler insan kaynakları, emlak, otomotiv üzerine hem haber hem seri ilan siteleri kurdular ve geliştirdiler. Bu öngöründe olanlar basılı gazetede kaybettiğini internette bir oranda geri alabildi ve başarılı olabildi. Bunun dışında dijital habercilik ilk çıktığında çok önemsenmedi ama dijital ortamda haber yapmayı ilk öğrenen gazeteciler bu konuda isim yaptı ve öne çıktı. Daha da ötesi bugün dijital için bir şey üretmeyi bilmeyen gazetecinin sektörde tutunması git gide zorlaşıyor. Dolayısıyla ilk soruda gazetecilik eğitiminin ilk işlevi nedir sorusuna yanıt verirken dediğim gibi araştıran ama sadece haberi değil günceli, yeni yöntemleri, yeni teknolojiyi araştıran kişiler olması gerekiyor günümüz gazetecisinin. Güncel olan günü yakalayan her daim ayakta kalır.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: Bu soruya öncelikle gelişen teknolojilerin eskiyen teknolojileri nasıl etkilediğiyle ilgili cevaplamaya çalışayım. Teknolojinin gelişmesi her dönemde gelenekçileri endişelendirmiştir. Örneğin matbaa icat edildiğinde kalemin, radyo icat edildiğinde gazetenin, televizyon icat edildiğinde radyonun ve sinemanın, bilgisayar ve internet icat edildiğinde kalem, kitap, gazete, radyo ve televizyon gibi araçların kullanımdan kalkacağı gibi bir algıya sebep oluyordu. Örnekte verdiğimiz matbaa ve kalemin durumuna bakarak bu endişelerin yersiz olduğunu görebiliriz. Elbette bugün gazetelerde hızlı bir dijitalleşme yaşanıyor. Ancak 1850’li yıllarda kurulan ve halen yayınlarına devam eden gazetelerin varlığı ne kâğıdı ne de gazetecilik mesleğini ortadan kaldırmıştır.

Akıllı telefonlar aracılığıyla hemen herkesin haber üretebildiği (!) bir çağda dahi bu mesleğin profesyonel yönüyle ön planda olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Haber salt görüntü ya da ses aktarmak değil belli bir sistem dâhilinde yazılan ve aktarılan bir üründür. Buna mukabil gazetecilik mesleği gelişen teknoloji ile birlikte daha pratik bir yapıya kavuşmuştur. Artık eskiden olduğu gibi canlı yayın yapmak için büyük makinalara ve teçhizata ihtiyaç kalmamıştır. Benzer şekilde konuşarak yazma bile işleri oldukça kolaylaştırmıştır. Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Ancak gelişen teknoloji işin ameliye kısmını hafifletmekle birlikte düşünsel yönünü yıpratmıştır. Teknoloji sağladığı rahatlıkla şu noktada olumsuzluğa sebep olmuştur: görselliğin kalitesi artmış ancak metin kalitesi düşmüştür.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Gelişen teknoloji iletişim alanlarını her zaman etkilemiştir gelecekte de gazeteciliği etkilemeye devam edecektir. Haber aktarımının daha kolay ve hızlı olması gibi olanaklar sağlanmaya devam edecektir. Gelecekte robot gazeteciler denilen ancak otomasyon gazeteciliği anlamındaki yazılım ve programlarla yapılan gazeteciliğin Amerika’da olduğu gibi ülkemizde de yaygınlaşacağını düşünüyorum.

Teknolojinin gazeteciliğe etkisi noktasında akademisyenler genel olarak olumlu bakmaktadır. Basılı gazetelerin kalkmayacağını söyleyenler olduğu gibi teknolojik olarak makine ya da aygıtların değişebileceği ama mesleğin devam edeceğini ifade eden de olmuştur. Yeni iş alanları açılacağı, haber aktarımının daha kolay ve hızlı olacağı belirtilmiştir. Gazetelerin yapısının değişeceği, olumlu etkisinin olduğu kadar olumsuz etkilerinin de olacağı ön plana çıkan görüşlerdir.

5.1.8. İstihdam Noktasında Medya Sektörünün Değerlendirilmesi

Akademisyenlerin istihdama yönelik düşüncelerini öğrenmek amacıyla, “İstihdam noktasında medya sektörünü nasıl değerlendirirsiniz?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar aşağıda sıralanmıştır:

Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA: Sağlıklı bir istihdam politikası olduğunu düşünmüyorum. Şu anda çok akılcı olmayan bir istihdam politikası var. Az sayıda insanla çok sayıda iş çıkartılmaya çalışılıyor. Bu belli bir noktaya kadar tolere edebilirsiniz ama daha sonra biter. Artık o gazetecide tekrara düşer. O gazetecide gazetecilik hassasiyeti, ahlakı, gazetecilik sorumluluğundan uzaklaşmaya, ayrılmaya

başlar. Bu yanlış bir şeydir. Elbette 5 kişinin yapacağı işi 10 kişi yapsın demiyoruz ama 5 kişinin yapacağı işi de 1 kişiye yıkmak çok mantıklı bir şey değildir. Üstelik bunun da olabildiğince bu işin eğitimini almış insanlardan yapılması, önce o gazeteye, o televizyona, o patrona fayda sağlar. Bu işi yetişmiş iyi bir insan yapıyor. Elbette herhangi bir niteliği olmayan insandan biraz daha fazla para verirsın ama onun karşılığını çok fazla alırsın. Size iyi ürün verir, en azından size sorun çıkartmaz. Fakülteden yetişen bu iş nasıl yapılır bilir. Sadece yapılmasını değil ahlakını bilir, patronunun sorumluluklarını bilir, patronunu sıkıntıya sokmamayı bilir. Ben bu noktada sektörü eleştiriyorum.

Prof. Dr. Erkan YÜKSEL: Şu anda Türkiye'nin genel istihdam seviyesi neyse gazetecilik alanındaki istihdamın da bir miktar daha fazla olduğu sanıyorum istatistiklerden anlaşılıyor. Bu anlamda ülkede diğer tüm sektörlerin durumunun iyi de gazeteciliğin kötü olduğu söylenemez. Gazetecilik sonuçta hizmet sektörü. Medyanın sahiplik yapısında son yıllarda ciddi değişimler söz konusu. Bu yapı içinde bir takım sıkıntılar var. Gelecekte Türkiye'nin büyümesi daha yüksek düzeylere çıkarsa bu alanda da işlerin açılacağı söylenebilir. Öte yandan yeni medya teknolojileri sayesinde bu alana giren özellikle genç girişimcilerin sosyal medya üzerinden kendi işlerini kurdukları, kendi kendilerinin patronları oldukları da görülüyor. Sanki böyle bir trendin de başladığı ve ilerlediği anlaşılıyor. Bu bağlamda multimedya yayıncılığının ve buna bağlı olarak sosyal medya yayıncılığının daha da gelişeceğini, iletişim fakültelerinin de bu alana eğilmeleri gerektiğini düşünüyorum. Biz fakülte olarak 2011 yılında yaptığımız ders programı revizyonu sayesinde hedefimizi multimedya yayıncılığı olarak koyduk. Ders programımızı buna göre revize ettik. Son sınıftaki gazete dersimizi üçüncü sınıfa aldık, son sınıfa web yayıncılığına ilişkin dersler koyduk. Bunu yaparken çağın gerektirdiği gazetecilik eğitiminin bileşenlerini dikkate aldık. Mezunlarımızla, sektörle ve yurt dışındaki üniversitelerle görüşüp bilgiler aldık. Programın revizyonunda başarılı olduğumuz noktalar da oldu. Başarısız olduğumuz ya da çözüm bulamadığımız noktalar da oldu. Ancak sonuçta geleceğe dönük bir hedef koyduk. Öğrencilerimiz üzerine sürekli anketler yapıyor ve onların kimi konulardaki görüşlerini de alıyoruz. Günümüzde gazetecilik öğrencileri aynı nitelikte, aynı düşüncede öğrenciler değil. Hatta buraya gelirken nereye geldiklerini bile bilmeyenler var. Genel olarak bizim

öğrencilerimizin dört grupta toplandığını gördük. Birinci gruptakiler mezun olduklarında habercilik alanında çalışmak ya da görev almak istiyorlar. Bunun için uygulamalı derslere yöneliyor ve bu tür derslerin daha fazla verilmesini istiyorlar. İkinci gruptaki öğrencilerimiz akademisyen olmak istiyorlar. Onlar da daha çok kurumsal dersleri almak istiyorlar. Üçüncü gruptaki öğrencilerimiz bir üniversiteden mezun olmak için buraya gelmişler. Kişisel gelişimlerine katkıda bulunacağını düşündükleri dersleri ve kolay buldukları, hemen mezun olabileceklerini düşündükleri dersleri alıyorlar. Bir de son grup var ki onlar da bu tür amaçlara sahip olmayan diğer kategorisi içinde tanımlayabileceğimiz öğrencilerimiz. Gazetecilik eğitimi konuşurken bunların da dikkate alınması gerektiğin düşünüyorum. Bu konuya ilişkin olarak CİM 2018’de yaptığım sunum yakın zamanda bildiri metni olarak yayımlanacak. Ondan faydalanmanızı tavsiye ederim.

Prof. Dr. Mustafa ŞEKER: Sektördeki daralma genel ekonomik sıkıntılardan etkilenmektedir. Bunun yanında medya sektöründe diğer sektörlerden daha büyük bir daralma söz konusudur. Medya, basın ve ifade özgürlüğüyle ilgili sorunlardan, ekonomi politik yapı nedeniyle güç odaklarına giderek daha bağımlı hale gelen yapılardan etkilenmektedir. Ekonomik anlamda yeterli kazancı elde edemeyen bir sektör vardır. Bu nedenle nitelikli çalışanları istihdam edememekte, hatta sayıca en az çalışanla işleri sürdürmeye çalışmaktadır. Bu durum, 1980 sonrası liberal-kapitalist ekonomik dönüşümün doğal bir sonucudur. Bu sorunlar ancak, ülke kalkındığında, medya gibi ikincil ihtiyaçlara olan yönelim arttığında, eğitim, kültür, kentleşme gibi sosyo-demografik özellikler bakımından daha gelişmiş, refah içinde bir toplum haline gelindiğinde köktün çözülebilir.

Prof. Dr. Selda AKÇALI: Kurumsal güvence ve basın özgürlüğü açısından çok da iyi olduğumuzu söyleyemeyeceğim. Ancak yeni iletişim teknolojileri gazetecilere daha geniş ve çeşitli mecralarda çalışma olanağı tanıyor.

Doç. Dr. Berrin KALSIN: İletişim mezunlarının öncelikli işe alımını gerekli görüyorum

Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU: Arz-talep dengesi, ilgili verilerden çıkarılabilir. Ama yukarıda belirttiğim gibi zaten az ölçekte olan arzı doyuracak talep de sadece iletişim mezunlarından aranmadığı için iş daha bir sıkıntıya giriyor. Bir de medya sektörü ve iletişim fakültesi mezunu olmak, “iş beni bulur” türünden veya

evinize dönüp oturup bekleyeceğiniz türden bir alana karşılık gelmiyor. Ankara'ya, İstanbul'a, İzmir'e gidip yoğun mesai sarf etmek, dirsek çürütmek, ilişki geliştirmek veya kendi memleketinizde alanınızla ilgili ısrarlı girişimlerde bulunmak gerekiyor ki, ancak bir sonuç çıkarılabilsin.

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR: Türkiye'de pasta belli. İşsizlik olduğu yönünde çok fazla eleştiri ve şikâyet var. Fakat bir yandan da acayip şekilde personel arayan medya kurumları var. İşin iki tarafını da az çok biliyorum. Çoğu kurum iş yaptıracak personel bulamadığı için az elemanla çalışmak zorunda kalıyor. Bu manzarayı ilginç buluyorum açıkçası.

Dr. Öğretim Üyesi Emre Vadi BALCI: İstihdam problemleri bir konu ülkemiz için. Hatta ülkemizdeki yeni yapılanmalar, daha öncede belirttiğim gibi tekelleşmeyle birlikte, artık öğrencilerin kendilerine yeni yetenekler kazanması gereğini ve piyasa içerisinde yer almalarının bu koşula bağlı olması getirmekte. Bununla birlikte yeni teknolojiler ise kendilerine istihdam alanları yaratmak açısından fırsatlar yarattığı da bir gerçek. Fakat bunun bilincinde öğrencilerin yetiştirilmesi gereği de bunun diğer yanını oluşturmaktadır.

Dr. Öğretim Üyesi Enes BAL: Son dönemde ortaya konan bir istatistik bilgiye göre, ülkemizde dört yıllık lisans eğitimi veren bölümlerden en çok istihdam sorununun yaşandığı alan gazetecilik bölümleridir. Bunun nedeni ne kamu ne de özel sektör iletişim fakültesi mezunlarını ciddiye almamaktadır. Diplomanın bir "aksesuardan" öteye gitmediği bu alanda, derhal yetkili merciler bir araya gelerek bu soruna derhal çözüm bulmalıdırlar. Yine medya okuryazarlığı gibi çok hayati bir projenin ve dersin iletişim mezunlarınca verilmesi sağlanmalıdır. TRT, AA, BYEM ve kamu kuruluşlarının basın-halkla ilişkiler departmanları insan kaynakları ihtiyacını mutlaka iletişim fakültesi mezunları içerisinde bulmalıdır. Yine özel sektör için de belli bir oranda diplomalı istihdamının zorunlu hale getirilmesi atılması gereken başka bir adım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dr. Öğretim Üyesi Feryade Tokan ŞENOL: Az önce bahsettiğimiz sektörel küçülme değişimi ihtiyaçlar doğrultusunda yapamayan üniversitelerden mezun olan klasik eğitim alan öğrenciler için zor dönem yaşıyor. Değişimi sektörle paralel yapan üniversite mezunları ise yeni açılan alanlara önemli insan kaynağı oldular.

Dr. Öğretim Üyesi İnci TARI: İlk bakışta çalışılacak gazete sayısı sınırlı görünmekle birlikte, internet ortamı ve sosyal medya kişilere kendi haberciliğini yapma olanağı sunmaktadır. Elbette tutunmak kolay değildir ancak bir haber sitesi kurmak da bir gazete kurmak kadar maliyetli değildir. Yani eskisi gibi milyon dolarlarınız olmadan haber sitesi kurup doğru stratejiyle başarılı olmak mümkün. Ancak bunu yapabilmek benim kanaatime göre ana dil kadar iyi İngilizce bilmeyi, dünyada olup bitenleri, başarılı örnekleri takip etmeyi gerektirir. Benim gazetecilik öğrencilerinin birçoğunda en eksik gördüğüm yan yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini ihmal etmeleridir. Bugün için dünyayı araştırmayan yakalayamayan yaya kalır.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa İŞLİYEN: İstihdam, her sektörde olduğu gibi medya alanında da problem teşkil etmektedir. Arz talep dengesini iyi kurmak gerekiyor. Zira 60'ı aşkın iletişim fakültesinin varlığı söz konusu. İletişim fakültelerinden mezun olan öğrenciler başta medya olmak üzere çeşitli resmi ve özel kuruluşlarda ihtiyaç duyulan elemanlardır. Dolayısıyla Türkiye şartlarında mezun olan öğrencilerin büyük bir kesimine istihdam sağlayacak ortamlar mevcut durumda. Elbette iletişim fakültesinden her mezun olan kişinin medya sektöründe çalışacağı gibi bir zorunluluk da yok. Ne var ki mezunlar arasında da beklentiler hep İstanbul medyası üzerine odaklanmış durumda. Çünkü medya denince insanların aklına İstanbul gelmektedir. Bu açıdan yerel medyanın da cazip hale getirilmesi gerekmektedir. Zaten durum böyle olduğu için yerel medya da güçlenemiyor. Yerel medya güçlü olamadığı için de istihdam ederken düşük düzeyde ücret ödemek durumunda kalıyor. Bu da kısır bir döngünün oluşmasına sebebiyet veriyor.

Dr. Öğretim Üyesi Olcay UÇAK: Medya sektöründe istihdam gelişen teknoloji etkisiyle daralıyor, muhabir sayısı azalıyor. Eğer gelişen teknoloji ile birlikte araştırmacı gazeteciliğin ve özgün haberin değeri anlaşılırsa gazetecilerin istihdam olanakları da artacaktır. Aksi takdirde günümüzde olduğu gibi en az sayıda gazeteciyle habercilik yapan gazete ve televizyonlar olacaktır.

Akademisyenlerin istihdam noktasındaki görüşleri arasında genel olarak fark bulunmamaktadır. Klasik eğitim alanların zorlanacağı belirtilmektedir. Ancak yeni iletişim teknolojilerinin iş imkanını genişlettiği, multimedya ve sosyal medya yayıncılığının öğrencilere yeni iş alanları açtığı söylenmektedir.

5.2. Sektöre Yönelik Bulgular

5.2.1. Gazetecilik Eğitimin En Temel İşlevi

Konuyla ilgili görüşülen isimlere “Sizce gazetecilik eğitiminin en temel işlevi ne olmalıdır?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar aşağıda sıralanmıştır:

Adem ALEMDAR: Günümüzde 2 tip gazeteci vardır. Alaylı ve mektepli. Alaylı olduğunu iddia edenler kendilerinin daha başarılı olduklarını söylüyorlar. Alaylılarda sonuçta çalıştıkları süreçte bir eğitim görmüşlerdir. Mektepli gazetecilerin iyi eğitim almadıkları hep tartışılmıştır. Çünkü eğitim veren iletişim fakültelerinde gerçekten hiç gazetecilik yapmamış kişiler gazetecilik öğretmeye çalışmaktadır. Ben hem alaylı hem mektepliyim. O ayrımı iyi gözlemlemeye çalışıyorum. En temel işlevi bireyin üniversite eğitimi almış olmasını sağlamasıdır. Gazetecinin sosyal bilimler alanında bir fakülteyi bitirmiş olması gerekmektedir. Çünkü gazetecilik insanlara dokunan bir şeydir. İnsanlarla ilgileniyoruz. Yazdıklarımızı insanlar okuyacak, onları etkileyeceğiz. İnsanları bir yere kanalize edeceğiz. Burada kullandığımız kavramların, terimlerin insanları nasıl etkilediğini önceden bilmemiz gerekiyor. Genelde alaylılardan beklenir ama son dönemde mektepliler daha iyi. TBMM’de milletvekillerinin verdikleri önergeleri, taslakları, çıkan kanunların ne demek olduğunu tam bilmeden haber yazan, işleyişi bilmeyen gazeteciler mevcuttur. Bundan dolayı eskiden gazetelerin meclis muhabirleri olurdu. Onlar o alanda kendilerini yetiştirdikleri için her şeyi biliyorlardı. Şimdi hemen kısa yoldan haber yazmaya çalışılmaktadır. Çok bariz hatalar yapılıyor. Eğitim olmazsa olmaz şart ama vereceğim şu örnekten yola çıkarak devamını açıklayabilirim; insan araba sürmeyi birisinden öğrenebilir çok da güzel bir şoför olabilir. Ama ehliyeti olmayabilir. Çünkü arabayı ehliyet sürmüyor. Arabayı kişi sürüyor. Ehliyet polis durdurduğu zaman göstereceği bir evraktır sadece. O yüzden gerek iletişim fakülteleri gerek başka fakülteler sadece ehliyet kadar bir belge vermektedirler. Bunun dışındaki şeyler eğitimle çok alakalı değil. Burada eğitimden kasıt diplomadır. Öğrencilere tavsiyem iyi bir şoförden araba sürmeyi öğrenmeyi öncelik haline getirmeleridir. Yani nasıl ehliyet arabayı sürmüyorsa, diploma da sizi gazeteci yapmıyor. Gerçek eğitim ustadan alınan eğitimidir. Eğer gerçekten seviyor ve istiyorsanız, iyi bir gazetecinin yanında çırak olarak çalışıyorsanız bir zaman sonra iyi bir gazeteci olma potansiyeliniz var. Gazetecilik eğitimi şöyle bir işlevi de yerine

getirmelidir; ne olmak istiyorsanız o işin en iyisi olun mesajını öğrencilere aktarmalıdır.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Gazetecilik eğitiminin en temel işlevi gazetecilik yapacak insanların meslek için ruhlarının, psikolojilerinin ve hayatlarının müsait olup olmadığını düşündürmektir. Gerekli bilgilendirme yapıp, ona göre bir karar vermelerini sağlamaktır. Gazetecilik refleksi olmayan birisinin gazetecilik eğitimi almasının bence hiçbir önemi yoktur. Asıl olan gazetecilik isteği, hırsı ve hevesi. İlk verilecek olan eğitim “Sen gazeteci olmak istiyor musun istemiyor musun?”, “Gazeteciliğe var mısın, yok musun?” sorularına cevap bulabilmektir. Bu hevesi, inancı, kriteri, ölçüsü olan kişilerin gazeteci olması gerekiyor. Çünkü gazeteciliğin diğer mesleklerden ayrılan en önemli yönü herhangi bir mesai mefhumu yok, herhangi bir şekilde ben bu işi şimdi yapamam durumu yoktur. Çünkü bu işi sevmeden olup bitene, hayat ve habere kayıtsız kalamazsınız.

Emine GIYNAŞ: Üniversiteden yakın zamanda mezun olmuş biri olarak şu şekilde bir gözlemim oldu. İsterdim ki okuldayken sahada daha aktif olalım. Okulların, üniversitelerin buna göre hazırlanması gerekiyor. Selçuk İletişim’de ÜNTV var ama çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Daha çok Radyo Televizyon öğrencileri faydalıyor. Son sınıfta Uygulamalı Gazetecilik adında bir dersimiz vardı. Bu dersin öğrencilere uygulama anlamında ciddi katkısı olduğunu düşünüyorum. Sahadaki alt yapıyı o ders oluşturdu diyebilirim. Dersler daha çok akademiye yönelik. Bu derslerin azaltılması öğrenciler için daha iyi olacaktır. İletişim fakültesi denildiğinde öğrenci farklı olmalı. Ama bu durum üniversitenin suçu değil. Çünkü tabandan itibaren hep belirli bir sistemde gidildiği için yıkmak zor olabilir. Öğrenci yeteneğine göre okul okumalıdır. Böyle olması okul açısından da öğrenci açısından da kolaylık olacaktır. Kısaca, temel işlev uygulamaya yönelik eğitim kazandırmak olmalıdır.

Hasan AYHAN: En temel işlevi pratik uygulama olmalıdır. Gerçekten insanları bu mesleğe yönlendireceksek 2 ayrı kademeye ayırmak gereklidir. İlki gazetecilik bir bilim dalıdır. Ama aynı zamanda uygulama dalıdır. Bunu bilim dalı olarak alacaksak teorik bilgileri vermek gerekir. Ama yok biz sektöre eleman yetiştireceğiz diyorsak, sektörün nitelikli eleman ihtiyacını kapatacağız diyorsak o zaman pratiğe yönlendirmemiz gerekir. Türkiye’deki gazetecilik temel eğitimi

1980'lerle beraber başladı. Baktığımızda çok da geçmişi olmadığını görüyoruz. Bizden önce yurtdışında bilim dalı haline gelmiştir. Biz sonradan bu işe adım attık. Adım atarken bir şeye dikkat etmedik. Biz bilim adamı mı yetiştireceğiz, sektöre eleman mı yetiştireceğiz? Öğrenci 1. sınıftan son sınıfa kadar gazetecilikle ilgili bütün teorik eğitimleri alıyor. Bunun yanında tarihte görüyor, siyaset, ekonomi, hukuk, uluslararası ilişkiler de görüyor. Alt birikimi de alıyor. Ama pratik çok fazla olmadığı için mezun olunca eğer akademik düşüncesi de yoksa en az 3 yıl bocalıyor. Türkiye'de genel anlamda teorikten ziyade uygulama eğitimi verilmesi gerektiğine inanıyorum. Öğrencilere bu eğitim verilirse ben hiçbir öğrencinin kolay kolay açıkta kalacağını, işsiz gezeceğini düşünmüyorum.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Gazetecilik eğitiminin en temel işlevi mutlaka uygulamalı eğitim olmalıdır. Teorinin yanında uygulama olmadan eğitim yarım kalıyor. Öğrenciler okulda eğitim alıyor ama uygulama anlamında eksik yönleri var. Okullardaki uygulama yeterli olmuyor, uygulamanın geliştirilmesi gerekiyor. Fakülte gazetesi olur, yerel gazeteler olur fark etmez ama öğrencilerin mutlaka staj yapmaları gerekmektedir.

Zafer SAMANCI: Bu mesleğin bir alaylısı bir de mekteplisi var. Ben alaylı olanlardanım. Meslek hayatımda gözlemlediğim kadarıyla kişinin sahada ciddi anlamda eğitimi olmalıdır. Yani habere gönderdiğiniz kişiyi neye gönderdiğiniz değil nasıl gönderdiğiniz de önemli. Bu işin bir de okul kısmı varsa teori ve pratiği birleştirebilmelidir. Örneğin okulda öğretilen; fotoğraf çekerken ayağını şu kadar derecede tutacaksın, denklanşörü ayarlayacaksın, lens şu şekilde olmalıdır şeklinde bilgiler her haber için geçerli değildir. Bunu yapana kadar bir asayiş haberindeki bilgi elinden kaçır. Bu pratikle teoriyi birleştirmek lazım. Bilgi elbette şart ama bence pratik çok daha önemli. En temel işlevi pratik eğitim vermek olmalıdır. Uygulamanın yoğunluğu ne kadar çok olursa o kadar iyidir. Uygulama yaptıkça yeni şeyler öğrenilir, gidilen haberden farklı bir haber çıkartılabilir. Saha çok önemlidir bence. Yazılanı uygulamaya, pratiğe dökmek başarıyı artırır. Tecrübe kazandırır.

Hüseyin ALTAY: İyi bir gazeteci yetiştirmek olmalıdır.

Seyfullah KOYUNCU: Bölümün adı gazetecilik ve gazeteci yetiştirilmesi gerekiyor. Eğitimler biraz daha gazeteci yetiştirmeye yönelik olursa hem sektör mutlu olur hem mezunlar hayal kırıklığına uğramaz. Gazetecilik eğitiminin en temel

işlevlerinden biri de etik eğitim vermek olmalıdır. İletişim fakültelerindeki eğitimin sahayla hiç alakası bulunmamaktadır. Mezun olmadan öğrenciler ben oldum diyor ve yüksek ücretler istiyor. Böyle düşünülmesi sıkıntılıdır. Patronlar ise kapitalist zihniyetle düşünmektedir. En tabandan almaya çalışmaktadırlar. Bir orta yol yok aslında. Sektördeki en büyük sıkıntı bu. Öğrencilerin bunları bilerek okumaları gerekmektedir. Bir diğer işlevi haber yazmayı öğretmek olmalıdır, en azından öğrencinin bir konuda uzmanlaşmış olarak mezun olmasını sağlamalıdır. Ya sporda ya ekonomide, ya da tasarımda. Her şeyden bir şey bilip, bir şeyden her şey bilmezse olmuyor. Bir şeyden her şeyi bilmesi gerekir. Sektöre gelip sahaya çıktığında kafası karışmamış olur. Bir hedefe yönelmiş olması gerekmektedir. Aksi taktirde işsiz kalmaktadır ya da farklı alanlara yönelmek zorunda kalıyor.

Gülşen YILMAZ: Bence en temel işlevi haber yazmayı öğretmek, uygulamaya dönük eğitim vermek olmalıdır. Haber yazmayı, gazeteciliğin temel gerekliliklerini öncelikli hale getirip daha sonra akademik bilgiler verilmelidir. Haberi yazmak her zaman ön planda olmalıdır. Gazeteyi yayınlayabilecek bilgiye sahip olmak önemlidir. İçerik üretebilmek, eldeki bilgiyi habere dönüştürebilmek, habere uygun fotoğraf seçmek öğrencilere kazandırılmalıdır.

Mehmet Ali ELMACI: En temel işlevi gazeteci yetiştirmek olmalıdır. Gazetecilik bir kamu görevidir. Vatandaşın yararına köprü vazifesi görmektir. Çok fazla yorum katmadan olayı olduğu gibi anlatabilmektir asıl habercilik. Aynı zamanda haber yaparken toplumu eğitebilmektir. Bunlar önemli noktalardır. Gazetecinin birinci görevi kamu görevidir. Temel noktası da sağlam, doğru bilgileri doğru şekilde vermektir. Gazetecilikte etik olan vatandaş doğru yönlendirmektir, doğru bilgilendirmektir. Gazetecilik eğitiminde de bu etik değerler öğrencilere verilmelidir.

Sektör temsilcilerine göre gazetecilik eğitiminin en temel işlevi iyi bir gazeteci yetiştirmek olmalıdır. Sektöre eleman yetiştirmek, uygulama eğitimi kazandırmak, gazeteciliğin temel gerekliliklerinin verildiği bir eğitim sağlamak düşünceleri de ön plana çıkmaktadır.

5.2.2. Gazetecilik Eğitimindeki Sorunlar

Sektör temsilcileri “Size göre gazetecilik eğitiminin en temel sorunları nelerdir?” sorusuna aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

Adem ALEMDAR: Gazetecilik eğitimi verenlerin neredeyse tamamının hiç gazetecilik yapmamış olması önemli bir sorundur. Ben burada muhabirlik, grafikerlik, reklamcılık, matbaa gazetecilikle ilgili her aşamayı bizzat yaşıyorum aynı zamanda yönetiyorum da. Bütün sıkıntılarını, potansiyel olarak başıma gelebilecek her şeyi gördüm, yaşadım. Aynı zamanda iletişim fakültesi mezunuyum. İçinden geldiğiniz zaman öğrencinin halinden daha iyi anlıyorsunuz. Akademisyenlerin sektör görmeden eğitim vermeleri bir sorundur. Sektör içinden gelmiş olurlarsa öğrencilerin halinden daha iyi anlayabilirler.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Gazeteciliğin bilfiil içinde yaşayan, gazeteci olan insanların değil daha çok teorik bilgi alan, işin akademik boyutunda ve teorik boyutunda olan insanların eğitim veriyor olmasıdır. Bu da gazeteciliği bir sosyoloji, tarih, coğrafya belki ilahiyat eğitimi gibi sahası olmayan daha çok akademik çevrelerde, fakültelerde verilecek eğitim alanına sıkıştırıyor. Böyle olunca da gazeteciliğin asıl önemli boyutu olan, aksiyonel olma gözden kaçırılıyor. Sahada hem dinamik olmak hem de masa başında, bilgisayarda, cep telefonunda olup biteni hızlıca paylaşmak ve onları en kısa zamanda insanlara ulaştırmak gibi temel durumu pas geçiliyor. Akademisyenler öncelikle, olayın temel akademik kurallarıyla birlikte akademik değerlere uygun olup olmadığı noktasında eğitim veriyor. Bu da gazeteciliği yavaşlatmaktadır. Yeni neslin gazetecileri her şeyi sistematik olarak teorikte var mı diye araştırmaya kalkınca haber de ve bilgi de uçup gidiyor.

Emine GIYNAŞ: En temel sorun öğrencilerin mezun olduktan sonra ne yapacaklarını bilmeden bir hevesle okula gelmeleridir. Öğrencilerin bilgilendirilmeden, yönlendirilmeden tercih yapmaları bir sorundur. Bölümün puanlarının düşük olması da bir diğer sorundur ve başarı sıraları yıldan yıla düşmektedir. Meslek seçme bilinci lisede oluşturulmalıdır. Lise öğrencileri daha çok fakülte ziyareti yapmalıdır. 1 günlerini fakültede geçirebilmelidirler. Daha bilinçli seçmiş olurlar, bu bilinçle gitmek önemlidir. Bilinçli seçim olmayınca sorunlar artmaktadır.

Hasan AYHAN: İlk sorun uygulamadır. İkinci sorun öğrencilerin sektöre adapte edilememesidir. Diğer bir sorun öğrencilerin neden iletişim fakültesi seçip seçmemeleri gerektiği kararını lise yıllarında vermiyor olmalarıdır. Bölüm tercihi yapılırken öğrencilere kolay bir şekilde ünlü birer gazeteci olamayacaklarını anlatmanız gerekmektedir. Okumak isteyenlerin daha çok bilgi ve tecrübe ile yola çıkmaları gerekmektedir. Örnek aldığı gazetecilere ulaşmak için öğrencinin daha aktif olması gerekmektedir. İletişim Fakülteleri kesinlikle azaltılmalıdır. Bu sektörün en temel sorunudur. Şu anda iletişim fakültesinden mezun olanların profiline baktığımızda ne iş yapıyorlar? Benim bildiğim arkadaşlar var meslekle alakası olmayan alanlarda yer alıyorlar.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Gazetecilik eğitimi veren çoğu akademisyenin gazetecilik yapmadan ders veriyor olmaları önemli bir sorundur. Hayatında röportaj yapmamış hocalar üniversitede ders veriyor. Bununla ne kadar başarı yakalanır tartışma konusudur. Sektörün içinden gelmiş insanların akademisyen olmasını çok isterdim. Sektörü bire bir yaşamış, eziyetini çekmiş kişilerin ders vermesi esas alınmalıdır. Ales puanı almış olmak, yüksek lisans ya da doktora yapmış olmak yetmiyor ne yazık ki. Teoriyle sınırlı kalınmamalıdır. Yanlışlar en baştan itibaren gelmektedir. Türkiye’de çok kaliteli gazetecilik eğitimi yok. Öğrencilerinde kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Yabancı dil bilerek mezun olan öğrenci sayısı çok azdır. Avrupa’da lisedeki öğrenciler dil öğrenmiş olur, hatta üniversitede ikinci dili öğrenirler. Ama bizim burada yanlışlık çok fazla. Öğrenci İletişim Fakültesi okuyor ama yabancı dil konuşmıyor, fotoğraf makinesi kullanmayı bilmiyor, yaşadığı şehirdeki yerel medyayı takip etmiyor, gazete alıp okumuyor. Daha sonra gazeteci olacağım diyor ama öyle gazeteci olunmaz. Haber yazabilmek için okumak çok önemlidir, öğrencilerde okuma da çok az. Stajyerlerin haberi kurgulamasından kitap okuyup okumadıkları rahat bir şekilde anlaşılıyor. Cümle düşüklüğü oluyor, yazım hataları oluyor. Kitap okumayan birisi gazeteci olamaz. Gazetecilik zor iş. Herkesin yapabileceği bir iş değildir. Sabırlı olmak gerekir, gazeteciliğin temeli sabırdır. Özellikle yerel gazetecilik daha zordur. Herkes size rahatlıkla ulaşabiliyor, çok rahat hakaret edebiliyorlar. Öğrenciler bu sorunları bilerek kendilerini hazırlamalıdır.

Zafer SAMANCI: Her şeyin doğru anlamda verilmediğini düşünüyorum. Gazetecilik denildiği zaman özgür olabilmeli her şeyi yazabilmeli. Ama okulda doğru olun, dürüst olun, gazeteci ilkelidir, tarafsız olun söylemleri gerçeğe yansımıyor. Türkiye’de yayınlanan hangi gazete tarafsız? Her görüşten gazeteye bakalım yoktur. Tarafsızlık olmaz. Kalite her geçen gün düşmektedir. Bugün üniversite mezunu gazeteci arkadaşların yerine maaşlarda çok az indirim yapmak için hiç gereksiz, bu işten anlamayan insanları gelip gazeteci, muhabir diye gösteren gazeteler vardır. İçeride çalışanların hakları tam anlamıyla verilmemektedir. Muhabir olarak mesaisi verilmeyen arkadaşlar var. Ücretini alıyorsun ama bayramda çalıştırıyorsun çalışmamış gibi gösteriliyor. Gece geç saatlere kadar çalıştırıyor ama fazla mesaisi verilmiyor. Sarı basın kartının hiçbir hükmü, özellikleri kalmadı. İletişim eğitimindeki sorunların yanı sıra sektörde de ciddi sorunlar mevcuttur.

Hüseyin ALTAY: Saha ve kitap arasında kalmak. Sahada yapılan pratikle, uygulama olarak okulda gösterilen arasında farklılıklar mevcuttur. İkisi birbiriyle uyuşmamaktadır.

Seyfullah KOYUNCU: Hocalar reeli, sahayı bilmemektedirler. Gazetecilik bir mücadele alanıdır. Bir öğretmenlik gibi, bir mühendislik gibi sınava girdim atandım yoktur. Ne yazık ki TRT, Su ve Su Ürünleri Mühendisliği mezunlarını alırken iletişim fakültesi mezunlarını almamaktadır. TRT’nin daha çok kontenjan ayırması gerekmektedir. Öğrenciler mücadeleyi erken bırakmamalı, devam etmelidir. Erken bırakıp başka alanlara yönelmeleri de sorundur.

Gülşen YILMAZ: İletişim fakültelerinde sürekli bilimsel bilginin ağırlıklı olması yerine uygulamaya dönük bir alt yapı hazırlanmalıdır. Bunun eksikliğini sorun olarak görmekteyim. Bir diğer sorun fakülte sayısının çok olması buna bağlı olarak mezun sayısının yüksek olması. Kaliteli, vizyonlu öğrenci yok az yetiştiriyor. Bu işe gönül verebilecek kişiler olması önemli. Çok fazla mezun vermenin bu noktada bir anlamı yok. Ben tarih mezunuyum. Bizim bölümde de benzer sıkıntılar söz konusu. Puana uygun düştüğü için ya da üniversite bitirmiş olmak için bölümler okunmamalıdır.

Mehmet Ali ELMACI: Öğrenci 4 yıl boyunca gazete ortamı görmeden gazeteci olmayı beklememelidir. Haber dairesi nasıl olur, metin nasıl yazılır, habere nasıl gidilir, fotoğraf nasıl çekilir bunları görmeden okul bitirilmemelidir. 4 yılda hiç

gazete ortamı görmeden, uygulama yapmadan zaten gazeteci olamaz. Örneğin Tıp Fakültesi'ni bitiren biri mezun olunca doktor olur, hukuk bitirince avukat olabilir ama bazı bölümler bireysel çaba ister. Gazetecilik bölümü de bunlardandır. Çok fazla konuyla ilgili olduğu için çaba olmadan yapılamayacak bir meslek. Öğrencilere okulda da imkân verilmelidir. Sadece gazeteleri düşünmemeliyiz. Sektörün yanında okulda da gazetecilik yapılabilmelidir. Bu şekilde yapılmıyor olması sorundur.

Sektör temsilcilerine göre gazetecilik eğitiminin en temel sorunları şu şekildedir: Gazetecilik eğitimi veren akademisyenlerin genelinin gazetecilik yapmamış olması, fakülte sayısının artması, öğrencilerin mezun olduktan sonra ne iş yapacaklarını bilmemeleri ve bilinçsiz şekilde bölüm seçmiş olmaları, uygulama yetersizliği, okulda verilen bilgilerle sahanın uyuşmuyor olması.

5.2.3. Gazetecilik Eğitimindeki Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Bir önceki soruda sıralanan sorunların çözümleri için sektör temsilcileri farklı öneriler sunmuşlardır. Cevaplar şu şekildedir:

Adem ALEMDAR: Akademisyenler sektör içinden gelmelidir. Bir diğer çözüm önerisi çalıştay yapılmalıdır. Ama burada sadece üniversiteler yer almamalıdır. Sektörden temsilciler de yer almalı karşılıklı beklentiler dile getirilmelidir. Sektör temsilcileri yer almadan yapılan çalıştaylar eksik kalmaktadır. Asıl işin içerisinde olan sektördür, bu göz ardı ediliyor. Çalıştayda önemli kararlar alınıp uygulanmalıdır. Günümüzde yapıldığını görüyoruz ama çıkan kararlar uygulanmıyor. Üniversite ve sektörün içerisinde yer aldığı bir çalıştay düzenlenmelidir. Bu sorunların çözümü için bir adım olabilir.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Öncelikle gazeteci olacak kişilerin tercih ettikleri okullarda ilk soruyla alakalı olarak hevesin, azmin, gazetecilik kumaşının kendilerinde olup olmadığını görmeleri gerekiyor. Bunu görebilecek hocaların seçimi de önemlidir. Eğitim noktasında da hocalar önemlidir. Tabi bu hocaların tümünün sahadan, gazetecilerden olması düşünülemez ancak en azında yarısı akademik çevreden yarısı gazetecilikten olanlarla birleştirilmesi gerekiyor. Aslında dünyanın şu an çok ihtiyacı olan doğru haber, hızlı haber ve insanları manipüle etmeden, yönlendirmeden sağlıklı haber verebilecek insanlar yetiştirmek gerekiyor. Sahadan eğitimcilerinde olması bu noktada eğitimi olumlu yönde etkiler. Bu noktada

geçmişten gelen akademisyenlerin günümüzdeki öğrencilere ne kadar faydalı olabileceği, o öğrencilerin ne kadar gazetecilik yapabilecekleri tartışma konusudur.

Emine GIYNAŞ: Öğrenci kazandı geldi diyelim. Mesela okul içerisinde hocaların öğrenci 1. sınıfa başladığında ilgisi daha yüksek oluyor. Üst sınıflara doğru bu ilgi düşmektedir. Bundan dolayı öğrencilerin mesleği yapabileceklerine dair inanç azalmaktadır. Hocaların kuram derslerini biraz daha geride bırakıp bu mesleğin güzelliklerini, zorluklarını anlatmaları gerekmektedir. Gazetecilik sınırlı bir meslek değildir. Farklı farklı alanlarla ilişkisi söz konusudur. Sosyal bilimlerin pek çok alanıyla ilgilidir. Bundan dolayı öğrencilerin ilgi alanlarını belirlemeleri gerekiyor. Çift anadal, yandal, yurtdışı olanaklarından öğrenciler faydalanmalıdır. Bu olanaklar öğrencilerin okula başladıkları ilk hafta onlara anlatılmalıdır. Meslek sevgisinin aşılması gerekmektedir. Öğrenciler mesleği severek yaparlarsa mesleğin kalitesi artacaktır, meslek daha çok değer kazanacaktır. İlk hafta bir anlatım gerçekleştiği zaman istemeyen öğrenciler elenir zaten. Devlet İletişim Fakülteleri'ne bir sınırlama getirmelidir. Bu durum da bölümün kalitesini arttıracaktır. Mesleği yapabilecek gençlerin desteklenmesi gerekiyor, öğrencideki o ışığın fark edilmesi gerekiyor. Bu mesleği seven kişinin azmini kaybetmemesi gerekiyor. Zaten severek yapılabilecek bir meslek. Sevgi her şeyin anahtarıdır, her şeyi açar.

Hasan AYHAN: Öğrencilerde amaç sadece not olmamalıdır. Sadece sınavdan iyi not almak için çalışılmamalıdır. Önemli olan o dersten ne anladığınızdır. Sektörde okulu dereceyle bitirmenizin bir önemi yoktur, önemli olan niteliktir. Haber yazabilmek, fotoğraf çekebilmek, diksiyonun düzgün olması, giyim tarzı, adap kurallarını bilmesi bunlar ön plana çıkıyor. Bütün bu sıralananları tek vücut halinde birleştirmek önemli. Stajyer arkadaşlar geliyor “Daha önce bir yerde çalıştın mı, uygulama gazetesinde görev aldın mı, ÜNTV’ye gittin mi?” diye sorduğumuzda olumlu cevap alamıyoruz. Haber yazmayı sorduğumuzda da öğrenirim şeklinde cevap veriyor. Burası işin mutfağı değil ki öğrensin. Mezun olduktan sonra gittiği kurum ne öğretebilir ki? YÖK’e hep şu tavsiyede bulunuyoruz: İletişim Fakülteleri’ni uygulamalı bilim dalı haline getirelim. Uygulamalı olduğunda hem ilmi yönünü alır hem de işini öğrenir. Eğer İletişim Fakülteleri’ni bu hale getiremezsek çok sıkıntı olacak. İletişim Fakültesi sayısının da azaltılması gerekiyor. Türkiye’ye şu anda 10 tane iletişim fakültesi çok rahat yeter. Kalite artmış olur,

sektör de rahatlamış olur. İletişim fakültelerinin sayısının artmasında şöyle bir faktör vardır: Aydın Doğan “Genç İletişimciler” yarışması düzenliyor. Bu yarışma üniversiteleri İletişim Fakültesi kurma noktasında cezp ediyor. Yine çeşitli film festivalleri oluyor. Burada üniversiteler ödül alınca, rektör ödüle marka gözüyle bakıyor. “Neden bizim de İletişim Fakültemiz yok?” denilip fakülte kuruluyor. İletişim Fakülteleri sayesinde üniversitenin marka vizyonunu oluşturabilirsin ama Türkiye’nin de geleceğini düşünmek gerekir. İşsizler ordusunu düşünmek gerekir. Tercih yapacak öğrencilere İletişim Fakültesi tercih etmeyin deniliyor. Son 10 yılda fakülte sayısı çok artmıştır. Üniversiteler İletişim Fakülteleri’ni marka olarak görüp öğrencilere yazık etmemelidir. İşsizlik ordusu yetiştiriyorlar.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Öğretim üyelerinin kalifiye olması gerekmektedir. Dersler uygulamalı olmalıdır. Bu işi yapmayacak öğrenciler üzerinde çok durmamak lazım. Hocaların gazetecilik yapacak mısınız, yapmayacak mısınız diye sormaları gerekmektedir. Yapacak öğrenciler üzerine odaklanılmalıdır, onlara kolaylık sağlanmalıdır. Onlara sahip çıkılmalı, yerel gazetelerle iş birliği yapılmalıdır. Diğerleri üzerinde çok durmaya gerek yoktur. Günümüzde Türkiye’de gazeteci sıkıntısı yaşanmaktadır. Kalifiye eleman bulunamamaktadır. Öğrenciler niteliksiz olarak mezun olmaktadır. Genel kültür noktasında eksiklerini kapatmaları gerekmektedir. Sadece iş sahibi olmak için üniversite bitirilmemelidir, kişinin ufkunu açmayı da sağlaması gerekir. Öğrencileri boş yetiştirmemek gerekir. Dil, giyim kuşam, konuşma, genel kültür bunlar önemli noktalardır. Okuldaki eğitim belirli bir seviyede, öğrencinin kendini geliştirmesi gerekiyor.

Zafer SAMANCI: Tavandaki insanların sektörü, fakülteyi anlayacak insanlardan oluşması gerekmektedir. Çekirdekteki, tabandaki insanları anlamaları gerekmektedir. Bizim içimizden yetişip gitmesi gerekmektedir. Basın Enformasyon’da da aynı, Basın İlan’da da aynı, Başbakanlık Basın Müşavirliği’nde de aynı. İş bilmeyeni getirip oturtursanız halinizden anlamayan biri hiçbir şey yapamaz. Bu işi bilen, menfaat gözetmeden, aşağıdakileri düşünerek çalışan birileri gerekmektedir. Bu durum çözülürse sorun kalmayacağını düşünüyorum. Bu çözümün gazetecilik eğitime yansıtacağını da düşünüyorum. Öğrencilerde genelde aynı mantık var. Devlette memur olma isteği. Öğrenciler anne, babalarını üzmemek adına gidiyor. Kazandım okuyum belki bir yerlere girerim umuduyla okul bitiriliyor.

Bir insan sevmediği işi yapamaz. Öğrencilerin severek okumaları, severek mesleği yapmaları gerekmektedir. Severek yapmadığın hangi işte başarı gözetebilirsin ki? Sahada ne kadar çok olursa, ne kadar çok özel haber yaparsa öğrenci kendini o kadar geliştirir. Yapılan haberde önce başarıya odaklanmayıp önce sevgiye odaklansınlar. Ben bu işi, haberi seviyorum denilirse, branş seçilirse başarı zaten kendiliğinden geliyor. Önemli olan sevmektir.

Hüseyin ALTAY: Stajların gerçek karşılığını bulması gerekiyor. Sürekli duyduğumuz bir kalıp vardır “sanayi üniversite iş birliği” diye. Bizde de fakülte ve gazete iş birliğinin olması gerekmektedir. İş yeri uygulamalarının daha sık olması gerekmektedir. Bu koordineli ve verimli bir şekilde yapılmalıdır. Pratikte özel sektörle iş birliği olması gerekiyor. Bunun eksik olması önemli bir sorundur, çözümü gerekmektedir.

Seyfullah KOYUNCU: Özel sektör ve iletişim fakültelerinin işbirliği gerekmektedir. Hocaların sektörü görmesi, çıkıp gezmesi gerekmektedir. Sadece fakültede oturarak yürümemeli bu işler. Diğer yandan öğrencileri iyi hazırlamak gerekiyor. Sadece akademik kafayla düşünmemek gerekiyor. Fakültedeki tasarım ofisinin tasarım eğitimini iyi seviyede vermesi gerekmektedir. Magazinél türde bir okul gazetesi olması yanlış bir uygulamadır. Yerel gazeteleri alıp günlük çalışabilirler örnek olarak. Onu çalışırken nasıl çalıştıklarına, nerede hata yaptıklarına dikkat edip hatta nerelerde hata yaptığımızı söylemeleri gerekmektedir. Özel sektör ve İletişim Fakültesi’nin ortak bir yerde buluşup sektörün fakülteye sıkıntılarını, fakültenin de sektöre sıkıntılarını ve neler beklediklerini söylemesi gerekmektedir. Bunun sonucunda ortaya bir haritanın çıkartılması gerekmektedir. TRT, Anadolu Ajansı buralara iletişim fakültesi şartı getirilmesi gerekmektedir. Edebiyat derslerine matematik öğretmeni giremiyorsa, bizim sektörün işini de bizim yapmamız gerekmektedir. Neden Su Ürünleri mezunu TRT’de çalışır ki? Bunun bir mantığı yoktur. TRT sınavlarında mühendislik öğrencileri ön planladır. Yine İletişim Fakültesi mezunları girememektedir. Sadece puana bakılarak bir alım yapılmamalı. Fakültede hocalar öğrencileri yetiştirirken filozof yetiştiriyor gibi yetiştirmektedirler. Akademiye yönelik eğitim verilmektedir. Elinizdeki malzeme akademiye mi uygun sahaya mı uygun bunu bilmeniz gerekmektedir. Bunu seçmek hocalar için kolay değil, zor. İletişim Fakültesi okuyacak olan öğrencilerin severek, isteyerek gitmeleri

gerekmektedir. Bu noktada hocaların işi kolaylaşmış olacaktır. Öğrenciler çok çabuk pes etmektedir. Öğrenciler sahaya çıktıklarında ünlü gazeteciler gibi olmak istiyor. Fakat onlar kolay hedefler değil önce bir bedel ödemek gerekmektedir. Yeni mezun birine kimse büyük sorumluluklar vermez. Önce tabandan başlamak gerekmektedir. İstihdam noktasında hocaların, öğrencilerin yetersizliği söz konusudur. Sektörle beklentiler uyuşmamaktadır. Sektörden gelen kişilerde eğitim vermelidir. Hocalar genelde kitaba bağlı kaldıkları için hayatın gerçeklerini çok fazla aktarmamaktadır. Konya’da bir insanın gazetecilik yapabilmesi için Konya siyasetini bilmesi gerekmektedir, Konya’daki kurumları bilmesi gerekmektedir. Mutlaka bir alanda uzmanlaşması gerekmektedir.

Gülşen YILMAZ: Çözüm için öncelikle fakülte sayısı azaltılmalıdır. Her üniversitede İletişim Fakültesi bulunmamalıdır. Açılan fakültelerin alt yapısı, akademik kadrosu eksik mi değil mi bunlara dikkat edilmelidir. Her yeni kurulan üniversite iletişim fakültesi açmamalı, açtığında gerekli kaliteyi sağlayabiliyor mu buna dikkat edilmelidir. Çünkü o üniversitenin öğrenciye vereceği vizyon önemlidir.

Mehmet Ali ELMACI: Öğrencilerin düşünmesi gerekir. Bir gazete çıkarsak sayfa durumum ne olur? Mizanpaj nasıl olur? Ne tür haberler yapabilirim? Ya da ben bu şehirle ilgili ne biliyorum? Bu sorulara cevap aranmalıdır. Uygulamalı Gazetecilik dersi daha geniş zamana yayılmalıdır. Yapılan haberler sadece üniversiteyle de kısıtlı kalmamalıdır. Öğrencinin şehirle barışması gerekmektedir. Öğrenci şehrin protokolünü bilmelidir. Öğrenci vali kim biliyor mu? Bunlar önemli meselelerdir. Üniversiteyle en çok iç içe olan Konya Sanayi Odası’nı tanıyor mu? Buranın ne iş yaptığını biliyor mu? Konya’da üniversiteyle iç içe olması gereken bazı kurumları tanıyor mu? Hayır. Bundan dolayı sadece okulla kısıtlı kalmamalıdır. Şehirle barışmak için sadece akademisyenlerin çabası da yeterli olmuyor. Geline nokta bunu göstermektedir. Yine bu noktada da öğrencilerin çabası gerekmektedir. Öğrenciler kendisini aşmalıdır. Bir gün geziyorsa, örneğin diğer gün de Konya Sanayi Odası’ndan randevu almalıyım diyebilmelidir. Öğrenci Konya ve üniversite için neler yapıldığını öğrenmeliyim diyebilmelidir. Böyle düşünen kaç öğrenci vardır? Alt yapı birinci sınıftan itibaren hazırlanmalıdır. Devletin de bu konuda çalışma yapması gerekmektedir. Bu çalışmanın sadece gazetecilik için değil her alanda yapılması gerekir. Ama yine söylüyorum bireysel çaba daha önemli.

Sorunların çözümü için sektör temsilcileri şu önerilerde bulunmuşlardır: Akademisyenlerin bir kısmı sektör içerisinden olmalıdır, fakülte sayısı azaltılmalıdır, çalıştay düzenlenmeli ve sektör temsilcileri de bu çalıştayda yer almalıdır, sektör ve fakülte iş birliği içerisinde olmalıdır, dersler daha çok uygulamaya yönelik olmalıdır, öğrenciler bölüme istekli bir şekilde gelmelidir, öğrenciler nitelikli bir şekilde mezun olmalı kendilerini genel kültür alanında geliştirmelidir, öğrenciler en az bir alanda uzmanlaşmış olarak mezun olmalıdır.

5.2.4. Gazetecilik Bölümlerinde Verilen Derslere Yönelik Düşünceler

“Günümüzde Gazetecilik bölümlerinde verilen dersleri yeterli görüyor musunuz?” sorusuyla sektör temsilcilerinin derslere yönelik düşünceleri ortaya konmuştur.

Adem ALEMDAR: Pratik ve teori dersleri elbette önemlidir. Pratik bir adım öne çıkar. Ama öğrenci okula sıkışıp kalmamalıdır. Gazetecilik çok geniş bir alan. Genel kültür çok önemli. Bu alana yönelik dersler de verilmelidir.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Teorik olarak da pratik olarak da verilen dersleri çok yeterli görmüyorum. Buraya staj için gelen arkadaşların örneğin bir fotoğraf programı olan Photoshop’u hiç bilmedikleri, alakalarının olmadığı bir gerçekle karşılaşıyoruz. Sosyal medyayı kullanan herkes için Photoshop’un bir veri olduğu dönemde bu programı bilmeyen bir gazetecinin okuldan mezun olmaması gerekir. Dille ilgili sıkıntılar mevcut. En önemli şey yazdığınız haberin anlaşılır olmasıdır. Öğrencilerin kelime hazneleri çok yetersiz durumda. Gazeteciliğin temeli kendini ifade etmek, doğru kelimelerle bunu yazmaktır. Kelime sayısı çok sınırlı olunca yazabileceği, ifade edebileceği alanda sınırlı olmuş oluyor. İfade gücü zayıflıyor. Burada temel 2 şey ortaya çıkmaktadır: Türkçeyi iyi bilen Gazetecilik bölümü hocalarına ihtiyacımız var. Bence önemli eksik bu. Türkçesi çok iyi olduktan sonra hem sözlü hem yazılı ifadesi güçlü olur. Bu durum onun gazetecilik diline ve haber diline yansır. İfade ve sunum daha kolay olmaktadır.

Emine GIYNAŞ: Uygulama derslerini yetersiz görüyorum. Teorik derslerini yeterli görüyorum. İletişim Fakülteleri’ndeki eğitimin ezberci gittiğini düşünüyorum. Ders anlatım tarzı aynı olmamalıdır. Dersler daha eğlenceli olabilir. Hocalarımızın hepsinin eğitimine güveniyorum, olabildiğince bilgilerini aktarsınlar.

Hasan AYHAN: Dersler noktasında bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum. Kuramsal dersler olacak. Gazetecilik nedir? Nasıl doğmuştur? Doğuşunda hangi olaylar etkili olmuştur? Bunlar veriliyor zaten. Uygulama olarak haber yazma, klavye gibi dersler veriliyor. Hala çoğu İletişim Fakültesi'nde klavye dersi yer almamaktadır. Çünkü bu alanda yetişmiş akademisyen azdır. Yine istatistik programları noktasında eğitim verebilecek kadro sınırlıdır. Burada önemli olan öğrencinin birinci sınıftan itibaren bir medya organıyla tanışmış olmasıdır. En kötü uygulama gazetesinde yer almalıdır. Uygulama gazetesinde her dönem aynı öğrenciler görev almamalıdır. Dönüşüm içerisinde olunması gerekir. Görev değişimi olursa tüm öğrenciler uygulama gazetesinden faydalanmış olurlar. Ders notunun da görevi üzerinden verilip öğrenci uygulamaya teşvik edilmiş olmalıdır. Benim gelen arkadaşlara sorduğum birkaç soru var: “10 parmak klavye kullanabiliyor musunuz? Haber yazabiliyor musunuz? Fotoğraf çekebiliyor musunuz? Konuşma kabiliyetiniz iyi mi?” Bunlar içerisinde en önemli olan haber yazmaktır. Bununla alakalı dersler arttırılabilir.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Uygulama noktasında eksiklik görüyorum. Akademik derslere boğulmaması gerekiyor. Akademik derslerde lazım ama öğrenciyi çok sıkmamak gerekiyor. Derslerin biraz daha eğlenceli olması gerekmektedir.

Zafer SAMANCI: Okulda başlayan hatalar sektörde de devam ediyor. Öğrenciler staj için geliyor ama sadece yapıyor gibi göstermemizi istiyorlar. Zaten burada bu iş bitiyor. Staj için böyle düşünen öğrenciden ne başarısı bekleyebilirsiniz ki. Orada verilen eğitimdeki eksiklik buraya kadar yansıyor. Mesleğin önemi anlatılmıyor. Kamuoyunu bilgilendirme işi çok önemlidir, sorumluluğu çok fazladır. Uygulama ne kadar çok olursa, zaman olarak da ne kadar fazla olursa eğer kişi mesleğini de seviyorsa başarılı olur. Teoriden önce pratik ön plana çıkmalıdır.

Hüseyin ALTAY: Pratikte yeterli ama sahaya indiğinizde yansıyor mu diye baktığımızda yansımadığını görüyoruz. 5N1K tamam kuraldır ama bununla iş bitmiyor.

Seyfullah KOYUNCU: Ders konusunda çok eksik olduğunu düşünmüyorum. Yabancı dil noktasında eksiklik olduğunu söyleyebilirim. Dikkatimi çeken bir eksiklik yok, yeterli olduğunu düşünüyorum.

Gülşen YILMAZ: Uygulamanın eksik olduğunu düşünüyorum. Üniversiteler biraz daha özgür, uygulamalı eğitim verilmelidir. Uygulamalı olarak verilen eğitim öğrencilerde daha kalıcı olacaktır. Okulda verilenle sahaya çıkınca karşılaşılanlar farklı olmaktadır. Öğrencilerin bu noktada sorun yaşamaması için uygulama önem kazanmaktadır.

Mehmet Ali ELMACI: Gerçekten ilim talep eden arkadaşları bu söyleyeceğim şeyin dışında tutuyorum. Toplum olarak en büyük handikabımız eleştirmeyi çok seviyoruz. Sadece eleştiriyoruz ama. Alternatif sunamıyoruz. Sosyal ahlakla ilgili dersler olması gerekmektedir. Genç nesil yetiştiriyoruz ama ne yazık ki içi boş yetiştiriyoruz. Geçmişte neyin neden yapıldığının farkındalığı vardı. Sosyal hayatta ikili ilişkiler iyiydi. Öğrenciler günümüzde iyi konuşuyor olabilir ama o cümlelere baktığımızda çoğu sosyal medyadan alıntı. Bu alanlardaki eksiklikleri kapatacak yeni dersler eklenmesi gerekmektedir. Sosyale biraz daha ağırlık vermemiz gerekiyor. Çevreyi bizim nasıl etkilediğimiz, onların da bizi nasıl etkilediğini bulabileceğimiz derslerinde olması gerekir. Örneğin dersleri sosyolojiyle birleştirmek lazım, yine sosyal toplumu ilgilendiren daha farklı dersler de yer almalı. Gazetecilik çok geniş bir alan. Sıradan bir haber yazmamalıyız. Onun zenginleştirilmesi gerekmektedir. Bunun için de meslek dışında farklı alanlarda da bilgi sahibi olmamız gerekmektedir.

Derslerin yeterli olup olmadığı konusunda sektör temsilcileri farklı cevaplar vermişlerdir. Derslerin yeterli olduğunu düşünenler olduğu gibi, hem pratik hem teori eğitiminin yetersiz olduğunu düşünenler de vardır. Sadece uygulama noktasında eksiklik olduğunu belirtenler de olmuştur. Genel kültür derslerinin olması gerektiği, haber yazma derslerinin arttırılması gerektiği, yabancı dil noktasında eksikliklerin olduğu da ifade edilmiştir.

5.2.5. Gazetecilik Eğitiminde Pratik ve Teori Derslerine Yönelik Düşünceler

“Gazetecilik eğitiminde pratik ve teori derslerinden hangisinin öncelikli olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda sıralanmıştır:

Adem ALEMDAR: Pratik derslerin daha önemli olduğunu düşünüyorum.

Lokman KOYUNCUOĞLU: 1. sınıfta çok iyi dil bilgisi, Türkçe kullanımını vermek gerekir. Fotoğraf çekme, Photoshop gibi dersler teorik ders olarak görülüyorsa bunların temelinin verilmesi gerekmektedir. Ama 3 ve 4. sınıfta okulun ilerleyen zamanlarında artık hayatın sadece masa başından, bilgisayardan ibaret olmadığının fark ettirilmesi gerekmektedir. Bunların yansımalarının görülebileceği alana, sahaya, hayata çıkmak gerektiği gerçeği var. Bunun 2'sinin aynı anda olması en azından öğrencinin yetişmesi açısından elzem gibi görünmektedir. Ama tekrarlıyorum Türkçesi ve alması gereken temel dersleri olmayan birisinin de sahada bocalama ihtimali çok yüksektir. Bunun dengesi, temeli 1. sınıfta çok iyi verilip sonra sahaya çıkılmalıdır.

Emine GIYNAŞ: Pratik derslerin öncelikli olduğunu düşünüyorum. Mesleği seçen kişi hiçbir şey bilmiyor diyelim tercihini yapacak. Öğrenci bir gazeteci ne iş yapar diye düşündüğünde ilk akla gelenler fotoğraf makinesi ve haber yazmaktır. Hiçbir zaman kuram, teori dersleri akla gelmez.

Hasan AYHAN: Pratik çok önemlidir. Şu anda bizim eleman ihtiyacımız var ama uzun süredir nitelikli eleman bulamıyoruz. Gelen arkadaşlar haber yazmayı bilmiyor. Ben o arkadaşla 1 yıl haber yazmayı öğreteceksem eleman almanın bir anlamı kalmıyor. İş yükünü hafifletmekten ziyade artırıyorlar. Türk medyası hala bu sıkıntıyı çekiyor. Nitelikli eleman bulunamadığından dolayı göz önündeki gazeteciler eskiden ön plana çıkmış isimler oluyor. Genç kuşaktan göremiyoruz. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi yine uygulama alanında iyi diyebiliriz. Örneğin Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi'ne baktığımızda uygulama yoktur. Selçuk'ta eğer bir öğrenci çalışıyorsa derse gelme noktasında tolerans sağlayabiliyor. Ama Gazi'deki hocalar derse gelmeyi zorunlu tutuyor. Şimdi ben Gazi'deki hocalarımıza şunu sormak istiyorum: Tamam bilimsel anlamda en iyisini vermeye çalışıyorsunuz. Ama bu öğrenci mezun olduktan sonra ne iş yapacak? Her mezun fakülteye akademik kariyer için alınamayacağına göre öğrencinin uygulamada çalışmasına müsaade etmek gerekir.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Önce teorik temel atılmalıdır, sonra uygulamaya geçilmelidir. Önce haber nasıl yazılır o verilmeli, daha sonra haber yazdırılmalıdır. Önce alt yapı sağlam olmalıdır. İçerisinde gazeteciliğin yer aldığı filmler izletilmelidir. Böylece öğrencileri mesleğe teşvik etmiş oluruz, içlerinde bir merak

uyanabilir. Gazeteciliğin zor yanlarını da görmüş olur aynı zamanda. Vefat eden gazetecilerin hayatlarının derslerde anlatılması gerekmektedir. Dersler sıkı hale geldiği zaman öğrenciler okuldan soğumaktadır. Gazetelerde yapılan yazım hatalarını öğrencilere göstermek gerekir. Ulusal medyadan önemli isimler tanıtılmalıdır. Varsa belgeselleri izletilmelidir. Derslere yerel gazetelerden isimler davet edilmelidir. Soru cevap şeklinde sektörden bir isim ders işleyebilir. Yerel basınla iletişim çok kopuk durumda. Kuram derslerinin de sıkıcılıktan çıkarılması gerekmektedir.

Zafer SAMANCI: Pratik derslerinin öncelikli olduğunu düşünüyorum.

Hüseyin ALTAY: İkisini bağdaştırmakta fayda var. Hangisinin ön plana çıkıp çıkmayacağı tamamen ihtiyaca oranla olmalıdır. Bazı öğrencilerin teorik, bazı öğrencilerin pratik ihtiyacı daha fazla olabilir. Kişiden kişiye değişen bir durumdur, değişmelidir de.

Seyfullah KOYUNCU: Haber yazmak ve fotoğraf çekmek muhabir olmak isteyen için olmazsa olmazdır. Ayrıca muhabirlerin kaliteli soru sormaları için iyi bir Türkçe gerekmektedir. Birçok arkadaşımızın ne yazık ki Türkçeyi kullanması kötü durumda. Gazeteleri incelediğimizde birçok hata bulabiliriz. Tasarımcı olacaksa tasarım programlarını bilmesi gerekmektedir. Bu noktada pratik dersler ön plana çıkmaktadır.

Gülşen YILMAZ: Pratiğin daha önemli olduğunu düşünüyorum. Teoriyi öğrenmek daha kolaydır. Ama pratik eğitim daha zor ve önemlidir. Derslerde önemli olan öğrencilere ne kattığınızdır.

Mehmet Ali ELMACI: Pratik ve teori derslerinin ikisi de aynı anda verilmelidir. Örneğin çocuğa su içmeyi öğretmek için ara sıra su içirmeniz gerekiyor. Önce nasıl yapıldığını öğrenecek ki, daha sonra onu uygulamaya dökülsün.

Sektör temsilcilerinde pratik ve teori derslerine yönelik farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Pratik eğitimin öncelikli olduğunu savunanlar ağırlıklıdır ama önce teorik temelin verilip, daha sonra uygulama olması gerektiğini belirtenler de olmuştur. İkisinin aynı anda verilmesi gerektiğini de ifade edilmiştir.

5.2.6.Geçmişten Günümüze Gazetecilik Eğitimindeki Değişimler

Sektör temsilcileri bu başlık altında olumlu-olumsuz değişimleri belirtmişlerdir.

Adem ALEMDAR: Selçuk İletişim’de ilk zamanlar ders verecek hoca yoktu. Eskişehir’den, Ankara Gazi’den haftada 1 hocalar geliyordu, ders verip gidiyorlardı. Hatta Almanya’dan hoca gelmişti. O gelen hocalar gerçekten idealist insanlardı. İletişim fakültesindeki eğitim hayatım boyunca aklımda kalan yurtdışından gelen kaliteli hocaların anlattıklarıdır. Gazi İletişim’den Selahattin Sarı’nın anlattığı şeyler hala hafızamda duruyor. Hocalar kendisini dinlettirmeyi biliyordu. Zaman içerisinde yeni hocalar yetişti. Onlar derslere girmeye başladı. Akademik yeterlilik ve yerindelik ortaya konulmadan, sektör içinden gelmeden sadece o okulda öğrendiği şeyleri tekrar kendisinden sonra gelenlere öğretmeye çalışan hocalar yetişmeye başladı. O zamandan bu yana eğitim nasıl değişti? Şimdiki öğrenciler bizim zamanımızdaki kadar idealist değiller. Öğrenci geçmişte hangi mesleği yapmak istediğini biliyordu. O alanda ilerlemeye çalışıyordu. Günümüzde öğrenciler İletişim Fakültesi’nin ne olduğunu bilmeden iletişim fakültesini tercih ediyor. Kazanmış ama hangi meslek unvanıyla mezun olur onu bilmiyor. Yeterlilik hiçbir zaman kıvamında olmadı. Gerçek bir eğitimin hiçbir zaman verilmediğini düşünüyorum. Türkiye’deki bütün okullarda benzer sorunlar söz konusudur. Sorunları saymaya kalksak sayamayız ama düzgün olan birtakım şeyler var onları sıralayabiliriz: Binalar düzgünleşti, sıralar güzelleşti, sınıflar genişledi ama içi boş öğrenciler yetiştirilmeye başlandı. Bir kişi ne olmaya karar verdiyse onunla alakalı iyi bir eğitim almalıdır. Sınavlarda kitabi ezber sorular soruluyor. Kaliteli öğrenciyi ortaya çıkaracak nitelikte sorular sorulmuyor. Sınavı geçen öğrencinin gerçekten o mesleği yapıp yapmayacağı kesin değil. Bu şekilde bir sınav sistemi de yanlış. Öğrenci fakülteyi tercih ediyor ama kendisini o meslekte hiç hayal etmemiş. Böyle bir şey mantıklı değil. Eğitim sistemimiz toptan yanlış. Düzeltmeyi yine insanlarla yapacağız. Ama şu anki toplum yapısıyla bunu düzeltme şansımız yok. İlköğretimde öğrencinin neye becerisi varsa bunun ölçülmesi gerekiyor. Kim yapacak bunu? Öğretmen yapacak ama onu yapabilecek bir öğretmende yetiştiremiyoruz. O öğretmende büyük ihtimalle ezberle, sınavla oraya gelmiş. İşimiz çok zor ama bir yerden başlanmalıdır diye düşünüyorum. Pilot bir bölüm, üniversite seçerek bir yerlerden başlanması gerekiyor

artık. Bu böyle gitmez. Türkiye büyük bir medeniyet ama kendimize ait bir eğitim sistemimiz yok ne yazık ki. Dünyada üniversite mezunlarına baktığımızda İngilizceyi iyi veya kötü konuştuklarını görürüz. Ama bizde maalesef bu başarılammıştır. Türkçe dil bilgisini bilmeyene İngilizce dil bilgisi öğretmeye çalışıyoruz. Öğretmende nasıl öğreteceğini bilmiyor. İngilizce bilmeyenin İngilizce öğrettiği, gazetecilik bilmeyenin gazetecilik öğrettiği bir dönemdeyiz. Üniversite Sanayi iş birliği çok sık tekrarlanır. Buradan da bir şey çıkmıyor. Öğrencilerin iş dünyasıyla beraber olması gerekmektedir. Aynı anda pratik yapması gerekmektedir. Köklü değişikliklere ihtiyacımız vardır. İnsan kaynakları kalitemiz çok düşük. Yapılan işin en iyi şekilde yapılmaya çalışılması gerekmektedir. Bunun öğrencilere öğretilmesi gerekiyor. Yalan söylemeyi, yalan yazmayı defterinden silen gazetecilere ihtiyacımız var. Bunu sadece gazeteciliğe indirmemeliyiz, toplumsal olarak birtakım sorunlar var.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Çok ciddi bir mesafe katıldığını görmüyorum. Ama bu konuda ciddi bilgimin olmadığı da eklemek isterim. Değişim ve yenilenmenin çok olduğunu düşünmüyorum. Sosyal Medya derslerinin olması gerekiyor. Özellikle Twitter gazeteciler için elzem olmuş durumda. Bir gazetecinin Twitter hesabı olmadan gazeteci olamayacağı gibi bir bilginin bana yansıdığını görmediğim için bir gelişme katedilmemiş diyebilirim. İletişim fakültesi dekanının bir sosyal medya hesabı var mı ya da hocaların orada kullandıkları bir Twitter hesabı var mı bakılmalıdır. Eğer yoksa öğrencilere söyleyecek çok şeyim yoktur. Yeni hayat, yeni dönem, yeni medya konuşuluyor artık. Sosyal medyada bilginin hızlı ve çabuk paylaşımı Twitter üzerinden yapılmaktadır. Gerçeği inkâr edemeyiz. Bunun eksiklerini, yanlışlarını tartışabiliriz tabi. Ama varlığını tartışamayız. Özellikle son zamanlarda siyasetle ilgili gelişmelerin tümünün önce Twitter'dan yayınlandığı gerçeği varken; bu öğrencilere verilmiyorsa, öğrencilere bu teşvik edilmiyorsa, akademisyenlerin de yoksa zaten geçmişte kalmış demektir.

Emine GIYNAŞ: Geçmişe göre olumsuzla gittiğini düşünüyorum. Geçmiş yıllarda mesleği yapanların daha iyi olduğunu düşünüyorum. Çünkü mesleği onlar kendileri öğrenmişler. Onlar sürekli sahada yer almışlar. Eski zamanlardaki gazeteciler gerçekten alın teriyle bu mesleğin ekmeğini yemişler. Günümüzde artık mesleğe verilen emek azaldı. Onlar okul olmadan her alanda kendilerini iyi

yetiştirmişler. Bu meslekte artık bülten haberciliği yapılıyor. şimdi oturduğumuz yerde gazetecilik yapıyoruz. Ajansların yaptıkları haberler belli, hep aynı içerikte haberler vardır. Tabi teknolojinin gelişmesi, imkânların bu kadar fazla olması, insanların bir şeyi hemen okuma imkânına sahip olması çok güzel.

Hasan AYHAN: Geçmişe göre iletişim eğitimi daha iyi durumda. Teknoloji ilerlemiş durumda. Geçmişte bu eğitimi vermek daha zordu. Özellikle 90'lı yıllara baktığımızda teorik anlamda bir kaynak yoktu, uygulama yapacak bir kaynakta yoktu. Fotoğraf makinesi bile yoktu ama günümüzde makine almak çok kolaylaştı. Filmlı makineler vardı çok daha zahmetliydi. şimdi bilimsel anlamda yeterli derecede materyal var hem de yeterli anlamda teknoloji var. Ders verecek akademik kadro gelişmiş durumda. Bilgisayar ulaşımı kolay. Geçmişte daktiloda haberi yazmak gerekiyordu. Gazeteci akıllı olacak. Bilgi kirliliğinden dolayı bir yanlışla gidebilir. Kaynak araştırma yapması gerekiyor, bilgileri doğrulaması gerekiyor. Günümüzde akıllı telefonlarla artık herkes gazeteci. Herkesin gazeteci olduğu yerde gazetecilik kimliğini farklılığıyla ortaya çıkarmalıdır. Herkesin gittiği bir programda ayrıntıyı yakalamak önemlidir. Orada farklı bir soru sormak önemlidir. Zekiliğini kullanan bir gazeteci her zaman öne çıkar. Bilimsel anlamda yeterli verilere sahibiz. Hatta yeni veriler eklenmektedir. Uygulama alanında da iyi imkânlar. Yeter ki ikisini dengeli yapalım. Öyle olduğu zaman gazetecilik gerçek anlamda Türkiye'de öncü bir bilim dalı halini alacaktır.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Geçmişte Basın Yayın Okulları vardı. Orada yetişen öğrencilerin daha kalifiye olduğunu duydum. Günümüzde fakülte sayısı arttığı için kalite düşmüş durumda. Hocaların da kalitesi düştü, öğrenci kalitesi de düştü. Öğrencilerin fakültelere girdiği puanlarda git gide düşmektedir. Öğrenci profili ve akademisyen profili düştü. İdealist hocaların olmaması olumsuzluk olarak yansıyor. Gazetecilik çok basite alınıyor. Ama herkes gazeteci olamaz. Habercilik ve gazetecilik farkı şeylerdir. Kaza haberini yapmak haberciliktir. Bu kazada yer alan kişilerin hikâyelerini bulmak gazeteciliktir.

Zafer SAMANCI: Mesleğe ilk başladığım zamanlarda üniversiteli büyüklerim vardı, ben dayak yiyerek bu mesleği öğrendim. Ustam döve döve öğretti ama öğrendim. Uygulamada mümkün mertebe sahaya çok çıktığınız sürece başarı yakalanır. Teoride de eğer verilen bilgi pratikle birleştirilebiliniyorsa başarılı olunur.

Onun dışında başarıyı yakalamak mümkün değil. Tek başına pratik de teori de yalındır. Ne kadar pratik yaparsan yap haber yazmayı öğretmedikten sonra neyin haberini yapsın ki. Geçmişte mesleğe daha çok önem verilmekteydi. İşi öğrenmek isteyenler daha istekliydiler. Uygulama daha ağırlıklıydı.

Hüseyin ALTAY: Eğitim her şeyin başıdır. Mutlaka eğitim olmalıdır. Bilenle bilmeyen bir olmaz. Eğitim şart ama bu eğitimin nasıl verildiği ve ne kadar verildiği de önemlidir. Geçmişte sektörde alaylı diye tanımladığımız çalışanlar çoktu. Şimdi mektepliye daha çok ihtiyaç var. Neden daha çok ihtiyaç var? Alaylı artık yetişmiyor. Daha doğrusu eğitim sisteminden dolayı piyasada alaylı diye bir grup kalmadığından tabandan gelmiyor. Mecburen yukarıdan almak zorundasın. Bu da yetişmiş eleman sıkıntısını doğuruyor maalesef.

Seyfullah KOYUNCU: Resmi kurumların basına vermiş oldukları destek biraz daha artmış durumdadır. Bu da sektörü biraz daha canlı hale getirmiştir. Sektör güçlendiği zaman fakülteden mezun olan arkadaşlarımıza da iş alanı açılıyor. Zaten İşkur yeni bir personel istihdam edileceği zaman çok büyük destekler vermektedir. Çok kötüye gitmiyor aslında. Teknoloji açısından baktığımızda internet gazeteciliği çok büyük önem taşımaktadır. Günümüzde artık sıradan bir gazetecilik yoktur. Okullarda internet gazeteciliğine özel bir alan açılması gerekmektedir. Seçmeliden ziyade zorunlu olması gerekmektedir. İnternette araştırma yöntemlerinin temel olarak verilmesi gerekmektedir. Bu hem muhabirin hem de sektörün işini kolaylaştıracaktır. Ayrıca Türkiye'ye farklı alanlarda yeni sahalara açılmış olacaktır. İstihbarat, güvenlik, askeri olarak da çok önemli bir konudur bence. Gazeteciden çok iyi bir istihbarat elemanı olabilir ilerleyen süreçlerde. Devlet çok güzel faaliyetlerde bulunabilir. Bu açıdan yabancı dil, internet beraber iyi değerlendirilmelidir. Eğitiminin sağlam verilmesi şartı ile.

Gülşen YILMAZ: Geçmişe göre günümüzde gazetecilik mesleğinde önemli gelişmeler söz konusu. Bir yandan da bu alana gönül veren insanların sayısı azalmış durumda. Geçmişte imkân az olmasına rağmen gazetecilik için mücadele etmiş insanlar görüyoruz. Ama günümüzde imkân olmasına rağmen yeterli şekilde kullanamadığımızı düşünüyorum. Bir de geçmişe göre fakülte ve mezun sayısı arttığı için nitelik azaldı diyebilirim. Ayrıca geçmişe göre günümüzde gazeteciliğe verilen önem de azalmış durumda.

Mehmet Ali ELMACI: Günümüzde daha çok alaylı, mektepli mevzusu vardır. Bu durum daha çok uygulamayla alakalı. Şimdi Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümünü bitirince direk gazeteci olmuyorsunuz. Bundan dolayı pratik ve teori aynı anda yürümeli ama pratiği daha fazla yapmak öğrenciye katkı sağlar. Önemli bir basın toplantısı oluyor. Baktığımızda çoğunluğu eski gazetecilerden oluşuyor. Bugün teknolojiyle birlikte gazetecilik yapmak hem daha kolaylaştı hem de zorlaştı. Ulusala baktığımızda eski gazeteciler, gazetecilik etiğine daha çok dikkat eden isimlerdir. Yeni gazetecilere baktığımızda gazetecilik etiğini ön planda tutmadan direk olarak ben gazeteciym dedirtmek adına o toplantıya gidebiliyor. Eğer ahlaklı gazetecilik yapmak isterseniz bugünün imkânlarının daha iyi olduğunu düşünüyorum. Geçmişte imkân daha az olmasına rağmen, etik noktasında daha dikkatli olunuyordu. Eğitim noktasında bugün bilgiye daha kolay ulaşıyor. Ama gazeteci yetişmiyor. Eski dönemlerde bilgiye daha zor ulaşılmasına rağmen daha çok özel haber, daha iyi haberler, daha çok araştırma haberleri ortaya çıkıyordu. Bu açıdan baktığımızda da eski dönemler daha olumluydu. Sadece yerel olarak değil genel olarak Türkiye için söylüyorum bunu.

Sektör temsilcilerine göre geçmişte akademisyen ve öğrenci profili daha kaliteli durumdaydı. Fakülte ve mezun sayısı arttığı için bu kalitenin düştüğü belirtilmektedir. Olumlu olarak çok fazla gelişmenin yaşanmadığı ifade edilmektedir. Geçmişte mesleği yapanların daha istekli olduğu günümüzde böyle olmadığı da verilen cevaplar arasındadır. Geçmişe göre olumlu görülen gelişmeler ise teknolojinin ilerlemiş olması, uygulama imkanının artmış olması ve internet gazeteciliğinin gelişmiş olmasıdır.

5.2.7. Teknolojinin Gazetecilik Mesleğine Etkileri

“Sizce gelişen teknoloji gelecekte gazetecilik mesleğini nasıl etkiler?” sorusuna katılımcıların verdiği cevaplar şu şekildedir:

Adem ALEMDAR: Gelişen teknoloji gazetecilik mesleğini çok gizemli bir meslek olmaktan çıkarmıştır. Günümüzde artık herkes “Mobil Journalist” olmuş durumda. Herkesin elinde akıllı telefon ve internet var. Kişi gördüğü bir aksaklığı kendi sosyal medyasında yazıyor. Fotoğrafı da yüklüyor. Kendi çapında bir

gazetecilik yapmış oluyor. Hatta o kişinin yazdığını bir gazete görüp, haber yapıp daha da büyütebiliyor. O zaman kime gazeteci diyeceğiz?

Biz sadece gazetecilikten ekmek yiyenlere gazeteci diyeceğiz. Mobil Journalist gönüllülük ilkesine dayalı. Bu işi profesyonel olarak bir mecrada yaparsa, takipçisi çoksa para kazanıyorsa o gazetecidir. Diğer türlü gönüllü gazetecidir. Günümüzde bütün dünya gönüllü gazetecilik yapıyor. Eskiden köşe yazısı yazmak için bir gazete olmak zorundaydı. Şimdi işsiz kalan gazeteciler bir blog açıyor, hatta güzel yazıyorsa takipçisi çoksa, herhangi bir gazetede yazan yazardan daha çok takipçisi olup reklam bile alabiliyor. Geçimini de sağlıyor aynı zamanda. Teknolojinin gelişmesi mesleği bu hale getirdi. Birtakım geliştirilen uygulamalar sayesinde telefon üzerinden toplantı yapıp, haber ve fotoğraf paylaşılabilir. Gazetecilik kendi başına ölmez. İşini iyi yapan her zaman bu işten ekmek yer. Ama basılı gazetecilik artık bitiyor. Uzatmaları oynuyor. 3 yıl mı sürer 10 yıl mı sürer belli olmaz. Basılı halini 24 saatte 1 kere ortaya koyuyorum oysa 24 saat içerisinde dünyada kaç olay oluyor. Olayı yazmadan olayla ilgili başka sonuçlar ortaya çıkıyor. İnternet gazeteciliği ortaya çıktı, basılı gazeteciliği bitirecek. Ama dergi bitmez. Çünkü derginin bir zamanı yok. Dergi tadında gazetecilik de bitmez. Bundan dolayı gazeteleri yapabilirsek dergi tadında gazeteler haline getirmek istiyoruz. Kaza haberlerini yazan gazetenin bir numarası yok. Okuyucu zaten bu haberi sosyal medyadan, internetten kaç saat önce öğrendi. Ama özel habercilik, araştırmacı gazetecilik bitmez. Örneğin gazeteci bir bağ bozumunda pekmez kaynatılmasını fotoğraflamış, röportaj yapmış bunu anlattıysa eskimez. Şu anda gazeteler ajanslardan gelen haberlerle çıkarılıyor. Az para kazanıldığı için fazla muhabir çalıştırılmıyor. Ajanstan ne gelirse onunla idare ediliyor. Gidişat iyi değil. Sosyal medya hem haber olarak hem de reklam olarak da bitirmiş durumda. Gazeteye reklam vermekten ziyade, sosyal medyaya veriliyor. Çünkü daha ucuza yapılıyor, daha fazla kişiye ulaşıyor. Zaten o reklamlarında bir maliyeti yok. Basılı gazetecilik bitmek üzeredir. Yapabilen internet üzerinden gazeteciliğe devam edecektir. Teknolojinin gelişmesi bu anlamda sektörü bitirmiştir.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Günümüzde etkilemiş durumda. Teknolojiden korkmamak gerekir. Şu ayrımı iyi yapmamız gerekiyor. Bir kişi kendisini gazeteci olarak atfediyor, tanınıyor ve bunun gereğini yapıyorsa diğer insanlardan ayrılabilir.

Ama herhangi bir gazetecilik refleksi göstermiyor herkes gibi olağan şeyleri paylaşıyor, olağan şeylerle ilgili bilgi veriyorsa onun mesleğine saygısı çok da geleceği yoktur demektir. Teknoloji dediğimiz şeyi sosyal medyanın hayatımızda yer alması olarak, herkesin her şeyi paylaşması olarak gazetecilik mesleğinin geleceği açısından düşünüyorsak şöyle bir açıklama yapabilirim: Sıfatı gazeteci olan ve paylaştığı bilginin güvenilirliğiyle alakalı, akreditasyonu ile alakalı bir özgüveni olan insanlar gelecekte daha parlak olacaklar. Dijital cihazlar olarak düşünüyorsak fotoğraf çekmek, ses kaydetmek, video paylaşmak anlamında o zamanda herkesin bireysel Youtube hesabı, Twitter gibi diğer hesapları olacak ve her türlü kendisiyle, etrafıyla, hayatıyla, toplumla ilgili hadiseleri paylaşabileceği paylaşım aracı olacak. Bu aslında insanların sosyalleşmekle haberciliği, hayatta magazinselleşmekle bilgi paylaşmak arasında gitgeller yaşayacağı bir döneme doğru gidiliyor. Belki de teknolojinin yol açacağı en büyük tahribat budur diyebilirim. Bunun çözümü de; kişinin varlığı gazetecilik üzerine kurulu bilgileri ve gelişmişliği, özellikle kitaba olan saygısı ve okuması, bilgi kültür düzeyinin yüksek olmasının diğerlerine fark atacağını, önüne geçeceğini düşünüyorum. Örnek olarak Türkiye’de bazı gazeteciler işten atıldılar. Ama çok güçlü sosyal medya hesapları olduğu için paylaşımları, bilgi vermeleri devam etti ve başka medya kurumları onları aldılar. Neden? Çünkü varlığı, bilgisi ve geçmişteki sağlamış olduğu güveni devam ediyordu. Teknoloji gazeteciye fayda sağlıyor diyebiliriz. “Haber 1 gün sonra basılı gazeteden almayla mı devam edeceksiniz yoksa internetle hemen cebinize gelmesini mi istersiniz?” sorusuna cevap elbette hemen almak olacaktır. Bunun zaten tersini söylemek hayatın akışına uygun hareket etmemek demektir. Basılı gazetenin belki de şimdiye kadar çok görünmeyen önemli bir yönü şu olacak; bu kadar çok haber, bilgi paylaşımı, bu kadar çok paylaşımın yapıldığı ortamda bilgiler, haberler ve olayların pek çoğunun doğruluğunun tartışmalı olduğu bir döneme de giriyoruz. Zaten şimdi yavaş yavaş çıkıyor. O zaman gerçek olan değiştirilemeyen olacak. Bu basılı olandır. Bunu yaparken çok daha dikkatli düşüneceğiz, çok daha hassas hareket edeceğiz ve kesinlikle doğruyu veya yanlışını inkâr edemeyeceğimiz, tekrar düzeltmeyeceğiz. Çünkü internet ve sosyal medyada düzeltme hakkımız var. İnternette kaldırabiliriz, silebiliriz, düzeltebiliriz. Ama gazeteye bastığımız anda düzeltme şansımız

olmayacaktır. Basılı gazete için azalacak bilgisi doğru ama etkinliğini güçlendirerek devam edecek bilgisi de bunun yanına gereklidir.

Emine GIYNAŞ: Teknolojinin gazetecilik mesleğini bitireceğini düşünüyorum. Artık gazetelerin boyutunun düşeceğini düşünüyorum. Kurum olarak da zaten cep gazetesi çalışmamız var. Slogan olarak da evlere değil ceplere gireceğiz şeklinde bir söylemimiz var. Basılı gazeteciliğin biteceğini düşünüyorum. Aylık olabilir, dergi bazına geçebilir. Basılı gazete elektronik ortamda da var. Çoğu kişi gidip gazete almak yerine oturduğu yerden internet üzerinden takip ediyor. Bundan dolayı biteceğini düşünüyorum.

Hasan AYHAN: Çok etkileyecek. Hatta şu anda bile bir efsane var. Yazılı basın bitecek mi diye. Yazılı basın hiçbir zaman bitmez. Dijital basın nereye gidecek onu görmek gerekiyor. Şimdi herkes bir haber sitesi açıyor. Bunun sonu nereye gidecek, nerede patlak verecek? Yazılı basının bitip bitmeyeceğini değil dijital basının geleceğini tartışmamız gerekiyor. Yazılı basının bitmeyeceği aşikâr. Neden bitsin? Önemli bir arşivdir, 100 yıl değişmez. Ama internette olanı 10 saniyede yok edebilirsiniz. Dijitalleşme dönemine giriyoruz ama bu dijitalleşme bizim hayatımızı yüzde yüz etkileyecek diye bir kaide yok. Daha iletişim yasası, internet yasası çıkmadı. Dünyanın hiçbir yerinde yok. Bunun çıkarılması gerekiyor. Haber sitelerinin sayısı çok fazla arttı. Kontrol edilmesi gerekiyor, künyesi yok, çoğunun iletişim adresi yok. Yasal zemine oturtulması gerekiyor. Gazetecilik bitmeyecek, önemi de bitmez bundan emin olabiliriz. Ama internet haberciliği anlamında gelişme olacak, bu da olması gereken bir şey. Basılı gazetenin internet sitesinin olmasının şöyle bir avantajı var: Okuyucu her yerde gazetenin basılı haline ulaşamayabilir. Ama internet sitesine ulaşabilir. Bu gazetelerin tamamen kapanacağı anlamına gelmez. O zaman sektör nereye gidecek bunu sorgulamak gerekir. Ayrıca kitaplardan gazeteler için, ulusal ve yerel ayrımının kalkması gerektiğine inanıyorum. Çünkü gelişen çağda yerel gazeteler de ulusal. Her yerde okunabilen seviyeye geldi. İnternette ulaşım olduğu için ulusal diyebiliriz. Ulusal ve yerel ayrımı yerine, yaygın ve yerel ifadeleri kullanılmalıdır. İstanbul basını için yaygın basın dememiz gerekiyor.

İbrahim BÜYÜKEKEN: Olumlu olarak bilgiye, fotoğrafa ulaşımımız hızlandı. Olumsuz olarak da gazete satışları azaldı. Yazılı basın yok olmaz ama

büyük bir darbe aldı satışlar çok düştü. Yazılı basın ayakta kalması toplumun eğitim düzeyine bağlıdır. Teknoloji yok edecek dememiz yanlış olur. Neden teknolojiye ileri ülkelerde hala gazeteler var? Bunu düşünmek gerekir. Ülkemizde gazete verilen para çok gereksiz görülüyor. Yerel basına da çok fazla destek verilmiyor. Basın İlan Kurumu'nun da kapatılması gerekiyor. Gazete güçlüyse ayakta kalmalıdır. Konya'da 14 gazete çok fazla, 5- 6 yeterlidir. Belediyelerin basın bültenleriyle gazeteler doluyor. İçerik boş olunca kalite düşüyor. İleride satışlar azalacak, yerel medyanın işi daha zor ama basılı gazeteler bitmeyecektir. Eğer iyi gazetecilik yapılırsa daha güzel yerlere gelecektir. Gazete bir kültürdür.

Zafer SAMANCI: Mesleği bitirmiş durumda şu anda. Türkiye'de gazete okunmuyor. Biz laf olsun diye gazete yapıyoruz, kanun nizam yerine gelsin diye basılıyor. Basın İlan'dan paramızı alalım bu ön plana çıkmış durumda. Bizde öncelik anayüz basılı olandı, ara yüz internetti. Teknolojiyle beraber bu yer değiştirdi. Şimdi internet anayüz oldu, gazete arayüz oldu. Herkesin elinde akıllı telefon. Girdiği an nerede ne haberi yapacağını, ne alacağını çok iyi biliyor. Benim bugün yazıp yarın sayfaya vereceğim haberi 5 dakika sonra zaten görebiliyor. Bundan dolayı teknoloji tamamen etkili. Basılı halinin kalkıp kalmayacağını zaman gösterecek. Şu anda gazetenin okunmadığını herkes biliyor. 1994-96 arası dönemde Konya'da gazetelerin 6 yüz bin, 5 yüz bin sattığını biliyorum. Konyaspor'un maçları olduğu dönemde rakamlar tavana vururdu. Günümüzde bunları göremiyoruz.

Hüseyin ALTAY: Gazeteciliğin yok olacağını söylüyorlar ama ben ihtimal vermiyorum. Kâğıt ve matbaa kokusu dediğimiz olay farklı bir şey. Tabi ne kadar sürer ne kadar sürdürülebilir bunu da kestirmek zor. Ama bir değişim ve dönüşüm içerisinde olduğu bir gerçektir. Dijitalleşme kaçınılmaz durumda. Basılı yayın tarihtir, arşivdir, belgedir. Diğeri anlıktır, tarihin karanlık bir sahnesine veya uzayın boşluğuna göndermedir. Bir müddet sonra hafıza kaybına da uğrayabilir. Ama basılı olanlarda ilk gazete kadar hepsi mevcuttur.

Seyfullah KOYUNCU: Öncelikle basılı gazetelerin kalkacağını düşünmüyorum. Gazeteler ne olursa olsun arşivdir. Zaten günümüzde özellikle resmi kurumlar için çıkıyor. Arşiv niteliğinden dolayı kolay kolay kalkacağını düşünmüyorum. Aksi taktirde istihdam yönünden düşünüldüğünde sektörde çok fazla işsizlik oluşur. Devlet böyle bir karar almaz. Ama şunu rahatlıkla söyleyebiliriz;

internet normal gazetenin önüne geçmiş durumdadır. Reklam yönünden de internet gazeteden daha cazip hale gelmiştir. Basın İlan Kurumu'nun 2 ay önce almış olduğu kararla resmi ilanlar artık internette de verilmektedir. Siteden kaç tane okuyucu ilana ulaşmış bu tespit ediliyor. Şu an bildiğim kadarıyla yerel gazeteler için ayda 4 bin, ulusal gazeteler için 8 bin tık istiyor. Eğer bir ilan 4 bin tık aldıysa resmi ilandan ayrı bir pay alıyorsunuz. Basın İlan Kurumu internete bunu teşvik etmeye başladı. Tabi gazetede şart bunun için, sadece internet sitesi yeterli olmuyor. Bu durum gazetesi olan internet siteleri için geçerli.

Gülşen YILMAZ: İyi kullanılırsa mesleği olumlu yönde etkilemektedir. Ama teknoloji İletişim Fakülteleri'nde eğitim süresince de kullanılmalıdır. Öğrencinin mezun olduktan sonra teknolojinin sektördeki yerini fark etmesi zor olabilir. Eğitim süresince farkındalık kazanırsa bu öğrenciye fayda sağlar. Ajanstan gelen haberlerle olmuyor, insan artık gördüğü şeylerden haber yapabilecek düzeye gelmelidir. Bu yönden teknolojinin büyük katkısı olur. Ama doğru şekilde kullanmak önemlidir.

Mehmet Ali ELMACI: Teknolojiyle birlikte özellikle sosyal medya haber portalı haline dönüşmüş durumdadır. Son 1 yılda şu netleşmeye başladı: Sosyal medyaya haber portalı derken de oradaki güvenilirlik azaldı. Gazeteciler olarak bunu iyi değerlendirebilirsek sektör, meslek daha ileriye taşınmış olur. Eğer iyi kullanamazsak sektör, gazetecilik kötüye gider. Teknoloji basılı gazeteyi olumsuz etkiledi. Şu anda gazetenin basılı halinde yer alan haberi dün internet sayfasına girmiştik. Zaten okuyucu basılı halini görmeden internet sayfasından okumuş oluyor. Ama şöyle bir şey var, gazetenin okuyucusu bağımlı oluyor. Gazeteyi eline alması gerekmektedir, onun kokusunu alması gerekmektedir. Eğer teknolojinin olumsuz etkisine engel olamıyorsanız o zaman iyi değerlendirmenin yolları aranmalıdır. İnternet haberciliği bu anlamda değerlendirilmelidir. Artık devletin bu alanda bir çalışma yapması gerekmektedir. Doğru haberciliğin önüne set koymamak, yanlış algı üretmemek adına orada bir sistem geliştirmelidir. İnternet haberciliği için de bir kadro sayısı olmalıdır. Her IP numarası olan site kurmamalıdır. Devletin ciddi yaptırımlarının olması gerekmektedir. Araştırmadan haber yapılabilir. Bu toplumu yanlış sevk ediyor. Teknolojiyi de doğru kullanmak lazımdır. Teknoloji gazeteci için vazgeçilmezdir. Bazı haber kaynakları özellikle haberin gazetenin basılı halinde

yer almasını ister. İnternette çok daha fazla fotoğrafla yayımlanıyor ama basılı halinde tek bulunuyor. Buna rağmen kabul etmiyor gazetede görmek istiyor. Kalıcı yönünün olmasından dolayı böyle düşünüldüğü de oluyor.

Sektör temsilcilerine göre teknoloji mesleği olumsuz olarak etkilemiştir. Basılı gazetenin biteceğini düşünenler bulunmaktadır. Bu düşünceye karşıt olarak basılı gazetelerin bitmeyeceği azalacağı ama etkinliğini arttıracaklarını belirtenler de vardır. Ayrıca teknolojinin bilgiye ve fotoğrafa ulaşım noktasında olumlu katkısı olduğu da ifade edilmiştir.

5.2.8. İstihdam Noktasında Medya Sektörünün Değerlendirilmesi

“İstihdam noktasında medya sektörünü nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna yönelik şu cevaplar verilmiştir:

Adem ALEMDAR: İstihdam olarak sektör git gide daralmaktadır. Bizden örnek verecek olursam son 1 yılda 21 kişiden 15 kişiye düşmek zorunda kaldık. Yakın gelecekte belki daha az olacaktır. İnternet gazeteciliğine devam edilirse daha az kişi olacak. Öğrenci İletişim Fakültesi’nde bir gazetede iş bulayım diye okuyorsa bundan vazgeçmelidir. Artık gazeteciye ihtiyaç yok. Şu anki çalışanlar bile emekliliği göremeyebilir. Durum o kadar vahim. Ama en iyiler içinden seçilirse her zaman bu işten ekmek yerler. Örneğin blog yazarlığı yapar, reklam ajansı kurar. Önümüzdeki yakın gelecekte iletişim fakültesi mezunları için gazetelerde iş bulma şansı imkânsıza yakındır. Ancak ajanslarda bulabilirler ama onlar da doyma noktasına gelmiştir. Bu okullar bir nevi açık öğretim gibi bir hal aldı. Öğrenciler farklı alanlarda kendilerini geliştirsinler. Ama öğrenci ben çok iyi bir gazeteci olacağım diyorsa ona her zaman ekmek vardır.

Lokman KOYUNCUOĞLU: Okullardan iyi yetişmiş arkadaşlar gelmiş olsa onlara verebileceğimiz iş var. Ama gazetecilik refleksinin iyi olması gerekir. Ben bugün ne haberi yapabilirim sorusuyla yola çıkan bir arkadaşın yapamayacağı şey yoktur. Ama ben bugün hiçbir haber bulamadım, hiçbir şey yapamıyorum, bir şey bilmiyorum, zaten kedimi ifade edemiyorum diyen birisiyle de sizin yapacağınız bir şey yoktur. Kesinlikle nitelikli olan İletişim Fakültesi mezunları için her zaman iş vardır. Yetenekli bir gazetecinin işsiz kalması diye bir şey bence söz konusu değil.

Mesleğin gelirleri ve geleceği açısından tabî ki rekabet var. Açık hava ve sosyal medya çok daha güçlü. Özellikle dijital alanda. Facebook ve Google dijital medyadaki yerel unsurların, lokal medyaların en önemli rakibi. Sizin yaptığınız bir reklamın ulaşımının en az bin katı alanı, sizin verdiğiniz ücretinde en çok onda bir fiyatına sağlayabiliyorlar. Bununla yarışma, rekabet etme şansınız mümkün değil. O zaman kendimizin milli uygulama geliştirmesi gerekiyor. Gelecekte Amerikan merkezli, uluslararası global merkezli sosyal medya araçları; arama motoru olarak Google, sosyal medya aracı olarak Facebook ve özel paylaşım, mesajlaşma aracı olarak da Whatsapp. Bunlar ülkelerin geleceğiyle alakalı sosyal, siyasi pek çok alanda ilerde milli olmayan unsurlar olarak tehdit içerebilirler. Ben içereceklerini düşünüyorum. Bunun alt yapısının oluşturulması gerekiyor.

Emine GIYNAŞ: Çalışmak isteyenlere bu meslekte iş var, iyi kazanç da elde edilebilir. Gerçekten işinizi güzel yaptığınız zaman öne çıkarsınız. Değişim birileri tarafından başlatıldığı zaman bu meslekte istihdamın önünün açılacağını düşünüyorum. Yine bu devletin desteğiyle olacak bir durum. Kurumları destekleyecek ki, kurumlarda ona göre eleman alacak ve ona göre ödeme yapabilecek. Ben Konya'daki gazetelerin güçlü olduğunu düşünüyorum. Yıkılmayacaklarını düşünüyorum. Destek olunursa her şey daha güzel olacaktır.

Hasan AYHAN: Türkiye'de medya sektörünün bir istihdam açığı var. Bunu kabul etmek gerekir. Ama bu istihdam açığını kabul etmek gerekirken, aynı zamanda medya sektörünün ekonomik bağımsızlığını da kabul etmek gerekiyor. Türk medya sektörünün içine düştüğü en önemli sorun ekonomik bağımsızlığını tam olarak elde edememesidir. Kendi öz gelir ve kaynaklarıyla hayatını idame ettiremeyen bir medyayı ve Anadolu medyasını düşündüğümüz zaman hem eleman almakta sıkıntı yaşıyor, hem de düzgün ve gerçek anlamda kamu denetçiliğini yapamıyor, görevini tam yerine getiremiyor. Eğer gazeteciler kendi başlarına ekonomik gelir sahibi olabilseler ve toplumda bu anlamda kendi Türk medyasını sahiplenebilse bunu önemli anlamda aşmış olacağız. İstihdam noktasına gelince buradaki en temel neden de nitelikli eleman sorunudur. Nitelikli eleman hiçbir yerde işsiz kalmaz. Gazeteci olacağım diyen bir öğrencinin en azından fotoğraf çekme kabiliyetine sahip olması gerekmektedir. Günümüzde kişinin sosyal medya fenomeni olması bir anlam ifade etmiyor. Sosyal medyayı çok iyi kullanmanız bir anlam ifade etmiyor. Bu durum

sizin özelinizle alakalıdır. Bu kurumu bağlamaz. Gazeteye ne kattığınız önemlidir. Son 2 yılda gelen tüm arkadaşlarda haberini düzeltmeden girdiğim bir arkadaş olmadı maalesef. Elemanlar kendilerini geliştirdiği sürece istihdam noktasında bir sıkıntı yaşamaz. İstihdamda da ekonomik bağımsızlık önemli bir noktadır. Bu elde edildikten sonra daha fazla eleman alınacaktır. Kendini geliştirmeyen öğrenciler işsizlikten şikâyet ediyor ve bölümün itibarı kötü oluyor. Bir ara iletişim fakültesi mezunlarına formasyon eğitimi alırlarsa öğretmen olabilecekleri söylendi ama bu mezunlara Medya Okuryazarlığı dersini verdirtmezler. Öğretmen yapmazlar, hala da yapmayacakları ortada. Şöyle bir gerçeklik var; öğretmen olmak için mevzuat açık ve nettir. Eğitim ya da edebiyat fakültelerinden mezun olmak gerekiyor. Formasyon yeterli değildir. Formasyon sadece kişinin o alanda kabiliyetini geliştirir. Bakanlık bu dersi farklı branşlardan öğretmenlerin verebileceğini düşünüp almıyor. Bizim sektörde genelde 2 seçenek vardır: Ya gazeteci olacaksın ya da akademisyen olacaksın. Yerel gazetelerin fazla olmadığı şehirlerde öğrencilerin kendisini geliştirmesi zor. Konya'daki öğrenciler bu anlamda şanslı.

İbrahim BÜYÜKEKEN: İstihdam konusunda çok iyiye gidilmiyor. Donanımlı eleman sıkıntısı var. Gazetecilik çok iyi para kazandıran bir meslek değildir. Çok stresli bir iş, yıpranma payı çok yüksek. Zor iş, herkesin yapabileceği bir iş değil. Hem kalifiye eleman yok hem de maddi açıdan çalıştıramayan gazeteler var.

Zafer SAMANCI: Gerçekten nitelikli eleman yetiştirebilecek eğitim verilebiliyor mu, bunun için olanak sağlanıyor mu? İşsizlik yok demek yanlış olur. Kalifiye eleman yok demek öğrencileri yetiştiren hocalara saygısızlık olur, mezun olanlara saygısızlık olmuş olur. Sektörde yetiştirme imkânı veremiyorsun ki. Muhabir ama sen ona sayfa hazırlatıyorsun. Eleman almaktan kaçınılıyor. Sigortası var, maaşı var patron kazanamadığı için eleman almaya olumlu bakmıyor.

Hüseyin ALTAY: Medya istihdama aç diyebilirim. Nitelikli eleman yok, bunun yanı sıra dijitalleşmenin de etkisiyle robotlaşma bizde daha erken başladı. Google bizim piyasayı daha erken vurdu. Bir gazetecinin önce mesleğini sevmesi gerekir. Mesleğini sevmeden günümüz Türkiye'sinde gazetecilik yapmak artık imkânsız hale gelmiş durumda. Özellikle teknolojiyle birlikte herkes artık gazeteci, fotoğrafçı. Habercilikten ziyade gazetecilik yapmak gerekiyor. Bu da nasıl olacak?

İyi yetişmiş gazetecilerle, iyi yetişmiş İletişim Fakültesi mezunları ile olacaktır. Okumak, araştırmak gerekiyor ama maalesef Twitter'ın karakter sayısına sıkışmış durumdayız.

Seyfullah KOYUNCU: Biz uzun süredir muhabir, tasarımcı, editör arkadaşlar arıyoruz. Sektörden bulamadık. İşsizlik yok ama bizim sektörde personel açığı var. Bulamıyoruz, bulsak bile yeni mezun çok fazla bir şey bilmiyor. Arkadaşlarımızın kafası çok karışık ve beklentileri çok yüksek. Biz de o beklentileri karşılayacak durumda değiliz. Sektörün en önemli sıkıntısı niteliksiz eleman. Fakülteyle sektör uyuşmuyor. Okulda çok şey öğrendiğini sanan arkadaşlar ne yazık ki sektörde bocalıyor. Her sektörden kişiyle konuşmayı bilmek gerekiyor. Kiminle konuşacağımızı seçemeyiz. Büyük gazeteciler böyle olur. Özel sektörün 4 yıllık üniversitede bitirmiş, gerçekten nitelikli olan bir personel için sıradan bir asgari ücret belirlememesi gerekir. Biraz daha üst limit olması gerekmektedir. En azından özlük haklarının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Gülşen YILMAZ: Gazeteler kaliteli eleman aramak yerine daha ucuz yoldan daha çok eleman çalıştırma yoluna gidebiliyorlar. Bu noktada istihdam sıkıntılı. Çalışmaya başlayan kişilerin kısa sürede işten ayrılmaması gerekiyor. İşyerinin kişiyi biraz daha gözlemleyip ışık var mı diye bakması, fırsat vermesi gerekmektedir. Çok fazla mezun olduğu için kimin kaliteli kimin kalitesiz olduğu da ayırt edilemiyor. Gazeteciler toplumun sesi olduğundan dolayı gerçekten kaliteli gazeteciler yetiştirilebilirse daha faydalı olacaklarını düşünüyorum.

Mehmet Ali ELMACI: Öğrencilerin beklentileri çok yüksek durumda. Konya öğrencilerin beklentilerini karşılamada maalesef kısır bir yer. Ama gazetecilik alanında Anadolu şehirleri arasında önemli bir konumdadır. Konya'nın çok ciddi gazeteleri bulunmaktadır. Örneğin bazı şehirlerde yer alan gazeteler tabloid boy. Ama buradakilere baktığımızda ciddi ciddi bir gazete. Konya'da bu sektörde bir idealiniz varsa gidebileceğiniz yer sınırlıdır. Daha fazla olması gerekiyor. Maddi anlamda da sizi tatmin edecek rakamları bulunmamaktadır. Bunun için çok şey yapılabilir. Patronların yaklaşımları, onların vizyonu ve misyonu önemlidir. Kimi 1-2 bilgisayar alıyor gazetecilik yapıyor. Gazetenin kurumsal olması çok önemlidir. Gelen kişinin aklında kalan algı önemlidir. Yaptığınız işin ciddiyeti açısından da önemlidir. Patronların olaya kurumsal bakması ya da bakmaması, kar zarar hesapları,

olaya ticari bakılması yönlerinden Konya kısır. Maddi kaynak gerekmektedir ama maddi kaynak bulmak için de önce gazetecilik yapmak gerekmektedir.

Sektör temsilcileri istihdam konusunda farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Mezunların istihdam edilemeyeceğini belirtenler olduğu gibi çalıştıracak nitelikli eleman olmadığını söyleyenler de olmuştur. İyi yetişmiş, nitelikli olan iyi gazetecilerin her zaman iş bulabileceği düşüncesi de vardır. Nitelikli eleman bulamadıkları için uzun zamandır eleman sıkıntısı yaşadıklarını söyleyen sektör temsilcileri mevcuttur.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Türkiye’de iletişim eğitimi noktasında birtakım tartışmalar mevcuttur. Bu tartışmalar literatüre de yansımıştır. Bu çalışmada da tartışılan söz konusu başlıklara yer verilmiştir.

Araştırmada ilk elde edilen sonuçlardan biri Türkiye’de devlet üniversitelerinde 43 iletişim fakültesinin bulunmasıdır. Devlet üniversiteleri içerisinde en fazla İletişim Fakültesi Ankara ve İstanbul’da bulunmaktadır. Ankara’da; Ankara Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi olmak üzere 4 farklı üniversitede iletişim eğitimi verilmektedir. İstanbul’da ise; Galatasaray Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi’nde yer almaktadır. Bölgelere göre değerlendirildiğinde en fazla İç Anadolu Bölgesi’nde (12) bulunmaktadır. Bunu sırasıyla Karadeniz (8), Marmara (7), Akdeniz (5), Doğu Anadolu (5), Ege (5) takip etmektedir. En az İletişim Fakültesi ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde (2) yer almaktadır. Her bölgede fakülte bulunmaktadır.

Devlet üniversiteleri içerisinde kuruluş tarihlerine göre ilk kurulan İletişim Fakülteleri şu şekildedir: Gazi Üniversitesi (1992), İstanbul Üniversitesi (1992), Anadolu Üniversitesi (1992), Ankara Üniversitesi (1992), Ege Üniversitesi (1992), Marmara Üniversitesi (1992), Selçuk Üniversitesi (1992), Galatasaray Üniversitesi (1994), Atatürk Üniversitesi (1997), Fırat Üniversitesi (1997), Kocaeli Üniversitesi (1997), Akdeniz Üniversitesi (1998).

Yine devlet üniversitelerinde en son kurulan iletişim fakülteleri ise şu şekilde sıralanabilir: Abant İzzet Baysal üniversitesi (2012), Aksaray Üniversitesi (2012), Munzur Üniversitesi (2012), Sakarya Üniversitesi (2012), Karabük Üniversitesi (2016), Manisa Celal Bayar Üniversitesi (2016), Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (2018).

Devlet üniversitelerinin genelinde gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, radyo televizyon ve sinema bölümleri bulunmaktadır. Öğrenci değişim programları, çift anadal ve yandal eğitimi olanakları da çoğunlukta bulunmaktadır.

Uygulama birimleri de devlet üniversitelerinde ağırlıklı olarak yer almaktadır. 8 üniversitede uygulama birimi bulunmamaktadır. Bunlar; Abant İzzet Baysal

Üniversitesi, Bozok Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi'dir.

Araştırma sonucunda devlet üniversitelerinde yer alan bazı iletişim fakültelerinin öğrenci alımına başlamayıp pasif konumda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu üniversiteler şu şekilde sıralanabilir: Bursa Teknik Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Munzur Üniversitesi ve Muş Alparslan Üniversitesi. Bu sonuçlara göre devlet üniversiteleri içerisinde aktif olan iletişim fakültesi sayısı 36'dır.

Devlet üniversitelerinin ardından vakıf üniversitelerinde bulunan iletişim fakülteleri de incelenmiştir. Vakıf üniversitelerinde toplam 19 iletişim fakültesi bulunmaktadır. Bunlardan 15'i İstanbul'da yer alırken; 2'si İzmir'de, 1'i Ankara'da ve 1'i de Gaziantep de bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde yer alan iletişim fakülteleri ağırlıklı olarak İç Anadolu Bölgesi'nde bulunurken; vakıf üniversitelerinde yer alanlar özellikle İstanbul da ağırlıklıdır. İç Anadolu Bölgesi'nde vakıf üniversiteleri iletişim fakültesi açmamışlardır.

Kuruluş tarihlerine göre vakıf üniversiteleri içerisinde kurulan ilk İletişim Fakülteleri İstanbul Bilgi Üniversitesi (1996) ve Yeditepe Üniversitesi'dir (1996). Bu üniversiteleri sırasıyla şunlar takip etmektedir: Başkent Üniversitesi (1997), Maltepe Üniversitesi (1997), Bahçeşehir Üniversitesi (1998), Kadir Has Üniversitesi (2000). Son yıllarda kurulanlar ise şu şekilde sıralanabilir: Üsküdar Üniversitesi (2011), İbn Haldun Üniversitesi (2015), Fenerbahçe Üniversitesi (2016), Hasan Kalyoncu Üniversitesi (2017).

Vakıf üniversitelerinde eğitim veren iletişim fakülteleri de bölüm, uygulama birimi, öğrenci değişim programları ve çift anadal, yandal programları kapsamında incelenmiştir. Vakıf üniversitelerinde devlet üniversitelerinin aksine geleneksel bölümler çok fazla bulunmamaktadır. Uygulama birimleri de büyük çoğunluğunda yer almaktadır.

Fenerbahçe Üniversitesi İletişim Fakültesi ve Hasan Kalyoncu Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrenci alımına başlamamıştır.

Devlet ve vakıf üniversitelerinde toplam 63 iletişim fakültesi bulunmaktadır. Bunlar içerisinde 8 fakülte pasif konumda olup; bunlardan 6'sı devlet, 2'si ise vakıf üniversitesinde bulunmaktadır.

Araştırmada iletişim fakültelerinde yer alan bütün bölümler tablolştırılıp kaç üniversitede yer aldığına dair sonuçlar elde edilmiştir. İlk olarak devlet üniversiteleri ele alınmıştır. 41 farklı iletişim fakültesinde gazetecilik bölümü bulunmaktadır. Hacettepe Üniversitesi'nde gazetecilik bölümü bulunmamaktadır. Halkla ilişkiler ve tanıtım bölümü 27 fakültede bulunmaktadır. Radyo televizyon ve sinema bölümü bütün fakültelerde yer almaktadır.

Vakıf üniversitelerinde yer alan 19 iletişim fakültesinin 5'inde gazetecilik bölümü bulunmaktadır. Halkla ilişkiler ve tanıtım 6, radyo televizyon ve sinema bölümü 13 fakültede bulunmaktadır. Elde edilen verilere göre her 2 üniversite türü içinde bölümler karşılaştırılmıştır. Ulaşılan sonuçlar şu şekildedir: Devlet üniversitesinde yer alan fakültelerde 15 farklı bölüm, vakıf üniversitelerindeki fakültelerde 26 bölüm bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde yer alan fakültelerde en fazla radyo televizyon ve sinema (42), gazetecilik (41), halkla ilişkiler ve tanıtım (27), halkla ilişkiler ve reklamcılık (14) ve görsel iletişim tasarımı (10) bölümleri bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinde ise; görsel iletişim tasarımı (12), radyo televizyon ve sinema (12), halkla ilişkiler ve reklamcılık (9), halkla ilişkiler ve tanıtım (6) ve gazetecilik (5) bölümleri en fazla bulunanlardır.

Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye'de yer alan iletişim fakültelerinde en fazla bulunan bölüm radyo televizyon ve sinema bölümüdür. 42 devlet üniversitesinde, 12 vakıf üniversitesinde olmak üzere 54 fakültede yer almaktadır. Gazetecilik bölümü toplam 46 iletişim fakültesinde eğitim vermektedir. Genel toplama göre bunu sırasıyla halkla ilişkiler ve tanıtım (33), halkla ilişkiler ve reklamcılık (23), görsel iletişim tasarımı (22), reklamcılık (9), yeni medya (8) takip etmektedir.

Hem devlet hem vakıf üniversitelerinde bulunan 8 bölüm vardır. Bölümler şu şekilde sıralanabilir: radyo televizyon ve sinema, gazetecilik, halkla ilişkiler ve tanıtım, halkla ilişkiler ve reklamcılık, görsel iletişim tasarımı, reklamcılık, yeni medya, iletişim tasarımı ve yönetimi.

Çalışmada gazetecilik eğitimi veren fakültelerden örneklem seçilerek, verilen derslerle ilgili de sonuçlara ulaşılmıştır. Genel kültür dersleri incelenen üniversitelerin genelinde verilmektedir. Mesleki derslerle ilgili şu veriler elde edilmiştir: İncelenen üniversitelerin tamamında temel gazetecilik, temel fotoğrafçılık, basın tarihi ile haber toplama ve yazma dersleri verilmektedir. Kuram derslerine vakıf üniversiteleri daha az yer vermektedir. Vakıf üniversitelerinde iletişim tarihi dersi bulunmamaktadır. Araştırmacı habercilik diğer uzmanlık derslerine göre daha fazla tercih edilmektedir. Medya okuryazarlığı dersine devlet üniversiteleri daha fazla önem vermektedir. Basının güncel sorunları dersi vakıf üniversitelerinde bulunmamaktadır. Yeni medya dersi vakıf üniversitelerinde ağırlıklı olarak yer almaktadır. Yöntem derslerine vakıf üniversitelerinde daha az yer verilmektedir. Söylem analizi dersi vakıf üniversitelerinde bulunmamaktadır.

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi ayrı bir başlık altında incelenmiştir. Fakültede toplam 88 akademisyen bulunmaktadır. Fakülte içerisinde en fazla akademisyene sahip bölüm radyo televizyon ve sinemadır. Gazetecilik bölümünün ders programı analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda 1. ve 2. sınıfta seçmeli ders bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 3. ve 4. sınıfta seçmeli dersler yer almaktadır. Bölümde 44 zorunlu, 23 seçmeli ders yer almaktadır.

Çalışmada saha araştırması yürütülmüş olup 300 öğrenciye anket uygulanmıştır. Katılımcılar iyi bir gazetecilik eğitiminin olabilmesi için şu özelliklerin olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır: Öğrencide mesleğe ilişkin bilinçli ve güçlü bir istek olması gerektiği, uygulamalı derslere ağırlık verilmesi gerektiğini, gazetecilik eğitiminin eleştirel düşünme yeteneğini geliştirmeye yönelik olması gerektiğini, uygulamaya yönelik derslerde sektör temsilcilerinden ve meslek örgütlerinden destek alınması gerektiği.

Öğrencilerin bölümü tercih etmelerinin en önemli sebebi ideallerine ulaşmak istemeleridir. Mesleğe duyulan istek de bölüm tercihlerinde etkili olmuştur. En az etki eden faktör ise öğrencilerin aile ve yakın çevrelerinde gazetecilik sektöründe kişilerin olmasıdır. Kadınların bölüm tercihi yaparken erkeklere göre daha fazla isteği ve hedefleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gazetecilik eğitimi üzerinde en etkili olan faktör fakülte içinde uygulama birimlerinin olmasıdır. En az etkili olan ise fakültelerde yer alan derslik sayısıdır.

Akademik kadronun niteliği ve sayısını en önemli gören öğrenciler 4. sınıf öğrencileri olurken; en etkisiz gören ise 1. sınıf öğrencileridir.

Öğrencilerin gazetecilik eğitiminden en önemli beklentileri iyi bir gazeteci olmalarını sağlamasıdır. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu mesleği kendilerine uygun olarak görmektedir. Mesleğin kendilerine en uygun olduğunu düşünenler 4. sınıf öğrencileriyken; en az uygun gören ise 3. sınıf öğrencileridir. Ayrıca kadınlar erkeklere göre mesleği kendilerine daha uygun görmektedir. Öğrencilerin bölümü tercih etmeden önce bilgi edinme düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadınların bilgi edinme düzeyinin erkeklere göre daha yüksek olduğu ulaşılan bir diğer sonuçtur.

Öğrencilerin önemli bir kısmı bölümde verilen eğitimi yeterli görmemektedir. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin % 59'u meslekte aktif çalışmayı düşünmektedir. Kadınlar çalışmayı erkeklere göre daha fazla düşünmektedir. Bölümü tercih eden öğrencilerin önemli bir kısmı ilk 4 sırada tercih etmiştir.

Terkan ve Balcı'nın 2007 yılında yayınlanan "Gazetecilik Eğitiminin Aktörlerinden Biri Olan Üniversite Öğrencilerinin Gazetecilik Eğitimine İlişkin Düşünce ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma" isimli çalışmalarında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümü öğrencilere uygulanan anket sonuçlarına göre öğrenciler mesleki uzmanlaşmaya yönelik derslerin sayısının arttırılmasını, uygulamaya yönelik derslerde sektör temsilcileri ve meslek örgütlerinden destek alınmasını, gazetecilik bölümünü seçen öğrencilerde mesleğe ilişkin bilinçli ve güçlü bir istek olmasını istemektedir.

Mülakat yönteminin uygulandığı bölümde de bir takım sonuçlar elde edilmiştir. İlk olarak akademiden elde edilen sonuçlar değerlendirilecektir. Akademisyenlerin geneline göre Gazetecilik eğitiminin temel işlevi iyi bir gazeteci, haberci yetiştirmek; mesleki bilgi ve beceri kazandırmak olmalıdır. Gazetecilik eğitimindeki en önemli sorunlar genel olarak şu şekilde ele alınmıştır: Fakülte fazlalığı, kontenjanların yüksek olması, fazla mezun verilmesi, bölümün puanının yıldan yıla düşmesi buna bağlı olarak öğrenci kalitesinin düşmesi ve pratik-teori arasında kalınan bir eğitimin veriliyor olması. Bu sorunların çözümü için getirilen öneriler öğrenci ve fakülte sayısının azaltılması, üniversite sınavı yanında yetenek sınavlarının da yapılması, yeterli niteliğe sahip olmayan bölümlerin kapatılması,

daha fazla iletişim fakültesi açılmaması, medya sektörünün eleman alımında önceliği iletişim fakültesi mezunların vermesi, müfredatın yeni iletişim teknolojilerine göre güncellenmesi, alanda çalışan gazetecilerinde dersler vermesi gibi öneriler getirilmiştir.

Akademi temsilcileri tarafından gazetecilik bölümlerinde verilen derslerin yeterli olup olmadığıyla ilgili farklı düşünceler belirtilmiştir. Akademisyenlerin bir kısmı yeterli görmemektedir, ders sayısı ya da adının önemli olmayıp derslerde öğrenciye ne kazandırıldığının önemli olduğu belirtilmektedir. Yeterli gören akademisyenlerde mevcuttur. Bunun yanında yeterli olarak görüp güncellenmesi gerektiğini söyleyenler de olmuştur.

Pratik ve teorik derslerine yönelik sorulan soruda şu sonuçlar elde edilmiştir: Böyle bir ayırım yapılmasını doğru bulmayanlar, bu ikisinin birbirinden ayıramayacağı her 2'sinin de gerekli olduğu birbirini tamamladığını belirtenler olmuştur. Genel değerlendirme bu yöndedir. Her 2'sinin dengelenmesi gerektiği de yer almaktadır.

Günümüzde verilen gazetecilik eğitimi geçmişe göre kıyaslanmıştır. Akademisyenler geçmişte öğrenci seçiminin daha iyi olduğunu, altyapısı olmayan öğrencilerin eğitimin eskiye göre kalitesinin düştüğü, fakülte sayısının geçmişe göre çok artmış olması olumsuz olarak değerlendirilmektedir. Olumlu olarak ise yeni iletişim teknolojilerinin gelişimi, uygulama imkânının geçmişe göre daha fazla olması sonuçlarına ulaşılmıştır.

Teknolojinin gazeteciliğe etkisini de akademisyenler farklı açılardan değerlendirmişlerdir. Gazetenin basılı halinin kalkmayacağını belirtenler olmuştur. Mesleğin ortadan kalkmayacağı teknolojiyle beraber dönüşüm geçirerek devam edeceği, gazeteciliğin meslek olarak kalacağı, gazetecilerin öneminin daha da artacağı düşünülmektedir. Genel olarak olumlu anlamda değerlendirilmiştir.

Medya sektöründe istihdam noktasında genel olarak olumsuzluklar olduğu düşünülmektedir. Fakülte ve mezun sayısının fazla olmasından dolayı sağlıklı bir istihdam politikasının olmadığı belirtilmektedir. Sektörün önceliği iletişim fakültesi mezunlarına vermesi gerektiği, arz- talep dengesine dikkat edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Aynı konu başlıkları sektör temsilcileri tarafından da tartışılmıştır. Sektör temsilcilerine göre gazetecilik eğitiminin en temel işlevi mesleği uygulamalı olarak öğretmek, öğrencilerin gerçekten gazetecilik yapıp yapamayacaklarını anlayabilecekleri eğitimi sağlamak, uygulamaya yönelik eğitim kazandırmak, iyi gazeteci yetiştirmek, mesleğin temel gerekliliklerini öğretmek. Cevaplar ağırlıklı olarak uygulamalı eğitime yöneliktir.

Gazetecilik eğitimde görülen en temel sorunların başında gazetecilik eğitimi veren akademisyenlerin gazetecilik yapmamış olmalarıdır. Böyle bir sonuca ulaşılmıştır. Bir diğer sorun öğrencilerin bölümü bilinçli şekilde tercih etmemeleridir. Uygulamanın eksik olması da sorun olarak görülmektedir. Öğrencilerin fakültede öğretilenle, sahada gördükleri arasında kalmaları da sorun olarak belirtilmiştir.

Sorunların çözümü için bir takım öneriler getirilmiştir. Öneriler şu şekildedir: Akademisyenlerin bir kısmının sektör içinden gelmiş olmaları gerekmektedir, öğrencilerin istekli bir şekilde bölüm tercihi yapmaları ve okumaları, öğrencilerin kendilerini donanımlı hale getirmeleri, derslerin daha çok uygulamaya dönük olması, stajların gerçek karşılığını bulması, özel sektör ve iletişim fakültelerinin iş birliği, fakülte sayısının azaltılması.

Bölümde verilen derslere yönelik sektör temsilcilerinin yaklaşımları şu şekildedir: Uygulamalı dersler eksiktir, yabancı dil derslerine ağırlık verilmelidir, gazetecilik çok geniş bir alan olduğu için farklı alanlara yönelik derslerin de yer alması gerekmektedir.

Pratik ve teori ayrımına yönelik soruda genel olarak uygulamanın ön plana çıkması gerektiği belirtilmiştir. Ama önce teorik daha sonra pratik derslerin verilmesi gerektiğini de söyleyenler olmuştur.

Gazetecilik eğitimi noktasında geçmiş ve günümüzü karşılaştıran sektör temsilcileri olumlu anlamda çok fazla değişimin olmadığını belirtmişlerdir. Geçmişte eğitimin daha kaliteli, öğrencilerin daha nitelikli yetiştiği ifade edilmiştir.

Teknolojinin mesleğe etkisi noktasında basılı gazeteleri olumsuz etkilediği söylenmiştir. Ama bu durumun basılı gazeteleri ortadan kaldırmayacağı internet haberciliği gibi yeni alanları açacağı eklenmiştir.

Sektör temsilcileri istihdam noktasında iyi bir gazetecinin hiçbir zaman işsiz kalmayacağını, nitelikli eleman sıkıntıları olduğunu belirtmişlerdir. İstihdam noktasında olumsuz olanların sayısı olumlu yaklaşımlara göre daha azdır.

Yapılan akademi ve sektör karşılaştırılmasında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1)Akademi gazetecilik eğitiminin temel işlevinin genel olarak iyi bir gazeteci, haberci yetiştirmek olduğu görüşündedir. Sektör ise gazetecilik eğitiminin işlevini uygulamaya yönelik eğitim kazandırmak, iyi gazeteci yetiştirmek ve mesleğin gerekliliklerini öğretmek olarak sıralamaktadır. Bu noktada akademi ve sektör benzer düşüncelere sahiptir. İyi gazeteci yetiştirmek gazetecilik eğitiminin işlevi olarak ön plana çıkmaktadır.

2)Gazetecilik eğitiminin sorunları noktasında akademisyenler; fakülte, kontenjan ve mezun sayısının fazla olmasını, bölüm puanlarının düşmesinden dolayı öğrenci kalitesinin olumsuz anlamda etkilenmesini sıralamaktadır. Sektör temsilcileri ise sorun olarak akademisyenlerin sektör içinden gelmemiş olmalarını, öğrencilerin bilinçli ve istekli şekilde tercih yapmamalarını, fakültede öğretilenle sahanın uyuşmamasını görmektedir. Burada bir farklılaşma söz konusudur.

3)Akademisyenler sorunlara çözüm önerisi olarak öğrenci ve fakülte sayısının azaltılması gerektiği, daha fazla iletişim fakültesi açılmaması gerektiği, medya sektörünün istihdam noktasında iletişim fakültesi mezunlarını öncelikli hale getirmesi gerektiği şeklinde çözüm önerileri getirmişlerdir. Sektör temsilcileri ise akademisyenlerin bir kısmının sektör içerisinden olması gerektiği, öğrencilerin kendilerini donanımlı hale getirmeleri gerektiği, özel sektör ve iletişim fakültelerinin iş birliği içerisinde olmaları gerektiği önerilerini getirmiştir. Sorun noktasında farklılık söz konusu olduğu için çözüm önerileri de farklı olmuştur.

4)Akademisyenler derslerin yeterliliği konusunda farklı düşünceler öne sürmüşlerdir. Yeterli görmeyenler, önemli olanın ders sayısı ya da adının değil öğrenciye ne kazandırdığı olduğunu düşünenler, yeterli görüp güncellenmesi gerektiğini de söyleyenler olmuştur. Sektör ise uygulamanın eksik olduğunu, yabancı dil derslerine ağırlık verilmesi gerektiğini, farklı alanlara yönelik derslerin de yer alabileceğini belirtmiştir. Her 2 grup için de farklı yaklaşımlar mevcuttur.

5)Pratik ve teori ayrımı noktasında akademisyenler genel olarak 2'sinin birbirini tamamladığını belirtmişlerdir. Dengeyi kurmanın önemli olduğu da

eklenmiştir. Sektör temsilcileri ise genel olarak pratik derslerin ön plana çıkması gerektiğini savunmuştur. Farklılaşmanın olduğu görülmektedir.

6)Gazetecilik eğitimini geçmişle kıyaslayan akademisyenler geçmişte öğrenci seçiminin daha iyi olduğunu, fakülte sayısının artmış olmasının olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Olumlu olarak ise yeni iletişim teknolojilerinin gelişmiş olmasını, uygulama imkânının artmış olmasını eklemişlerdir. Sektör temsilcileri ise geçmişte eğitimin daha kaliteli olduğunu, öğrencilerin daha nitelikli yetiştiğini belirtmişlerdir. Bu noktada bir benzeşme söz konusudur.

7)Teknolojinin mesleğe etkisi noktasında akademisyenler basılı gazetelerin kalkmayacağını, mesleğin de ortadan kalkmayıp dönüşeceğini söylemişlerdir. Sektör temsilcileri ise basılı gazetelerin olumsuz etkilediğini, ama ortadan kaldırmayıp yeni alanlar açacağını belirtmiştir. Bu noktada da bir benzerlik söz konusudur.

8) Akademisyenler bir takım nedenlerden dolayı sağlıklı bir istihdam politikasının olmadığını belirtmişlerdir. Sektör ise iyi bir gazetecinin hiçbir zaman işsiz kalmayacağını, nitelikli eleman sıkıntıları olduğunu belirtmişlerdir. Burada da bir farklılaşma mevcuttur.

Bu sonuçlara göre akademi ve sektör gazetecilik eğitiminin işlevi, geçmişle kıyaslanması, teknolojinin mesleğe etkisi noktalarında benzeşmektedir. Gazetecilik eğitiminin sorunları, bunlara çözüm önerileri, derslerin yeterliliği, pratik teori ayrımı ve istihdam konularında farklılaşmaktadırlar.

Sonuç olarak bu çalışma gazetecilik eğitimi noktasında akademi, öğrenci ve sektör beklentilerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Gelecekte yapılacak olan çalışmalarda farklı üniversitelerde ve şehirlerde uygulanması literatüre katkı sağlayacaktır. İletişim fakültelerinde yer alan farklı bölümlere de uygulanması alana katkı sağlayacaktır. Görüşülen öğrenci ve sektör temsilcisi sayısı genişletilip farklı fakültelerde uygulanıp karşılaştırma yapılabilir. Alanda iletişim eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların sınırlı olmasından dolayı bu konuda çalışmaların yapılması farklı bakış açıları kazandıracaktır.

KAYNAKÇA

- Abadan-Unat (1972). *Batı Avrupa ve Türkiye’de Basın Yayın Öğretimi*, Ankara: Sevinç Matbaası.
- Altun, Abdülrezak (1995). *Türkiye’de Gazetecilik ve Gazeteciler*, Ankara: ÇGD Yayınları.
- Arık, Bilal (2007). Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi: Tespitler ve Açmazlar, Bilal Arık & Mustafa Şeker (Eds.), *Bir Sorun Olarak Gazetecilik*, Konya: Tablet Yayınları, 11-35.
- Arık, Bilal ve Fatih Bayram (2011). İletişim Eğitimi ve İletişim Akademisyenleri: Veriler Işığında Genel Bir Değerlendirme, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 81-98.
- Ataizi, Murat ve N. Serdar Sever (2017). Aldıkları Eğitimle İlgili Üniversite Öğrencilerinin Algı, Görüş ve Değerlendirmeleri, *Selçuk İletişim*, 9 (4), 129-140.
- Balcı, Şükrü ve Birol Gülnar (2012). Journalism Education In Turkey: A Survey About Students’ Expectations, *International Journal of Multidisciplinary Thought*, 2 (2), 25-41.
- Dağtaş, Erdal (2003). Gazetecilik Eğitiminde Kuram ve Uygulama İkilemi: Türkiye’deki İletişim Fakülteleri Üzerine Bir Araştırma, *İletişim*, 17, 143-200.
- Dağtaş, Erdal (2011). Üniversite Sanayi İşbirliği Perspektifinden Türkiye’deki İletişim Eğitimine İlişkin Bir Değerlendirme, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 32-48.

- Ergeç, Nüket Elpeze (2014). Uluslararası Yükseköğrenim Trendleri Bağlamında İletişim Eğitimi Yeniden Düşünmek, *Selçuk İletişim*, 8 (2), 5-31.
- Fidan, Mehmet (2011). Halkla İlişkiler Gelişim Süreci, Ahmet Kalender vd. (Eds), *Halkla İlişkiler*, 3.Baskı, Konya: Tablet Yayınları, 49-78.
- Gezgin, Suat (2008). Gazeteciliğin Türkiye'deki Serüveni, Metin Işık & Ayhan Erdem (Eds.), *Tüm Yönleriyle Medya ve İletişim*, Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları, 15-35.
- Gezgin, Suat (2018). Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi, <http://www.konrad.org.tr/Medya%20tr/10suat.pdf>, (Erişim:10 Mart 2018).
- Gülsünler, Makbule Evrim (2008). *Halkla İlişkiler Eğitimi*, Konya: Tablet Yayınları.
- Güz, Nurettin vd. (2017). İletişim Fakülteleri Eğitim Sistemine Yönelik Yeni Bir Yaklaşım, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3 (5), 1546-1560.
- İnuğur, M. Nuri (1988). *Türk Basınında İz Bırakanlar*, İstanbul: Der Yayınevi.
- Karakoç, Enderhan ve Onur Taydaş (2014). Türkiye'deki İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Eğitimi Üzerine Bir İnceleme, *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 190-210.
- Kılıç, Muharrem ve Bilal Arık (2013). Teori Pratik İkileminde Türkiye'de İletişim Eğitimi, 1. *Uluslararası Medya Çalışmaları*

Sempozyumu, Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi, 20-23 Kasım 2013, 159-164.

Mutlu, Erol (2005). Globalleşme, *Popüler Kültür ve Medya*, D. Beybin Kejanlıoğlu & Aytaç Yıldız (Yayına Hazırlayanlar), Ankara: Ütopya Yayınevi.

Öztürk, Serdar (2011). İletişim Eğitiminin Hedefi: Yeni Bir Entelektüel Yaratmak, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 145-156.

Peltekoğlu, Filiz Balta (2001). *Halkla İlişkiler Nedir?*, Genişletilmiş 2.Baskı, İstanbul: Beta Yayınevi.

Şeker, Mustafa ve Tülay Şeker (2011). İletişim Eğitiminde Temel Sorunlar ve Açmazlar, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 99-118.

Terkan, Banu ve Şükrü Balcı (2007). Gazetecilik Eğitiminin Aktörlerinden Biri Olan Üniversite Öğrencilerinin Gazetecilik Eğitimine İlişkin Düşünce ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma, Bilal Arık & Mustafa Şeker (Eds.), *Bir Sorun Olarak Gazetecilik*, Konya: Tablet Yayınları, 37-69.

Tokgöz, Oya (2006). Türkiye’de İletişim Araştırmalarında İletişim Eğitiminin Rolü ve Önemi, *Küresel İletişim Dergisi*, 1, 1-12.

Tokgöz, Oya (2003). Türkiye’de İletişim Eğitimi: Elli Yıllık Bir Geçmişin Değerlendirilmesi, *Kültür ve İletişim*, 6 (1), 9-32.

Tokgöz, Oya (2014). Türkiye’de İletişim Araştırmaları İçinde 1970’li

Yıllarda Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde Yapılan İletişim Konusundaki Doktora Tezlerinin Rolü ve Konumu, *İlef Dergisi*, 1 (1), 115-142.

Topuz, Hıfzı (1973). *100 Soruda Türk Basın Tarihi*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Topuz, Hıfzı (2003). *II.Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, 2.Baskı, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Uzun, Ruhdan (2007). İstihdam Sorunu Bağlamında Türkiye'de İletişim Eğitimi ve Öğrenci Yerleştirme, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 25, 117-134.

Uzun, Ruhdan (2011). Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi: Değişimler ve Eğilimler, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 119-132.

Ünlü, Sezen, Nejdet Atabek ve Deniz Taşçı (2002). Türkiye'deki İletişim Fakültelerinde Öğretim Elemanı Profili, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 13: 333-352.

Yaşın, Cem (2015). Türkiye'de Gazetecilik Eğitiminin Bilginin Gelişimi Temelinde Çözümlemesi, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 41, 39-63.

Yıldırım, Besim (2009). *Gazetecilik Eğitimi: Değişim İhtiyacı ve Dönüşümler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yıldırım, Besim (2010). Gazeteciliğin Dönüşümü: Yöndeşen Ortam ve Yöndeşik Gazetecilik, *Selçuk İletişim*, 6 (2), 230-253.

Yıldırım, Besim (2012). Dünyada ve Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi: Kısa Bir Kurumsallaşma Tarihi, Ömer Özer (Ed.), *Haberin Doğası: Gazetecilikte İdealler ve Sorunlar*, Konya: Literatürk Yayınevi, 413-464.

Devlet Üniversitesi İletişim Fakülteleri İnternet Adresleri

(Çalışma süresi olan Ocak-Haziran 2018 sürecinde aşağıda sıralanan adreslerin hepsine erişilmiştir.)

Abant İzzet Baysal Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://ilef.ibu.edu.tr/>

Adnan Menderes Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<http://akademik.adu.edu.tr/fakulte/iletisim/>

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.akdeniz.edu.tr/>

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.aksaray.edu.tr/tr>

Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi /

<https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/225/iletisim-bilimleri-fakultesi/genel-bilgi>

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://ilef.ankara.edu.tr/>

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İletişim Fakültesi /
(<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180614-4.pdf>)

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://atauni.edu.tr/iletisim-fakultesi>

Bozok Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.bozok.edu.tr/?l=tr>

Bursa Teknik Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://if.btu.edu.tr/index.php>

Bülent Ecevit Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.beun.edu.tr/>

Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.cumhuriyet.edu.tr/>

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.comu.edu.tr/>

Çukurova Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://iletisim.cu.edu.tr/Tr/Default.aspx>

Dicle Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.dicle.edu.tr/iletisim-fakultesi>

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.ege.edu.tr/>

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi <http://iletisim.erciyes.edu.tr/>

Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.firat.edu.tr/>

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.gsu.edu.tr/>

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://ilet.gazi.edu.tr/>

Gaziantep Üniversitesi İletişim Fakültesi /

https://www.gantep.edu.tr/ab/index.php?bolum_id=20256023

Giresun Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://tif.giresun.edu.tr/>

Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.gumushane.edu.tr/tr/>

Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<http://www.iletisim.hacettepe.edu.tr/index.php?id=anasayfa>

İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://inonu.edu.tr/tr/s?search=iletisim-fakultesi>

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi / http://iletisim.istanbul.edu.tr/tr/_

Karabük Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.karabuk.edu.tr/index.aspx>

Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.ktu.edu.tr/iletisim>

Kastamonu Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/>

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://if.kocaeli.edu.tr/>

Manisa Celal Bayar Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<http://www.mcbu.edu.tr/Fakulteler#>

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://iletisim.marmara.edu.tr/>

Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.mersin.edu.tr/akademik/iletisim-fakultesi>

Munzur Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<https://www.munzur.edu.tr/birimler/akademik/fakulteler/iletisim/Pages/Default.aspx>

Mustafa Kemal Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<http://www.mku.edu.tr/departments.aspx?birim=13>

Muş Alparslan Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.alparslan.edu.tr/>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İletişim Fakültesi /

<https://www.ohu.edu.tr/iletisimfakultesi>

19 Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.omu.edu.tr/>

Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.pau.edu.tr/if>

Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.iletisim.sakarya.edu.tr/>

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.selcuk.edu.tr/iletisim/tr>

Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.sdu.edu.tr/>

Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://iletisim.usak.edu.tr>

Vakıf Üniversitesi İletişim Fakülteleri İnternet Adresleri

(Çalışma süresi olan Ocak-Haziran 2018 sürecinde aşağıda sıralanan adreslerin hepsine erişilmiştir.)

Bahçeşehir Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://bau.edu.tr/icerik/detay/link/3936-iletisim-fakultesi>

Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://ilf.baskent.edu.tr/kw/index.php>

Beykent Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://www.beykent.edu.tr/beykent/2018/iletisim-fakultesi>

Fenerbahçe Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://fbu.edu.tr/>

Hasan Kalyoncu Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://if.hku.edu.tr/>

İbn Haldun Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.ihu.edu.tr/>

İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://www.arel.edu.tr/iletisim-fakultesi>

İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://www.aydin.edu.tr/tr-akademik/fakulteler/iletisim/Pages/default.aspx>

İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://www.bilgi.edu.tr/tr/akademik/iletisim-fakultesi/>

İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.medipol.edu.tr/Sayfa/9310/Fakulteler/Iletisim-Fakultesi.aspx>

İstanbul Şehir Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://www.sehir.edu.tr/tr/akademik/iletisim-fakultesi>

İstanbul Ticaret Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.ticaret.edu.tr/tr/Sayfa/Akademik/Fakulteler/iletisim>

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.yeniuyuzyl.edu.tr/IletisimFakultesi/Anasayfa.aspx>

İzmir Ekonomi Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisim.ieu.edu.tr/>

Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://www.khas.edu.tr/562/iletisim-fakultesi>

Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://iletisim.maltepe.edu.tr/>

Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://uskudar.edu.tr/iletisim-fakultesi/>

Yaşar Üniversitesi İletişim Fakültesi / <https://fcom.yasar.edu.tr/>

Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi / <http://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/>

Bölümlere İlişkin Verilerin Elde Edildiği İnternet Adresleri

(Çalışma süresi olan Ocak-Haziran 2018 sürecinde aşağıda sıralanan adreslerin hepsine erişilmiştir.)

<https://istatistik.yok.gov.tr/>

<https://yokatlas.yok.gov.tr/>

Ders Analizlerine İlişkin Verilerin Elde Edildiği İnternet Adresleri

(Çalışma süresi olan Ocak-Haziran 2018 sürecinde aşağıda sıralanan adreslere erişilmiştir.)

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

<http://ilef.ankara.edu.tr/bolumler/gzt/#dersler>

<http://ilef.ankara.edu.tr/ogrenci/ders-katalogu/>

<http://ilef.ankara.edu.tr/2017-2018-bahar-yariyili-lisans-haftalikders-programi/>

<http://ilef.ankara.edu.tr/2017-18-guz-arasinav-programi-06-17kasim2017/>

Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi

<https://www.arel.edu.tr/iletisim-fakultesi/gazetecilik-bolumu/ders-icerikleri>

<https://www.arel.edu.tr/iletisim-fakultesi/gazetecilik-bolumu/dersler>

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi

http://iletisim.ege.edu.tr/?page_id=5617

http://iletisim.ege.edu.tr/?page_id=6226

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi

http://iletisim.erciyes.edu.tr/files/programs/2017-18/s/gaz_no_bahar.pdf

http://iletisim.erciyes.edu.tr/files/programs/2017-18/s/gaz_io_bahar.pdf

http://iletisim.erciyes.edu.tr/files/syllabus/gzt/dersic_gzt.pdf

<http://iletisim.ege.edu.tr/wp-content/uploads/2017/12/2017-2018-G%C3%9CZ-YARIYILI-F%C4%B0NAL-SINAV-PROGRAMI-%C3%96RG%C3%9CN-%C3%96%C4%96RET%C4%B0M-13-12-2017.pdf>

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi

http://gbp.gazi.edu.tr/htmlProgramHakkinda.php?dr=0&lang=0&baslik=1&FK=08&BK=10&ders_kodu=&sirali=0&fakulte=%DDLET%DD%DE%DDM+FAK%DCLTES%DD&fakulte_en=FACULTY+OF+COMMUNICATION&bolum=GAZETEC%DDL%DDK&bolum_en=JOURNALISM&ac=11

<http://ilet.gazi.edu.tr/posts/view/title/2017-2018-bahar-donemi-haftalik-ders-programi-%28guncellendi-20.02.2018%29-199967>

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi

<http://ebs.istanbul.edu.tr/home/dersprogram/?id=1114&yil=2017>

<http://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=gzt-2017-2018-guz-orgun-ogretim-ders-programi.pdf>

<http://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=2017-2018-bahar-lisans-gzt-ders-programi.pdf>

İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Fakültesi

<https://ebs.aydin.edu.tr/index.iau?Page=BolumDersleri&BK=45&DersTuru=0&ln=tr>

<https://ebs.aydin.edu.tr/index.iau?Page=DersProgCikti&BK=45&Type=Bologna>

Kastamonu Üniversitesi İletişim Fakültesi

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/images/dokumanlar/belgeler/dersicerikleri/GAZ%20DERS%20ICERIGI1.pdf>

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/images/dokumanlar/belgeler/dersicerikleri/GAZ%20DERS%20PROGRAMI1.pdf>

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/images/dokumanlar/belgeler/17-18bahardersprog/GAZ%20111.pdf>

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/images/dokumanlar/belgeler/17-18bahardersprog/GAZ%2021.pdf>

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/images/dokumanlar/belgeler/17-18bahardersprog/GAZ%203.pdf>

<https://iletisim.kastamonu.edu.tr/images/dokumanlar/belgeler/17-18bahardersprog/GAZ%204.pdf>

Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi

<http://iletisim.maltepe.edu.tr/rapor/gazetecilik-haftalik-ders-cizelgesi>

<http://iletisim.maltepe.edu.tr/gazetecilik/ders-tanimlari1>

<http://iletisim.maltepe.edu.tr/gazetecilik/secmeli-ders-havuzu1>

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi

http://dosya.marmara.edu.tr/ilt/2017-2018/Bahar%C3%B6nemi/2017-2018%20Bahar%C3%B6nemi%20Ders%20Programlar%C4%B1/GZT_1._SINIF.pdf

http://dosya.marmara.edu.tr/ilt/2017-2018/Bahar%C3%B6nemi/2017-2018%20Bahar%C3%B6nemi%20Ders%20Programlar%C4%B1/GZT_2._SINIF1.pdf

http://dosya.marmara.edu.tr/ilt/2017-2018/Bahar%C3%B6nemi/2017-2018%20Bahar%C3%B6nemi%20Ders%20Programlar%C4%B1/GZT_3._SINIFss.pdf

http://dosya.marmara.edu.tr/ilt/2017-2018/Bahar%C3%B6nemi/2017-2018%20Bahar%C3%B6nemi%20Ders%20Programlar%C4%B1/GZT_4._SINIF1.pdf

http://dosya.marmara.edu.tr/ilt/gzt/2014/m%C3%BCfredat/tr/Gazetecilik_1._.pdf

http://dosya.marmara.edu.tr/ilt/2017-2018/G%C3%BCz%C3%B6nemi/Duyuru/2017_2018_GUZ_final_SINAV_PROGRAMI_son_hali.pdf

Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi

<https://mebis.medipol.edu.tr/programbilgi/program/10193>

<https://mebis.medipol.edu.tr/programbilgi/program/10193#ProgramDersProgramCiktiiIliskileri>

19 Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi

<http://ebs.omu.edu.tr/ebs/program.php?dil=tr&mod=1&Program=4721#mf>

Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesi

<http://iletisim.sdu.edu.tr/tr/ders-bilgileri/gazetecilik-9701s.html>

Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi

https://iletisim.usak.edu.tr/upload/iletisim/Lfvp3l8575_gazetecilik%20ders%20i%C3%A7erikleri.pdf

Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi

<http://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/tr/gazetecilik-bolumu/dersler>

<http://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/tr/gazetecilik-bolumu/akademik/haftalik-ders-programi>

http://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/sites/default/files/jrn_vize_takvimi_2018_bahar.pdf

EKLER

EK 1: Anket Formu

İyi günler. Bu araştırma “Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi: Akademi, Öğrenci ve Sektör Beklentileri Üzerine Bir Araştırma” konulu yüksek lisans tezi kapsamında yapılmaktadır. Vereceğiniz samimi cevaplar araştırma için önem taşımaktadır.

Sizce iyi bir gazetecilik eğitimi nasıl olmalıdır?		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.	Mesleki uzmanlaşmaya yönelik derslerin sayısı artırılmalıdır.	1	2	3	4	5
2.	Uygulamaya yönelik derslerde sektör temsilcileri ve meslek örgütlerinden destek alınmalıdır.	1	2	3	4	5
3.	Gazetecilik bölümünü seçen öğrencilerde mesleğe ilişkin bilinçli ve güçlü bir istek olmalıdır.	1	2	3	4	5
4.	Uygulamalı derslere ağırlık verilmelidir.	1	2	3	4	5
5.	Kuramsal ve uygulamaya dönük dersler bir bütünlük içerisinde olmalıdır.	1	2	3	4	5
6.	Gazetecilik eğitimi eleştirel düşünme yeteneğini geliştirmeye yönelik olmalıdır.	1	2	3	4	5
7.	Gazetecilik eğitimi, zorunlu staj sistemiyle birlikte yürütülmelidir.	1	2	3	4	5
8.	İletişim fakültelerinin sayısındaki artış mezun olanların istihdamını zorlaştırdığı için daha fazla iletişim fakültesi açılmamalıdır.	1	2	3	4	5
9.	Ders programları oluşturulurken medya sektörünün talepleri göz önüne alınmalıdır.	1	2	3	4	5
10.	Yabancı dil derslerine ağırlık verilmelidir.	1	2	3	4	5
11.	Gazetecilik eğitimi veren fakülteler, akademik eğitimden çok mesleki eğitim vermelidir.	1	2	3	4	5
12.	Genel formasyon derslerine (sosyoloji, hukuk, siyaset bilimi vb.) ağırlık verilmelidir.	1	2	3	4	5
13.	Ara eleman yetiştiren iletişim meslek liselerinin sayısı artmalıdır.	1	2	3	4	5
14.	Gazetecilik eğitiminin temel işlevi, sektöre eleman kazandırmak olmalıdır.	1	2	3	4	5
15.	Gazetecilik eğitiminde staj isteğe bağlı olmalıdır.	1	2	3	4	5
16.	Gazetecilik bölümleri özel yetenek sınavı ile öğrenci almalıdır.	1	2	3	4	5
17.	Gazetecilik bölümleri, alana kalifiye eleman yetiştiren iki yıllık meslek yüksekokulları şeklinde örgütlenmelidir.	1	2	3	4	5
18.	Gazetecilik eğitimi sadece teorik derslere dayandırılmalıdır.	1	2	3	4	5

Gazetecilik bölümünü tercih etmenizdeki en temel faktör nedir?		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
19.	Gazetecilik mesleğine duyulan istek nedeniyle	1	2	3	4	5
20.	Üniversite sınavında aldığım puana uygun düştüğü için	1	2	3	4	5
21.	Aile ve yakın çevrenin tavsiyeleri nedeniyle	1	2	3	4	5

22.	Ailem ve yakın çevrede gazetecilik sektöründe çalışan kişiler olduğu için	1	2	3	4	5
23.	Üniversite sınavı öncesi gazetecilik mesleğiyle uğraştığım için	1	2	3	4	5
24.	Diğer sözel bölümlere ilgi duymadığım için	1	2	3	4	5
25.	İdeallerime ulaşmada bir basamak olduğu için	1	2	3	4	5
Aşağıdaki Etmenler Gazetecilik Eğitimi Üzerinde Ne Derece Etkilidir?		Hiç Etkili Değil	Etkisiz	Biraz Etkili	Etkili	Çok Etkili
26.	Akademik kadronun sayısı ve niteliği	1	2	3	4	5
27.	Derslik sayısı	1	2	3	4	5
28.	Sınıflardaki öğrenci sayısı	1	2	3	4	5
29.	Sınıflarda ders için gerekli donanım ve ekipman	1	2	3	4	5
30.	Laboratuvarlarda gerekli donanım ve ekipman	1	2	3	4	5
31.	Staj uygulaması	1	2	3	4	5
32.	Konferans, seminer gibi etkinlikler	1	2	3	4	5
33.	Fakülte içinde uygulama alanları (fakülte gazetesi vb.)	1	2	3	4	5
34.	Öğrenci danışmanlarının rehberliği	1	2	3	4	5
35.	Gazetecilik eğitimi ile ilgili kaynak eserlerin sayısı ve niteliği	1	2	3	4	5

Gazetecilik eğitiminden en önemli beklentiniz nedir?		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
36.	Medya sektörünü algılamamı sağlayacak bakış açısı kazandırmalı	1	2	3	4	5
37.	Bilgili ve kültürlü insan olmamı sağlamalı	1	2	3	4	5
38.	Mutlaka iş bulmayı sağlamalı	1	2	3	4	5
39.	Bir beklentim yok, üniversite eğitimi almak benim için bir zorunluluk	1	2	3	4	5
40.	İyi bir gazeteci olabilmeyi sağlamalı	1	2	3	4	5
41.	Toplumdaki insanlardan farklı olabilmeyi sağlamalı	1	2	3	4	5

42. Gazetecilik mesleğinin size uygun bir meslek olduğuna ne derece inanıyorsunuz?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Çok Az					Çok Fazla				

43. Tercihinizi yapmadan önce bölümle ilgili bilgi edinme düzeyiniz nedir?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Çok Güçlü					Çok Zayıf				

44.Şu an aldığınız gazetecilik eğitiminin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

1.Hiç düşünmüyorum 2.Düşünmüyorum 3.Kararsızım 4.Düşünüyorum 5.Kesinlikle düşünüyorum

45.Gazetecilik bölümünü bitirdikten sonra meslekte aktif olarak çalışmayı düşünüyor musunuz?

1.Hayır 2.Kararsızım 3.Evet

46.Selçuk Üniversitesi Gazetecilik bölümü kaçınıcı tercihinizdi?.....

47.Kaçınıcı sınıfta eğitim görmektesiniz?.....

48.Cinsiyetiniz 1.Erkek 2.Kadın

49.Yaşınız:.....

EK 2: Mülakat Soruları**Mülakat Soruları**

- 1) Sizce gazetecilik eğitiminin en temel işlevi ne olmalıdır?
- 2) Size göre günümüz Türkiye'sinde gazetecilik eğitiminin en temel sorunları nelerdir?
- 3) Bu sorunların çözümü için ne önerirsiniz?
- 4) Günümüzde gazetecilik bölümlerinde verilen dersleri yeterli görüyor musunuz?
- 5) Gazetecilik eğitiminde pratik ve teori derslerinden hangisinin öncelikli olduğunu düşünüyorsunuz?
- 6) Geçmişten günümüze gazetecilik eğitimi değerlendirildiğinde olumlu-olumsuz ne gibi değişimler görüyorsunuz?
- 7) Sizce gelişen teknoloji, gelecekte gazetecilik mesleğini nasıl etkiler?
- 8) İstihdam noktasında medya sektörünü nasıl değerlendirirsiniz?

	Var	Yok
9.İletişim Tarihi		
10.Basın Tarihi		
11.Siyasal İletişim		
12.İletişim ve Etik		
13.Masaüstü Yayıncılık		
14.Uygulamalı Gazetecilik		
15.Dergi Yayıncılığı		
16.Gazete Yazı Türleri		
17.Yerel Habercilik		
18.Spor Haberciliği		
19.Araştırmacı Gazetecilik		
20.Ekonomi Haberciliği		
21.Basının Güncel Sorunları		
22.Röportaj Teknikleri		
23.Uluslararası İletişim		
24.Medya Okuryazarlığı		
25.Yeni Medya		
26.Sosyal Bilimlerde Araştırma		
Yöntemleri		
27.Söylem Analizi		
28.Haber Çözümlemeleri		

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Fadimana TANACI
Doğum Yeri:	Konya
Doğum Tarihi:	20.05.1994
Medeni Durumu:	Bekar

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı
İlköğretim:	Osmangazi İlköğretim Okulu
Ortaöğretim:	Osmangazi İlköğretim Okulu / 2008
Lise:	Konya Hekimoğlu Anadolu İletişim Meslek Lisesi / Gazetecilik Alanı / 2012
Lisans:	Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü / 2016
Lisans:	Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü / 2017
Yüksek Lisans:	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı / 2018
Becerileri:	
İlgi Alanları:	
İş Deneyimi: (Doldurulması isteğe bağlı)	
Aldığı Ödüller: (Doldurulması isteğe bağlı)	
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar: (Doldurulması isteğe bağlı)	Prof. Dr. Şükrü BALCI Prof. Dr. Ahmet Yalçın KAYA Dr. Öğretim Üyesi Abdülkadir GÖLCÜ
Tel:	05545325901
Adres:	Malazgirt Mahallesi Dönemeç Sokak Yeşil Belde Siteleri No: 18/2 Selçuklu/ Konya